

**THE ANNALS
OF UKRAINIAN LIFE
in Canada**

**ЛІТОПИС
УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ
в Канаді**

OLHA WOYCENKO

The Annals
OF
Ukrainian Life in Canada

VOLUME TWO

PERIOD OF GROWTH AND DIFFERENTIATION:
POSTWAR YEARS 1919—1924

WINNIPEG

1963

CANADA

Printed and Published by TRIDENT PRESS LTD.

ОЛЬГА ВОЙЦЕНКО

Літопис
українського життя
в Канаді

ТОМ ДРУГИЙ

ДОБА РОСТУ Й ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ:
РОКИ ПІСЛЯ 1-ОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1919—1924

ВІННІПЕГ

1963

КАНАДА

Накладом і друком ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ ТРИЗУБ

The present volume is a continuation of the chronology of Ukrainians in Canada which was started in 1961 with the publication of the first volume of THE ANNALS OF UKRAINIAN LIFE IN CANADA (1874—1918). Based on the same source — the annuals of the “Ukrainian Voice” — it covers the immediate postwar period: 1919—1924.

In those years a change in the editorial staff of the “Ukrainian Voice” took place. Vasyl' Kudryk, the first editor, was replaced in July 1921 by Myroslav Stechishin, former Secretary to the Ukrainian Diplomatic Mission in Washington, D. C. Petro H. Woycenko continued in his post as managing director.

* * *

In this period the Ukrainians in Canada were deeply concerned with events which developed in their former homeland. They were extremely disappointed in the loss of Ukraine's independence, and in various ways (within the framework of their Canadian citizenship and loyalties) they endeavoured to help the cause: They sent two delegates to the Peace Conference in Paris; they organized the Ukrainian Red Cross in Canada through which necessities were channelled to their people in the Old Country; they purchased bonds to help the Ukrainian government in exile in pursuing its fight for freedom; they petitioned heads of governments in Canada, Great Britain, France and others on behalf of Ukraine's rights for independence, etc., etc.

In spite of this profound concern about Ukraine, the Canadians of Ukrainian descent at that time fully realized that Canada is their new homeland, in which they have enrooted, and where they and their children had to live permanently. With this reality in mind, they began to fully participate in all walks of life of the country, e. g. industry, business, professions, education, politics, etc. On the other

hand, they did not want to lose their identity as a group, and therefore, they continued to develop their cultural life in all its spheres. As in every community, this process created ideological differences within the group itself. Consequently, the period covered in this volume evidences the differentiations of the religious-confessional as well as social and political life. This process will continue in years to come, and it will be covered in subsequent volumes of the ANNALS.

* * *

As in the first volume, the compiler adhered strictly to the method of objective presentation of the material, incorporating, as much as possible, quotations and verbatim citations from the source. Taking into consideration the suggestions of reviewers and readers, some technical improvements were introduced, as e. g., more thorough identification of the character of the material, such as news items, articles, etc.; otherwise the method of work remained the same.

The compiler is most grateful to all who have helped with their good advice and constructive criticism. And to those who have continuously encouraged her in proceeding with this, time and energy consuming, task she is most thankful.

O. W.

Цей том ЛІТОПISУ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ — пряме продовження першого тому, що охоплював роки 1874—1918. Матеріал цього тому відноситься до років 1919 - 1924 — безпосереднього періоду після першої світової війни. В тому часі українці Канади присвячували багато уваги справам України й допомагали єдинокровним братам за морем після прогри у визвольних змаганнях. В цьому напрямі виявлено, наприклад, такі дії: вислано українських делегатів з Канади на Мирову Конференцію в Парижі; зорганізовано Український Червоний Хрест у Канаді; переведено акцію „Позизки Національної Оборони” для уряду ЗУНР; скликувано віза й вислано меморандуми в справі України до голов таких держав, як Канада, Велика Британія, Франція й ін.

Цей період замітний теж настановою українців до свого майбутнього в цій країні, а саме остаточним усвідомленням, що Канада — країна їхнього постійного поселення. На цьому тлі кристалізується українсько-канадійська громадська думка й розбудовується та поглиблюється культурно-духове життя. Але власне в цьому періоді кристалізації ідей і напрямних ярко виявляється процес диференціації, як у церковно-релігійній так і політично-громадській ділянках життя. Цей процес здійснюється не тільки в гисто ідеологічній, по своїй суті теоретичній, площині, але він відбивається на конкретних формах тодішнього життя, нових його організаційних проявах, завершуючи до деякої міри різнижкування, що назривало в попередній піонерській добі. Правда, були прояви думання категоріями цілості, здійснювані у виді доосередних рухів (напр. творення Українського Центрального Комітету в Канаді в р. 1922-23), але різнижкувальні тенденції виявилися сильнішими. Тимто авторка рішилась відступити від дотеперішньої механічної схеми періодизації української історії

в Канаді (напр. „перша еміграція“, „друга еміграція“ й т. д.), а прийняла в основу найбільш характеристичні прикмети того часу — з одного боку ріст, розбудову громадського життя, а з другого — суспільну диференціацію. Вона, ця диференціація, продовжуватиметься й у дальших повоєнних роках; їм будуть присвячені згергові томи праці.

* * *

В цьому томі авторка держалася тієї самої методи опрацювання й представлення матеріялу, що в попередньому. Тут і там однаже, йдучи за голосами деяких рецензентів і зитазів, спрецизовано форму матеріялу, відзначаючи окремо статті, вістки, замітки, тощо. Основою методи праці була якнайдалше йдуча об'єктивність у реєстрації та з'ясуванні фактів. Велику увагу присвячено цитатам автентичного матеріялу без редакційних, мовних, правотисних, чи інших змін. Як у попередньому томі, так і в цьому опрацьовано показники — особовий, предметний і неукраїнських назв, щоб цим допомогти користування працею. В показниках задержано в основі правотис іншомовних назв так, як вони надруковані в тексті (напр. Ленін, замість *Ленін*, Клеменсо, замість *Клемансо*, Рижський договір, замість *Ризький д. і т. п.*). При деяких прізвищах пропущено ініціяли, чи імення тому, що не подано їх у джерельних текстах. Географічний показник буде опрацьований наприкінці цілої праці.

Як відомо, після В. Кудрика, в липні 1921 р. редактором „Українського Голосу“ став Мирослав Стегмишин, бувший секретар Дипломатичної Місії УНР у Вашингтоні. Управа видавництва була дальше в руках П. Г. Войценка.

* * *

Авторка, виконуючи своє завдання добровільно поза годинами заробітної праці, знаходила й дальше увагу й заохоту з боку людей, що розуміють вагу документації й синтези українського життя не тільки в Канаді, але в діяспорі взагалі. Ім, а теж рецензентам, що подали свої цінні завваги щодо політшення праці, вона складає на цьому місці свою сердегзу подяку.

О. В.

Рік 1919

“Canada is a new country and the outlines of its future are merely sketched. A new and healthy nation is coming into existence, but to accomplish this end, Mr. Speaker, joint efforts are required of every person that is going to form this new grand nation. The building up of our nation, you will agree with me, is not limited to any chosen group or class of people. It requires great efforts of whole of the population which is composed of almost all the races and nationalities of the world. To monopolize the public matters and questions pertaining to our common welfare, to a certain class of people, is not constitutional, is not British...

The phenomenon of awakening and taking interest in public matters by the settlers of non-English extraction is praise worthy and should be encouraged, for it means that such settlers realize that the public question are their questions... This awakening means that these settlers are going to contribute through their representatives, the best that they have for the future of our nation...

The returning soldiers cannot find employment... For the time being, it seems to us, that we have an overflow of man power, a congestion of the labor market. To relieve the situation, we are hastily considering expatriation, deportation and expulsion of seemingly superfluous man power... Canada is not over-populated, but on the contrary it is under-populated... The congestion of the labor market is caused by our unpreparedness, by lack of necessary arrangements for the indispensable development. Instead of worrying our heads as to how to get rid of the man power, we should put our heads together and think of the development of natural resources that Nature has bestowed on this land of ours...”

З промови посла Т. Д. Ферлея в
Манітобській легіслатурі 6. 2. 1919.
(„У. Г.” ч. 7. 1919)

1. 1. „Коляда 1918 року”: Вірш Семена Ковбля з приводу повстання української держави. Ч. 1
1. 1. „Українсько-Американський сойм висилає резолюції”: Про конгрес американських українців 14-15. 12. 1918 в Вашингтоні з текстом резолюцій в справі самостійности України. Ч. 1
1. 1. „Справа делегації”: Передовиця кидає світло на непорозуміння, які зайшли між Українським Канадійським Горожанським Комітетом і „К. Русинном” в справі висилки делегації на Мирову Конференцію в Парижі. Ч. 1
1. 1. „Український Зїзд в Саскатуні”: Вістка про з’їзд 26. 12 1918 на якому, м. ін., промовляли: В. Свансон, професор економії в Саскачеванським університеті й д-р Сіменович — „визначний український лікар з Чікаго... гратулюючи своему народови в Канаді за його роботу.” Ч. 1
1. 1. Приповідки: 112 приповідок в українській мові з англійським перекладом. Ч. 1
8. 1. „Звіт з Українського Зїзду в Саскатуні 26-27 грудня, 1918 р.” Ч. 2
8. 1. „Темнота чи Зла Воля?”: Коментарі до протиукраїнської статті в торонтонському місячникові „McLean’s Magazine” за місяць січень, 1919 п. н. „Чи большевизм зростає в Канаді?” („Is Bolshevism growing in Canada”) з-під пера Томаса М. Фрейзера (Thomas M. Fraser); редакція спростовує деякі невірні закиди українцям, щодо їхньої нелояльности, прокомуністичних переконань і звертає увагу на термінологічний хаос в статті щодо назви „українець”. Ч. 2
15. 1. „Епископ Будка говорить про Росію і „Большевизм” в Канаді”: Вістка про виступ епископа „5

січня в салі Лицарів Колюмба”; редакція, опираючись на вістках в англійській пресі, звертає увагу на те, що в промові єпископ Будка не згадав українців і положення в Україні: „Здаєть ся, що дотеперішні вискази єпископа Будки були завжди нещасливі... На початку війни єпископ Будка своїм пастирським листом... викликав найшкідливішу опінію про Українців в Канаді, яка була такою, що нас уважано за Австрійців; тепер він говорить про большевизм в Канаді, клуби, страйки і т. д. . . .” Ч. 3

22. 1. З наголовків вісток: „Мирова конференція зачалась; Українці вислали ультіматум Румунії, жадаючи уступлення з Буковини”. Ч. 4
22. 1. „Меморіял Українського Галицького Правительства до Президента Вільсона” з 26. 10. 1918 — надруковано повний текст. Ч. 4
22. 1. „Церковні Зїзди”: Передовиця видвигає низку питань з церковного життя, що їх мали б розглянути церковні зїзди (як греко-католицькі так греко-православні). Ч. 4
22. 1. „Важні рішення Українського Канадійського Горожанського Комітету”: З уваги на те, що досі не було координації дій між всіма зорганізованими українцями, а зокрема в пресі, Український Канадійський Горожанський Комітет на зборах 15 й 17 січня досягнув цієї координації й на майбутнє будуть скоординовані всі дії намічені Комітетом, а передовсім збіркова акція; при цій нагоді згадано про пророблену інформативну працю Комітету на міжнароднім форумі: „обемисті кабельграми і телеграми в звязи з українським питанням до премієра Бордена, президента Вільсона, премієра Клеменсо, премієра Лойд Джор-

джа, до Української Народної Ради в Франції, а також до визначних публікацій...". Ч. 4

22. 1. „Закон усуваючий всі неанглійські мови в Саскачеванських школах ухвалений”: Вістка про ухвалення закону в саскачеванській легіслятурі, що „англійська мова має бути одинокою мовою навчання в публичних школах провінції та що тільки англійська мова має ся навчати підчас шкільних годин...”. Ч. 4
22. 1. Юрко Геник: Некролог з знимкою пера С. Ковбля. Ч. 4
29. 1. З вісток: „Україна має два делегатів на конференції; Борба о посідане Львова; Мирова конференція заявила ся за Лігою народів.” Ч. 5
29. 1. „Розрухи у Вінніпегу”: Обширна вістка про акцію звернену проти „чужинців”: Жертвою її впало багато домів й були ранені; матеріяльної шкоди числять на тисячі долярів; „товпи, що робили розрухи складали ся з повернувших жовнірів і молодиків.” Ч. 5
29. 1. Канадійські українці на допомогу Україні: Дві вістки з Оттави (з 22. і 24. 1.) про успішні заходи в справі висланя українсько-канадійської делегації на Мирову Конференцію в Парижі: Іх не вишлеться, як „уповноважених представителів канадійського правительства. Домініяльне правительство є того погляду, що воно не може висилати представителів з Канади якої будь окремої народности; які небудь репрезентанти, вповні уповномочнені канадійським правительством йдуть репрезентувати домінію як цілість. Правительство одначе не має нічого проти сего, щоби Українці в Канаді вислали своїх спеціальних репрезентантів за море, сли вони сего бажають;

одначе такі представителі поїдуть як приватні горожани, а не як делегати спеціально уповномочнені канадійським правительством. Делегація від Українсько-Канадійської Горожанської Ліги в Вінніпегу прибула до Отави кілька днів тому з ціллю висилки українських представителів до Парижа до помочи як дорадників. Делегація складає ся з посла Т. Д. Ферлея і О. Мегаса, голови Українського Інституту в Саскатуні.” Ч. 5

29. 1. „Привіт Української Народної Ради у Франції Вудрову Вілсонови”: Повний текст привіту з 14. 12. 1918 за підписами Савченка й Якимчука. Ч. 5

29. 1. „Справа воєнного виборчого закона — The case of war-time elections act”: О. Мегас інформує про цей закон і негативне наставлення до нього послів Дж. Гардинера і Новлса в Саскачеванській легіслятурі; у висліді ухвалено резолюцію проти цього закона, яку скеровано до федерального уряду. Ч. 5

5. 2. „Вел. Британія Прихильна Українській Справі”: Зміст телеграми, яку одержав Український Канадійський Горожанський Комітет у Вінніпезі від Дост. Льюїд Джорджа, прем'єра Великої Британії:

“Paris, Feb. 3, 1919. — In reply to your telegram I desire to assure you that His Majesty's Gov't. are anxious that the question of the Ukraine should receive full consideration at the Peace Conference — Lloyd George.” Ч. 6

5. 2. З європейських вісток: „Східна Українська Галичина злучила ся з українською Републикою; Большевики забрали Київ; Українці не хочуть стрічатись з большевиками; Бересть Литовський взяли Українці.” Ч. 6

5. 2. „Українці просять о поворот до дому: чують, що они є завадою”: Вістка про масові збори в Гамільтоні, Онт., 29. 1. 1919 і зміст телеграми, яка була ухвалена зборами й вислана до державного секретаря в Оттаві: „Ми, Українці з Гамільтон, Онт. зібрані на масових зборах числом тисяча, рішили повідомити уряд, що підчас війни 300,000 Українців в Канаді не поповнили жадного переступства, яке можна би назвати якою будь зрадою, але противно, ми канадійські Українці, будучи таксамо ворожо настроені проти Австрії, як і Чехо-Словаки, або Юго-Славяни, бачучи якраз в упадку Австрії воскресене України, працювали спокійно і пильно через роки війни, піддержуючи канадійський промисл і рільництво, купуючи военні бонди і т. д., — тепер, коли в деяких частях Канади появил ся настрій, що наше місце мають заняти ветерани, і не хочачи збільшати числа безробітних, яких буде уживати ся до обниження робітничої платні в Канаді, просимо уряд дозволити нам виїхати сейчас з Канади до нашого старого краю в Европі.” Ч. 6
5. 2. „Чужинці хотять виїзджати з Канади”: Вістка про те, що українці з Гамільтону, „які на початку тижня заапелювали о дозвіл виїхати з Канади, одержали сьогодня телеграму від державного секретаря, який каже, що правительство не має нічого проти їх відїзду, одначе виринає питане, як дістатись назад до їх рідного краю...” Ч. 6
5. 2.* Заява й просьба українців міста Вінніпегу до майора міста Грея: За підписами Я. В. Арсенича й Т. Стефаника переслано меморандум від Українського Канадійського Горожанського Комітету в зв'язку з розрухами поворотців армій, що відносились до українців, як до ворожого еле-

- менту; в меморандумі вияснено становище українців, як лояльних горожан Канади й висловлено надію, що британський правопорядок дасть охорону для українського життя й майна „перед хрестними походами молодечих робітників”. Ч. 6
5. 2. „Вінніпегські розрухи”: Передовиця аналізує розрухи, які заіснували в місті з боку ветеранів з поширенням гасла „чужинців треба позбутися, а їх місце мають зайняти повернувші жовніри”; їх жертвою таки стали „чужинці”; редакція обвинувачує правительство, яке повинно було подбати про працю для поворотців з війни, а не лишати їх без заняття.” Ч. 6
5. 2. „Розрухи у Вінніпегу”: Подобиці про події невдоволених ветеранів в зв'язку з шуканням праці в Вінніпегу. Ч. 6
5. 2. Одна з акцій Українського Канадійського Горожанського Комітету: Відозва в справі одержання патентів на землю: „Богато наших людей осіло на гомстедах перед війною і колиб не через війну, то моглиб були отримати горожанські папери, а там і патент на свій гомстед. З причини війни паперів горожанських люди не могли дістати, а патенту на гомстед без горожанських паперів уряд не дасть... Комітет рішив зайнятись сею справою підчас надходячої парламентарної сесії в Отаві і в тій цілі потрібно зібрати докладні інформації в сій справі.” Ч. 6
12. 2. „Українські Делегати з Канади виїхали до Франції”: „Український Канадійський Горожанський Комітет в Вінніпегу одержав телеграму, що делегати п. Іван Петрушевич, Український письменник і Осип Мегас, президент Українського Інституту Могили... всіли на корабель, який виїхав з Нью Йорку до Бордо Франції в цілі спів-

дїляня з українським і алїянтськими правитель-ствами на мировій конференції полагодити українську справу в Європі... Оба правительства, канадїйське і бритїйське прийшли до утвердження, що делегати від Українців замешкуючих Канаду, маючі практичне значене бритїйських інституцій, а рівночасно будучи ґрунтовно ознакомлені з українськими обставинами будуть встані співдїлати з урядовими делегатами на мировій конференції в розв'язці питання відносячого ся до України... Бритїйські, канадїйські і американські урядові делегати на мировій конференції є прихильні Україні, отже зможуть зужиткувати услуги і практичний досвід пп. Петрушевича і Меґаса в сїй справі, бо нашим бажанем є довести до довіря й приязних відносин між українською незалежною державою і англїйськими народами..."

Ч. 7

12. 2. „Основано пробний суд для чужинців”: Вістка про оснування в Вінніпегу окремого суду, що видаватиме „чужинцям” посвідки лояльности за час війни. Ч. 7
12. 2. „Чужинці полишають: Банкирі неспокійні”: Вістка з Велланд, Онтаріо подає: „Велике число чужинців виїзджає з сего дїстрікту. Тутешні банкирі заявляють, що велике число чужинців повитягало свої гроші з банку, від 1,500 до 10,000 долярів. Декотрі менажери банків і бізнесмени взивають, щоби виїзд чужинцям ворожого походження заборонити на час від шістьох місяців до чотирох лїт.” Ч. 7
12. 2. „Українці повинні винестись з Канади”: Про статтю в Saturday Night, (числа не подано — О. В.), мовляв, українці є перешкодою для формування канадїйської нації через зберїгання сво-

єї етнічної ідентичности — “Once and for all, these Ukrainians, Bishop and all, should be told that they must either get out of the country or conform strictly to our laws.” Ч. 7

12. 2. „Українці готові забирати ся”: Дальші подробиці з загального віча в Гамілтоні, Онт., подані за часописом *Hamilton Spectator*; крім цього подано текст телеграми, ухваленої тим самим вічем, яка була вислана до Оттави для „Канадійської делегації” на Мирову Конференцію в Парижі в справі самостійности України; відносно виїзду українців з Канади, управа гамілтонського віча одержала телеграфічну відповідь з Оттави такого змісту: “Your telegram to hand. Government knows of no objection to Ukrainians leaving Canada for their old homes. F. Colmon, Assisting under sec’y of State.” Ч. 7
12. 2. Промова Т. Д. Ферлея виголошена на сесії манітобської легіслятури 6. 2. 1919 (надрукована в цілості в українській й англійській мовах): Підкреслюючи, що Канада молода країна з великим майбутнім Ферлей торкається таких справ: „Участи „чужинців” в політичній житті, невідготованости уряду супроти поворотців з війни, нездорового прояву наміру експатріації „ворожих чужинців”, та врешті дояльності слов’ян, а зокрема українців супроти Канади а не Австрії, чи Німеччини; промова кінчається: “Mr. speaker, in conclusion I wish to repeat again that we, as members of the Canadian nation cannot afford to think and act in diverse directions. We cannot afford to disseminate friction and dismember our forces. We must put our heads together, think together and act together for our common welfare and salvation.” Ч. 7

12. 2. Український Канадійський Горожанський Комітет: Я. В. Арсенич, президент Комітету, (який складається з різних груп нашої суспільності) пояснює в обширній статті п. н. „Родимці і Приятелі” чому виїхав на Мирову Конференцію в Парижі О. Мегас а не п. Шкварок; далі інформує про непорозуміння в збірковій акції в цій справі з „Канадійським Русином”; закінчує закликком вислати всі грошеві датки на одиноко уповаженого касієра П. Г. Войценка в Вінніпегу. Ч. 7
19. 2. З вісток: „Аліянти годять Українців з Поляками; Україна вислала своїх дипломатів до Голяндії; Оголошено (в Парижі) плян Ліги Народів; Сер Вілфред Лорієр помер”. Ч. 8
19. 2. В справі реєстрації: Вістка про те, що всі мешканці міста Вінніпегу й околиці мають реєструватися, а для вигоди українського населення, за старанням Українського Канадійського Горожанського Комітету відкрито бюро в Українським Народнім Домі під чис. 586 Борровс Аве. в Вінніпегу. Ч. 8
19. 2. „Опрокидують чверть міліоновий фонд”: Вістка з 10. 2. з Саскатуну: „Тут вчера відбув ся великий мітінг саскатунських Українців на яким ухвалено резолюцію опрокидаючи чверть міліоновий фонд, збираний „Канадійським Русином”, бо його ціль не зазначена ясно і може витворити нові труднощі проти Українців.” Ч. 8
19. 2. „Українські свині — Ukrainian Swines”: Образлива, напаслива, протиукраїнська стаття в часописі *Jack Canuck* з 1. 2. 1919. Ч. 8
19. 2. „Скочив з моста”: Вістка про Івана Калинчука, літ 35, який скочив з моста „Люїс Бридж” у Він-

- ніпегу; потовченого відвезли до шпиталю, де він мав висловитися перед поліцаями: „Я є чужинцем і мене відправили з роботи через мою національність. Отже я хотів все те закінчити...” Ч. 8
19. 2. Відозва Українського Канадійського Горожанського Комітету за фондами: „Питане незалежності України рїшаєть ся тепер, отже всі ті, які бажають, а повинні всі бажати, мусять помочи сейчас, а не ждати аж буде по всьому. Наші делегати будуть потребувати фондів в звязи з їх працею, отже сі фонди мусять дати самі Українці... В програмі діяльности Комітету є публіцистична кампанія яку й проводить ся в користь української справи. Ми отже тому й апелюємо за фондами на кошта делегації і публіцистики та впевняємо всіх, що кождий цент зуживаєсь і буде зуживатись на шляхотні і правні ціли, а звіт зі всіх видатків дасть ся публично в своїм часі...” (За екекутиву Комітету підписані: Я. В. Арсенич, президент, Ос. Боянівський, секр.) Ч. 8
19. 2. Відозва У. К. Г. Комітету, скерована до українських фармерів, щоб вони виявили всяку охоту й поміч поворотцям з війни, які осідають на землі; подано конкретні приклади допомоги, які фармери можуть дати на місцях. Ч. 8
19. 2. З української філіятелистики: Відбитка конверти першого листа, одержаного в Канаді з українським поштовим значком на адресу М. Татаринського в Монреалі. Ч. 8
19. 2. „Чужинці в Канаді — Foreigners in Canada”: Про статтю Г. Е. МеКензі в вінніпезькій Tribune з 8. 2., в якій він гостро осуджує наступ на „чужинців”, згадуючи тут українців поіменно. Ч. 8
19. 2. „Церковний Собор”: Звіт з нарад Українського

- Греко-Православного Братства 28. 12. 1918. в Саскатуні, Саск. Ч. 8
26. 2. „Українські делегати з Канади в Лондоні”: Associated Press інформує: “London, Feb. 20 — Joseph Megas and Ivan Petruszevitch have arrived here, representing the Ukrainians of Canada, their intention being to proceed to Paris “with a view to assisting and advising delegates to the peace conference on behalf of the Ukrainian people.” They come with the concurrence of the Dominion government but naturally their passports to France will be at the imperial governments’ discretion.” Ч. 9
26. 2. „Наша Преса”: Про рубрику в часописі Catholic Register на “Ruthenian Fund” і заклик згаданого часопису за жертвами для „Канадійського Русина” в „борбі проти вісьмох або дев’яťох антикатолицьких українських часописий видаваних в Канаді в опозиції до католицької церкви.” Ч. 9
26. 2. „Мають свою власну мову”: Ще про акцію гамільтонських українців; один із часописів східної Канади мав подати таке: “Mr. Jeremijczak announced that the Ukrainians would protest to the government against being termed Austrian, and would ask to be released from the necessity of registering in Canada as alien enemies and Austrians. He said that Ukrainians did not speak the Austrian language and that they had one of their own.” Ч. 9
26. 2. З діяльності У. К. Г. Комітету: Підсумки праці в Канаді й за кордоном, а зокрема про делегацію в Парижі. Ч. 9
26. 2. „Посол з України їде до Америки”: Вістка з Відня про подорож д-ра Євгена Голіцинського — амбасадора, призначеного до ЗДА. Ч. 9

-
26. 2. "Ruthenians versus Poles in Galicia" — передрук статті В. Falk-а з Current History (числа не подано — О. В.). Ч. 9
26. 2. Промова В. Кудрика, виголошена на „церковнім Соборі” в Саскатуні 28. 12. 1918. (З’їзд Українського Греко-Православного Братства). Ч. 9-10
5. 3. „Аліянти признали Українську Републику”: Вістка з Женеві з 27. 2.: „Аліянти формально признали Українську Републику і згодились на се, щоби Українці брали участь в мировій конференції як союзники аліянтів...” Ч. 10
5. 3.* „Монтреалські Українці заявляють становище Українців супроти Канади й Аліянтів”: Вістка про віче в Монтреалі, на якому було понад 3,000 українців; на вічі був присутній майор міста Марте; ухвалено м. ін. вислати „делегацію до провінціального правительства в Квебек і до домініяльного в Отаві в справі поінформованя, що Українці не були жадні вороги Канади, ані аліянтів, і щиро працювали для добра тутешнього краю і причиняли ся скілько сил до побіди аліянтів”; інша резолюція протестує проти називання українців „ворожими чужинцями”. Ч. 10
5. 3. Розбиття спільного організаційного фронту: Стаття про дальші непорозуміння в Українському Канадійському Горожанському Комітеті та про створення подібного комітету єпископом Будкою п. н. „Українська Народна Рада”. Ч. 10
5. 3.* Українці в Ст. Кетеринс, Онт. апелюють до канадійського уряду: На масовому вічі в Ст. Кетеренс 28. 2. рішено „отворити границі до рееміграції Українців з Канади до їх рідного краю; щоби відновити кореспонденцію між Україною а Канадою; щоби дозволити Українцям організу-

- ватись до самоуправи і підпомогти в їх поверненню до старого краю, та щоби знести реєстроване Українців, які прибули до Канади з Галичини і Буковини”. Ч. 10
5. 3. В справі реєстрації „ворожих чужинців”: „Комісія чужинецької Інвестиґації у Вінніпегу далі урядує, отже всі ті, що хотять одержати сертифікат доброго горожанства, можусь (sic) ставитись перед Комісією ради оминення яких будь підозринь, всі ті, котрі ходять на роботу, повинні явитись перед комісією, аби одержати сертифікат доброго горожанства... Українсько-Канадійський Горожанський Комітет провадить інформаційне бюро, аби помогти Українцям, які ставлять ся перед комісією...” Ч. 10
12. 3. „Домагання жертводавців щодо зібраних фондів на делегацію”: Оpubліковано низку листів з різних сторін Канади, які заявляють, що вислали гроші через „Канадійського Русина” на працю У. К. Г. Комітету й вимагають, щоб їх передано йому. Ч. 11
12. 3. „Українці і Австрійці”: Редакційна стаття вияснює термінологічні різниці щодо згаданих назв. Ч. 11
12. 3.* „Збори Українських фармерів в справі помочи повернувшим жовнірам”: Про збори 1. 3. в Етелберт, Ман., на яких рішено допомагати улаштуватись поворотцям з війни; на цю ціль зібрано на зборах \$100.00 й вибрано комітет для дальшої збірки; ухвалено ряд резолюцій, між н. „віру в принцип Ліги народів, який недавно прийнято на мировій конференції в Парижу” (Н. А. Григорчук, предсідник, К. Ф. Сліпець, секретар). Ч. 11
12. 3. Виплачено авторський гонорар В. Сиротенкові: Товариства „Запорожська Січ” у Вест Форт

- Вілліам, Онт., вислало йому \$100.00 після дворазової успішної вистави його драми „Терновий Вінок”; автор, що живе в Бронксі, в Нью Йорку, помістив подяку товариству в „У. Г.” Ч. 11
12. 3. „Навчане чужинців англійської мови”: Передрук статті з Northwest Review про потребу й способи засвоювання англійської мови канадійцями небританського походження. Ч. 11
12. 3. „Ворожі чужинці — Belligerent Aliens”: Голос д-ра Дж. М. Шейвера 16. 2. в Форт Вілліам, Онт. на захист „чужинців” а зокрема українців, яких канадійці британського походження не розуміють і підцинюють; д-р Шейвер подав при цьому деякі цікаві статистичні дані: „З 3781 зареєстрованих ся чужинців, 54 є Німців, около 1,866 Українців, 256 Жидів, 29 Поляків, 1,600 Словаків. До 1,866 Українців з Австрії можна додати ще 390 Росіян, які в дійсности є всі Українцями. Се робить загальне число Українців 2,256 . . .”; тут він прикладно подав факти, як „пануючі канадійці” ставились до українців, крім цього він згадав, що в останній світовій війні ці люди „вислали сотки охотників до Франції і Фляндрії, щоби били ся і вмирили як Канадійці за справу свободи. Шістьдесят процент двох західних баталіонів охотників були Українці. Я знав людей, які пробували записати ся до армії через кілька разів і се їм остаточно вдало ся аж тоді, як сказали, що родили ся в Росії . . .” Ч. 11
12. 3. „Злочин супроти цивілізації — A crime against civilization”: Передрук статті з The Toronto Statesman з 15. 2. 1919 (з українським перекладом) про знущання над „чужинцями” в звязку з безробіттям серед воєнних поворотців; стаття захищає українців і м. ін. пише: “The Ukrainians in Canada

are like the English, Irish, Scotch or Americans who are settled in Canada. They have come from a distant land to assume the burdens and responsibilities of Canadian citizenship. It is not a crime, as they say, that some of them were born in Austria. They are not Bolsheviks. Their foreign extraction does not debar them from being regarded as Canadians. If this narrow conception of Canadian citizenship were to apply, who amongst us could make good the claim to be regarded as Canadians?"

Ч. 11

12. 3. Звіт з 9-их річних зборів шерівців Української Народної Торговлі в Вегревіл Алта., 24. 2. 1919.
Ч. 11
19. 3. „Витяг з Меморіялу Делегації Української Республіки до Мирової Конференції в Парижі”: Текст з 10. 2. 1919 опубліковано в українській й англійській мовах за підписом Ю. Сидоренка, голови української делегації.
Ч. 12
19. 3. „Вражіння з подорожі”: О. М. (Осип Мегас — О. В.) описує свою подорож кораблем до Лондону (8. 2 — 18. 2. 1919) в дорозі на Мирову Конференцію в Парижі разом з Петрушевичем; згадує зустріч з канадійськими військовими старшинами, які відіграли важливу роль в недавній війні, як також подає уривки з розмов з ними про українське питання.
Ч. 12
19. 3.* Звіт з перших річних зборів Інституту ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні 15. 2. 1919: Збори відкрив голова Інституту Д. С. Фербей, а президентство зборів доручено П. Зваричові; секретарювали Лучкович і Кузів.
Ч. 12
19. 3.* „Українська делегація прибула до Парижа”: Вістка від О. Мегаса про його приїзд до Парижа дня

14. 3. і про те, що другий член делегації, І. Петрушевич залишився ще на кілька днів в Лондоні.
Ч. 12
19. 3. З європейських вісток: „Українці відібрали Перемишль; часть Львова в їх руках; Протибольшевицький Союз; Україна має доста поживи; порядок панує”.
Ч. 12
19. 3.* „Збори українських фермерів в справі помочи повернувшим жовнірам”: Збори відбулись 1. 3. в Арран, Саск. з ухвалою відповідних резолюцій (подав Ілія Чорнейко, секр.)
Ч. 12
19. 3. Повідомлення У. К. Г. Комітету в таких справах: Про українську делегацію з Канади в Парижі; про потребу фондів на оплату праці делегації; про патенти на землю (гомстеди) в Канаді; про зміни в езекутиві Комітету й новий її склад: Я. В. Арсенич, Т. Д. Ферлей, О. Боянівський, П. Г. Войценко, С. Басістий, Г. Багрійчук, Д. Якиміщак, П. Попіль, І. Петрушевич, Н. Слободзян і О. Гикавий.
Ч. 12
19. 3. Ще один голос в обороні „чужинців”: Про проповідь свящ. McCullough-а з церкви St. Agnes в Форт Вілліам, Онт. 23. 2 в обороні „чужинців”, а зокрема українців („Ruthenians”).
Ч. 12
26. 3. З європейських вісток: „Українці здобули Львів від польських наїздників”; Українцям казали заперестати борбу перед самим здобутком Львова; Український директоріят просить помочи у алїантів.”
Ч. 13
26. 3. До розколу українського організованого громадського життя: Відкритий лист до редакції „У. Г.” від „Української Ліги Східної Канади” в

- Монреалі (за підписами Й. Вальчишина, предсідника й М. Юрійчука, секретаря) заперечуючий, що вони піддержують „Українську Народну Раду”, яку афішує „Канадійський Русин” всупереч У. К. Г. К.; редакційна стаття п. н. „Нащо засновано „Українську Народну Раду”. Ч. 13
26. 3. „Українська справа в Парижі”: Репортаж О. Мегаса з 1. 3. 1919 про акції української делегації в Парижі (16 чоловік), скріпленої канадійськими українцями; подано пляни на майбутнє. Ч. 13
26. 3. Більше подробиць про справи в Україні: О. Мегас інформує з Парижа про діяльність Петлюри про приїзд Гетьмана Скоропадського до Швейцарії, й т. п. Ч. 13
26. 3. „Вісти з Лондону”: Статті О. Мегаса з 20 й 28 2. 1919, в яких він подає подробиці про працю делегації в Лондоні й підкреслює потребу фондів на українську акцію в міжнародних колах (\$15,000.00 на початок). Ч. 13
26. 3. Україні в Канаді й в ЗДА супроти справ у Європі: Уривок з листа д-ра В. Сіменовича з Чикаго до У. К. Г. Комітету: „... Дуже нас тішить се, що Ви, канадійські Українці вислали наших людей до Парижа. Вони зможуть багато зробити для добра наших людей в старім краю. Наші провідники в Америці нічо не зробили в тій справі. Правда, заходи були і то щирі заходи, та біда в сім, що було дві партії. Кожда з них хотіла бути лучшою і довели до сього, що ряд не хотів ані одній, ані другій партії дозволити їхати. І так Ви принаймі, а властиво Ваша делегація заступить не лише канадійських, але і американських Українців...” Ч. 13

-
26. 3. Меморіал делегації Української Республіки в Парижі за підписом Г. Сидоренка, голови делегації (надруковано в українському і англійському текстах). Ч. 13
2. 4. „Положене в Європі”: Передовиця з’ясовує повоєнний стан в Європі: „Стара війна закінчила ся, а нова провадить ся”; з уваги на неустабілізовані відносини перестерігає тих, що хочуть вертатися до старого краю й радить, щоб подождати. Ч. 14
2. 4. Звіт з віч українських фермерів в Елма, Ман. й Ст. Джуліен, Саск., на яких рішено допомагати поворотцям з війни на фармах; ухвалено також інші резолюції, як в справі „принципу Ліги народів” і т. п. Ч. 14
2. 4. Бажають, щоб був тільки один репрезентативний комітет: Листи з Ошави, Онт., Прісвил, Саск., Кридор, Саск., домагаючися, щоб гроші, які були вислані на делегацію до Парижа на руки „К. Р.” передано П. Г. Войценкові, касієрові, тобто У.К.Г. Комітетові; далі висловлено побажання, щоб „всі Українці в Канаді без згляду на їх релігійні чи партійні переконання фінансово і морально спомогали тих делегатів, котрі тепер є в Парижі.” Ч. 14
2. 4. „Відклик до законодавчих і виконавчих тіл і наших співгромадян Канади — An appeal to Legislative and Executive bodies and to our fellow citizens of Canada”: З приводу того, що поліція в Вегревіл, Алта., заборонила виставляти українську штуку перед її відкриттям і коли заля була переповнена публікою, Українське Наукове Тов. в Вегревіл за підписами В. Керелюка і В. А. Чумера, Народна Кооперативна Спілка за підписами П. Зварича й Анд. Зварича, опрацювали об-

ширний меморандум, в якому з'ясовано всі кривди заподіяні українцям: уважання їх „австріяками”, ворожими державі; згадано про „ганебний” закон, який відобрав їм право голосу, а далі про „ордер-ін-квансис” відносно друків і публікацій в не-англійській мові. Ч. 14

9. 4. „Американські Українці узнали Укр. Дел. з Канади також і своїми заступниками”: „Тому, що відносини так склали ся, що від Федерації Українців ніхто не міг виїхати до Парижа — цілий свідомий український загаль в Америці узнає лише делегатів висланих канадійськими Українцями як своїх і вірних представників цілої заморської імїграції і як таким, уділить їм всяку потрібну поміч моральну і матеріальну.” Ч. 15
9. 4. З європейських вісток: „Українці хочуть рішати голосованем чия має бути східна Галичина; Україна хоче злуки з алїянтами; Україні треба помочи алїянтів, каже Петлюра.” Ч. 15
9. 4. „Українська Република”: Про 22-го січня — „велике свято на всій Україні, свято самостійности УКРАЇНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ” — перше відмічення цієї дати; меморандуми, відозви, заяви тодішних діячів: Г. Сидоренка, Винниченка, Панейка, Шульгина. Ч. 15
9. 4. Перша зустріч О. Мегаса з Г. Сидоренком у Парижі: В репортажі „Подорож до Франції” Мегас описує подробиці цієї зустрічі; м. ін. він склав таку заяву: „Витаючи Вас, Пане Міністре, в імени Українців з Канади, я хочу Вам передати якнайширші бажання від моїх родимців в Канаді. 300,000 українська громада в Канаді живе лише одною надією, а се Независимістю Великої України. Бажаємо і домагаємо ся, аби всі українські

землі в Європі були злучені в одно політичне тіло. З природи річи Українці в Канаді передають Вам, Пане Міністре, свій незмінний постулят, щоби галицька, буковинська і угорська часть українських земель була в цілости включена до Української Республіки і щоби ні ОДИН цаль нашої прадідної землі не попав в руки наших ворогів...” Ч. 15

9. 4. „Слівце до всіх канадійських Українців”: Від У. К. Г. Комітету за жертвами для піддержки української делегації в Парижі; в ньому наведено м. ін. деякі уривки з листів, які вказують на те, „що наша канадійська делегація є великою помочию офіційній делегації з України... мусимо подбати, щоби дати їм спромогу зробити як найбільше в справі України... Ось деякі уривки з їх листів:

„... Ми робимо понад сили. Нас Українців мало тут в порівнанню хоч би з Поляками чи Югославянами... Поляки і інші мають з собою міліонні фонди, а ми клопочемось, деби віднайти тані реставранти. Для них отворені двері всюди, а ми доперва мусимо обзнакомлювати всіх з нашою справою.” Ч. 15

9. 4. „Заборона на українські видавництва знесена”: Про нову урядову ухвалу: “Ottawa, April 4. — The government passed an important order - in - council Wednesday amending the order respecting enemy language publications. The order removes from the category of enemy language publications those printed in the language of countries which have been at different times under enemy control including among others, the Roumanian, Russian, Ukrainian, Finnish, Esthonian, Croatian and Livonian language. The only publications which in future will be subject to this order-in-council are those printed in the German, Hungarian, Bulgarian and

Turkish languages. Periodical literature will be placed on equality with books which contain no objectionable matter and, if they are exclusively of a literary, scientific, legal, religious or artistic character, they will be permitted to be printed in or imported into Canada. Provision is made for the transmission to the chief press censor of samples of all enemy language publications before their circulation."

9. 4. „Канада і Чужинець”: Про статтю в Calgary Daily Herald (числа не подано — О. В.) “A Ukrainian Idea of how Canada may best absorb foreigners”. Представлення канадійської дійсности „чужинецькими” мовами. Ч. 15
16. 4. З європейських вісток: „Українці бомбардують Львів; Армія Петлюри вже під Київом; Петлюра вірить в перемогу і незалежність України”. Ч. 16
16. 4. „До Галичини і Буковини вже можна писати листи”: Офіційне поштове повідомлення в цій справі з поданням коштів пересилки й спосіб адресувати: “Eastern Galicia, Ukraina або Bukowina, Ukraina.” Ч. 16
16. 4. „Телеграма від Міністра Сидоренка”: „Париж, 9 цвіт., 1919 Укр. Кан. Гор. Комітет. Поміч ваших делегатів, що прибули сюди і прилучили ся до нашої делегації має тут велике значіння. Твердо віримо, що спільними змаганнями всіх Українців здобудемо силу і самостійність Українській Республіці.” Ч. 16
16. 4. В справі статистики українців в Канаді й Америці: Про рішення У. К. Г. Комітету перевести статистику всіх українців роджених в Канаді або ЗДА, що служили підчас війни в „армії Алїантів, т. є. Канадійській, Англійській, Французькій, Іта-

лійській, чи Американській армії, щоби знати о скілько Кан. Українці помагали в сій світовій війні слušній справі аліянтів, а тим самим і Українці...”; в заклику подано десять питань, на які треба відповісти, як також прохання до всіх хто знає про учасників війни, погибших або пропавших в рядах згаданих армій, щоб подали про них інформації.” Ч. 16

16. 4. Касовий звіт У. К. Г. Комітету: „Жертви на делегацію до Парижа на руки У. К. Г. К. вплинуло від грудня 11, 1918 до тепер \$11,939.40 — видано \$10,717.81 — остає \$1,221.59.” Ч. 16
16. 4. Опис життя в Україні: Еріка Гленбов з Торонто описує своє трирічне перебування в Україні. Ч. 16
16. 4. З перебування українсько-канадійської мирової делегації в Лондоні: В репортажі „Наш побут в Льондоні” з 8. 3. 1919, О. Мегас падає подробиці про приїзд делегації до Англії, арештування на кораблі в Ліверпулі (завдяки якомусь доносові), визволення, приїзд до Лондону, труднощі з „візованем” паспортів у французькому консуляті, інтервенція „Канадійського Гай Комішюнера” в Лондоні й успішне полагодження справи візду до Франції. Ч. 16
23. 4. З вісток: „Большевицька армія перейшла до Петлюри; Українці ведуть переговори з Аліянтами; Англія не буде вмшувати ся в російські справи”. Ч. 17
23. 4. З церковних справ: Про становище католицької церкви до українців і полеміка з листом єпископа Будки надрукованим 10. 4. 1919 в „Кетодик Реджістер” (передовиця: „Куди веде ся робота?”) Ч. 17

23. 4. Прем'єр Борден і українська справа: Вістка з Парижа про зустріч Г. Сидоренка й О. Мегаса з прем'єром Канади Борденом 27. 3. 1919, що виявив велике зацікавлення українською справою і запросив їх обох „на спільний обід з ним в готелі „Маестик”, де міститься британська мирова делегація. Наші представителі познайомились тут з важними британськими особистостями а також здибалися з другими канадійськими делегатами, прем'єром Сіфтоном і міністром Догертиєм. Розмова через цілий час велася в французській і англійській мовах, причім прем'єр Борден конечно старався познакомитися з українською мовою, що розвеселяло нас всіх...” Ч. 17
23. 4. „Українські урядові делегати на Мирову Конференцію в Парижі”: Біографічні дані й знімки поодиноких членів делегації: Григорія Сидоренка, Петра Дідушка, Олександра Севрюка, Антона Петрушевича, Олександра Шульгина, Сергія Шелухина, д-ра Мих. Рудницького, д-ра Б. Матюшенка, Полк. Волод. Колосовського, Дмитра Ісаєвича д-ра Сергія Зархія, Осипа Мегаса, Івана Петрушевича; в статті п. н. „Українська Делегація в Парижі” подано подробиці про працю делегації в поодиноких комісіях. Ч. 17-18
30. 4. „Епископ Будка предметом дискусії між ветеранами”: Заява Дж. О. Ньютона, віце-президента вінніпезького відділу „товариства ветеранів великої війни — що повернувши жовніри плянують наїзд на дім епископа Будки в недалекій будучности та щоб змусити його полишити Вінніпег”; на думку Ньютона „Будку повинно ся відіслати з Канади сейчас і без компромісу, а сих, що відвічальні за його охорону, відповідно покарати”, все це в зв'язку з „пастирським листом” еписко-

па Будки, який був публікований з коментарями на сторінках Free Press з 3, 4, 5 серпня, 1914 р.; з'ясовуючи всі ці справи й оправдуючи наставлення ветеранів Нютон вважає, що вони не повинні брати право в свої руки, про те вони мають право робити натиск, щоб їхні домагання були „вдоволені конституційними способами”.

Ч. 18

7. 5. „Нова нагінка на Українців”: Редакційна стаття подає в подробицях (за Free Press) твердження посла Роса з Ст. Клемент, що „Українці поселенці в Спрінгфілд і сусідних округах Манітоби отверто устроюють революційні мітинги і плянують повстане сеї весни з цілю встановити большевицьке правительство...”; про виступ з такими самими закидами посла Річардсона в федеральнім парламента; в іншій статті п. н. „Обрихуване Українців не вдало ся” подано вістку про поїздку д-ра Глена Гамілтона, посла з Спрінгфілд і репортера Free Press в цю околицю, щоб наочно переконатися про закиди Роса; вони нічого подібного не бачили; всі ці закиди „глупі” й „дурні”; описують м. ін. побут в школі „Зоря”, де учає „104 українських і польських дітей”, учителем є Микола Бойчук, що виконує свої обов'язки бездоганно.

Ч. 19

7. 5.* Реакція українців виборчого округу „Спрінгфілду” на закиди зроблені Росом: Масове віче поселенців Брокенгед і Лейдівуд 3. 5. 1919 з участю Т. Д. Ферлея, на яким опрокинено всі фальшиві закиди і ухвалено ряд резолюцій, між ними домагання, щоб назначити „Королівську Комісію, яка би розслідила закиди зроблені п. Росом і так зложила відвічальність на тих, яким се належить ся та очистила спокійних і законам повинуючих ся горожан нашого округу”; дальше

запротестували, щоб „нас не називати Австрійцями, а се тим більше, що наші брати в Східній Галичині вже скинули австрійське ярмо і злучили ся з Українською Републикою” (П. Білий, предс., Н. Стрик, секр.); в тій самій справі У. К. Г. Комітет вислав лист-протест до „міністра справедливости в Оттаві”, в якому також домагається назначення Королівської Комісії, щоб розглянула всі ці закиди, як також домагається, щоб до „Кримінального Кодексу зробити додаток, який би охороняв людей як клясу, так, як поодинокі люди є тепер охоронені перед розсіванем опоганюючих заяв”. (За У. К. Г. Комітет підписані Я. В. Арсенич, предсідник, О. Боянівський, секр.).

Ч. 19

7. 5. „Сидоренко звертає увагу Чорчілови”: Текст листа Г. Г. Сидоренка до Вінстона Чорчила з приводу його промови в „Альсвич, Клюбі”, в якій він заняв становище за „сильною проти-большевитською політикою”, але зовсім не згадав українського питання.
- Ч. 19
7. 5. „Домагають ся Інтернованя ворожих чужинців”: Про делегацію ветеранів в манітобського прем'єра Нориса з домаганням інтернувати а опісля депортувати „ворожих чужинців . . . сконфіскувати їх маетки і забрати на користь вдів і сиріт по поляглих жовнірах”; речник делегації, Нютон сказав м. ін.: „Українці в Канаді . . . не є напасні коли їх полишать агітатори, одначе так як тепер справа має ся, вони здаєсь є поділені на дві кляси. Одні здають ся бути большевицьких тенденції і хотять переменити Канаду в певного рода советську републику, підчас коли другі хотять не допустити, щоби Українці засимілювали ся (зангліїщили ся) і стали добрими канадійськими горожанами”; подаючи обширно відомість про

делегацію, редакція „У. Г.” завважує: „Звертаємо увагу наших людей щоби не страхали ся непотрібно з приводу повисших домагань ветеранів. Українці в Канаді не є ворожими чужинцями, але або горожанами Канади, або горожанами Української Народної Республіки, яка не воює проти аліантів, але для самооборони. Кождий чоловік, який сповняє свої обовязки зглядом краю може бути певним, що в случаю кривди, його охороняє право.” Ч. 19

7. 5. Про канадійсько-українську делегацію на Миркову Конференцію в Парижі: Голоси українських часописів в цій справі з біографічними даними Петрушевича й Мегаса. Ч. 19
7. 5.* Збори У. К. Г. Комітету в Саскатуні: Звіт зі зборів 4. 5. 1919 дає огляд праці Комітету в загальному від початку його організування (1917 р.) до тепер і пляни на майбутність (подав С. В. Савчук, секр.); на іншому місці цього числа подано спис відділів Комітету в різних місцевостях Канади з їхнім складом зарядів. Ч. 19
14. 5.* Масове віче українців в Форт Вілліам, Онт.: Промовляли м. ін. В. Брилинський, „свящ. Дж. М. Шейвер”; ухвалено ряд резолюцій відносно проблем з „чужинцями”, поворотцями з війни й т. п. Ч. 20
14. 5. До значення термінів „націоналіст”, „націоналізм”: В дописі „Правдолюба” подається аналізу значення цих термінів в зв’язку з виступом єпископа Будки в „Кетолик Реджістер”, мовляв, „він провадить борбу з українськими націоналістами”. Ч. 20
14. 5. Заява С. Харамбури в англомовній пресі в Вінніпегу в справі У. К. Г. Комітету (головно про

- здогадні недоліки при реєстрації українців в Українському Народному Домі) й спростування Я. В. Арсенича. Ч. 20
14. 5. „Українці відносять ся до судів, щоби знести „Чужинецьку Раду“: „Українці міста Вінніпегу предприняли кроки аби зачати акцію в Корт оф Кінгс Бенч, щоби провінціональний ордер-інквнсил назначающий Чужинецьку Слідчу Раду (Еліен Інвестигейшин Борд) уневажнити і її зовсім знести.” Справу доручено „Дж. А. Еліотові, К. С.,” який з цієї нагоди подав прихильну заяву відносно українців. Ч. 20
14. 5. Вісти з Монтреалу Я. Крисоватого: Про заснування нового товариства ім. Ів. Котляревського, до „котрого належать самі Українці з давнішого російського забору”; відіграно „На відпуст до Києва” заходами читальні ім. М. Шашкевича й т. п. Ч. 20
18. 6. Генеральний страйк у Вінніпегу від 15. 5. 1919 до 26. 6. спараліжував м. ін. видавничу й поштову діяльність у місті („У. Г.” не виходив від 14. 5. до 18. 6.). Ч. 21-25
18. 6. З вісток: „Поляки заняли велику частину Української Галичини; Протест Української делегації в Парижі”. Ч. 21-25
18. 6. „Україна в Парижі”: Репортаж „власного кореспондента”. Ч. 21-25
18. 6. Михайло Стечишин: Про успішне закінчення його студій права в Саскачеванському університеті й одержання титулу Л.Л.Б. Ч. 21-25
18. 6. „Дещо з життя укр. студентів в бурсі ім. Петра Могили”: Стаття секретаря, Ю. Стечишина. Ч. 21-25

-
25. 6. „Протест Галицької дипломатичної української місії в Парижі до Ради Чотирьох”: Вілсона, Клемансо, Орланда й Лойд Джорджа (Повний текст в українській мові). Ч. 21-25
2. 7. З вісток: „Мир між Аліянтами а Німеччиною підписаний в суботу 28-го червня”. Ч. 21-25
2. 7. „Меморіал української делегації в Парижі”: Опубліковано повний текст в опрацюванні Сергія Шелухина („бувний Міністер Юстиції і Сенатор”). Ч. 27-28
2. 7. Протест проти польського наїзду на українські землі: Відозва й директиви У. К. Г. Комітету до українців Канади, щоб з усіх місцевостей Канади, де проживають українці, були вислані протестаційні телеграми до Мирової Конференції в Парижі і до канадійського правительства в Оттаві: „Ми маючи на тепер лише сей один вихід, бодай великем протестом мусимо помагати на шим братям в старім краю. Ми не можемо дозволити, щоби Польща дальше гнобила та наносила нещасте і переслідуване на український нарід... Коли хочемо помогти нашим братям не сміємо оглядати ся на видатки. Мусимо звідси помагати ратувати наших братів від загибелі...”; в дальшому подано текст двох телеграм, які вислано з Вінніпегу до прем'єра Канади Бордена й на Мирову Конференцію в Парижі. Ч. 27
2. 7. „Відклик Петлюри до Аліянтів”: Текст звернення Петлюри. Ч. 27
2. 7. „Відклик Українсько-Канадійського Горожанського Комітету до Мирової Конференції”: Опубліковано повний текст цього „відклику”. Ч. 27
2. 7. Заклик У. К. Г. Комітету до українців Канади: „Не можемо і не сміємо заперестати нашої праці в ціли помочі старому краєві. — Наша делега-

ція разом з офіційною делегацією України роблять все, що в їх силах, щоби знищити пляни наших ворогів і вибороти самостійність України... Братя наші віддають жите за Самостійність України, а ми хоч матеріально поможим нашій делегації, а помагаючи їй поможемо нашій слухній справі..." Ч. 27

9. 7. „Українська справа в Канадйськй Парляменті“: „На недавнім засіданю парламенту посол Сер Сем Гюз з Вікторії вніс інтерпеляцію до премієра Бордена, жадаючи вияснення, які кроки поробили канадйськй представники на мировій конференції, щоби при упорядкуваню границь в Европі не віддано галицьких Українців на поталу Полякам. Посол Гюз підніс в своїй інтерпеляції, що в Канаді переживає 450,000 до 500,000 галицьких Українців, яких вірність супроти Канади є добре звісна. Премієр Сер Роберт Борден відповів, що українсько-польське питанє було разом з иншим предметом нарад на мировій конференції, яка вислухала звітів ріжних комісій, котрі сі справи студіювали”. Ч. 28
16. 7. Відгомін подій в Україні: Під наголовком „Демонстрація Преси” з’ясовано останні події в Західній Україні й доручено вмщувати на першій сторінці української преси таку відозву: “Mourning of Ukrainians in Canada. Ukrainians of Canada mourn for their wives and children, fathers and mothers, brothers and sisters in Galicia, Cholm and Volhynia who at this very moment are being slaughtered by Polish Premier Paderewski’s punitive expedition for the only reason that they, in accordance with the principle of self-determination, proclaimed by the allies, refuse to submit to the Polish yoke and insist upon governing themselves on their own soil.” Ч. 29

-
16. 7. „Хронологія подій на Україні від 1917 до 1919 р.”: Оpubліковано огляд подій в Україні який видало Українське Пресове Бюро в Парижі в трьох частинах: „1) Події за Центральної Ради; 2) події за Скоропадського; і 3) події за Директорії до цвітня 1919 року”. Ч. 29
16. 7. „Новий період Історії України”: Оpubлікуючи ці матеріали, редакція „У. Г.” подала такі вступні завваги: „Редакція „Українського Голосу” дістала якраз тепер від свого кореспондента в Парижі цілий новий історичний матеріал з під пера найбільшого українського історика і найбільшого знатока української справи, професора Михайла Грушевського, який саме тепер перебуває в Парижі...” Ч. 29
16. 7. „Верзальська Рада признала Східну Галичину Польщі?»: Редакційна стаття з тривожними вістками про її вирішення в некористь українців. Ч. 29
16. 7. „З руху за самостійність України”: Тексти листів і телеграм, висланих до голов держав, послів в Канаді й ЗДА вінніпезькими й саскатунськими відділами У. К. Г. Комітету. Ч. 29
16. 7. „Українська Жінка в публичнім і родиннім життю»: Стаття Стефанії Абрагамовської. Ч. 29
23. 7. „Комітет Независимости України»: Повідомлення У. К. Г. Комітету про каблеграму з Парижа за підписами М. Грушевського, Ісаевича й Савченка, в якій вони прохають допомоги для новоствореного комітету під повищою назвою. Ч. 30
23. 7.* „Українські вишиванки на Виставі в Саскатуні»: Вістка про те, що „відбулось офіційльне отворене саскатунської вистави промовою Д. Рут-

форда з Саскачеванського університету... На виставі між ин. вартісними річами є також прекрасні українські вишивки чи взагалі ручна робота Українок.” Ч. 30

23. 7. Апель в справі вищої освіти для української молоді в Канаді: Передовиця закликає родичів, учителів, і свідоміших одиниць, щоб подбали, щоб українська молодь, яка закінчила публічну школу продовжувала свою науку в вищих школах: „Значіне висшого і фахового образования кождому зрозуміле. Через брак українських людей в Канаді й на Україні з висшим образованием, зі знанем ліпших професій, фахів, ремесла, приходить ся українському народови покутувати і покутувати прийде ся доси доки не вирівнаєсь прогалини сього браку між ним, а англійським, американським, німецьким, жидівським і французьким народами...”; залик до учителів, щоб прислали „спис всіх українських хлопців і дівчат, які скінчили або кінчать публічну школу...” Ч. 30
23. 7.* „Прем'єр Борден про Українську Справу в Домініяльнім Парляменті”: Текст промови прем'єра виголошеної в парляменті 7. 7. 1919, в якій він подав докладні подробиці про його заходи в справі Східної Галичини на запит послів: „З Вікторії (Сер Сем Гюз), з Східного Едмонтону (п. Г. А. Мекі), з Північного Вінніпегу (п. Блейк).” Ч. 30
23. 7.* „Відклик Українського Канадійського Горожанського Комітету” висланий 18. 7. в справі України до прем'єра „Бордена і Сер Сема Гюза в Отаві, до президента Вілсона, сенатора Лоджа, конгресмена Мейсона і до комітету сенату загр. справ, а також до през. укр. делегації Сидоренка в Парижі.” Ч. 30

23. 7. Цілі й завдання У. К. Г. Комітету: “1. — To educate the Ukrainians living in Canada in the institutions of their adopted country and to develop in them an interest in and the principles of good Citizenship. 2.— To develop social intercourse and mutual understanding between the Ukrainians and their co-citizens. 3.— To interest our co-citizens in the cause of Ukrainian democracy.” Ч. 30
23. 7. „Стріча з Проф. Мих. Грушівським”: Стаття О. Мегаса (надіслана з Парижа). „Я мав честь і велику приемність нині гостити у найбільшого живучого Українця, іменно професора Михайла Грушівського, який саме кілька день тому назад прибув до Парижа з Праги (Чехія). Професор Грушівський перебуває тепер в Парижі та працює тут разом з українською громадою над рідною справою...” Ч. 30
23. 7.* „Протестаційне віче” в Торонто: Заходами місцевих товариств відбулося віче 22. 6 в „Стар Театрі”, який помістив около 1,800 осіб, щоб „запротестувати проти прилучення Східної Галичини до Польщі, щоб правительство знесло реєстрацію на так званих „чужинців”, при тім, щоб зняло з Українців давню назву австріяки, і щоб дало дозвіл на комунікацію з старим краєм”. Ч. 30
30. 7. З вісток: „Українські Армії під Київом з трох сторін; Петлюра і Григорієв машерують на Київ.” Ч. 31
30. 7. У. К. Г. Комітет: Зміст телеграми Проф. Грушевському, яку вислав Комітет 19. 7. 1919 на руки О. Мегаса в Парижі й відповідь на неї. Ч. 31
30. 7. „Посліднє слово Українців до През. Вільсона перед його поворотом до Зл. Дер.” за підписами д-ра Мих. Лозинського й полк. Дмитра Вітовського. Ч. 31

30. 7. „Українська Жіноча Часопись”: „В Чикаго, в Злучених Державах, почала виходити часопись „Рання Зоря”, присвячена українському жіноцтву в Америці. Часопись видає раз на місяць видавництво „Союз Українських Жінок”. Передплата виносить в Стейтах 60 ц., а в Канаді 80 ц. на рік. Редактор Др. В. Сіменович”. Слідую прихильний коментар редакції „У. Г.” Ч. 31
30. 7. Поміч українській справі: Відозва У. К. Г. Комітету за жертвами; поміщено зміст каблеграми „Комітету Независимости України” в Парижі за підписами Проф. Мих. Грушевського, Ісаєвича й Савченка в справі грошевої помочі від канадійських українців. Ч. 31
30. 7. Інформативний комунікат Українського Греко-Православного Братства в Канаді, в якому порушено такі справи: Поїздка В. Свистуна до Нью Йорку, як делегата братства на зустріч з Митрополитом Платоном і Архиепископом Александром і вислід їхних розмов; лист Архиепископа Александра до Братства в справі „устави” Української Греко Православної Церкви в Канаді; заклик до участі в майбутнім Соборі У. Г. П. Церкви в м. серпні 1919 р. За Братство підписані: „Президія — В. Гавриш Т. Гошко, А. Жилич. Секретарі: — М. Стечишин, Я. В. Арсенич, П. Зварич.” Ч. 31
30. 7. „Протести проти Польського варварського наїзду”: Про віча, які відбулися на заклик У. К. Г. Комітету в Гудів, Саск., Форт Вилліам, Онт., Ешвіл, Ман., Лейдівуд, Ман., Четфілд, Ман., Рейні Рівер, Онт., Кридор, Саск. Ч. 31
30. 7. „Торонтонські Українці затревожені долею Рідного Краю”: Переклад статті, яка появилася під

- повищим наголовком в „Віклі Стар” (числа не подано — О. В.). Ч. 31
30. 7. „Соняшний Промінь”: Повість В. Чайченка — нове видання У. В. С. Ч. 31
30. 7. „Як поступати з недобрими священиками”: Стаття „П.”. Ч. 31
30. 7. „Всесвітня мова „Есперанто”: Стаття М. О. Ч. 31
6. 8. З вісток: „Петлюра не думає лучити ся з Поляками ані Москалями; Петлюра не хоче нікого до помочи а тільки амуніції.” Ч. 32
13. 8. „Борці за Правду”: Повість А. Кащенко — нове видання У. В. С. Ч. 33
13. 8. „Непорозуміння серед Української Делегації в Парижі”: На підставі листа Саваринського, розісланого по ЗДА й Канаді, редакція „У. Г.” в обширній статті, цитуючи вперед уривки згаданого листа аналізує труднощі української делегації на Мировій Конференції в Парижі; з уваги на брак достатніх інформацій радить не доходити до негативних висновків, ані не огірчуватися невдачами делегації: „Перед українським народом ще робити ціла гора. Було вже чимало неповіджень, були непорозуміння, резигнації в самім уряді, були промахи і ще будуть, але такий завсїгди буває хід історії. Лише так поступає ся вперед. А хто не робить, бо невдачі боїть ся, або по першій невдачі опускає руки, той ніколи не зробить нічого. Коли читати історію тих народів, що визволялись з під чужого ярма, то бачимо, як люди робили повстання, давали майно і жите, як ті повстання не вдавали ся; як такі повстання знов повторяли ся, аж доки не прийшов той час, що народ з чужого ярма вкінци освободив ся. Були тут промахи, бували і свої зрадники,

- був брак досвіду, та вкінці витривалість, праця і посвята все перемагала.” Ч. 33
13. 8. Українська делегація в Парижі й У. К. Г. Комітет: Відповідь на напасливу статтю в „Робітничих Вістях” ч. 13. Ч. 33
13. 8. „Школярі „Рідної Школи” на прогульці”: Про пікнік школярів (в числі 84) з Українського Народного Дому в Вінніпегу під проводом учительки Юстини Угринюк. Ч. 33
13. 8. Жіноче Тов. „Вільна Україна” в Монтреалі: Стаття Клявдії Вепрук про організацію жіночого товариства 7. 7. 1919 й про його діяльність; заклик до українок, щоб організувались. Ч. 33
20. 8. З вісток: „Большевики уступають з України до дому: Петлюра зачав сильнішу кампанію; Жиди стріляли до війська Петлюри зі своїх домів.” Ч. 34
20. 8. „Українська Місія в Америці”: Обширна вістка з Вашингтону з 9. 8. 1919 про приїзд місії: „Дипломатична місія Української Республіки прибувши тут в ціли виклопотання признання незалежності України і навязання торговельних зносин зі Злуч. Державами, вчера була на авдієнції в секретара заграничних справ, Ленсінга, і вручила йому меморіал про свої ціли... Місія тимчасово замешкала в готели Павгатен”. Ч. 34
6. 8. Про Мирову Конференцію в Парижі: Огляд статті в „Торонто Стар Віклі” (числа не подано — О. В.), в якій згадано й українське питання. Ч. 32
6. 8. „Протести проти Польського наїзду на Українські землі”: Звідомлення з протестаційних віч з таких місцевостей: В Алберті: Едмонтон, Вегревіл, Чіпман; в Саскачевані: Редісон, Бон Мадон,

Колонсей, Чаплін, Мічам, Донвел, Гудінг, Меклін; в Манітобі: Арбака, Мензі; Онтаріо: Brentford, Фалс Вю, Салт Сте Марі й Бейвю, Ватерлу. Ч. 32

6. 8. „Коли буде можна їхати до Європи”: Редакція перестерігає тих, що без обдумання, поспішно кидають працю, купують корабельні білети з надією, що скорше повернуться до Рідного Краю; крім оголошень корабельних фірм, немає ще жадних офіційних проголошень про можливість виїзду; радить працювати й очікувати виїзду до слушного часу (що може бути з весною 1920 р.)
Ч. 32
6. 8. З вісток: „Рада чотирох дозволила на наїзд Польків аж по Збруч; Польський Соїм дає автономію Галицьким Українцям; Англія домагала ся для Сх. Галичини окремого правительства і плебісциту.”
Ч. 32
6. 8. „Тайни Цісарської Родини в Відни”: Нове видання У. В. С.
Ч. 32
13. 8. „Українська місія в Америці”: „Недавно до Америки прибула місія, яка складає ся з дд. Юліяна Бачинського, голови, Віктора Козакевича, секретара і д-ра М. Кадеца. Близших вістий про се покищо не маємо, та річ певна, що цілю сеї місії є обстоюване укр. справи.”
Ч. 33
13. 8. „Протест вінніпегських висулужених жовнірів до премієра Бордена”: „Українці, котрі служили в канадійській армії, дня 6 серпня вислали до премієра Канади Бордена слідууючу телеграму:
Right Honorable, Sir Robert Borden, Premier of Canada, Ottawa. Sir: — We, ex-soldiers of the Canadian Army, do hereby solemnly protest against the Polish invasion on Ukrainian territory, particularly in Eastern Galicia and respectfully urge you to use your good offices to cause the

withdrawal of the Polish troops from all Ukrainian territories. We remain, Yours truly, Kanasevich, M., Kirby, K., Lonhrin, J. Kuzek, C., Kennedy, L., Lewen, G., Hempel, J., Metrow, P., Schiller, F. S., Kozak, M. (All of Winnipeg). Ч. 33

20. 8. „Пересторога” редакції „У. Г.” в справі виїзду наших людей до Східної Галичини: „... Богато наших Українців, задурених нечесними агенціями корабельними, підписують якісь польські пашпорти до Східної Галичини, а румунські на Буковину, дають вже тепер задатки на шіфкарти і складають певні присяги перед „Польськими Радами Народовими”... Не робіть сього! Ждiть слухного часу! Не давайте ошукати рiжним пiдлим креатурам, якi ждуть на ваш гiрко зароблений грiш. До краю ще не можна їхати, а коли буде можна напишеш в українських часописах... Не дозвольте, щоб з вас робили Поляків. Не підписуйте жодних польських заяв і не давайте себе баламутити.” Ч. 34
20. 8. „Поклик” Комітету „Незалежної України” за підписами: Мих. Грушевського, Дмитра Ісаевича, Мих. Лозинського й Федора Савченка. В зв'язку з некорисним оборотом справи України й необ'язомлення Заходу з українською проблематикою закликається до нової акції: „Для поширювання вірних відомостей і збивання баламуцтва розширюваних нашими ворогами розпочинаємо видаване ґрунтових книжок про Україну та український нарід, на французькій та англійській мові. В першу чергу мають бути видані: а) Історія України; б) географії; в) економіка; г) вибір українського письменства від найдавніших часів до нинішнього дня; д) історія української літератури; е) огляд українського мистецтва; ж) вибір українських пісень і композицій з мельо-

- діями і вступними статтями про українську музику; з) окрема книжка про Західню Україну (Галичину, Буковину й Угорську Україну...)"
Ч. 34
20. 8. „Українські справи в Європі” й звіт Дж. Д. Елиса з його поїздки до Галичини в характері відпоручника комісії Гувера: Стаття опрацьована кореспондентом „У. Г.” в Парижі 30. 7. 1919. Ч. 34
20. 8. “The Ukrainian Mission in the United States”: Заява голови місії Юліяна Бачинського по конференції в State Department-і в Вашингтоні в англійській мові, ця заява мала б бути “the first statement issued in that country by any Ukrainian official”.
Ч. 34
20. 8. „Касовий звіт „Укр. Кан. Гор. Комітету” в Вінніпегу”: Прихід до 18. 8. 1919 — \$17,292.19, розхід — \$15,403.72, головно в зв’язку з українсько-канадійською делегацією на Мирову Конференцію в Парижі.
Ч. 34
20. 8. „Протести проти польського наїзду на українські землі” в таких осередках: В Алберті: Капон, Восток; в Саскачевані: Гефорд, Мічам, Фіш Крік, Вітков; в Манітобі: Поплар Парк, Вайта; Онтеріо; Скрейбер, Вортінгтон, Форт Френсис, Монд, Кейп Бретон, Н. Ш.
Ч. 34
27. 8. З вісток: „Українці заняли Київ; Петлюра вигнав Большевиків з Київа; Одесу відібрали від Большевиків українські війська.” (В тому ж числі поміщено портрет „Семена Петлюри”). Ч. 35
27. 8. Протестаційні віча й петиції з підписами: Розпорядження У. К. Г. Комітету, щоб „з кожної місцевости вислано Петиції з підписами проти наїзду Поляків на Галичину і також проти занедбаня укр. справи серед аліантів... під про-

- тестом збирати підписи всіх людей замешкалих в даній околиці і то не лише Українців, але також і других Канадійців як Англійців, Французів, Шведів і т. п. прихильних нашій справі." Подано зразок письма до Лойд Джорджа в цій справі. Ч. 35
27. 8. „Тяжке завдане Петлюри і Української дипломатії”: Про тодішне положення українського уряду в Україні й завдання української місії в Вашингтоні. Ч. 35
27. 8. Лист Сергія Шелухина до редакції „У. Голосу”, в якому він висвітлює поняття про українців й Україну в західному світі. Ч. 35
27. 8. „Протести проти польського наїзду на українські землі” в осередках: В Алберті: Іннісфрі, Прімула; в Саскачевані: Арран, Вейбурн, Прісвіл, Маковн, Гейс, Рама; в Манітобі: Згода, Мінк Крік; Онтаріо: Гемилтон, Галт, Еспанола. Ч. 35
27. 8. Відозва Українського Греко Православного Братства до православних громад у Канаді: У виді поголосок Філіповського й його однодумців, заклик, щоб всі, „що почувають ся українськими і прихильними Українській Православній Церкві най повідомлять про се Брацтво окремим листом з підписом тростів церковних... Котрі православні громади хотять, щоби до них доїздив православний священник, свідомий українець, хай зголосять ся до Брацтва...” Ч. 35
27. 8. Вибір Філіповського православним єпископом в Канаді: „Горстка канадійських кацапів, які своїми думками належать вже до померших, хочуть доказати конче, що вони живуть і вибирають в Мундейр, Альта, атця Філіповського, москвофіла з Галичини своїм єпископом...” Ч. 35

-
27. 8. Текст заяви української делегації на Міровій Конференції в Парижі з приводу рішення 25. 6. 1919 „Найвисшою Радою Держав Allies et Associees”, в справі Східної Галичини.” Ч. 35
27. 8. „Україна просить помочи в Атанти для боротьби з большевиками”: Переклад статті в „Петі Парізен” з 11. 7. 1919. Ч. 35
27. 8. „Україна в Європі”: Стаття надіслана з Парижа кореспондентом „У. Г.” Ч. 35
27. 8. „Справа Української Галичини на Міровій Конференції”: Стаття д-ра Мих. Лозинського. Ч. 35
27. 8. Лист О. Гладишовського з „української дипломатичної місії в Швайцарії” до кореспондента „У. Г.” в Парижі, що кидає багато світла на положення України перед кількома місяцями. Ч. 35
3. 9. „Протести проти польського наїзду на українські землі” в осередках: Атікокан, Онт., Грендю, Ман., Україна, Ман., Ст. Джулієн, Саск., Спрейг, Ман. Ч. 36
3. 9. „Україна й Антанта”: Інтервю з українським послом у Швайцарії Васильком з кореспондентом журналу „Журнал де Женев” з 23. 7. 1919. Ч. 36
3. 9. Відродження Української Православної Церкви в Україні й відгомін цього серед православних цього континенту: Стаття свящ. П. Божика. Ч. 36
10. 9. „Український Червоний Хрест” в ЗДА: В Чикаго основано товариство, якого ціллю є „нести поміч нашому народови в старім краю — поміч усякими потрібнішими річами, як поживою, одежію і т. п. Головну роботу сього т-ва має виконувати „Союз Українських Жінок.” Ч. 37

10. 9. „Світова війна і революція”: Стаття проф. М. Грушевського. Ч. 37
10. 9. Бурса ім. Т. Шевченка в Вегревіл примушена закритися: В зв'язку з браком місця в публічних школах містечка Вегревіл, Шкільна Рада міста відмовилася примістити дітей з поза міста й з цієї причини бурса мусіла припинити діяльність на один рік; заклик до всіх студентів з околиці Вегревіл переїхати до Бурси ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні. Ч. 37
10. 9. Спис студентів в Альберті, що покінчили грейді VIII до матрикуляції й „Курсу купецького” (за „Булицином” з 16-23. 8. 1919). Ч. 37
17. 9. З вісток: „Петлюра жадає комісії до розслідування протижидівських погромів на Україні”. Ч. 38
17. 9. „Телеграма від Михайла Тишкевича”: Зміст телеграми до У. К. Г. Комітету від нової голови української делегації в Парижі Тишкевича. Ч. 38
17. 9. Звіт з других річних зборів шерівців „Української Фармерської Елеваторної Спілки” (В. Г. Гривнак, секр. зборів). Ч. 38
17. 9. „Едмонтонці купили дім для Інституту”: „Заходом невтомних щирих Українців в Альберті — Український Інститут ім. М. Грушевського в Едмонтоні купив на днях власний дім. Є се бувший Едмонтон Байбл Інститют, дво-поверховий будинок під числом 10564-98 вулиці, себто на розі 98 стріту і 106 евеню.” Ч. 38
17. 9. „Відповідь Канад. Українцєви і Укр. Робітничим Вістям про фонди”. Вияснення голови У. К. Г. Комітету Я. В. Арсенича і секретаря О. Боянівського. Ч. 38

-
17. 9. „Конкурс Укр. Греко - Православного Духовного Семинара в Саскатуні, Саск.”: Оголошення Українського Греко - Православного Братства в Канаді, на прийняття 25—30 кандидатів „духовного звання” на рік 1919—1920. Ч. 38
17. 9. „Протести проти польського наїзду на українські землі”: Пенінсула й Ошава, Онт., Прісвіл й Вонда, Саск. Ч. 38
24. 9. „Українці протестуймо „Поки уряд Великої Британії не порішить признання незалежності України! Про се мусимо подбати самі, чужі не будуть клопотатись нашими справами! Шліть і далше протестаційні телеграми до премієра Канади Бордена, президента Злуч. Держав Вільсона . . . Нехай з серць 300-тисячного українського народу в Канаді залунає могутий протест проти нахабности ляхів . . .”; з відозви У. К. Г. Комітету. Ч. 39
24. 9. „Універсал Петлюри”: Повний текст за підписами „Головного Отамана Петлюри й начальника штабу дієвої армії Отамана Тютюника”. Ч. 39
24. 9. „Публікаційна чужомовна робота Українців в Європі”: Список публікацій (переважно французькою й англійською мовами), що висвітлюють справи України; видано їх переважно в зв’язку з українським питанням на Міровій Конференції в Парижі (23 назви); в додатку подано список матеріалів про Україну, що їх видано раніше. Ч. 39
24. 9. „Лист і вісти від О. Гладішовського”: Повний текст листа Гладішовського, з 22. 5. 1919, члена української дипломатичної місії в Берні, персланого до редакції „У. Г.” О. Мегасом. Ч. 39
1. 10. З вісток: „Війська Петлюри побили Армію Денікіна; Київляни витають Петлюру”. Ч. 40

1. 10. „Треба нам квапитися .”: Відозва У. К. Г. Комітету, щоб піддержувати дальші зусилля Комітету відносно української справи в Україні, а головню в Східній Галичині; одне з важливих завдань Комітету є інформувати світ різними способами: „Щоби положити кінець польському варварству, нам треба подвійно квапитись . . . щоби тутешний американський світ міг про сі звірства якнайскорше і найточнійше довідатись . Наша справа значно потерпіла через те, що про нас світ не знав . Робота, якої нині потрібно, вимагає багато коштів і труду. Наші вороги зложили мільйони на свою роботу і ще складають. Нам не вільно тимбільше лишатися позаду .” Ч. 40
1. 10. „Описи знущань Поляків над Українцями”: Передрук статті з „Українського Прапора”. Ч. 40
1. 10. „Дмитро Вітовський”: Некролог (передрук з „Українського Прапора”). Ч. 40
1. 10.* „Перший прилюдний виступ голови Української Місії в Америці”: Про виступ Ю. Бачинського 15. 9. заходами Федерації Українців в Нью Йорку в „робітничім льокалі при 423 Іст 9-ій улиці”. Ч. 40
1. 10. „Протести проти польського наїзду на українські землі”: Віча відбулись в Саскачевані: Оксфорд, Бенфейт, Мічелвю; в Манітобі; Ст. Мартін, Скат Спур, Тюлон, в Онтаріо: Кенора, Ватерлу; Редвей Сентер, Алта, Чікаго, З. Д. Ч. 40
1. 10. Полемічна стаття проти статті в „Канадійському Українцеві” п. н. „Політикери не мішайте релігії до політики”. Ч. 40
8. 10. О. Кошиць і „Українська Республиканська Капеля”: Стаття про виступ капелі за кордоном (передрук статті з часопису „Воля” з червня, 1919 разом із знимкою О. Кошиця й капелі). Ч. 41

8. 10. „Поклик до Українців в Америці, Канаді і Бразилії”: Заклик „тимчасового комітету Українського Червоного Хреста в Америці” за жертвами з підписами: о. Николи Струтинського, д-ра В. Сіменовича, д-ра Стефана Гриневецького й Гната Кисіля. Ч. 41
8. 10. Голос в справі соборности України: В редакційній статті п. н. „Час вже переступити Збруч” згадано, що канадійські українці більше цікавляться східною Галичиною й Буковиною, а менше Наддніпряниною, а доказом того є хочби протестаційні віча по всій Канаді, скеровані проти Польщі й її наїзду з вилешенням справ і подій на „Великій Україні”; „Річ певна, що з такого неозначеного світогляду виходить лише шкода, бо ми відповідно звужаємо і свою роботу. І через те вже крайна пора порозуміти нам, що для нас нині нема, не може і не сміє бути окремо Галичини, окремо Буковини, окремо Угорської, а окремо Великої України. Для нас нині всі ті часті, се Одна Велика Україна — від Сяну по Кавказ, а український народ на всіх тих землях се Оден наш Великий Український Народ”. Ч. 41
8. 10.* „Меморіал вручений Ген. Губернаторови Канади” в справі Східної Галичини й Большевицької окупації України: Повний текст в англійській мові пересланий в імені української громади в Принц Руперт, Б. К., за підписом Ю. Сиротюка. Ч. 41
8. 10.* Протестаційне віче в Торонті 21. 9.: На віче зійшло „понад 15 соток народа, без різниці переконань релігійних або поглядів партійних”, на якому ухвалено протест в справі Галичини, як також висловлено побажання на адресу У. К. Г. Комітету в справі точних звідомлень про працю й фінанси; редакції „У. Г.” вияснює. Ч. 41

8. 10. „Українська місія в Злучених Державах Америки”: Слово голови місії Української Народної Республіки, Юліана Бачинського „До всего українського громадянства в Америці”, в якому він з’ясовує до-теперішні досягнення й завдання перед молодого українською державою. (Надрукований повний текст). Ч. 41
8. 10. „Протест проти польського наїзду на українські землі”: Віча в Смокі Лейк, Алта., Прісвіл, Саск., Саскатун, Саск. Ч. 41
15. 10. З вісток: „Денікін побитий на Україні; Реорганізація укр. правительства; Большевики забрали Київ”. Ч. 42
15. 10. Про намір видати брошуру: „Укр. Кан. Гор. Комітет в Вінніпегу порішив видати брошуру в англійським (sic) мові з описом звірств, знущань, переслідувань Поляками наших братів рідню, селян, інтелігенції в Галичині і на Буковині...” Ч. 42
15. 10. Полемічна стаття проти „Робітничих Вістей” п. н. „Не їм — а добрим людям” в справі подій в Україні. Ч. 42
15. 10. „Швайцарія й Україна”: Передрук статті „М. Ч.” з „Волі” (числа не подано — О. В.) на тему відносин швайцарської публічної опінії до України. Ч. 42
15. 10. „Історія і робота Інституту М. Грушевського в Едмонтоні”: Огляд діяльності Інституту за підписами президента Інституту Д. С. Фербея й секретаря А. Т. Кібзея. Ч. 42
15. 10. Допис Михайла Грушки: Грушка описує про Сіатл Ваш., про саме місто, різнородне населення, про українців там і як американці інтерпрету-

- ють змагання українців до самостійности й т. п.
Ч. 42
15. 10. „Недоля України”: Вірш Івана Сирника. Ч. 42
22. 10. З вісток: „Вся Україна повстала проти Денікіна; Нове українське правительство; Америка позичає Україні 15 мільонів на купно товарів”. Ч. 43
22. 10. Текст „Універсалу Отамана Повстанців на Херсонщині Григорієва”: За підписами: Григорієва, Горбенка, Тютюника, Терещенка, Масенка, Янівського, Бондаренка, Паліва. Ч. 43
22. 10. Текст відозви: „Від Правительства Української Народної Республіки” за підписами: І. Мазепи й А. Шрамченка. Ч. 43
22. 10. „Федерація чи Самостійність”: Передрук статті на повищу тему з часопису „Селянська Громада” з України. Ч. 43
22. 10. „Протести проти польського наїзду на українські землі”: Віча в Зетленд, Алта., Ангел Лейк, Алта., Сонвіл, Ман., Толстой, Ман. Ч. 43
22. 10. Іван Зварич: У „Вістях з Алберти” подано про смерть Івана Зварича „батька наших діячів Зваричів... походив з села Тулови, Снятинського повіту. До Канади прибув перед 20 роками...”
Ч. 43
29. 10. „Положене Православної Церкви в Канаді”: Стаття „Н. Н.”, яка дає огляд церкви в Канаді з статистичними й фактичними даними; м. ін. стверджено: „Всіх православних церков є около 107 а з того по містах буде мабуть около 20. Решта по фармах. В самій Альберті є около 40. Всіх православних священиків є тут 40 до 45 (маю лише приблизні цифри). Щож до народности, яка гру-

пує ся коло сих церков, то приблизно можна так означати: Українців з Буковини буде 65 процент; Українців з Галичини 20 процент; Українців з України (які звать себе звичайно Малоросами) 10 до 15 процент, а Москалів около 3 процент . . .”

Ч. 44

29. 10. „Жиди й Україна”: Стаття — передрук з „Українського Прапора”. Ч. 44
29. 10.* „Пожар в магазині „У. Голосу”: Вістка про цей пожар 21. 10.; згорів папір, деякі книжки й весь наклад календаря „У. Г.” на рік 1921, який був готовий до висилки; обчислено шкоди на суму кільканадцять тисяч доларів, яка не була достатньо покрита асекурацією.” Ч. 44
29. 10. До церковної справи: Полемічна стаття п. н. „Нехай ся межі нами мовить” проти греко-католицьких і російсько-православних виступів в справі У. Г. П. Церкви в Канаді. Ч. 44
29. 10. Заява І. М. Глови: Новоназначений ректор Інститута ім. М. Грушевського заявляє, що він зриває з „пресвитерською церквою”. Ч. 44
29. 10. „Начальний Отаман Семен Василевич Петлюра”: Біографічна стаття (передрук з „Українського Прапора”). Ч. 44
5. 11. „Канад.-Укр. Делегат висланий до Петлюри”: „Редакція „Українського Голосу” одержала сими днями вістку, що українська делегація в Парижу вислала українського делегата з Канади, д. О. Мегаса, з важними припорученнями до Букарешту в Румунії, а звідси удасть ся до правительства Петлюри... Виїхав він туди около 14 жовтня”. Ч. 45
5. 11. „Російсько-українська чи українська”; „В справі української греко-православної церкви”: Дві ок-

- ремі статті під п. н. вияснюють ідеологію У. Г. П. Церкви в Канаді (в зв'язку з виступом архієпископа Александра в Вінніпегу й „атаку” на У.Г.П. Церкву „К. Українця”); опубліковано між ін.: „Головні усліва креованя української греко-православної церкви в Канаді прийняті за обопільною згодою їх Високопреосвященства Митрополитом Платоном і Архієпископом Александром з одної сторони і Українською Греко-Православним Брацтвом в Канаді з другої сторони”. Ч. 45
5. 11. Протестаційні віча проти займанців української землі. Обширні звідомлення з Гемілтон, Онт., і Ледук, Алта. Ч. 45
5. 11. „Український Червоний Хрест” в Канаді: Повідомлення У. К. Г. Комітету про зорганізування Українського Червоного Хреста в Канаді з ціллю: „...зібрати, як можна найбільше всякого рода одежі, обуви, біля, ріжних ліків і т. д., для бідних в старім краю... В кожній місцевости треба зорганізувати філію такого У. Ч. Х”. Ч. 45
5. 11. „Мелене свого збіжа”: Стаття В. Мігайчука про „Чудо-Млин” із захоотою наших людей, щоб закладати млини в своїх околицях: „Такий млин побудований в нашій околиці є великим майном для такої околиці і фермерів замешкуючих її... Вірю, що для нашого народу є добрим ділом братись до торговлі і виробу товарів. Чи ми в Канаді, чи на рідній Україні, нам треба брати участь в промислі і поки тут ми повинні приглядатись, причуватись в чім хто здібний, щоби як час прийде, ми змогли свому народови, своїй Україні помочи”. Ч. 45
5. 11. „Спомини про Дмитра Вітовського”: Стаття М. Лозинського. Ч. 45

5. 11. Пересторога з поворотом до Рідної Землі: Комунікат Української Дипломатичної Місії в ЗДА з пересторогою всіх, які хочуть вертатися з Америки в Україну, щоб покищо здержатися, поки ситуація не буде більш унормована. Ч. 45
12. 11. Церковні справи: Полеміка з „Канадійським Українцем” з висвітленням „Правила Русько-католицької церкви в Канаді” й діяльності Йосафата Кунцевича. Ч. 46-48
12. 11. „О що ходить в церковнім питаню”: Стаття відповідає на такі питання: „Що се таке церква? Якій задачі має церква? Справа церковна Українців в Канаді” і т. п.; стаття закінчується твердженням, що „Українська Православна Церква має бути тою народною церквою, коли вона буде вистерігати ся блудів дотеперішних церков, що є під чужим впливом.” Ч. 46
12. 11. Протестаційні віча: Звідомлення з Нортерн Веллей і Завале, Алта., Тейлортон, Саск., і Попларфілд, Ман. Ч. 46
12. 11. „Заходи відновлення Т-ва „Просвіти” у Львові”: Передрук з „Впереду”. Ч. 46
12. 11. Листи з „Старого Краю”: Оpubліковано жмут листів з краю про життя під Польщею а теж в таборах полонених в Італії й Франції. Ч. 45-47
19. 11. Відповідь Т. Д. Ферлея „К. У.”: В зв’язку з планами відбути в Вінніпегу все-українську „маніфестацію й протесту проти польського наїзду на українські території”. Ч. 47
19. 11. Заклик до жіноцтва!: Заклик „Наталі Б.” до жінок, щоб організувались в свої організації; зясовуючи завдання жінок і організацій, авторка подає ряд питань: „На кого ждете, щоб робив

народну роботу? Як виховуємо тут дітей своїх? Чи не дозволяємо дітям нашим денационалізуватись, і сі нещасні гублять ся в мори чужинецькому.” Подаючи приклади зусиль жінок інших народностей, авторка статті стверджує, що „Ми, українське жіноцтво, так довго будемо без значіння, як довго не будемо мати сильної української жіночої організації... Нам треба брати участь в публичному і просвітному життю разом і поруч з мущинами...”; закликає до участі в надходячій „Народному Зїзді” де була б можливість ширше обговорити ці питання Ч. 47

19. 11. „Значіне народних зїздів”: Передовиця з приводу надходячих з’їздів — „Четвертий З’їзд Народний” і „Другий Церковно-Народний”; в ній з’ясовано вагу з’їздів і як приклад подано з’їзди різних народів, професій й т. п. Ч. 47
19. 11. „Український Червоний Хрест в Канаді”: „Укр. Кан. Горожанський Комітет порішив з’організувати „Український Червоний Хрест” на Канаду з централією в Вінніпегу. Роботу сю думаємо робити в злуці з Українцями в Злучених Державах і з комітетом, на чолі якого стоїть Др. В. Сіменович. Час, щоби всякі кордони між стейтськими і канадійськими Українцями усунути в загально народних справах. Се буде мати вплив і значіне на цілий дальший розвиток нашої іміграції. До сего часу ми все ділились, а тепер організація Укр. Червоного Хреста в Канаді нехай стане тим лучником між Українцями Канади і Злучених Держав на будуче...”; За Комітет підписані: Я. В. Арсенич, предс.; П. Г. Войценко, касієр; О. Боянівський, секр.; Гр. Багрійчук, С. Басістий, Т. Д. Ферлей, О. Гикавий, І. Слободзян, Д. Якиміщак. Ч. 47

19. 11.* Лист Проф. Мих. Грушевського: Лист з 23. 8. 1919 до голови Федерації Українців в ЗДА., М. Січинського, в якому проф. Грушевський інформує про свою діяльність за кордоном України, подаючи деякі свої пляни на будуче. Згадує свою евентуальну подорож до Америки: „Кликали мене земляки прибути до Америки, і коли час дозволить, хотівби зробити се. В теперішніх тяжких обставинах нашого національного життя американські українці можуть відограти дуже важну роль, і я хотівби приїхати, щоб докладніше поінформувати їх про те, що діється у нас і наоколо нас, і самому краще розглянути ся в місцевих українських партійних і групових відносинах, які мушу признатись — не уявляють ся мені досить ясно. Взагалі жите українське останніх літ пішло дуже розбіжними дорогами, і се при недокладній інформовности і не досить обережнім відношеню до чужої думки і тих обставин, які нею кермують дало вже чимало сумного — наприклад в відносинах між Галичанами і Українцями Східними, і грозить в будучности ріжними комплікаціями, котрих по змозі треба старатись запобігти...” Ч. 47
19. 11.* „Смерть В. Кобилянського” — поета, члена „Музагета” й перекладача Гайне 15. 9. 1919; похорон відбув ся в Києві. Ч. 47
19. 11. „Україна на Інтернаціональній Соціалістичній Конференції в Люцерні”: Про участь українців в цьому з’їзді в особах: Проф. М. Грушевського, Д. Ісаевича, Б. Матюшенка й П. Дідушка. Ч. 47
19. 11. „Федерація Українців в Злуч. Державах”: Звіт з діяльности „Українського Бюра” в Вашингтоні (за підписом М. Січинського). Ч. 47
26. 11. З вісток: „Галичину віддали Полякам на 25 літ!

- Париські „миротворці” засудили Український Нарід Східної Галичини на поталу Польщі.” Ч. 48
26. 11. „Петлюра до Канадійських і Стейтських Українців”: „Український Горожанський Комітет в Вінніпегу одержав сими днями письмо від д. Мегаса з Букарешту, в яким він між иншим пише: Бачився я тут з українською місією і довідав ся дечого багато. Петлюра просить, щоби канадійські й американські Українці заінтересували українською справою американський Червоний Хрест, який доси помагає лише Денікінови. Дальше говорить, що в Румунії багато українського війська, яке Румунія посилає на Україну.” Ч. 48
26. 11. „Українські делегати прибудуть на міжнародну робітничу конференцію в Вашингтоні”: „Український Департамент Робіт висилає шість делегатів на міжнародну робітничу конференцію в Вашингтоні. Делегати сі будуть репрезентувати українські кооперативні товариства, ріжні індустрії, залізничників і цукроварні.” Ч. 48
26. 11. „Золота Книга жертводавців”: Замість оголошувати імена жертводавців в часописи, редакція „У. Г.” радить кожній організації, кожній церковній громаді завести в себе „Золоту Книгу” щоб „вдоволити жертводавців... в інтересі самої статистики... до якої точно записувалоб ся всі збірки... повинні там бути записані імена жертводавців, пожертвована сума, дата і ціль, на яку збирало ся... Золота Книга говорила би завсїгда, хто коли на що дав і кїлько. По літах можна переглянути і бачити наскїлько хто був жертволюбивий.” Ч. 48
26. 11. „Антонїна з Дворжинських Бачинська”: Вістка про смерть в Фішер Бренч, Ман., 9. 11. 1919 (поміщена заразом і знимка). Ч. 48

26. 11. „Українська Національна Бібліотека” в Києві: Інформативна стаття П. Понятенка про бібліотеку при Українській Академії Наук і заклик до „редакторів, видавців і окремих громадян Українців, щоб надсилати всі свої видання”. Ч. 48
26. 11.* „Українське Віче у Вінніпегу”: „Минувшої п'ятниці (21. II. 1919 — О. В.) відбуло ся величаве українське маніфестаційне віче. На вічу промовляли англійські бесідники: американський конгресмен Гемід, адвокат Кернс з Ньюарку, посол з Едмонтону Мекі. Предсідателем віча був Блейк, посол з півн. Вінніпегу. При кінци віча ухвалено резолюцію протестуючи проти наїзду ворогів на Україну і закликаючи канадійське правительство прийти в поміч Українцям досягнути свободу. На вічу було присутних около 5000 людей”. Ч. 48
26. 11. Пересторога з пересилкою грошей: Яким Крисоватий з Монтреалу остерігає громадянство перед фінансовою інституцією „Провідінія”, яка оголошує можливість пересилання грошей до Галичини й Буковини. Ч. 48
26. 11. „Де повинна бути столиця України” — стаття К. Вишевича. (На його думку Канів, а не Київ повинен бути столицею: „Досить центральний, звязуючий собою західну Україну з східною, положений на головній артерії України — Дніпрі...”). Ч. 48
26. 11. „Як дивити ся на церковну справу”: Стаття „Безсторонного” аналізує різні церковні угруповання й ролю, яку вони відіграли в житті даного народу. Ч. 48
26. 11. „Протести проти польського наїзду на Українські землі”: Віча відбулись в Брендоні й Гренд

Вю в Манітобі, в Дайзарт, Саск., і Краків, Алта.
Ч. 48

3. 12.* „Український Запомоговий Комітет”: „На Народнім Зїзді, що відбув ся в Вінніпегу на 25 і 26 листопада рішено, щоби сейчас взятись до роботи в справі несеня помочи Рідному Краєви. В сій ціли вибрано центральний комітет з осідком у Вінніпегу, котрий має зайнятись сею роботою. Комітет сей рішив працювати в тіснім порозуміню з Українською Місією у Вашингтоні, як також і з Українцями зі Злучених Держав за вказівками та під зарядом звісного всім українського діяча Др. Сіменовича з Чікаго”. Вибрано комітет, який очолила Пані Йонкер й до якого увійшли пані: Гикава, Арсенич, Ковбель, Ферлей, Романович, Боянівська, Паньків; панове: Арсенич, Кудрик, Бобієнко; О. Боянівський, секр., П. Г. Войценко, касієр, Н. В. Бачинський, організатор.
Ч. 49

3. 12.* „Зїзд Церковний”: „Листопада 27-го відбув ся в Вінніпегу церковний зїзд Української Греко-Православної Церкви в Канаді, на яким був також митрополит Германос... Брацтво Української Греко-Православної Церкви звертало ся до архієп. Александра, вірячи, що він... поможе в її основаню... Не довго перед зїздом архієп. Александер поставив ся ворожо і зневажливо до Українців... отже Брацтво лишило його і звернуло ся до сирійсько-антиохійського митрополита Германоса, щоби той взяв Українську Греко-Православну Церкву під свій тимчасовий покров, на що той згодив ся і прибув навіть на Зїзд... Делегатів від церковних громад було споре число... і майже всі годили ся на предложені резолюції... щоби Українська Греко-Православна Церква в Канаді і Злучених Державах була під покровом

Митрополита Германоса до того часу, доки не буде тут православного єпископа Українця... ся залежність головно лише духовна; адміністрація церкви полишаєсь в руках народних представителів, маетки церковні є власністю громад.”

Ч. 49

3. 12.* Четвертий Народний З'їзд в Канаді: „На днях 26 і 27 листопада відбув ся у Вінніпегу Народний З'їзд, скликаний Інститутом П. Могили в Саскатуні, Інститутом М. Грушевського в Едмонтоні і Українським Народним Домом та Укр. Кан. Горож. Комітетом в Вінніпегу. На з'їзді взяло участь около 500 делегатів і гостей з Манітоби і Онтеріо...”
- Ч. 49
3. 12. „До Держав Антанти та до Держав всього світа”: Звернення з 7. 10. 1919. за підписами І. Мазепи („голови Ради Міністрів Української Народної Республіки”) й Анд. Ливицького („Керуючий Міністерством Заграничних Справ”).
- Ч. 49
10. 12. Петлюра згаданий в вінніпезьких денниках: Редакція „У. Г.” помістивши знимку Петлюри подала під нею таку вістку: „Вінніпегська англійська преса подала 26 листопада перший раз повисшу фотографію Петлюри, хочай він провадить борбу проти ворогів України вже цілий рік.”
- Ч. 50
10. 12. Осип Мегас в Україні: Стаття-звідомлення з праці Мегаса в Україні та його контакти з діячами того часу; з Головним Отаманом Петлюрою „відбув більше як три-годинну конференцію в головній квартирі Отамана. Петлюра приняв репрезентанта канадійських Українців з надзвичайною чемністю, тїшив ся дуже великим підйомом патріотизма американських Українців і просив дуже негайної матеріяльної і моральної помочі для Української Армії. Прохав зужити фон-

- ди зібрані на патріотичні ціли в Америці на закуп-
но медицини, обув, убраня і негайно висланя аме-
риканськими кораблями на Україну..." Ч. 50
10. 12. „Відозва Петлюри”: Оpubліковано текст відоз-
ви „До Українських Установ та Організацій Спо-
лучених Штатів і Канади”, яка була передана
головним Отаманом О. Мегасові підчас його по-
буту в Кам’янці. Заклик, щоб допомогти в ви-
силці ліків і одежі. Ч. 50
10. 12. Перший відділ „Українського Червоного Хреста”
в терені: Вістка про організацію першого відді-
лу в Етелберт, Ман., 4. 12. 1919; на організаційних
зборах зібрано \$350.00, що їх вислано до Цент-
ралі в Вінніпегу; до управи увійшли: Н. А. Гри-
горчук, голова, М. Демчук, секр., М. Волохатюк,
касієр. Ч. 50
10. 12.* „Наради Церковного З’їзду в Вінніпегу”: Хід на-
рад 27. 11. 1919 в присутності митрополита Гер-
маноса; вирішено ряд справ, а що до самого Ми-
трополита, то він „згодив ся бути покровителем
Укр. Православної Церкви лише так довго, доки
Українці не постарають ся о свого власного епис-
копа...” Ч. 50
10. 12. „Слово Митрополита Германоса”: Пастирський
лист митрополита присвячений „делегатам Укра-
їнського Греко-Православного Брацтва і Церкви
і других організацій і всім гідним синам Україн-
ської Православної Церкви в Канаді і Злучених
Державах.” Ч. 50
10. 12. Протестаційні віча: Віча відбулись в Мирнам, Ал-
та., й Роблін, Ман. Ч. 50
10. 12. Відгук на „церковний з’їзд” в Вінніпегу: Поле-
мічна стаття п. н. „Пощо злостити ся?” на адре-

- су „Канадійського Українця”, який відгукнувся неприхильно на відбутій з’їзд. Ч. 50
17. 12. З вісток: „Большевитські Війська йдуть на Україну; Міжнародний Червоний Хрест доказує Полякам страшні злочини поповнювані на Українцях.” Ч. 51
17. 12. Голова Українського Червоного Хреста: Знимка з підписом: „Др. Володимир Сіменович з Чикаго голова Українського Червоного Хреста в Злучених Державах. За його ініціативою зорганізовано на Українських Народних Зіздах Український Червоний Хрест в Канаді.” Ч. 51
17. 12. „Клопоти Українців в Злучених Державах”: Про „Український Комітет”, непорозуміння з о. Підгорецьким і про новозаснований „Український Центральний Ратунковий Комітет”. Ч. 51
17. 12. „Український Червоний Хрест”: Відомості про організацію відділів в терені; до управи відділу в Кридор, Саск., увійшли Ф. Луцик, С. Мостовий і О. Жеребко; відділ в Кенорі, Онт., очолили жінки, а Марія Цуркан вибрана головою. Ч. 51
17. 12. „Галицький народ і Галицькі політики”: Передовиця, яка висвітлює „вузкоглядність і короткозорість” деяких галицьких політиків, які „ставили українську справу так, начеб Галичина була центром України і що задля Галичини можна пожертвувати цілу поза-галицьку територію. Розуміє ся, що така політика була лише злочином, бо ділила на двоє українську справу і силу, коли треба було її лучити, отже ослаблювала в самій основі принцип самостійної соборної України”. (Стаття опрацьована на матеріялах із „Боротьби”, друкованої у Камінці). Ч. 51

17. 12. „Робота Українського Червоного Хреста в Канаді”: Звіт із діяльності Комітету, про грошеві пожертви на цю ціль і завдання: „Справа помочи нині се найконечнійша з нашої сторони справа. Недавно була поміщена відозва отамана Петлюри, яка сама собою говорить аж за багато. Борби провадять ся, ранених тисячі; крім того по шести ширять ся всюди, однакож нема лікарства ані для війська, ані для загального населеня... Тутешний Комітет „У. Черв. Хреста” думає розділювати зібрані жертви засягаючи вперед відомостей в українських місій, які дотепер можуть мати найпевнійші відомости про тамашні потреби і способи, якими можна нести поміч.” Ч. 51
17. 12.* „Жидівський Протест проти погромів”; Арсенич промовляє на протестаційному вічі: „Дня 9 грудня вінніпегські Жиди устроїли великий похід головними вулицями Вінніпегу, протестуючи сим проти погромів на Жидів у Східній Європі, головно на Україні. В поході взяло участь по верх п'ять тисяч Жидів, Жидівок і жидівських шкільних дітей... По поході протестуючі Жиди зібрали ся в найбільшій у Вінніпегу салі в Індустріл Бюро, де кількох Жидів, Англіїців і один Українець виголосив промови на тему погромів. В імени Українців промовляв Я. В. Арсенич, адвокат з Вінніпегу. Бесідник заявив, що Петлюра і його правит. власне боронять Жидів перед погромами, та що погромів допускають ся добровольці ген. Денікіна і інші чужі банди. П. Арсенич подав до відома присутних факт, що М. Красний, міністер жидівських справ в правительстві Петлюри заявив п. Мегасови (який недавно тому був в Камінци), що з занятих Денікіном укр. території велике число Жидів утікає на територію заняту Петлюрою, щоби спасти своє життя перед денікінськими розбишаками.” Ч. 51

17. 12. „Перша державна нарада. Зеднане всіх демократичних сил на Україні”: Хід нарад 22. 10. 1919.
Ч. 51
17. 12. „Пишіть хроніки і спомини”: Передрук статті з львівського „Впереду”; друкуючи згадану статтю редакція „У. Г.” звертає увагу на важливість цієї справи закликаючи канадійських українців до подібної акції: „Звичайно всякі важніші випадки нотують ся в газетах і звідси будучий історик може про них довідати ся. Однакож бувають випадки і події, про які в часописах не згадувало ся, отже такі випадки поволи будуть забувати ся і з часом зовсім забудуть ся. З того, розуміє ся, вийде шкода для історії і для будучих поколінь. Такі отже випадки треба би і в нас збирати і пересилати в такі руки, які їх зберегли би...”
Ч. 51
17. 12. Промова про Україну: Зміст промови д-ра В. Г. Александра, професора Албертійського університету, виголошеної на „Українським Народнім З’їзді” в Едмонтоні 3. 12. 1919.
Ч. 51
17. 12. „Протестаційне віче” в Монтреалі: 23. 11. 1919 в „Прінс Артур гали, в числі около 1000 народа, запротестували проти ганебної господарки Ляхів в нашій Вітчизні і проти „панів” в Парижі, котрі проти волі народу признали без плебісциту сю часть кістками зорану і кровію зрошену предвічну українську Галичину.” (Подав М. Чипчар, секр. віча).
Ч. 51
24. 12. Українці в Форт Вілліам, Онг. жертвують на „Український Червоний Хрест”: Зміст телеграми, яка оповіщає, що „заходами місцевого Укр. Кан. Гор. Комітету зібрано тут 1525 дол.,” в дальшому заклик до інших осередків в Східній Канаді, щоб пропорційно жертвували.
Ч. 52

24. 12. Про рішення „Найвисшої Ради” Мирової Конференції в Парижі в справі Східної Галичини: Лист д-ра М. Лозинського до редакції „У. Г.” в цій справі. Ч. 52
24. 12. „Справа Української Республіканської Капелі”: Лист О. Мегаса до У. К. Г. Комітету в Вінніпезі, в якому він висвітлює велику інформативну службу Капелі під проводом Олександра Кошиця за кордоном в культурно мистецькому аспекті і закликає, щоб канадійські й американські українці допомогли фінансово спровадити Капелю на цей континент: „Українська Республіканська Капеля — інституція державна під безпосередню опікою Міністерства Просвіти Української Народної Республіки. Під час мого побуту на Україні, Головний Отаман Петлюра сказав мені, що бажанем його і Українського Правительства є, щоб за посередництвом сего знаменитого хору представити Європі і Америці музикальні і артистичні здібности українського народу і в той спосіб скріпити за кордоном пропаганду в користь Української Державности... Про Українську Капелю заговорила не лише щоденна закордонна преса в тоні як найбільше симпатичнім, але й заговорив ще голоснійше закордонний світ музикальний... Франція прямо одушевлена... французькі критики не знаходять доволі слів похвали... з нагоди концертних виступів Української Капелі... Головний Отаман Петлюра передав мені особисто, коли я гостив у него, свій гарячий апель до Американських Українців і прохав від них як найбільше моральної, а також і матеріальної помочі для Української Державної справи, віруючи твердо, що спроваджене Української Республіканської Капелі, яко Державної Української ін-

- ституції до Америки і Канади сильно скріпить нашу загальну пропаганду за океаном..." Ч. 52
24. 12. „Українська Капеля”: Нав’язуючи до листа О. Мегаса, в справі спровадження Капелі до Канади, редакція в окремій статті піднесла вагу й потребу таких виступів, тимбільше, що світ мало знає про Україну, а вороги годують його брехнями — „що українського народу нема, або, що се народ некультурний... Щоби показати світові, що Український народ існує і що він є високо культурним народом, вислано в світ Українську Капелю. І люди, які про Україну доси чули, чи не чули, слухають нині чудові українські співи, подивляють їх, пишуть про них в своїх часописах, розбирають їх красу, а тимсамим признають існуванє українського народу і його культуру. Кого нема, той не може мати такої капелі, а хто некультурний, той не може мати пісень, якими захоплював би ся світ..." Ч. 52
24. 12.* „Церковні Народні Зізди”: Звіти з відбутих з’їздів в Саскатуні й в Едмонтоні. Ч. 52
24. 12. Внесення аплікацій на патенти на гомстеди: „З Отави повідомляють нас що кождий гомстедовець, чи має горожанські папери чи ні, повинен сей час внести свою аплікацію о патент на свій гомстед до найблизшого Ленд Офісу... При узглядненню аплікації уряд може узгляднити брак горожанських паперів, коли чоловік сповнив свої гомстедові обовязки..." (З комунікату У. К. Г. Комітету). Ч. 52
24. 12. „З за куліс Мир. Конференції в Парижі”: Передрук статті з „Десерт Івнінг Нюз” в ЗДА з 5. 12. 1919 „яка в найвисшій степени інтересує нас Українців. Автор сеї кореспонденції здаєть ся бути дуже точно обізнаним зі всім тим, що творилось

і творить ся з дипломатами мировими в Верса-
лю...” Ч. 52

31. 12. Збірка „Українського Червоного Хреста”: Оголошення, що „в четвер, се є 1 січня 1920 року в День Нового Року до Ваших хат загостять колектори вислані комітетом „Українського Червоного Хреста”. Збірка ся призначена на сейчасову поміч нашим рідним в Старім Краю. Вінніпегські Українці, зі згляду на скрайну нужду, в якій находить ся наша Вітчизна, оподаткували ся на суму Десять Тисяч Дол. Тому нехай не буде ані одної Української Душі в Вінніпегу, щоби відказалась простягнути свою руку на поміч голудуючій сімі.” Ч. 53
31. 12. „Звіт Другого Укр. Греко-Правосл. Церк. Зізду в Канаді, 19. 11.” за підписами секретарів: Н. Бачинського й Т. Гуменюка. Ч. 53
31. 12. „Декрет Директорії Української Народної Республіки в справі Української Церкви на Україні”: Опубліковано повний текст за підписами: Петлюри, Швеця, Макаренка і Мироновича. Ч. 53
31. 12. „Молитва за Вітчизну і Церков. Бібліотека”: Проголошено рішення „міністерства ісповідань”, що „виробляєть ся текст молитви за Вітчизну”; дальше сказано, що „Міністер Ісповідань, професор І. Огієнко, наказав, аби негайно було поповнено церковні бібліотеки з Українознавства...” (з „України”). Ч. 53
31. 12. „Ісаак Мазепа”: Біографічні дані про „президента міністрів Української Народної Республіки”. (З „Впереду”). Ч. 53
31. 12. „Про Українські Повстаня — Махно і Махнівці”: Враження очевидця М. Ірчана. Ч. 53
31. 12. „Пішки з Київa”: Уривок опису Л. Старицької-Черняхівської. Ч. 53

Рік 1920

"... The solution of the Russian question is impossible, we submit, without the recognition of the sovereignty of Ukraina, within its ethnographical boundaries...

In our numerous communications with Your Excellency... you stated that His Majesty's Government is desirous to give the Ukrainian question due consideration...

The Ukrainians as a unity, have determined to form their independent state within its ethnographical boundaries... This applies to Eastern Galicia, Northern Bukowina, Cholm and other Ukrainian territories.

The independence of Ukraina within its ethnographical boundaries is so deeply rooted in the minds of all Ukrainians that they will rather perish as martyrs for their natural rights than submit to the convenient manipulation of other nations...

The policy of unified Russia and Greater Poland will, forever require the support of military forces of Foreign Powers and will ultimately prove as abortive as the attempts of Denikine and others...

Recognition of independence of the Ukrainian Republic is, we urge, the only means in checking the bolshevism in Europe and guarantees the stability of Democracy for future. For it is too obvious, that communism is objectionable to Ukrainian Peasantry and the Ukrainians, headed by Petlura, unaided, have been withstanding the inroads of bolshevik forces equally hostile to Ukrainian Ideal...

З телеграми з 11. 1. 1920, Українсько-Канадійського Горожанського Комітету, за підписом Я. В. Арсенича, до Лойд Джорджа, прем'єра Великої Британії на Міровій Конференції в Парижу. Ч. 4.

7. 1. Поміч Рідному Краєві: Відозва „Центрального Комітету”, щоб матеріально допомогти рідним в Україні, тому що з причини війни вони потерпіли великі страти; в цій цілі”... канадійські Українці без різниці своїх релігійних та політичних поглядів і приналежностей злучились разом і постановили спільними силами поспішити з помочю Рідному Краєві...”; за „Центральний Комітет” підписані: Пані Г. Ёонкер, голова, Я. В. Арсенич і о. М. Олексів, заступники, Семен Ковбель, касієр, Н. В. Бачинський, секр. Ч. 1
7. 1. Заява Екзекутиви „Червоного Хреста”: „Ради спільної акції в справі несеня помочи Рідному Краєви — у Вінніпегу сформовано спільний Комітет, який складаєсь:
Із 15 членів, вибраних на Народнім Зїзді в Вінніпегу, дня 25 і 26 листопада, 1919;
Із 15 членів, виделегованих Українською Народною Радою в Канаді;
І по двох представителів від 30-ти українських Товариств в Вінніпегу і околиці.
Отсей Спільний Комітет Червоного Хреста буде нести поміч Рідному Краєви в порозуміню з визначними українськими діячами і заграничними місіями, висланими урядом Української Народної Республіки. Екзекутива, що складає ся з 9 людей, в імени отсего Спільного Комітету Червоного Хреста, взиває Українське Громадянство до як найтїснійшої кооперації в справі несеня помочи Рідному Краєви. Треба забути про дрібні різниці, як нас ділять! В Вінніпегу спільна акція! Тому і на провінції не повинно бути різниць в так важній справі!” (Н. В. Бачинський, секр.). Ч. 1
7. 1. „Короткий Історичний перегляд церковного руху між Канад. Українцями. (Перегляд сей був

читаний на церковнім зїзді в Вінніпегу, 27 листопада 1919).” Ч. 1-2

7. 1. „Їм горить — а ми будьмо холоднокровні”: Стаття про реакцію на новозасновану Українську Греко-Православну Церкву в Канаді за підписом „Буковинця”. Ч. 1
7. 1. „Лист від Проф. Грушевського”: Лист до „земляків” на руки редакції „У. Г.” з Женеви з 16, XII, 1919; в ньому зясовано положення України в тому часі, акцію уряду Української Республіки, а зокрема ширше обговорювана справа Галичини й рішення Мирової Конференції в Парижі; висловлюється віру в допомогу заморських українців: „Ваш голос, Заокеанської України може і повинен мати великий вплив і значіне. Ви взагалі багато можете в теперішній хвилі, дорогі земляки — лиш умійте хотіти! Я з великим інтересом і втіхою слїджу за Вашими заходами коло обіднання в спільній національній акції всіх українських сил Америки...” Ч. 1
7. 1. „Звіт Четвертого Народного Зїзду в Едмонтоні, Альта. що відбув ся 2 і 3 грудня, 1919 в сали будинку Укр. Інституту ім. Михайла Грушевського”. (А. Т. Кібзей, секр. з’їзду). Ч. 1-3
7. 1. В справі пересилки грошей до „Старого Краю”: Редакція повідомляє, що з відкриттям можливостей висилки грошей, різні спекулянти натягають наших людей беручи багато більше за оплату пересилки; щоб запобігти цьому, редакція буде подавати кожного тижня курс грошей для орієнтації; в тому числі подано вартість грошей по день 5. 1. 1920:
„100 галицьких корон	\$1.05
100 румунських левів	\$3.30
10 польських марок	\$1.30”

Ч. 1

7. 1. „Поворот до Старого Краю”: Редакція перестерегає своїх людей в цій справі подаючи таку вістку: „Під теперішну пору в Монтреали жде вже по кілька тижнів від 3 до 4 тисяч Українців на відїзд. Сї люди мучать ся в компанійних кімнатах та сплять на цементованих підлогах, а коли відїдуть, ніхто їх не годин запевнити”. Радить ся людям, аби стримали ся з відїздом й не приїздили до Монтреалу „... Під жадним услівем нехай ніхто не їде до Монтреалу, доти, доки не буде мав в своїх руках пашторту (sic) ... Не вимінювати канадійських долярів на жадні європейські гроші. Хто вас радить вимінювати він ошукує вас. Доляри приймаються в кождім краю в Європі і там більше за них дістаните чим після регулярного курсу... Отже будьте осторожні і не дайте себе обскубати тепер, коли тисячі зістали обскубані.” Ч. 1
7. 1. „Незалежна Україна, Чи Зєдинене Українських Земель — (Понизшу інтересну статю прислав до редакції член української делегації в Парижі, д. М. Кушнір).” Ч. 1
7. 1. „Після 573 літ прірви”: Стаття д-ра Льонгина Цегельського про „переворот в Галичині 1 листопада, 1919”. (Передрук з „Українського Прапора”). Ч. 1
7. 1. Допомога Україні: Комунікат „Американського Червоного Хреста” інформує, що одержано від „Федерації Українців в Злучених Державах двайцять тисяч долярів для українських воєнних бранців, котрі находять ся в польськїм полоні... Та сума становить часть збірки Українського Дня 21 цвітня 1917 р. Вона була вложена в Бонди Свободи до часу, аж прийшла нагода ужити її для помочи українським жертвам війни через Амер. Червоний Хрест.” Ч. 1

7. 1.* „Т-во Українська Громада” в Канорі, Саск.: Допис про заснування товариства, його цілі й завдання за підписами голови Б. М. Савяка й секретаря С. Д. Стратичука. Ч. 1
7. 1. Коляда на фонд „Українського Червоного Хреста” за підписом „П. Зв.” на ноту „Нова Радість”:
„Сумная вістка (2)	Там то каліки (2)
Всіх нас пригнобила,	Нарід голодує,
Бо в старім краю (2)	Голий і босий (2)
Неволя зявилась.	Смерти очікує.
Там то Поляки (2)	Тож милі брата (2)
Наш край утискають,	Нуж змилюсердїть ся,
Аж до Дембїци (2)	На Червоний Хрест (2)
В полон забирають.	Щедро спроможїть ся,
Жінок і дїтий (2)	Даваймо жертви (2)
Мов собак стріляють	Заморській родині,
А старих людий (2),	Помагаймо їй (2)
В тюрми замикають.	В нещасній годині.
Забрали збіже (2)	За се нам Господь (2)
Тай одїж стягають,	Благо відплатить ся,
А хто не дає (2),	Зародить в поли (2)
То того карають,	Що всяк звеселить ся.”
- Ч. 1
14. 1. „Американські Українці організують реґіменти на поміч Україні”: „5 січня — По відбувшій ся вчера панахидї в греко-католицькій церкві св. Петра і Павла, клівлендські Українці устроїли масове віче, на котрім вписалось до українського реґіменту на поміч Україні 200 Українців, доповняючи сим число охотників в Клівленді до 3.000, які тепер очікують аби могли виїхати на Україну. На вічу було присутних около 1,500...”; Проти цього виступили поляки. На вічах зібрано на „Український Червоний Хрест” \$3,000.00. Ч. 2
14. 1. „Загальна Українська Організація в Америці — Поміч Україні”: Відозва до українців в ЗДА й Канади за піддержкою за підписами Юліяна Ба-

чинського, д-ра Вол. Сіменовича й о. Фил. Тарнавського. Ч. 2

14. 1. „Георг Брандес про Україну”: Текст заяви Брандес-а, в якій він відтягає свої завваження про Україну й Київ поміщенні в його праці „Остання частина трагедії. Заключення миру”. (З листа до д-ра Д. Левицького, голови „Надзвичайної Дипломатичної Місії У. Н. Р. в Данії”). Ч. 2
14. 1.* Віче в Форт Вілліам, Онт., в справі „Українського Червоного Хреста”, на якому промовляли: д-р В. Сіменович з Чикаго, Крисоватий з Монтреалу, о. Сарматюк, В. Брилинський і д-р Шейвер; предсідником віча був М. Венгер; ухвалено ряд резолюцій в справі самостійности України; видано заклик до українців Канади, щоб з’єдналися для спільної мети; висловлено признання Отаманові Петлюрі й ухвалено піддержувати Українську Місію в Вашингтоні; на вічу зібрано \$739.15, а дальша збірка піднесла суму до \$1,525.15. (Подав Т. Гуменюк, секр.) Ч. 2
14. 1.* Жмут новинок з Вегревіл, Алта.: Про віче 7. 12. 1919 в справі „Українського Червоного Хреста” з участю д-ра Сіменовича з Чикаго й Т. Д. Ферлея з Вінніпегу; зібрано \$563.35; про діяльність „Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка”; про Союз Українських Жінок”; про смерть і похорон Юлії Кузик; про збірку на Інститут ім. Мих Грушевського в Едмонтоні й т. п. (Подав П. Зварич) Ч. 2
21. 1. З комунікату „Укр. Кан. Горож. Комітету”: Про заходи Комітету видати збірку статей в англійській мові про Україну; про приїзд весною „Української Республіканської Капелі”, на ціль якої потрібно зібрати сорок тисяч долярів, як позичку...” Ч. 3

-
21. 1. „Де народ мій вітчизна?": Вірш В. Брилинського. Ч. 3
21. 1. Про виступ „Української Капелі" з першим концертом в Парижі („Лист з Парижа"). Ч. 3
21. 1. „Американські Українські часописі вже йдуть до Канади": „Зі знесенем воєнної цензури в Канаді від 1 січня, 1920 р. українські американські часописі приходять знова до Канади. Сим часописям через всякі доноси підчас війни вступ до Канади був зборонений." Ч. 3
21. 1. „Дівочі Мрії": Рецензія „(К.)" на „трагі-комедію" С. Ковбля, відіграну вперше на сцені „Українського Робітничого Дому" в Вінніпегу. Ч. 3
21. 1. „Перший Великий Фундатор (Ктитор) Укр. Греко-Православної Дієцезії в Канаді і Злуч. Державах.": Про жертву в сумі \$1,000.00, яку зложив Іван Кантимір і його дружина Параскевія, Ранимід, Саск., на потреби новозорганізованої церкви. Ч. 3
21. 1. Відозва за жертвами: Заклик „Українського Греко-Православного Брацтва" в Саскатуні до українців Канади й ЗДА за жертвами. Ч. 3
28. 1. „Монреальські Українці домагають ся Українського Консуля": „Монреальські Українці запротестували проти польського консуля й зажадали від Ліги Народів, щоби вона дозволила на отворене українського консуляту в Канаді." Ч. 4
28. 1. З вісток: „Хто робив погроми на Україні; Пошесть на Вел. Україні й в Сх. Галичині; Нове Українське Соціялістичне Правительство." Ч. 4
28. 1. „Тимчасовий Статут для Підкарпатської Русі": Повний текст за підписами генерала Еннокка й д-ра Брейха. Ч. 4

28. 1. „Політика Аж По Збруч”: Передовиця проти акції „Центрального Комітету Української Народної Ради” в Канаді, яка подала директиви на скликання протестаційних віч і висилку телеграм до уряду в Оттаві в справі зайняття Галичини, не згадуючи при цьому решти частин українських земель. Ч. 4
28. 1. Церковно-релігійні справи: Стаття про політику Папи на західно-українських землях („Папа знов благословить Польщу”). Ч. 4
28. 1. „Чорна Рада” в Кам’янці: Про „галицького диктатора” Петрушевича. Ч. 4
28. 1. „Східна Галичина віддана на все Польщі”: Лист д-ра Михайла Лозинського до редакції про рішення Мирової Конференції в Парижі в справі Галичини, а головню про ролю в цім Клемансо й Лойд Джорджа. Ч. 4
28. 1.* Телеграми в українській справі: „Українсько Канадійський Горожанський Комітет в Вінніпегу, вислав три телеграми до Парижа, на руки премієра Великої Британії Лойд Джорджа, премієра Італії Нітті, і президента української делегації Тишкевича. Телеграми сї вислано дня 11 січня с. р. день перед нарадами мирової конференції над розвязкою питання російського і порішення до кого має належати Східна Галичина”. Подано повний текст телеграми до Лойд Джорджа (в англійській мові). Ч. 4
28. 1. Звіт „Головного Комітету Помочі Старому Краєві”: Обширний фінансовий звіт з проголошенням імен жертводавців; до 23-го січня, 1920, вплинуло до каси комітету \$3,424.63; (подав Н. В. Бачинський, секр. комітету). Ч. 4

28. 1. „Американсько-Український Ратунковий Комітет” (American-Ukrainian Relief Committee) в Вашингтоні: Відозва Комітету, в якій подано завдання його, як також висловлено бажання, щоб Комітет об’єднав усіх українців в ЗДА й Канаді з філіями в „кожній українській колонії” для допомоги Україні; заклик, щоб надсилати листи одержані з України, які висвітлюють і документують злидні й визиски окупантів в цілі інформування американського світу про дійсний стан України; за Комітет підписані: „Dr. P. Rader, W. Colby, Dr. J. W. Brooks, A. M. Johnson, Др. Бачинський, Др. Сіменович, І. Баран, Г. Г. Скегар, І. Сімчук, І. Остапчук, Н. Струтинський, М. Толмак, М. Івановський, П. Гонський.” Ч. 4
28. 1. „Отвертий лист від Консистерії Укр. Греко-Православної Церкви до Архиепископа Александра, в відповідь на його пастирський лист з 6-го грудня, 1919 р.”: Повний текст за підписами о. д-ра Германа й С. В. Савчука. Ч. 4
28. 1. „Відозва до всіх Українських Економістів на Закордоню”: В справі взаємоорганізації. (Передрук з „Волі” за підписом Ореста Даскалюка в Відні). Ч. 4
28. 1. „Українська Національна Рада в справі Східної Галичини”: „До Найвисшої Ради Союзних Держав на руки Пана Президента Клемансо в Парижі. 2. До Уряду Закордонних Справ в Велико-Британії в Лондоні. 3. До Уряду Закордонних Справ Французької Республіки в Парижі. 4. До Уряду Закордонних Справ Королівства Італії в Римі. 5. До Уряду Закордонних Справ Злучених Держав Північної Америки у Вашингтоні.” Повний текст за підписом д-ра Евгена Петрушевича в Відні, 11. 12. 1919. Ч. 4

4. 2. Релігійно-церковні справи: Полемічна стаття п. н. „Також на теми дня” відповідає „Канадійському Українцеві”. Ч. 5
4. 2. Зміни в управі „Українського Голосу”: В наголювку редакційної сторінки „У. Г.” проголошено, що „П. Г. Войценко, заряджуючий директор (Managing Director)”, а „Д. Янда, діловодчий управитель (Business Manager).” Ч. 5
4. 2. Замітка про відповідь Оттави на протестаційну телеграму „Народної Ради” в справі Галичини. Ч. 5
4. 2. „Як виглядав „Всеукраїнський Зїзд”, який не відбув ся.”: „Неофіційльний звіт з Офіційального Зїзду”, 30. 1. 1920, в „Бурсї ім. Митр. Шептицького” в Ст. Боніфас скликаний „Народною Радою”. (Подав Н. В. Бачинський). Ч. 5
4. 2. Проф. М. Грушевський в Женеві: Вістка про іменування його членом Чеської Академії Наук, про його працю та про його зв'язки з західно-європейськими харитативними й політичними установами. Ч. 5
4. 2. „Урядовий Звіт Із Едмонтонського Укр. Греко-Православного Церковного Зїзду”: Подав П. Самець, секретар. Ч. 5
4. 2. Рецензія на Календар „У. Г.” на 1920 р.: Свящ. П. Божик високо оцінює календар, згадуючи окремі статті в календарі; закінчує рецензію ствердженням, що „календар може бути настольною книгою не тільки робітникови і фермерови, але й пересічному інтелігентови.” Ч. 5
4. 2. „Пригоди при збірці на Укр. Черв. Хрест в Вінніпегу”: Д. М. Ганкевич ділиться своїми спостереженнями при збірці на „Червоний Хрест” на

вул. Селкірк у Вінніпегу, де багато вивісок з написами „український” або „свій до свого”, а при збірці на „свою” справу виявилось, що власники цих бізнесів є іншої народности й ворожо наставлені до української справи... за це М. Гавришин, власник ресторану при тій самій вулиці, не тільки сам жертвував \$50.00, але закликав до збірки всіх присутних в ресторані.

Ч. 5

11. 2. „Справа Української Загальної Ратункової Організації в Америці”: Вияснення в цій справі ексекютиви „Федерації Українців” за підписами М. Січинського й М. Репена. Ч. 5
11. 2. Про напрям „Робітничих Вістей”: „Хто се Укр. Роб. Вісти і яке було їх загальне відношене до української справи на протязі цілих літ? Роб. Вісти, се дальший тяг Робочого Народу, а Робочий Народ не ставив ся ніколи прихильно до українства...” Ч. 6
11. 2. „Два довірочні зїзди”: Про з’їзд „Народного Комітету” в Нью Йорку, на який був виделегований репрезентант „Народної Ради” з Вінніпегу Фодчук; про з’їзд цієї останньої в Вінніпегу, на який прибув делегат „Народного Комітету” Слободзян з Нью Йорку; стаття аналізує акцію цих двох комітетів. Ч. 6
11. 2. Протестаційна акція вояків Канадійської Армії: „Вже найвисший час, щоби і ми своїм грімким голосом упімнули ся о волю для нашої рідної Неньки України... Шлім протести до впливових кругів, до мирової конференції, — стукаймо до тих дверей, котрих і ми помагали боронити від кайзерової „справедливости” Всі кан. Українські жовніри звольте прислати свої протести до тимчасового комітету на понизшу адресу, по-

даючи zarazом свою точну адресу і зазначаючи свій регімент. Ану всі разом відгукнім ся на слези Неньки України. Пишіть на адресу: Joseph Jaremko, G. W. V. A., 556½ Stella Ave., Winnipeg, Man.” Ч. 6

11. 2. „Наше Жіноцтво в Етелберт, Ман.”: Про роботу „Українського Жіночого Просвітного Товариства”, зорганізованого рік тому; за той час зробило велику роботу; ціллю товариства є, щоб „Укр. Канадійські Жінки просвічували ся і робили народну роботу рівно з мущинами а найголовнійше аби не допустити до асиміляції нашого молодого цвіту однак се патріотичне тов. бере участь у всякій народній роботі... Товариство не мало жертвувало на делегацію до Парижа. Також на Нар. Дім в Етельберті, а на П. Р. К. (Поміч Рідному Краєві — О. В.) найбільше...” Ч. 6
11. 2. „Регістрація так званих „Ворожих Чужинців” вже скінчилась”: „... регістрація вже не відбуває ся ще від початку січня. Урядового проголошення в сій справі не було, одначе в Вінніпегу і по інших місцевостях Канади регістраційні офіси позамикані... Ввиду того ті Українці, які регістрували ся підчас війни, не потребують сего більше робити, а слиб в деяких місцевостях хто будь чіпав їх за се, нехай не страхають ся, а владуть ся зі скаргою до відповідних властей...” Ч. 6
11. 2. „Звіт Четвертого Укр. Народного Зізду в Саскатуні”. Ч. 6-7
11. 2. „Український Народний Герой Семен Петлюра”: Стаття авторства В. Королева (передрук з амер. „України”). Ч. 6-8

11. 2. „Наш Культурний Доробок”: Статистичні дані про вище й нижче шкільництво, наукові, артистичні й літературні товариства й т. п. в Україні за час її самостійности від листопада 1917 р. Ч. 6
11. 2. „Наука Рідної Мови, Пісні і Музики в „Рідній Школї” при Укр. Нар. Домі в Вінніпегу”: „Учитель п. П. Чайковський поділив дітий на 2 клясі. — Перша кляса (малі діти) ходять в інші дні 2 рази в тиждень, а 2, 3 і 4 кляса (старші діти) в інші дні також 2 рази в тиждень. Наука музики відбувається 2 рази в тиждень. Кождої неділі всі діти приходять на спів, читане Історії України . . .”
Ч. 6
18. 2. З вісток: „Вісти про Українські повстаня проти Російських Большевиків; Большевики відобрали Одесу від Українців; Банк Угорської України.” Ч. 7
18. 2. „М. Стечишин Директором Пресового Бюра при Українській Місії”: Вістка про те, що „Мир. Стечишин, редактор скрентонської „Народної Волї”, уступає зі свого становища з днем 1-го лютого і їде до Вашингтону, де має прийняти місце в пресовім бюрі української місії . . .”
Ч. 7
18. 2. „Що думає Петлюра?”: Інтервю Вілліяма Цукермана, кореспондента ньюйоркського часопису „Глоб” з Петлюрою, надіслане телеграфічно 29. 1. 1920 з Варшави; на запит Цукермана „як стоїть справа з незалежністю України?” Петлюра відповів: „Ви думаете в душі нашого народу, чи в заграничнім світі . . . заграничний світ нас не визнає, але в душі народу незалежність (sic) України є зверненим фактом. Наше національне бажане незалежности закріпило ся боротьбою і терпінем в останнім році . . .”
Ч. 7
18. 2. „Дівчата до школи”: Заохота посилати дівчат до

- вищих шкіл на рівні з хлопцями. (З Вістей з Алберти) Ч. 7
18. 2. „Український Національний Комітет” в Парижі: Про новозаснований Комітет на чолі з д-ром Василем Панейком, Петрушевичем і іншими, які заявляються за „Федерацією з „Неділимою Сильною Росією”. Ч. 7
18. 2. „З нагоди католицького” всеканадійського зїзду” в Саскатуні, Саск.” — допис В. Свистуна. Ч. 7
18. 2. „Буковинські Українці в Канаді”: В статті „Православна Буковина” надруковано розділ про українців з Буковини в Канаді з характеристикою їхнього життя, як релігійного так загально-громадського. Ч. 7
18. 2. Про українських учителів: С. Радомський з Глен Елмо, Ман., описує положення й діяльність українських учителів у відповідь на статтю Соколова п. н. „Де Українські учителі і що вони роблять” в „У. Г.” ч. 51. Ч. 7
18. 2. „Про жидівські погроми на Україні”: Ісаак Дон Левін, кореспондент ньюйоркського „Глобу” й чикаговського „Дейлі Нюз”, повернувшись з Росії подав обширні дані про погроми в Україні; м. ін. він сказав: „...Жидів громили усі борячі ся на Україні групи: Петлюрівці, Махнівці, Денїкінці і большевики... Петлюра і його правительство були і є в засаді проти погромів...” Ч.7
18. 2. „Нове видання творів Шевченка”: Про нове видання — праці д-ра Миколи Сабата, друковане в Відні накладом д-ра Бриндзана. Ч. 7
25. 2. „Як нам ставитись до старокраєвих справ і подій”: В передовиці скристалізовано погляди на справу взаємин між канадійськими українцями й українською батьківщиною в Європі: „Дійсними знав-

цями і судьями старокраєвих справ є не ми, але Українці на Україні. Вони нам кажуть, як справа маєть ся, а не ми їм. . . І тому було би діточою наївністю казати: „Вони повинні так робити, як ми їм подиктуємо, вони не повинні так робити, як нам подобається”. Вони там краще знають, ніж ми тут і їм певно не менше, коли не більше ходить о успішне поведене справи, ніж нам. . . І тому одиноким розумним, льогічним нашим становищем до справ на Україні буде таке в яким заховає ся повну холоднокровність, здоровий розсудок і непохитну постанову зробити все для піддержання найкращих змагань українського народу. . . Самостійна Демократична Українська Республіка. . . Руководитись же в нашій роботі мусимо лише такими інформаціями, що походять від тих, які самі стоять на ґрунті борби о Самостійність, а не тими, що тут фабрикують і підсувають нам чужі наймити для зведеня нас на манівці. . .” Ч. 8

25. 2. Стан Галичини після українсько-польської війни: В статті „Вісти з України” Осипа Мегаса подано докладні відомості про жахливі політично-економічні, санітарні й організаційні відносини між українцями в Східній Галичині; за посередництвом Мегаса „Укр. Горожанський Комітет у Львові” за підписами д-ра Стефана Федака й Волод. Целевича звертається до канадійських і американських українців прийти їм з негайною допомогою. Ч. 8
25. 2. „Десять заповідей Українця”: Передрук матеріалів, надісланих з Галичини на руки д-ра В. Сіменовича. Ч. 8
25. 2. „Касовий звіт Укр. Кан. Гор. Комітету в Вінніпегу”: Від 28. 8. 1918 до 20. 12. 1919 вплинуло до каси \$19,109.02; розходу було \$16,889.40; найбіль-

- ші витрати були в зв'язку з делегацією на Мирову Конференцію в Парижі й на висилки меморіалів і телеграм до голов Держав у Оттаві, Вашингтоні, Лондоні й Парижі; звіт підписали члени контрольної комісії: П. Кіпран і Р. Дудар. Ч. 8
25. 2. Започатковано серію статей редактора В. Кудрика п. н. „Зі спостережень Козака-Чорнохліба”. Ч. 8
25. 2. „До народів цивілізованих світа”: Текст відозви Комітету Незалежної України, що висвітлює кривди заподіяні українцям рішенням Мирової Конференції в Парижі в справі Східної Галичини. Підписали: Мих. Грушевський, Д. Ісаевич, д-р М. Лозинський. Ч. 8
25. 2. Відозва в справі „Рідної Школи” в Брендоні: Про успіхи за рік „щоденної науки в Рідній Школі” й заклик, щоб піддержати заходи „Української Громади” в цій справі. (Підписали: Л. Батицький, М. Бурачок, і М. Бородач) Ч. 8
25. 2. „В справі Угорської України”: Стаття д-ра Кирила Трильовського з Відня з 22. 1. 1920, написана спеціально для „У. Г.” Ч. 8
25. 2. „Якої науки потреба нашому народови по війні”: Стаття Ол. Барвінського. Ч. 8
3. 3. „Небезпека для чужинецької преси в Злуч. Державах”: Вістка про заборону неангломовної преси в стейті Орегон. Ч. 9
3. 3. Поворот О. Мегаса до Канади: „Делегат канад. Українців д. О. Мегас повернув вже до Канади і задержав ся на час в Монреалі і буде на зїзді Червоного Хреста в Отаві, що відбудеть ся 5 і 6 марта.” Ч. 9
3. 3. Судовий присуд в Принц Алберт Саск., в справі збіжевої компанії: Засуджено за зловживання

- вісім українців, між ними Ю. Воробця й О. Штика. Ч. 9
3. 3. „До питання погромів на Україні”: Текст відозви Українського Правительства до жидівського населення за підписами Бориса Мартоса й Пінхова Красного. Ч. 9
3. 3. Відозва головної управи Українського Червоного Хреста: Опубліковано лист голови Волод. Гвоздовича з Відня про потребу негайної помочі. Ч. 9
3. 3. „Вінніпегський Комітет висилає гроші”: Комітет Українського Червоного Хреста рішив вислати „10,000 доларів на поміч до рідного краю... Треба би багато разів по 10,000, щоби можна бодай з грубшого зарадити тій великій нужді, яка там є. Однакож і ся жертва тутешного нашого загалу зробить там свою роботу... Се лише початок...” Ч. 9
3. 3. „Україна незалежною совітською республікою”: Полемічна стаття з „Робітничими Вістями” на повищу тему. Ч. 9
3. 3. Відкритий лист д-ра М. Лозинського п. н. „Куди ідете?": Повний текст скерований до „членів Української Національної Ради і Ради Державних Секретарів Західної Области Української Народної Республіки і до Українського Національного Комітету в ЗДА.” Ч. 9
3. 3. Про культурно-громадське життя в Вегревіл, Алта.: Д. Присташ описує високий рівень громадського життя й поодиноких громадян: „Де як де, але в Вегревіл українська громада все дає доказ, що живе і то не словами, а ділами... Є капеля своя, є ораторський кружок, є аматорське товариство, велика бібліотека — словом ясність умова у Вегревіль сияє на всі доколичні товариства. Робота йде, бо сили є до всього — дівчат і

- хлопців аж любо ся подивити. . .”; подає про працю „Союза Українських Жінок” і цитує промову Петра Зварича про завдання українських жіночих товариств в Канаді. Ч. 9
3. 3. Допис з Лішнева про громадське життя, в якому згадується м. ін.: „Ми тут змарнували що найменше 10 літ часу на церковних сварках. Навіть унія фермерська, яку п. Сікорський так енергічно організує в сих околицях, не має доброго успіху, головно через церковно - попівських прислужників. . .” Не вважаючи на це, приступлено до zorganizовання „просвітного товариства ім. Ів. Франка” й збудовано Народний Дім. Ч. 9
3. 3. „З католицького з’їзду в Едмонтоні”: Стаття з критичними заввагами за підписом „Старий редактор”. Ч. 9
3. 3. Чи „Укр. Робітничі Вісти” є українською часопису?”: Критична стаття В. Я. Б. Ч. 9
3. 3. „Положене Українців в Галичині на початку 1920 року.”: Комунікат „Українського Горожанського Комітету у Львові” за підписами д-р С. Федака й судді Вол. Целевича. Ч. 9
3. 3. Фінансовий звіт американського „Народного Комітету”: Його приходи й розходи. (Прислав до „У. Г.” з критичними заввагами Мир. Січинський, голова „Федерації Українців”) Ч. 9
10. 3. „Як захоплювали ся в Голяндії українською піснею”: Передрук голосів голляндської преси про виступи Капелі О. Кошиця. Ч.10
10. 3. „В 106-ті роковини народження Шевченка”: Передовиця. Ч. 10
10. 3. „Не даваймо випровадити себе з рівноваги”: Про різні поголоски в Канаді про провідних українців в Європі, щоб тим підкопати їхній авторитет і

довіря загалу; редакція перестерігає перед цим, подаючи кілька конкретних прикладів; стаття закінчується ствердженням, що: „українська справа має нині кругом ворогів — між чужими і між своїми... Се повинно тимбільше заставити до обережності... Хто не хоче бути вічною жертвою кожної нової вістки і кожного свого ворога, нехай сього ніколи не забуває. Час нічого не закриє — він все вияснить...” Ч. 10

10. 3. „Тим, що вертають, або думають вертати до Старого Краю”: Інформативна стаття проф. Д. Коренця зі Львова про можливості інвестувати капітал в різних підприємствах в Галичині з можливостями добрих зисків. Ч. 10
10. 3. З'їзд „Української Народної Ради” 25. 2. 1920 в „Укр. Гр. Кат. Бурсі” в Ст. Боніфас; звіт про звіт з критичними заввагами. Ч. 10
10. 3. „Українські студенти в Вінніпегу”: Про організацію „студентського кружка” 1. 2. 1920; до заряду увійшли: Н. Білаш, голова, М. Н. Колцун, секр., Ів. Пирч, касієр, Ольга Пирч, заступ. голови, Марія Радик, заступ. секр., Анеля Чорнейко й Н. Галабіцький, контрольори; збори відбуваються кожної неділі в залі Українського Народного Дому. Ч. 10
17. 3. Об'єм „У. Г.” побільшений: Проголошено, що з 11-тим числом „У. Г.” буде числити 20 сторінок друку; заклик до передплатників, щоб вирівнували свої зобов'язання, приєднували нових передплатників і тим допомогли фінансувати часопис. Ч. 11
17. 3. „3-та річниця Російської революції”: Передовиця, про революцію, українську справу й про „мир у східній Європі”. Ч. 11

17. 3. „Українська Републіканська Капеля”: Інформа-
тивна редакційна стаття про Капелю й її осяги.
Ч. 11
17. 3. „Дорошенко”: Рецензія Н. В. Бачинського на
п’єсу Л. Старицької-Черняхівської „Дорошенко”,
відіграну 21. 2. 1920 тов. ім. М. Заньковецької.
Ч. 11
17. 3. „Відбудова українського села у Східній Галичи-
ні, як корисна льоката і зужитковане американсь-
кого гроша”: Стаття д-ра Ю. Павликовського для
„У. Г.”
Ч. 11
17. 3. „Пілсудські і Українська справа”: Про інтерв’ю в
„Журнал де Полоне” (чис. не подано — О. В.)
Ч. 11
17. 3. „Каменярі”: Перший український літературно-
науковий журнал в Канаді; видано заходами сту-
дентів Інституту ім. П. Могили.
Ч. 11
17. 3. Конвенція Товариства Українського Червоного
Хреста в Оттаві 5-6. 3-го, 1920: Звідомлення з на-
рад і текст ухвали.
Ч. 11
17. 3. „Пан, добродій чи громадянин”: Стаття на тему
термінології.
Ч. 11
17. 3. Про життя українців в Райн, Саск.: „Українська
кольонія в Райн, яка є в межах ширшого округу
Кенора, належить до найстарших кольоній за-
мешканих нашими людьми в Канаді. Матеріаль-
ний стан наших людей місцевого округу є рів-
нож одним з найлучших. Дві добрі прикмети, що
можна всюди приписати нашим людям, — се пра-
цьовитість і ощадність...”; даліше описується
громадське життя, жертви на Укр. Ч. Хрест і т. п.
(Подав М. Кузів)
Ч. 11
24. 3. „Є. Х. Чикаленко про В. К. Винниченка”: Перед-
рук статті з віденської „Воли” з 21. 2. 1920. Ч. 12

24. 3. Десяті роковини видання „Українського Голосу”: Передовиця висвітлює історію „У. Г.” за 10-ліття існування; згадано труднощі, які треба було поборювати й зроблено підсумок того, що досягнуто за цей період; згадуючи час, коли „У. Г.” появився, подано м. ін., що перше число вийшло в накладі 3,000 примірників, а по висилці цього першого числа лишилося в касі 25 центів і близько тисячі доларів довгу на закуплених черенках.
- Ч. 12
24. 3. Українська політика в очах канадійця — інтерв'ю з О. Мегасом: „На днях прибув з Європи до Канади делегат „Укр. Канад. Гор. Комітету” д. Осип Мегас. Переїхавши більшу часть Галичини, Буковини і України, д. Мегас привіз з собою обильну скількість перворядних інформацій про дійсну ситуацію на Україні, а головно в східній Галичині... Запитаний, що думає про теперішні державні шанси України д. Мегас сказав: „Найбільшою запорукою української державности се **український селянський народ, який ніколи не стратив надії на збудоване своєї держави...**”; далі подано його спостереження про сучасне положення України, характеристику тодішніх українських провідників й їхню орієнтацію: „Запитаний, що думає про Петлюру, Петрушевича і других провідників теперішнього українства в Європі, п. Мегас сказав: Цілим нещастем сучасної України, се **РОЗБІЖНІСТЬ** в орієнтації поодиноких провідників українських. Петлюра уважає за найбільших ворогів України і її державности Москалів, коли знова Петрушевич держить ся якраз противної орієнтації і уважає Поляків за найбільших ворогів укр. держави. Винниченко знова вірить твердо в російську советську милітарну підпомогу до збудованя української держави. Д. Винниченко у своїй дискусії з п. М. зазначив, що лише большевики зможуть дати укр.

- владі на Україні змогу культурно-просвітної роботи між робітництвом і селянством України, ко-
либ загварантували суверенність української дер-
жави. . .” Ч. 12
24. 3. „Посол Т. Д. Ферлей домагаєсь від правитель-
ства помочи для бідних дістріктів”: Про виступ
Т. Д. Ферлея на сесії манітобської легіслятури, де
він відповідними аргументами домагався допо-
моги біднішим околицям у фінансуванні шкіл,
будування звичайних доріг та „копане ровів (фо-
сів) на спуст води з гомстедів.” Ч. 12
24. 3. „Трагедія Галицької України”: Заява „Укр.-Кан.
Горожанського Комітету”, що „по вислуханю
звіту п. Мегаса про сучасну ситуацію на Украї-
ні. . . рішив видати двома осібними книжками ве-
личезні матеріяли зібрані ним підчас його побу-
ту на Україні. . . по англійськи і українськи. . . ві-
рючи, що політичний і моральний ефект сих
двох осібних видань буде величезний і висвітлить
перед світом дійсно варварську душу польських
імперіялістів. . .” Ч. 12
24. 3. „Федерація Українців в Злуч. Державах”: Заява
екзекутиви, що бюро Федерації в Вашингтоні не-
залежне від Української Місії й неплачене „місій-
ними фондами, тільки з гроший зложених наши-
ми відділами і членами.” Ч. 12
24. 3. „Робітнича преса на Буковині”: Заклик за жерт-
вами на „Волю Народу”, часопис, що обороняє
українські інтереси в Буковині; потрібно \$25,000
на закупно друкарських машин; комітет, з осід-
ком в Торонто, Онт., уповажнив Івана Колісника
й Василя Лучака колектувати гроші на цю ціль.
Ч. 12
24. 3. Учительські проблеми: Обширна стаття „В. Ліса”,
що ґрунтовно висвітлює справи й різні проблеми
- труднощі українських учителів. Ч. 12

-
31. 3. „Відносини на Україні в часі переходу Петрушевича до Денікіна”: Стаття Генрія Г. Альсберга (переклад з англійського з журналу The Nation).
Ч. 13
31. 3. „В справі визнання Української Республіки Росією”: Огляд історії України від X-го віку до сучасності, з окремою увагою на взаємини з Росією. (Автор С. Шелухин)
Ч. 13-14
31. 3. Оповіщення генерального польського консула в Монреалі Околовича в справі реєстрації людей з „бувшої Галичини, з повітів: Білостоцького, Більського, і Сокільського, як також з повітів: Сувальського, Сейнонського і Августівського”; редакція коментує й ставить питання в справі цих мобілізаційних заходів в Канаді.
Ч. 13
31. 3. „Між Україною а Московщиною”: Стаття надіслана до редакції з Європи про події в Україні в тому часі й відношення аліянтів до справи самостійності України; м. ін. стверджується: „... що коли одна часть укр. громадянства оглядає ся ще на аліянтів, то друга бачучи, що аліянти ставлять ся до Українців неприхильно, радаби порозумітись з большевиками. Пригадуються остороги деяких знавців східно-європейських відносин, висловлені давніше, що аліянти своєю ворожою політикою до України можуть попхнути Україну до злуки з большевиками.”
Ч. 13
31. 3. „В обороні Українців”: Про виступ в парламента пана „Гвайта” з Вікторії, Алберта (sic) в обороні українців зі ствердженням їхньої льяольности супроти Канади; м. ін. він заявив, „що кінна поліція, котрої членом він сам був, через всі чотири роки тримала своїх тайних агентів між Українцями, однак не знайдено найменшої річи, щоби свідчила о не льяольности.”
Ч. 13

31. 3. Свящ. Мирон Гундич: Довший некролог про нього (нар. в Зарваниці, пов. Підгайці, 30. X. 1871 — помер в Ньюарку в ЗДА, 17. I. 1920). Ч. 13
31. 3. „Внутрішня Історія Мирової Конференції”: Уривки з книжки „The Inside Story of the Peace Conference” д-ра Едварда Дж. Ділона. Ч. 13-14
31. 3. „Огляд діяльності саскатунського студентського кружка „Каменярі”: Стаття О. Іваха, секретаря. Ч. 13
31. 3. „Як виховувати”: Стаття на тему українського національного виховання. Ч. 13
7. 4. „Відродження Нації”: Передруковуючи деякі частини праці Винниченка, редакція „У. Г.” м. ін. подає: „Сю працю зладив він в трох томах п. з.: Відродження Нації”, і вона ділить ся на такі часті: 1) Доба Центральної Ради, 2) Доба гетьманщини, 3) Доба Директорії, 4) Доба отаманщини. Загалом беручи праця інтересна з різних сторін. Раз показує настрої і бажання українського загалу з одного боку, друге, що малює відношене Москалів, а передовсім московської демократії до України, а третє — сам Винниченко висловлює свої погляди на деякі справи вглибляючи ся в зміст дійсного живого життя і показуючи ті закони, на яких те жите основує ся.” Ч. 14
7. 4. „Аліянтський пес в українськiм жолубі”: Стаття Генрія Г. Альсберга, надіслана з Черновець в перекладі з англійської мови (вперше опублікована в журналі The Nation); В статті пишеться про відносини в Україні й про розв’язку, яку автор бачить в альтернативі: „До заведеня порядку в сій країні є лише два способи, а то: улєкшити відроджене Петлюри, або погодити ся з совітами і дати їм нагоду завести порядок на місце хаосу.” Ч. 14

-
7. 4. „З дневника воюючого українця”: Щоденні записки Саваринського — очевидця тодішніх подій в Україні. Ч. 14
7. 4. „Пильнуймо своїх прав”: Редакція закликає всіх, що ще не є на виборчій лісті, зареєструватися, щоб мати право голосу; далше пригадує: „Ми знаємо, що домініяльний уряд відобрав нам право голосу підчас минувших виборів до домініяльного парламенту. Ми відчуваємо сю страшну кривду і несправедливість, бо наш народ нічим не заслужив на таке трактоване з сторони домініяльного уряду. Провінціональний виборчий закон не кривдить нас. Всі наші люди, котрі мають горожанські папери, а також хлопці і дівчата, у віці 21 літ, котрих батьки є горожанами, мають право голосу. Однак, щоби бути управненим до голосованя і могли голосувати, треба конечно зареєструвати ся.” Ч. 14
7. 4. Пастирський лист митрополита Германоса: Оубліковано повний текст листа з 18, 3. 1920 з Брук-лину, Н. Й. Ч. 14
7. 4. „На Великдень”: Поема О. Іваха. Ч. 14
7. 4. Церковні справи в Вайті, Ман.: Допис про церковні непорозуміння на терені Вайти в відповідь на допис в „Канадійськім Українцеві”. Ч. 14
7. 4. „Театер і штука”: В. В. Бабієнко пише про виховне завдання театрального мистецтва у відповідь на рецензію Н. В. Бачинського; в дальшому подає критику на виставу „Чумаки”, яку відіграло Тов. „Боян” 28. 3. Ч. 14
7. 4. „Петлюра — Отаман України каже нам про свої наміри і надії”: Інтерв'ю з Петлюрою надруковане в паризькому „Ле Матін” з 11. 3-го, 1920; подано текст в українському перекладі. Ч. 14

14. 4. „Заява Укр. Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні, Альта.” в справі характеру цієї інституції: „1) Що інститут ніколи не мав, не має і не буде мати нічого спільного з якою небудь релігійною сектою, церквою або товариством. 2) Що Інститут є просвітною організацією і яко такий дбає про науку, школу і взагалі займаєсь просвітною роботою. 3) Що до релігії Інститут лишає повну свободу своїм членам і питомцям належити до такої церкви якої вони самі хочуть, та люблять. Дано в Едмонтоні Альта, дня 30 марта, 1920. Д. С. Фербей, голова, А. Т. Кібзей, секретар.”
Ч. 15
14. 4. Антагонізм поколінь: „З усіх сторін доходять вісти про нашу молодіж і всі майже однакові. Всі кажуть, що наша молодіж дуже зіпсута, здеморалізована, темна, розпиячена, розтанцьована. .” — допис Я. І. Я. п. н. „Наша Молодіж”. Ч. 15
14. 4. „Українська Гостинниця в Монтреалі”: Оголошення про відкриття її; допомога українським подорожним в різних потребах включно з нічлігом: „Заїзджайте до нас. В нас тано, безпечно, вигідно! День і ніч стереже Вас і Вашого майна стражник. . . На всіх колійових стаціях чекає на Вас наш чоловік. Глядіть за ним! Він має на шапці українську напись „гостинниця” . . .” (З оголошення International Transportation Co., Ltd.) Ч. 15
14. 4. „Справа фермерської організації”: Передовиця про потребу „фермерської організації наших фермерів”. Ч. 15
14. 4. „Канадійський учитель бе за українську мову”: Про випадок в одній державній школі в Манітобі: „. . .учитель бе дітий за те, що на павзі говорять на дворі між собою українською мовою. Дає 20 буків за оден раз. І поза тим взагалі обходить ся

- з дітьми так, що се свідчить лише про його бру-
тальне успособлене і велику ненависть до тих,
яких вчить...” Ч. 15
14. 4. „Статут для ужитку Народних Домів, Читалень,
Драматичних, Співацьких і інших Товариств по
всіх місцевостях Канади”: Оголошення У. Н. До-
му в Вінніпегу про появу статута в двох мовах;
його можна набути за 25¢. Ч. 15
14. 4. „Російські комуністи і незалежна Україна”: „Ог-
ляд відносин совітської Росії до незалежної Ук-
раїни” (Комунікат пресового бюро укр. Місії в
Вашінгтоні — „Френдс оф Україне”) Ч. 15
14. 4. Церковні проблеми в Арбаці, Ман.: Н. Ілюк вис-
вітлює справи й непорозуміння з свящ. Божином.
Ч. 15
14. 4. „Джекомахія — вже зорганізована”: Допис „об-
серватора” з Торонто про створення „Юкраїнен
Гут Тайм Клюб”. Ч. 15
14. 4. Звіт з 10-річних зборів шеровців Української На-
родної Торговлі: Збори відбулися 23. 2. 1920 в
Вегревіл, Алта. Ч. 15
14. 4. У відділі „Дідуся Наума” опубліковано листи від:
Олекси Данильчука, Згода, Ман., Анни Никифо-
рук, Витков, Саск., Івана Фіщича, Келд, Ман., Мих.
Г. Гикавого, Гарланд, Ман. Ч. 15
21. 4. „Українці і погроми на Україні”: Про інтерв'ю з
кореспондентом жидівського щоденника „Ди
Джувіш Таймс” в Лондоні (чис. не подано —
О. В.) й С. Петлюрою: „Коресподент згаданого
часопису посвятив головну увагу справі погро-
мів на Україні. Коресподент в довшій розмові
з отаманом, з приємністю константує, що ні
український народ нічого спільного з тим не мав
і з цілою рішучістю осуджує ті нікчемні вчинки
добровольців і чорносотенців.” Ч. 16

21. 4. На сторожі виборчих прав: Редакційна стаття дає огляд виборчого закону в Канаді; З'ясовує спеціальний виборчий закон під час війни, який відібрав право голосу нашим людям, і хоч до якоїсь міри можна було оправдати таке наставлення до нових горожан під час війни, то ніяк не можна толерувати даліше; стаття осуджує пасивність і байдужість українців в цьому напрямі; заклик, щоб рееструватися. Ч. 16
21. 4. „З життя Проф. М. Грушевського”: Огляд життя й діяльності проф. Грушевського за роки війни на основі його власного листа до одного з вінніпегських українців; опис відноситься до перших днів вибуху війни, що застала його „в глибині Карпатських гір” на літницьі — аж до його праці за кордоном по провалі української державності; закінчується цей огляд таким ствердженням: „...працюю за кордоном головно над організацією звязків з соціалістичними партіями та інформацією їх і взагалі світового громадянства про українські домаганя, їх історію і завданя... Моральну і матеріяльну поміч мені в ній несли українські організації в Америці і я їм за се дуже вдячний. Поле се дуже занедбане, на нїм треба довго й витревало працювати. Наші сусіди Поляки, Чехи, Литовці, Армяни й інші давно оцінили вагу сеї роботи за кордоном і тепер збирають її овочі. Ми приступаємо до неї пізнійше, але з того не повинні тратити надії, лише працювати з подвійною енергією й витривалістю.” Ч. 16
21. 4. „Два уряди на Україні”: „Один уряд Української Народньої Республіки, не визнаний досі ніким, тільки самим українським народом з президентом тов. І. Мазепою і головним отаманом С. Петлюрою на чолі і другий большевицький з Раковським, визнаний тільки московським большевицьким урядом в Москві...” Ч. 16

21. 4. „Вісти з Радянської України”: Передрук з „Вперед”-у з 13. 2. 1920. Ч. 16
21. 4. До побуту тих часів: В статті п. н. „Соломяна фільзофія” подано про сухе літо в північній Алберті, ранню зиму й пізну весну; брак паші для худоби, великі ціни за солому й сіно. Ч. 16
21. 4. Стаття про українців римо-католиків в Канаді й їхню денаціоналізацію. Ч. 16
21. 4. „Українська Народна Торговля в Вегревіл, Алта.”: Оголошення із заохотою купувати шери в Торговлі; намір спілки є відкрити гуртовий склад в Едмонтоні. (За дирекцію підписаний П. Зварич, секретар). Ч. 16
21. 4. „Бунт рабів”: Переклад письма Максима Горького в „Л. Гуманіте” (чис. не подано — О. В.) Ч. 16
21. 4. З українсько-канадійського фолкльору — пісня „Болить мене мое серце” Антона Сенькова:
- „Болить мене мое серце
Як си нагадаю,
Щом заїхав до Канади —
Розради не маю.
- Добре мені тут жиєть ся —
Є що їсти й пити,
Також добре у Канаді,
Що є чим палити.
- Коби тільки у Канаді
Того ще дожитись,
Щоби було де зійти ся
Тай повеселитись і т. д.
- Ч. 16
28. 4. „Українець дістав найвисшу нагороду”: „Так як минувшого року К. Продан дістав найвисшу нагороду при іспиті в рільничій школі, так само сего року, Н. В. Підручний дістав її.” Ч. 17
28. 4. „Ляхо-Татари”: Рецензія на драму С. Ковбля, яку

- відограло Тов. Боян: „Драма Ляхо-Татари написана симпатичним поетом С. Ковблем, малює сучасне жите нашої дорогої України, з осібна жите східної Галичини. . .” Ч. 17
28. 4. „Серенада Бурсака”: Вірш Івана Данильчука. Ч. 17
28. 4. Завдання Народних Домів і справа молоді: В дописі п. н. „Чи таку роботу має робити Народний Дім?” автор критикує молодь, що проводить час на танцях і забавах і осуджує управу Н. Дому в Гардентоні, що цьому сприяє. Ч. 17
5. 5. „Дещо про положене українців в Бразилії”: Стаття з 30. XI. 1919 надіслана з Колонії, Коразиньо. Ч. 18
5. 5. „Винниченко чи Петлюра?”: Стаття А. Ковалевського (передрук з „Волі”, ч. 1. 1920). Ч. 18
5. 5. Про доцільність мішаного господарства на фармах: В передовиці „Жертви недавньої зими” описано посуху попереднього літа, рання й тяжка зима, пізна весна від чого багато фермерів потерпіло; висновок з того, що поплатніше йти в мішане господарство, бо в ньому ніколи немає повної страти. Ч. 18
5. 5. „Діточа часопись — велика народна справа”: Про вагу доброго виховання дітей при допомозі відповідної дитячої лектури; тому, що ані в Канаді, ані в ЗДА не видаються відповідні періодики, закликається до передплати „Світа Дитини”. Ч. 18
5. 5. „Як „Кан. Українець” поясняє римо-католицькі посвідки”: Стаття про шлюбні посвідки в Канаді. Ч. 18
5. 5. Про заходи В. Драпака й інших в справі „Народ-

- ної Греко-Кат. Церкви. (Стаття п. н. „Вічні відозви і показуване пальцем на другого”) Ч. 18
5. 5. „Слівце до тих, що бажають користати зі своїх горожанських прав”: Стаття-пригадка, щоб наші люди користали із своїх горожанських прав, брали участь в політичнім життю, а особливо, щоб не занедбували привілею голосування у виборах. Ч. 18
5. 5. „Українська Капеля в світлі англійської преси”: Оpubліковано кілька рецензій з різних часописів в Англії, які високо оцінили виступи Капелі Кошиця. Ч. 18
5. 5. „Українська Вистава в Вашингтоні”: Про український відділ вистави 14. 4. 1920 „в палаті пані Морен на Месечусетс аве. під патронатом подруги президента Вилсона і др. визначних жінок” заходами Ліги Американських Письменників; урядженням українського відділу на виставі зайняли ся: „. . . пресове бюро Укр. Місії і секретар Місії, гром. В. Козакевич, при співучасті д-ок Т. Бейнс, М. Ардан, А. Стечишин, О. Королівська і д. Д. Бріда. . .” Ч. 18
12. 5. „Ліберали противлять ся відібраню права голосу чужинцям”: „Отава 6 мая — Ліберальні послы домініяльного парляменту нині рішили на своїй нараді противити ся тій секції виборчого закона, де говорить ся о відібраню права голосу всім чужинцям з ворожих країв на десять літ від підписаня мира.” Ч. 19
12. 5. „Справа помочи рідним в Европі”: Про труднощі в пересилці допомоги, чи то в грошах, чи в одязі; Український Комітет Червоного Хреста зібрав около \$25,000 на поміч українцям на рідних землях і має труднощі з пересилкою. Ч. 19

12. 5. „Новий український лікар в Вінніпегу”: Д-р Г. Новак, що успішно закінчив медичний факультет відкрив свою канцелярію п. ч. 459 Селкірк Аве.; в статті подано відомості про його життя: родився в Мацьковичах, перемиського повіту в Галичині 18. І. 1888; до Канади приїхав з батьками 1905 р. і оселився на фармах в Фовм Лейк, Саск.; вищу освіту здобував з великою витривалістю учителюючи в міжчасі в українських оселях Саскачевану й Алберти; медичний курс закінчив в МекГіл Університеті. Ч. 19
12. 5. „Канадійська урядова часопись про Україну”: Статистичні дані про збіжіві продукції в Україні в *The Agricultural Gazette of Canada* за м. квітень 1920. Ч. 19
12. 5. Заохота набувати землі в Бр. Колумбії: Оголошення Юрія Сиротюка про можливості набувати землю по уміркованій ціні. Ч. 19
12. 5. „Хто і як екскомунікував митрополита Германоса”: Вияснення з документами, що заперечують закиди, мовляв, митрополит був „екскомунікований” на церковнім соборі. Ч. 19
19. 5. „Відвдячив ся” — повість А. Чайковського: нове видання У. В. С. Ч. 20
19. 5. „Українські справи”: Думки про невідрадний стан в світі, зокрема в Україні. Аналіза ситуації й „як нам до всього того ставити ся”. Ч. 20
19. 5. „Дівочі Мрії” у Вест Форті”: Допис про виставу п’єси з під пера С. Ковбля, відіграної Тов. „Запорозька Січ” 1. 5. 1920. Ч. 20
19. 5. Дальші дискусії в справі свящ. В. Драпака й „Українську Народну Греко-Католицьку Церкву”. Ч. 20

-
19. 5. „Багато людей вертає до старого краю” з різних причин, одна з них: „Люди, які прибули до Канади з країв центральної Європи, чують ся тут не своїми від часу війни. „Вони чують ся так як чужинці, та що їх тут не терплять”, заявив один чоловік, кажучи, що вони тужать за домом і хочять вернути до рідних сторін та окруження.” Ч. 20
19. 5. „Тарас Шевченко — сумлінне народа”: „Статя написана словами Шевченка. Зібрав д-р Стефан Смаль-Стоцький”. Ч. 20
19. 5. „В Канаді вмирає багато осіб на сухоти”: Звідомлення в Оттаві д-ра Порфіта й полк. Гарта, що „протягом п'ятих послідних літ в Канаді, померло на сухоти 42,920 осіб, підчас коли за весь час війни на війні згинуло лише 35,684 Канадійських жовнівів.” Ч. 20
19. 5. „Замах на Українську Місію в Вашингтоні”: В комунікаті пресового бюро Місії подано, що М. Імханицький (з походження єврей) „виступив з претенсіями, що він має право перебрати від п. Ю. Бачинського всі фонди і діла Місії... п. М. Імханицький удав ся до суду за помочию, вносячи просьбу о видане проти п. Бачинського судової заборони (інджонкшен)... По перегляненню документів п. Ю. Бачинського судія Бейлі перервав дальше читання його відповіді і відкинув позов п. М. Імханицького.” Ч. 20
26. 5. „З місійних клопотів”: Лист-заява В. Козакевича секр. Місії Укр. Народної Републики в Вашингтоні про „надужитя” фондів Місії, роля в тому Ю. Бачинського, Імханицького й т. д. (Передрук з „Народної Волі”) Ч. 21
26. 5. „Розмова з головним Отаманом Петлюрою”: Стаття в малярськїм часописі „Немзеті Уйсаг” з-під

- пера її варшавського кореспондента (чис. не подано — О. В.); „Дописуватель описує свої вражіння, які він відніс із розмови з головним отаманом і міністром Левицьким, і підкреслює великий патріотизм головного отамана, його відвагу і скромність. Головний отаман вірить свято у будучину України й пориває за собою й нерішучих...” Ч. 21
26. 5. „Забутий обов'язок” — пригадка відзначувати Шевченківські роковини й інші національні свята. (Редакційна стаття) Ч. 21
26. 5. Роля Петлюри: В передовиці п. н. „Хто винен” згадується про події після переїзду Петлюри до Варшави; різні поголоски про діяльність Петлюри й т. п. Ч. 21
26. 5. „Українці в Парижі в клопоті з Американцями”: Новинка про клопоти при трансакції купна медикаментів та інших приписів для України. Ч. 21
26. 5. „Сухоти”: Передрук викладу, що був „виголошений п. А. Т. Кібзеем, в Нар. Домі — при інституті Грушевського в Едмонтоні, Альта, дня 9 мая, 1920.” Ч. 21
2. 6. Полонені з Сибіри просять помочи” — передрук листа-просьби до редакції „У. Г.”: „Ми воєнно-полонені Галичани — Українці в числі 15 чоловіка, находячі ся в японськiм таборі в Владивостоці (Перша Дічка) осьміляємо ся звернути ся до вас згорячою просьбою...”; Підписані: Іван Садомський, Іван Полідвор, Микола Гречило. Ч. 22
2. 6. „Фармерсько-ліберальна” конвенція округу Етельберт: „На 20-го м. м. відбула ся конвенція делегатів виборчого округу Етельберт. Делегатів прибуло поважне число також з Гарлянд, Пайн Ривер, Слейтер, Сіфтон і Вінніпегосіс. Всіх делегатів було 75, а кождий репрезентував 20 голосу-

ючих...”; по довших промовах і виясненнях стверджено, що „ся конвенція була скликана як Фармерсько-ліберальна а на ній мало рішити ся яку плятформу має ся прибрати. Дискусії зачали ся і в кінци рішено ставити фармерського кандидата. Номінація отворила ся і внесено трох кандидатів а се добр. М. Демчука, Н. А. Григорчука і К. Ф. Сліпця. Послідний відкликав свою намінацію заявляючи публично, що буде поирати того кандидата, котрого делегати виберуть... Тайне голосоване показало, що делегати заявили ся майже подвійною більшостію за добр. Григорчуком. Серед оплесків кандидат появив ся на плятформі, подякував за довіре і горячою промовою завізвав всіх до вибору стислого комітету до дальшої роботи. Добр. Демчук також заявив публично, що від тепер буде поирати вибраного кандидата... Т. Боднар, предсідатель, М. Ситник, секретар.” Ч. 22

9. 6. „Пілсудський і Петлюра”: Передрук статті Андре-а Піера про „польську-українську угоду” в паризькому „Л’Іманіте” з 16. 5. 1920. Ч. 23
9. 6. „Меморіял предложений Папі” в справі: „Українське питане і переслідуване католицьких Українців Поляками” за підписами Братчика К. Бон-а й П. Карманського. (Переклад з французької) Ч. 23
9. 6. „Конвенція Презбитеріян”: Вістка що „в Отаві розпочала свої наради конвенція делегатів канадської презбитеріянської церкви. Спів учасниками конвенції є також деякі українські проповідники... робота англійської презбитеріянської церкви була головним чинником в перероблюваню чужинців на Канадійців... на місійні ціли заходу видано 517 тисяч...” Ч. 23

9. 6. Звіт з „політичної” конвенції в Гімлі, Має.: Конвенція відбулась 4. 6. , делегати репрезентували сім різних національностей, найбільше число з них українці й ісляндці. З чотирьох номінованих кандидатів вибрано Т. Д. Ферлея більшістю голосів; „Сей результат показав, що велика більшість делегатів заявили за кандидатуру п. Т. Д. Ферлея. . .” Ч. 23
9. 6. „Маніфест” С. Петлюри до українського народу в справі українсько-польських взаємин: Опубліковано повний текст з приміткою редакції. Ч. 23
16. 6. „Побили д-ра Л. Цегельського в Стейтах” — віче в Клівленді 30. 5. й большевицький напад: „Цегельський вийшов з галі. . . і на вулиці напало на него вісьмох большевиків і почали бити. . . Цегельського забрано до шпиталю, де зшили йому дві рани на голові. Там був він три дні, а опісля виїхав до Нью Йорку. . .” Ч. 24
16. 6. „Домагають” визнання України в Вашингтоні: „Голова української місії З. Д. п. Ю. Бачинський вручив в імени Української Народної Республіки меморіал в державному уряді, домагаючись формального признання українського правительства Злученими Державами. В документі описуєть ся теперішню українську ситуацію і політичні змагання Українців до державности. . .” Ч. 23
16. 6. „Вага теперішних виборів” — редакція закликає до активної участі в передвиборчій кампанії й в виборах: „Хоч як нас интересують українські справи в Европі, а все-ж ми не можемо і не сміємо забувати що тут маємо свої тутешні обовязки, які вимагають від нас пильної уваги і роботи. Будучи горожанами ми мусимо сповняти горожанські обовязки і користуватись правами, які нам, як горожанам прислугують. . .” Ч. 24

16. 6. Передвісники державних центрів поза Україною: „Маніфести а протести” — критична стаття про українську акцію закордоном, а зокрема в Відні: „...наспіли протести... І все булоби гаразд, лише бракує ось чого: Цілий клопіт полягає в тім, що всякі протести розсилаєть ся з Відня так неначеб Відень був осідком України. Чи не краще було авторам протестів оставати на Україні до кінця...” („ар.” — Арсенич? — О. В.) Ч. 24
16. 6. „Четвертий раз — за оден стіл” — про летючки, які розсилають москвофіли в Канаді закликаючи до злуки України з Росією: „Най межи нами хлопамі і робітниками нині не буде партій, най не буде ні кацапів, ні Українців, а най будуть тільки РУСЬКІ люди, що желяють свободи для рідної землі...”; редакція відповідно коментує. Ч. 24
16. 6. Чотири „кандидати українці” — проголошено чотирьох кандидатів в надходячих манітобських виборах; опубліковано їхні знимки й подано такі відомості: „В окрузі Етельберт кандидує підприємець Н. А. Григорчук; в окрузі Гімлі, кандидує посол Т. Д. Ферлей; в окрузі Фішер, адвокат Я. В. Арсенич; в окрузі Емерсон, правник Д. Якиміщак.” Ч. 24
16. 6. З народної творчости: „Вечер в Канаді”; „Вражине з католицького концерту в честь „Шевченка” в Вест Форті” — вірші Ф. Савчинського. Ч. 24
23. 6. „Лист до клясо-несвідомої української інтелігенції”: Опубліковано в цілості лист В. Винниченка з „Нової Доби” з відповідними коментарями редакції. Ч. 24
23. 6. „Жіноцтво а вибори” — стаття про те, що: „Перший раз в історії Манітоби, жінки заберуть участь при надходячих провінціональних виборах і своїми голосами рішати-муть вибір багатьох канди-

датів, так що від того може залежати сила одної або другої партії. . .”; Заохочується наших жінок до участі в голосуванні й висловлюється надію, що „прийде черга і на нашу жінку, що вона дійсно заінтересується політичною справою так, що в недалекій будучности і ми канадійські Українці введемо своїх дочок в люди, що поведичаємося перед цілою Канадою своїм кандидатом-жінкою на посла, до провінціального сойму. . . Німщо, кожда наша жінка-виборець хай. . . йде і голосує з тою надією, що вона на добрій дорозі і що її обовязок що до політики повинен міцніти. . .”

Ч. 25.

23. 6. Про націоналізм, соціалізм й інтернаціоналізм в теорії й практиці: Передовиця п. н. „Треба жити не чужим, але своїм розумом”. Ч. 25.
23. 6. Проблема виховання дітей по містах: Стаття про те, що діти по містах переважно виховуються на вулицях; про потребу зорганізованих заходів і навчально-розвагових центрів для нашої дитвори.
23. 6. До українських виборців: Відкриті листи до виборців, опубліковані кандидатами: Я. В. Арсеничем, Д. Якимішаком, Т. Д. Ферлеєм. Ч. 25.
23. 6. Відозва до виборців округу Етелберт: Відозва „Злучених Фармерів Манітоби” в справі піддержки Н. А. Григорчука за підписами: Т. Боднара, К. Ф. Сліпця, Д. Волохатюка, М. Пахолка, М. Демчука. Ч. 25.
30. 6. Вибір проф. Огієнка: „Дня 5 мая відбули ся на університеті в Камянці вибори ректора. Відповідно до постанов статуту вибрано ректором проф. Огієнка на 4 роки. Вибір сей затверджений наказом головного отамана.” Ч. 26.
30. 6. „Що діяло ся з Галицькою Армією”: „Протокол списаний дня 15 мая 1920 р льокали З. О. У. Н. Р. у Відні з поручником Лавришком Ярославом,

- який прибув, як курієр з рамени Гал. Армії до Відня”; опубліковано уривки протоколу з коментарями редакції: „З того звіту бачимо, що Галицька Армія чесно й гордо держала свій прапор Самостійности України та що на нерозважні кроки пхнули її частини — фальшиві вістки.” Ч. 26
30. 6. Жмут новинок з Канори, Саск.: „Канорська околиця оживає — Укр. Червоний Хрест — „Самогонка” — Драм. Тов. і Нар. Дім. — Політика і кандидати на послів — Польський „граф” на „українського посла — Церковні справи”. Ч. 26
30. 6. „Наша церковна справа в Саскачевані”: Про місійні відвідини в околиці Фом Лейк, Саск., о. д-р Германа, о. Д. Кірстюка й о. С. В. Савчука. Ч. 26
7. 7. Заклик до українців Канади й Америки купувати українські гроші: Оголошення „репрезентації Міністерства Фінансів Укр. Народної Республіки в Нью Йорку” купувати гроші й тим допомогти задержати „курс рівний або висший від курсу російського гроша”; „теперішний курс на 1 гривню назначується 1½ (півтора) цента, значить майже 17 разів дешевше від нормальної ціни. Сто гривень коштує тепер \$1.50. 500 гривень \$7.50, 1000 гривень 15 дол. і т. д. . . Централю, яка мати-ме українські гроші на цілу Америку для Українців, назначено Американсько Українське Бюро в Нью Йорку” — репрезентант д-р Михайло Імханицький. Ч. 27
7. 7. Два українські послы: „До манітобського сойму вибрано дня 29 м. м. Н. Григорчука, з округу Етельберт і Д. Якиміщака з округу Емерсон. Посол Т. Д. Ферлей на округ Гімлю дістав понад сто голосів меншости лише тому, що багато наших людей виїхало в роботу, а багато не прийшли до голосованя. Адвокат Арсенич дістав в округі Фі-

шер понад 60 голосів менше лише тому, що виборчі урядники вмисно всякими питаннями задержали наших виборців від голосованя до послідної хвилі, а потім урни замкнули і вони вже не могли голосувати. Моральну побіду віднесли одначе наші кандидати і наші виборці”. Ч. 27

7. 7. „Церковні Вісти”: „Укр. Греко-Православне Брацтво і Консисторія в Канаді подає до відома, що... число... священників збільшило ся з приїздом о. Дра. Ник. Копачука... бувший православний священник з Буковини... і був професором релігії при учит. семинарі в Чернівцях.” Ч. 27
7. „По виборах в Манітобі” — склад послів такий: „Лібералів 21; — робітничих 11; — консервативних 9; — фармерських 7; — незалежних 3... Що до Українців, то з їх сторони вибрано двох послів — дд. Якиміщака з округи Емерсон і Григорчука з округа Етельберт, тимчасом як при попередних виборах вибраний був лише оден. Українці сим разом мали надію на вибір більше ніж двох, однакож завинили не вони, але виборчі махінації. Оскільки знаємо, то Українці держались добре помимо всяких перешкод...” Ч. 27
7. 7. „Жінки а будучі вибори”: Перший раз в історії Манітоби жінки голосували на посольських кандидатів; між кандидатами були й жінки, але вибрано тільки пані Роджерс; про участь і похвальну ролю українських жінок в цих виборах подано так: „...наші жінки в день виборів пішли до виборчих урн, як довідуємось, солідно так, що й одна жінка, котра була на лісті не втратила першої нагоди віддання голосу на того кандидата, що був гідний її попертя. І коли зважити, що наші жінки мусіли в деяких місцевостях бродити в ціли віддання голосу по багнугах і що в деяких виборчих округах урядники реєстрованя, порозділюва-

ли голоси так, що коли муж голосував в місци пів милі від фарми, то жінка мусіла йти в деяких випадках і по кільканайцять миль (були випадки, що й по 20 миль) і аж там віддати свій голос, то факт солідности наших жінок в часі виборів, мусить бути для нас тим відраднійшим... Не беззворушення слід би згадати про такі випадки, що коли виборець голосував на якогось партійного кандидата, то його жінка віддала свій голос на свого чоловіка... в багатьох випадках наші жінки голосували не на тих кандидатів, що їх мужі, то можемо сміло глядіти в будуччину і покладати надії на наше свідоме жіноцтво..." Ч. 27

14. 7. „Лист з Буковини” — поворотця з Канади: Лист І. Андріящука до В. Батицького в Вінніпегу; описано в ньому подорож з Канади через Францію, Італію, Югославію аж до дому з різними пригодами. Ч. 28
14. 7. „Як Жиди ставлять ся до України”: Про орган російських жидів в Франції „Єврейська Трибуна” й його негативне наставлення до України. Ч. 28
14. 7. „Визиск Емігрантів”: Про надужиття польськими властями наших людей, що вертаються з-за моря до дому; наприклад за „візування” паспорту в Львові беруть 50 дол., тобто около десять тисяч марок. (Вістка за львівським „Вперед”-ом) Ч. 28
14. 7. Ошава, Онт.: Допис М. Петрівського про місто, індустрію, можливості праці, фермерування, та про брак громадського життя серед українців, що веде до деморалізації й асиміляції. Ч. 28
14. 7. Портрет Шевченка серед в’язнів в Сіатл, Ваш.: М. Грушка, як член комітету відвідин в’язнів описує візиту в одній в’язниці в Сіатл, де були арештовані „руські” робітники за невідомі причини; великою несподіванкою було для нього побачи-

ти на стіні в'язниці портрет Т. Шевченка, а виконавець його сказав: „Я... змалював сей образ для своїх товаришів в сій вязниці, бо всі ми віримо в слова тої особи як у самого Бога. Він нас кріпить, він додає нам сили терпіти і додає нам надії. Се наш батько Тарас”; портретом зацікавився ще один член комітету — професор університету і Грушка так закінчує репортаж: „Результат відвідин був такий, що ми вдали ся до адвокатів в справі арештованих, а професор університету таки зараз купив матеріялів до мальовання, щоби І. Майборода змалював йому Тараса Шевченка.”

Ч. 28

14. 7. „Подяка Українкам!": І. Пробіжанський з Стюарт-бурн, Ман., публічно висловлює подяку українкам за активну участь в минулих провінційальних виборах (вибрано посла Д. Якиміщака). Зокрема він висловлює признання паням Колодзінській і Рутковській. Ч. 28
14. 7. Про й для жінок: Різні поради жінкам, як щодо особистого життя, так загально-громадського; признання їм за участь в минулих виборах: „Жінки дістали нагоду німщо частинно показати свою здібність в часі виборчої кампанії, тому можна надіяти ся, що слідуєчі вибори стануть нагляднішим доказом жіночих здібностей.” Ч. 28
14. 7. „Деклярація делегації й конференції закордонних членів української партії Соціал-Революціонерів”: Оpubліковано повний текст з підписами М. Грушевського й інших членів У. П. С. Р. Ч. 28
21. 7. Мороз в липні: „В посліднім тижни було в Канаді кілька морозних ночий. Є вісти з деяких околиць Манітоби, що там померзла гречка, огірки, фасоля і попримерзали бараболі. Та мабуть сей мороз на саму Манітобу не ограничився...” Ч. 29

21. 7. Про поворот до Старого Краю: „...Нині переїздив через Вінніпег Іван Сінкевич, що по 4 місяцях побуту в старім краю вертає до Принц Алберт, ось що говорить про старий край; „Стійте де добре стоїть ся. Всі емігранти, російського, польського, і українського походження, що вернули до краю не можуть пережалувати свого поступку. Люди замешкуючі Середну Європу живуть в скрайній нужді.” Ч. 29
21. 7. Поквітовання за одержані гроші: Відбитка телеграми з Львова за підписом Федака про одержання двох тисяч доларів від Українського Червоного Хреста в Канаді. Ч. 29
21. 7. Петлюра й справа Галичини: Заява в цій справі д-ра Л. Цегельського в ЗДА. Ч. 29
21. 7. „Відповідь на відкритий лист Володимира Винниченка” Віктора Піснячевського (передрук з „Волі” з 12. 6. 1920). Ч. 29
28. 7. „Школа і молодіж се наша будучність”: Передовиця пригадує батькам, щоб дали дітям можливість набути вищу освіту, бо від цього залежить краща будучність: „Ми мусимо згодити ся з тим, що ми й наші діти мусять жити в сьому краю і коли не хочемо, аби вони остались там, де ми нині стоїмо, то мусимо дати їм що найменше таке образование, яке інші люди дають своїм дітям.” Ч. 30
28. 7. „...Українство Австрійська видумка”: Про статтю в часописі Soviet Russia в Нью Йорку з 17. 7. 1920 Ганнес-а Скильд-а із Стокгольму, в якій він трактує українство, як приналежне до Росії; редакція широко аналізує статтю. Ч. 30
28. 7. Звіт Українського Червоного Хреста в Канаді: Зібрано около 25,000 дол.; на руках головного ко-

мітету є поверх 15,000 дол; через непевність доставки грошей комітет здержався з дальшою висилкою до Старого Краю; рішено тимчасом вислати одяг і вибрано „комісію, яка має винайти спосіб за посередництвом якого гроші до гепер зібрані мають бути вислані на місце призначеня в як найкоротшім часі”; заклик, щоб дальше жертвувати, бо потреба велика. (Подав Н. В. Бачинський).
Ч. 30

28. 7. „Коротке звідомлене з діяльності Інституту П. Могили за шкільний рік 1919-1920”: Подано поіменно всіх питомців Інституту й їхні кляси (грейди); також подано звіт про навчання українознавства й музики; наприкінці надруковано фінансовий звіт. (В. Свистун, ректор, М. Стечишин, голова).
Ч. 30
28. 7. „Між Москвою й Варшавою — Поведене і стремління Большевиків на Україні”: Стаття М. Грушевського.
Ч. 30
4. 8. „Незвичайні пригоди Матія Сандорфа”: Нове видання У. В. С., у двох томах, стор. 749, ціна \$2.80.
Ч. 31
4. 8. В справі Всесвітнього Українського Конгресу: Відозва з Женеви, з 30. 6. 1920 „До всіх громадян —Українців Великої Наддніпрянської України, Бессарабії, Чорноморії, Середньої Азії, Сибіру, Зеленого Клину, Галичини, Буковини, Карпатської України, Лемківщини, Злучених Держав Північної Америки, Канади, Аргентини, Бразилії й інших земель, де тільки живуть Українці” в справі скликання „Всеукраїнського Національного Конгресу”; намічено три етапи конгресу, та вміщено анкету (запитника) в цій справі; відозва підписана: „За ініціативний комітет по скликаню Всеукраїнського Національного Конгресу, Голова Ук-

- раїнського Женевського Клубу, Павло Чижевський.” Ч. 31
4. 8. „Дорогою партійности” — передовиця про групо-во-партійну вузькоглядність в українськiм житті: „Партійна манія доходить нераз до смішности. Є партії, що себе одних (кожда для себе) уважають правовірними, а всі другі партії в них, се еретичні збіговища... Партійна вузькоглядність доходить до тої міри, що партія стає для себе цілим світом, державою, інтернаціоналом, а другі партії для неї се чужі ворожі держави, помимо того, що і в других партіях ті самі люди, сини тогож народу... Зачеплені повисше гріхи і прогріхи української партійности бачить ся в Європі, бачить ся і тут... Треба вийти на ширше народне поле. А вузка партійність не є нічим иншим, як вузкою парафіяльщиною.” Ч. 31
4. 8. „Многострадальний Київ” („Спеціальна кореспонденція львівського дневника „Громадська Думка”). Ч. 31
4. 8. „Вражінія з місії”: Стаття о. д-ра Мик. Копачука про відвідини околиці Калдер, Саск., разом з свящ. Д. Кірстюком. Ч. 31
4. 8. „Склад і робота львівського Українського Комітету”: Надіслана стаття з Львова, яка висвітлює працю цього комітету. Ч. 31
4. 8. „Під розвагу Українським студентам в Канаді”: Г. Г. Скегар подає відомости про кошти й інші вигоди для канадійських студентів, що бажали б студіювати в університеті в Чікаго. Ч. 31
11. 8. „З Сибіру просять допомоги книжками”: звернення Тов. „Просвіти” з Никольська — Усурійського (Владивосток, Сибір) за підписом Журавля, щоб переслати книжки, газети, журнали для членів товариства. Ч. 32

11. 8. „На блудній дорозі”: Передовиця — коментар на статтю проф. М. Грушевського п. н. „Між Москвою і Варшавою”. Ч. 32
11. 8. „Англія і Україна”: У вістці з Відня дня 3-го липня подано м. ін., що „Англія числить на можливість торговельних взаємин з Україною більше як на таку можливість з Росією і тому постановила спільно з Францією перевести ратифікації і відчинене торговельних можливостей на Україні”. Ч. 32
11. 8. „Перша Українська Аптика в Сіфтон, Ман.”: „... О. Задурович, якого імя звісне як щирого Українця, отворив в власнім будинку в Сіфтон, Манітоба Аптику. Він, маючи так старокраєву як і американську практику в сьому званю, сподіємо ся, вповні задоволить потреби своїх покупців.” Ч. 32
11. 8. „Др. Арчер говорить про обставини в неанглійській кольонії”: Промова д-ра Арчера з Ламонту, Алберта на „Конференції Альбертійського Жіночого Місійного Товариства”; в промові звернено увагу на піонерську працю нових поселенців „котрі приїхали до сего краю не просвічені і зробили добрий успіх не лише в школі, але і поза школою, а все се доконали власними силами”; дальше він говорив про шкільні справи й справи здоров'я. (Переклав і подав до „У. Г.” А. Т. Кібзей) Ч. 32
18. 8. „Школа”: Передовиця пригадує батькам, щоб подбали про освіту дітей; настав час кваліфікацій в різних зайняттях; наші люди не опанують поважніших становищ в Канаді, поки не будуть відповідно вишколені. Ч. 33
18. 8. Промова пані Бичинської на конвенції „Гом-мейкерс” в Саскатуні: Текст промови із *Saskatoon Daily Star*, в якій подано її спостереження про побутові умовини життя українських фермерів. Ч. 33

18. 8. „Совітська Росія в 1920 р.”: Стаття Берtrand-а Россел-а, друкована вперше в The Nation; в вступних заввагах редакція подала м. ін. „Россел їздив сам до Росії, щоби наочно переконати ся, як справа з большевизмом має ся на місци. Тому спостереження такої людини як він повинні бути цікавими кождому, хто слідить за подіями в Росії. Ред. Укр. Голосу вірючи, що Росел представляє сю справу безсторонно, уважає за відповідне поділити ся зі своїми читачами. . .” Ч. 33
25. 8. „Жіночий Конгрес, а Україна”: Про конгрес „Інтернаціонального Союзу” 6- 12 червня, 1920 в Женеві й виступ на ньому пані Чикаленко-Келлер. Ч. 34
25. 8. „Будоване нової партії в Манітобі”: Стаття „Фармера” про нову фермерську політичну організацію в провінції. Ч. 34
1. 9. „Др. І. К. Паздрій помер”: „Вінніпег, 30 серпня. Перший український лікар Др. І. К. Паздрій помер нині 2.30 по полудни в Ст. Боніфас шпитали.” Ч. 35
1. 9. Адміністратор У. Г. П. Церкви: „Урядове оповіщене від Консистерії і Брацтва”, що вони „покликали на поміч з старого краю (з Черновець на Буковині) українського греко-православного священника отця професора доктора с. богословія Миколу Копачука й зараз по його приїзді до Канади повірили йому Уряд Адміністратора Української Греко-Православної Церкви в Канаді й Злучених Державах. . .”; підписані: „За Консистерію; о. Др. Л. Герман, голова, В. Кудрик, секретар; за Брацтво: Ілія Гавриш, голова, Юліян Стечишин, секр.” Ч. 35
1. 9. „Українська Торговельна Комора” в Женеві: Інформативна стаття про працю „Економічно-фінан-

сової Місії Української Народної Республіки” в Швейцарії (Chambre de Commerce Ukraino-Suisse, Geneve — Rue Marche, 18.) Ч. 35

1. 9. Організація фермерів: Передовиця висвітлює невдоволення загалом (переважно фермерів) із двох існуючих політичних партій в Канаді й інформує, що почався рух за новою партією, яка б в своїй програмі діяльності не обминала інтересів фермерів; на думку редакції час назрів для такої партії, але, вона перестерігає, щоб і ця партія не пішла в екстремі: „В дорозі до здійснення своїх бажань фермері, так само як і інша кляса, ніколи не повинні забувати, що в суспільності є ще інші кляси яких інтереси, хочай на око може і різнять ся та в сути річи вони є тотожними. Прим. інтереси робітників міських і інтереси пересічного фермера про око дуже розходять ся. Однак коли-б ми вглянули в сю справу глибоше то вислідом було-б те, що в дійсності інтереси міського робітництва від інтересів пересічного фермера при відповідних приноровленнях, не цілком різнять ся і власне по сих лініях фермері повинні повести свої організації. . .” Ч. 35
1. 9. „Хто був і є винен українській катастрофі”: Аналіза „українсько-большевицьких відносин” з цитатами заяв Чечеріна, Винниченка, Вол. Левинського й ін. Ч. 35
1. 9. „Ветеринарство як професія”: Заохота молодих мужчин студіювати ветеринарство з інформаціями про Колегії Ветеринарії в Канаді, кошти й т. п. Ч. 35
1. 9. „Отвертий лист до українських робітників — комуністів Злучених Держав Півн. Америки”: В. Левинський, редактор „Нової Доби” відповідає „Українським Щоденним Вістям” в Нью Йорку. Ч. 35

-
8. 9. Із спогадів о. д-ра Миколи Копачука з життя в Буковині й в Галичині. Перша із серії статей. Ч. 36
8. 9. Справи Українського Червоного Хреста в Канаді: Відповідь і спростування Н. В. Бачинського, секретаря, на допис в цій справі в ч. 36 „К. Ф.” Ч. 36
8. 9. „Отвертий лист до Укр. Кан. Гор. Ком. і пана Осипа Мегаса”: В цьому листі В. Свистун подає ряд питань Комітетові й п. О. Мегасові відносно праці його й Петрушевича, як членів української делегації в Парижі, як також запитує, чому праця Мегаса „Трагедія Галицької України” не вийшла з друку заходами Комітету, як було проголошено в пресі, а заходами Доячека. Ч. 36
8. 9. „Жнива в Альберті”: „Вегревіл. — Жнива в повнім руху, пшеницю майже кождий фармер зібрав, а овес зачинають жати; погода на жнива дуже красна, морозу ще не було. Перший нумер пшениці, повинен знаходити ся в кожного фармера. Жнива потримають ще зо два тижні, а тоді молотять.” Ч. 36
8. 9. „Буковина”: „Гумористично-сатиричний” відгук „буковинського українця” на нововидану газетку о. П. Божика. Ч. 36
15. 9. „Деклярація Української Комуністичної Партії на IV. Всеукраїнському Зїзді Рад.”: Оpubліковано повний текст за підписом „Фракції Української Комуністичної Партії”. Ч. 37
15. 9. Вияснення о. д-ра Миколи Копачука, адміністратора У. Г. П. Церкви в Канаді на закиди зроблені о. П. Божиком в газеті „Буковина”. Ч. 37
15. 9. „Слідом поступових народів”: Передовиця висвітлює великий поступ скандинавських народів, як взірець, що можна досягнути освітою й знанням; заклик до наших фармерів і робітників, щоб вони

- побирали всякі фахові й ремісничі курси й тим поліпшили свою долю. Ч. 37
15. 9. „Незвичайні Пригоди Матія Сандорфа”: Нове видання У. В. С. 749 стор. Ціна 2.80. Ч. 37
22. 9. „Культурна криза на Україні”: Стаття М. Грушевського, написана для „У. Г.”. (Прага 24.8.20) Ч. 38
22. 9. „Єпископ Будка подає ся за горожанськими паперами”: „Фрі Прес”, що виходить в Вінніпегу, містить 15 вересня слідууючу новинку: „Австрійський єпископ хоче стати горожанином. — Микита Будка, руський єпископ в Канаді, старає ся стати горожанином краю в якому він прожив вісім літ. Його аплікація о горожанство прийде під розвагу 22 вересня. . .” Ч. 38
22. 9. „Шануймо матірну мову”: Стаття Н. Б. (Н. Білаша? — О. В.) на тему національного виховання. Ч. 38
22. 9. „В справі Українсько-Жидівських відносин”: Стаття Соломона Гольдельмана. (Передрук з „Волі”). Ч. 38
22. 9. „Справоздане з річних зборів шеровців Української Фармерської Елеваторної Спілки”: Подав Іван Рудачек, секр. зборів. Ч. 38
29. 9. „В відповідь дипломатови при Ватикані”: Відповідь на статтю П. Карманського, „члена Української Дипломатичної Місії при Ватикані”, яка була поміщена в „Канадійському Українцеві” ч. 62. Ч. 39
29. 9. „Андрій Гнатишин, Б. А.”: Біографічна стаття (ілюстрована світлиною) з приводу одержання ступня Б. А. в Манітобському університеті; м. ін. подано, що він був членом Українського Студентського Клуба й питомцем Бурси ім. А. Коцка,

крім цього „Молодий Андрій пробував багато разів свого талану писарського, дописуючи до англійських часописий про жите Українців в Канаді і не раз дав добру відправу п. Росови, послови з Ст. Клементс за його україножерство. Через 3 роки на університеті діставав степендії. . . був першим учеником в клясі.” Ч. 39

6. 10. Розпучлива відозва Комітету Українського Червоного Хреста в Канаді за жертвами на поміч нашим людям в Старім Краю за підписами: А. Йонкер, голови, С. Ковбля, касієра, Н. В. Бачинського, секретаря. Ч.40
13. 10. „Українські Вісти” — жмут новинок під такими наголовками: „Петлюрове пресове бюро про погроми в Галичині; Петлюра приготовляв ся на зимову кампанію; Англійська газета в обороні Східної Галичини; Становище жидів зі Східної Галичини” Ч. 41
13. 10. Справа „Етнольогічного Музею”: Відозва Івана Яцева, предсідника етнольогічного музейного комітету при Університеті в Саскатуні, Саск., до наших людей, щоб жертвували речі до українського відділу цього музею. Ч. 41
20. 10. „Український винахідник”: „Галицький Українець, Михайло Булка, який перебуває в Шікаго, винайшов незвичайно цікавий астрономічний годинник. . . Богато Американців хотіло відкупити сей винахід, та гр. Булка рішив ся не продавати, а основує українську фабрику таких годинників і якраз тепер організує спілку на 50 долярових уділах. . .” Ч. 42
20. 10. „Українська Фармерська Елеваторна Спілка”: Інформативне оголошення спілки в яким, м. ін. сказано, що „Заінкорпорована після законів домініяльних в маю, 1917 року. За той час свого істно-

- ваня с-ка побудувала 14 елеваторів. . . В останньому році Спілка купила в своїх елеваторах поверх один мільон бушлів збіжжя. . . має банківський кредит, котрий сягає майже до Мільон доларів. . . Заряд Спілки постановив на наступну весну побудувати 10 елеваторів. . .”; заохота наших фермерів посилати своє збіжжя до Спілки. Ч. 42
20. 10. „Звіт зі зборів Студентського кружка” 10. 10. в Вінніпегу: До нового заряду увійшли: „Н. Білаш, голова; панна Романчич, — місто голова; Ілія Симчич, — секретар; Н. Т. Колцун, — заст. секретар; Н. Пунак, — касієр. Контрольори: П. Мітенко і Маліцький.” Ч. 42
20. 10. „Загальний Український Гуртовий Склад”: Інформативне оголошення про організацію гуртовні в Едмонтоні 26. 3. 1920 п. н. „The General Wholesale Company, Ltd.” з авторизованим капіталом \$250,000.00, котрий розділено на два роди уділів. Звичайних уділів на суму \$150,000.00 по 20 дол. оден, від котрих уділовці дістають що року певну суму дивіденди і гwarantованих (преферд) уділів на суму \$100,000.00 по 20 дол. оден, від котрих спілка гwarantує уділовцям найменше вісім процент дивіденди. . .” із заохотою українцям набувати уділи; за дирекцію спілки підписані: „Гео. Лазарук, президент; П. Д. Рудик, заст. през.; І. Пасняк, секр.-скарбник, П. Зварич, А. Купровські, А. Зварич, В. Гриник.” Ч. 42
20. 10. „Ліквідація Комітету Незалежної України”: Стаття М. Грушевського з 1. 9. 1920. Ч. 42
27. 10. З вісток з України: „Винниченко вернув з України до Чехії; Якись Українці держать Київ; Махно не з большевиками; Ненависть українських селян до большевиків”. Ч. 43

27. 10. „Просвіта а Рільництво”: Стаття К. Продана, в якій він заохочує наших фермерських синів до науки в Рільничій Колегії. Ч. 43
27. 10. „Михайло Стечишин, L.L. В.” — біографічна стаття із світлиною з приводу закінчення його правничих студій в Саскачеванському університеті: Стаття починається такими словами: „Між першими патріотами відродження і відбудови нашого культурного життя між канадійськими Українцями, належить ся почесне місце, безперечно панови Михайлови Стечишиному, адвокату з Вакав, Саск.”; далше йдуть дані про його життя в Глешаві в Галичині, його надмірний патріотизм до свого народу, наслідком чого були труси й переслідування, виїзд 17-ти літнім хлопцем до Канади, тяжкі початки, наука, учительовання, унів. студії аж до успішного закінчення, а крім цього його участь у громадсько-церковному житті. Ч. 43
27. 10. „Між Москвою і Варшавою”: Стаття М. Грушевського. Ч. 43
3. 11. „На передодні Народного Зїзду і Церковного Собору”: Передовиця закликає до участі в надходячих зїздах, підкреслюючи їх вагу, як народно-го парламенту. Ч. 44
3. 11. „Збори Укр.-Анг. Учителів в Давфін, Ман.”: Звіт із зборів 14 - 15 жовтня. Ч. 44
3. 11. Зїзди: Проголошено „Пятий великий народний зїзд в Канаді; Третий великий церковно-народний Собор” з повною програмою і лістою промовців Ч. 44
3. 11. „Народна лічниця”: Оголошення про „перший і одинокий український шпиталь в Канаді тепер у власнім будинку при ул. Манїтоба ч. 247-249-251 Вінніпег... Д-р. Й. Пікар, директор шпиталю і головний оператор, Д-р Р. Брус, спеціаліст хоріб

- жіночих і венеричних, Докторова Ол. Сушкова, головна норса і управителька жіночого відділу, Др. Ол. Сушко управитель „Х-РЕЙ” відділу і менаджер шпиталю”. Ч. 44
10. 11. „Професор Боберський на З’їзді”: „Заходом Українського Інституту, котрий скликає Пятий вже з черги Всеукраїнський Народний Зїзд — сегорічний зїзд витатиме визначного гостя, представника західної України, проф. Івана Боберського. . . Добродій Боберський через довгі літа був професором при українській Академічній Гімназії у Львові. Однак українському народови він знаний головно як довголітний голова і організатор Сокола-Батька. . . Шановний гість прибув до Злуч. Держав і Канади як репрезентант Укр. Гор. Комітету у Львові в ціли заохотити тутешних Українців до матеріяльної помочі нашим заморським братам. . .” Ч. 45
10. 11. „Зїзд Укр. Жіноцтва”: „В Амстердамі закінчив ся інтернаціональний зїзд українського жіноцтва. Промови укр. делегаток Чикаленкової-Келлер і д-ра М. Зархі зробили на зїзд гарне вражїне” (sic) Ч. 45
10. 11. „Що бачив Винниченко на Україні”: Передовиця опрацьована на матеріялах, надісланих до редакції „У. Г.” з Європи. Ч. 45
10. 11. „Українці по світі”: Редакція висвітлює справи українців в розпорошенні й що найбільше дошкулює брак книжок українською мовою. Ч. 45
10. 11. Заява Українсько-Канадійського Горожанського Комітету в Вінніпегу в справі звіту О. Мегаса, як із фінансів, так і з його побуту й участі в Парижі, як члена української делегації, а дальше про його працю „Трагедія Галицької України” і т. п. (Відповідь на відкритий лист В. Свистуна в „У. Г.” з 8. 9.) Ч. 45

10. 11. „Справа арештованя Адміністратора Укр. Греко-Православної Церкви”: Про арешт о. М. Копачука в Сіфтоні, Ман. Ч. 45
17. 11. Привіт Проф. І. Боберського: „Передаю Українцям в Канаді щирий привіт від українського галицького війська і подаю до відома, що відбуду більше число відчитів з світляними образами, щоби оповісти як будувала ся Українська Держава за послідних 7 р. . . Проф. Іван Боберський, Четар Українського Гал. Війська.” Ч. 46
17. 11. Відозва д-ра Кирила Трильовського до „Братів в Канаді і Злучених Державах” фінансово допомогти „Січовій організації” в Прикарпатах взяти участь в „Робітничій Олімпіаді” в Празі. Ч. 46
17. 11. „В обороні правди”: Відповідь о. Волод. Каськова на статтю о. Олексія в „Місіонарі” проти священників У.Г.П.Церкви. Ч. 46
17. 11. „Вражине вечера світляних образів проф. Боберського”: Про успішний виступ проф. Боберського під час з'їзду в Вінніпегу 10. 11.: „...Він переповів подрібно події на українській землі за час війни а з'окрема роботу коло організованя української держави... Бесіда була тим інтереснійша, що він говорив як очевидець, і не тільки се, а як оден з тих, що брали діяльну участь в тій роботі... Найважнішим і найціннішим, що привіз проф. Боберський з собою і показав тугешним нашим Українцям — се були фотографічні знимки з рідного краю... Реферат з сими образами, які шановний професор показував на полотні при помочи відповідної до сього лампи, почав ся коло 9-ої години і протягнув ся до години 1-ої... Публіка весь час сиділа в німім захопленю... Після того, що ми бачили, ми можемо сміло сказати, що коли шан. професор зможе відвідати всі важнійші осередки, в яких живе біль-

ше число нашого народу, то зробить велику прислугу найперше тутешньому нашому загалови, а дальше і рідному краю, що переживає тепер таке страшне горе. . .” Ч. 46

17. 11. Заява Мир. Стечишина, секретаря „Укр. Дипл. Місії в Зл. Державах” в справі українських паспортів: „Всіх Українців і інші інтересовані особи повідомляеть ся отсим, що Українська Дипломатична Місія в Злучених Державах має тільки, одно паспортове бюро, яке містить ся таки в мешканню Місії, 1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C. Ніяка инша особа не є уповноважена Місією або Українською Републикою виставляти, підписувати або потверджувати українські пашпорти. . .” Ч. 46
17. 11. „Anglo-Ukrainian Steamship Ticket Agency”: Оголошення подорожної спілки в Монреалі; Григорій Мех, властитель; М. А. Ткачук, управитель. Ч. 46
17. 11. „Закордонна жидівська преса”: Передрук з віденської „Волі” з 16. 10. 1920. Ч. 46
24. 11. „Лист Вол. Винниченка до українських робітників і селян”: Лист писаний в Чехословаччині по повороті з України. Ч. 47
24. 11. „Поляки і Москалі супроти українців однакові” — „Поворот г. Волод. Винниченка з України”: Редакційна стаття написана на матеріялах, надісланих з Європи. Ч. 47
24. 11. В справі часопису „Рання Зоря” в Чикаго: Заява д-ра В. Й. Сіменовича. Ч. 47
24. 11. „Христя Альчевська” (1882-1920): Стаття-некролог Вол. Дорошенка. Ч. 47
1. 12. „Вислано гроші!”: „Вінніпегський Український Червоний Хрест вислав семи днями \$15,500.00 до

- старого краю із заявою, кому саме мають бути роздані із сих грошей запомоги. . .” Ч. 48
1. 12. „Ратуймо Рідний Край”: Редакція закликає до дальших пожертв на Український Червоний Хрест з нагоди надходячих Різдвяних Свят. Ч. 48
1. 12. Відозва за жертвами на різні потреби в Старім Краю: Підписані харитативні і допомогіві установи в Львові. Ч. 48
1. 12. „Політична ситуація в Манітобі”: „На 17-го с. м. відбули ся організаційні наради незалежних і фармерських послів в однім з перворядних готелів міста Вінніпегу. За ціле полудне та за вечер там докінчили плятформу та прирекли всі як один тримати ся сеї плятформи і так само прирекли держати ся як оден сеї групи, котру назвали Незалежно-Фармерською. До сеї групи належать сімнайцять послів, до котрих треба зачислити дд. Н. Григорчука з Етельберт і Д. Якиміщака з Емерсон. Провідником сеї групи вибрали В. Робсона. . . Того самого дня, без ніякого порозуміння між ріжними групами, в тім самім готели, але в иншій салі консервативні послы відбули свої наради. . .” (Подано 24 точок рішень Незалежно-Фармерської партії). Ч. 48
1. 12. Горожанство й право голосу в федеральних виборах: Лист „Hon. Geo. Langley”-а, міністра саскачеванського кабінету з інструкціями в цій справі. (Лист адресований до О. Жеребка, який прислав його до поміщення в оригіналі й українському перекладі). Ч. 48
8. 12. „Справа самообразованя”: „Жите вимагає, щоби чоловік безнастанно доповняв своє знане після того часу, як він перестає ходити до школи. . . Великі люди були нераз в школі слабими учениками, а великими стали вони власне тим, що

здобули власним трудом поза школою. Способів для розширення знаня поза школою є більше і так: 1. Ідейне, думаюче товариство, 2. Розумні книжки і часописи, 3. Пляново владжені виклади чи відчити. . .”; як приклад подано „популярні наукові виклади тов. ремісників „Зоря” в Львові”, як також жидівську організацію в Нью Йорку „Виховавчий Союз”. Ч. 49

8. 12. Протестаційні акції канадійських Українців в справі Східної Галичини: В цій цілі зорганізовано в Вінніпегу „Комітет Оборони України”; вислано ряд протестаційних телеграм до прем'єра Лойд Джорджа в Лондоні; опубліковано тексти телеграм в англійській мові й в українському перекладі від Укр. Канад. Горожанського Комітету, єпископа Н. Будки, Канад. Фармера, Українського Голосу, Кан. Українця, Укр. Черв. Хреста в Канаді. Ч. 49
8. 12. „Фільозофія большевизму”: Виклад д-ра О. Сушка 28. XI. 1920 в Українськiм Народнiм Дoмi. Ч. 49
8. 12. „Вибори президента Злучених `Держав”: Стаття Мих. Стечишина, в якій він доказує, як американці витворюють публічну опінію, особливо щодо популяризації кандидатів на різні державні становища включно з кандидатом на президента; досягають цього інтенсивною рекламовою публіцистикою й тим зближують масу до провідників; Стечишин закінчує статтю побажанням, щоб українці з цього винесли певні консеквенції: „Отсі лекції оголошування не зашкодило би Українцям навчитися, бо в нас як є яке коли оголошене, то хиба оголошуване самих відемних сторін наших провідників, та тому наші є знані для загалу лише з негативної (уємної) точки погляду, чи сторони, та тому наш загал не має довіря до людей, котрі часто на него через свою чесноту, діяльність і здібність заслужують.” Ч. 49

8. 12. „Повновласть для українського клубу в Женеві”: Про різні організації і скупчення в Женеві, які виконували українську інформативно-громадську службу, почавши від „політичного гуртка народновольців” в 1862 р, „Драгоманівської Громади” в р. 1880-6 і ін., аж до сьогодні: „Українська колонія в Женеві, яка сейчас числить понад пів сотки осіб зрозуміла вірне своє становище і заклала се 14 - серпня 1919, свій національний, безпартійний осередок п. з. „Український Клуб” в центрі міста в помешканю Українсько-Швайцарській Торговельній Коморі. . .”; підписані Євген Бачинський, П. Чижевський, д-р С. Мексін. Ч. 49
15. 12. „Справа фермерської організації”: Передовиця з’ясовує потреби організації українських фермерів в Канаді й в цій справі містить листа Ю. Сиротюка з Едмонтону, Алта. Ч. 50
15. 12. Заява кандидата на „ріфа” в муніципалі Стюартбурн, Ман.: Йосиф Кулачковський пригадує податковцям, що „На Ваше бажане я рішив ся прийняти кандидатуру ріфа. . .”; при цьому подає різні засоби, якими можна поліпшити господарку муніципалу. Ч. 50
15. 12. Жмут новинок з Арбакки, Ман.: Господарські, церковно-громадські й т. п. справи. Ч. 50
15. 12. З драматичного життя: Оголошення про те, що „Пр. Др. Тов. ім. М. Занковецької виставить дня 7-го січня, 1921 в Укр. Роб. Дومی, ріг Прічард і Мкгрегор, штуку з під пера славного гром. Б. Грінченка в 5-ти діях п. з.: „Ясні Зорі”. Ч. 50
15. 12. Фінансовий звіт „Українського Червоного Хреста в Канаді” від 27 листопада, 1919 до 15 листопада, 1920: Загальний прихід був \$18,526.11; з цих грошей вислано до Львова \$13,100.00; до Відня \$2,000.-

- до Праги 600.00, разом \$17,500.00. (Подав С. Ковбель, касієр). Ч. 50
15. 12. Організація хору в Вінніпегу: „Просвітно Драм. Товариство ім. М. Занковецької на своїх піврічних зборах рішило зорганізувати хор, під диригентурою звісного в Вінніпегу п. П. Юндака, котрого цілю є плекане українського співу... Проби співу відбувають ся два рази на тиждень, а се в неділі і середі, о год. 8.30 вечером в льокали товариства в Народнім Домі ріг Боровс і Мкгрегор.” Ч. 50
22. 12. „Український адвокат отвирає канцелярію в Йорктоні: „... Михайла Стечишина, адвоката з Вакав, Саск., принято 17 грудня в члени адвокатської палати, сим признаючи йому повні адвокатські права і привілеї. Добр. Стечишин замикає дотеперішну канцелярію в Вакав, і отвирає нову в Йорктоні, Саск. де буде перебувати стало.” Ч. 51
22. 12. „Поїздка проф. І. Боберського”: Про поїздку по західній Канаді, де, м. ін. він виступив з викладом і світлинами в університетах в Едмонтоні й в Саскатуні. Ч. 51
22. 12. Управитель банку: Вістка з Вінніпегу, що „Григорій Боднар, котрий працював довший час в банковій фірмі Еловей і Чемпіон, 667 Мейн, тепер є менаджером в Народнім Щадничім Банку, — 673 Мейн стріт.” Ч. 51
29. 12. „Безробіте в Канаді”: „Безробіте в Канаді прибирає чимраз більші розміри і як сподіють ся, з весною дійде до того, що не лише робітники переживати-муть кризу, але ще більшу кризу переходити-муть ріжні промислові заведеня... З Монтреалу наспіла... вістка, що там 10 тисячна товпа бувших жовніврів парадуючи містом дала до зрозуміння, що мусить ся щось зробити аби зарадити безробітю!” Ч. 52

-
29. 12. З торговельних буднів: Оголошення Івана В. Семенюка і Спілки в Радвей Центр, Алта, що вони „виповіли війну високим цінам і тепер продають все по знижених цінах”; подібно оголошується „велику випродаж за готівку в сторі М. Волохатюка на Етелберт, Манїтоба”. Ч. 52

Рік 1921

„Коли Ви Дорогі Брати і Сестри покидали свою Галицьку Батьківщину, вибираючись в незнані Вам тоді простори Канади, — то багато з нас думало, що ви станете пропащі для своєї давньої Батьківщини і свого народу.

Та отсі побоювання не здійснили ся. Ви остали вірними синами українського народу, та осівши на землях Канади не тільки задержали свою народність, але там еще скріпились, створивши ряд питомих організацій і інституцій, та поставивши на їх сторожі свою власну пресу.

Але й найбільші прихильники еміграції не надіялись сего, що колись прийде пора, коли до Вас звернеть ся Ваша первісна Вітчизна в найтяжчих часах о поміч!

Тимчасом ми сьогодні є вже живими свідками сеї події!

Давна Ваша Батьківщина пересилає Вам своє поздоровлене й глибоку та сердечну подяку за те, що Ви в сій для українського народу рішаючій хвилі, станули під прапором ідеї самостійности Галицької Держави, за яку стільки нашої крові леть ся в Старім Краю, — що ви станули однозгідно в один український фронт та устами Вашого міністра п. Догерті заапелювали до представників цілого світа зібраних в Женеві, щоби вони допомогли визволити Дорогу Галицьку Батьківщину з неволі ляхького наїздника.

Ваш братний зазив, відніс повний успіх. Збір представників на Союзі Народів, в Женеві, 27. вересня с. р. станув по стороні нашого справедливого домагання та звернув ся до Найвисшої Ради — себто до того представництва, в якого руках лежить доля нашої Вітчизни, — щоби вона в найкоротшім часі нашу справу справедливо вирішила.

Отся Ваша допомога Галицькій Вітчизні увійде на сторінки нашої історії визвольних змагань...

Ще раз щиро дякуем в імени всего українського населення Галицької Землі і нашого народнього парламенту: Української Національної Ради та нашого Уряду. Відень, 5 жовтня 1921.

Д-р Евген Петрушевич в. р.
Президент Української Національної Ради Галицької Республіки.”

З „Маніфесту президента Галицької Республіки до Українців Канади!”

„У. Г.” 2. 11. 1921. Ч. 44.

-
5. 1. „Український День Спасеня в Вінніпегу”: „На Новий Рік в Вінніпегу зібрано доси \$1,424.64 на Український Червоний Хрест. (Подав С. Ковбель, касієр). Ч. 1
5. 1. „Звіт з пятого народного зїзду”: (З'їзд відбувся в Вінніпегу, Саскатуні й Едмонтоні в листопаді 1920 р.) Ч. 1
5. 1. Україна в правдивому світлі: „Професор Др. Шолц, який учить історії на вашінгтонськiм університеті в Сіятл, каже, що українська справа в Европі не є вигадкою політичної кліки... Др. Шолц говорить про Україну на основі історії і опираєть ся на певних даних. — Ukraine is a real problem in Russia to-day. Unless this problem is settled and settled right there is little chance for European peace — застерігає Др. Шолц студентів на своїх викладах. Тому, що він не знає, щоби ще хто написав такий підручник європейської історії, який би був відповідний для ученя історії в правдивім світлі так як він сам бачить, студенти, які ходять на його лекції не уживають жадних підручників.” (Подав М. Грушка) Ч. 1
5. 1. „Думки святочної хвилі”: В святочно-різдвяній передовиці, редакція, м. ін. пригадує не забувати своїх рідних в Старім Краю: „Український Червоний Хрест звертає ся до всіх Українців в Канаді, щоби з приходом сих Різдвяних Свят кождий Українець й Українка, доросла особа чи дитина, зложила якусь жертву на поміч в ріднім краю. Для того вибрано власне третій день Свят, а то день св. Первомученика Стефана 9-го січня... Отже в сю хвилю Великого Свята отворім своє серце для великого і найсвятїшого діла...” Ч. 1
5. 1. Відозва Інститута П. Могили в Саскатуні за жертвами: „Коли складаємо жертви на поміч в старім краю, то рівночасно мусимо будувати і наше ту-

тешне жите — піддержувати і тутешні інституції. . .
Давайте на Черв. Хрест, але дайте конче і на Інститут! Вас на се стати, коли в Вас буде добра і щира воля. Дайте, що можете, але дайте. . .” Ч. 1

5. 1. „А як се назвати”: Відповідь на полемічну статтю о. М. Оленчука в „К. У.” Ч. 1
5. 1. Статті на організаційні теми: „Чого потрібно в організації (— Н. Н.); „Справа фермерської спілки” (— Н. Савасій); „Користь фермерської організації” (— Іван Котик); „В справі укр. фарм. організації” (— Ю. Сиротюк). Ч. 1
5. 1. З торговельних буднів: Литвин і Огризло з Вінніпегосіс, Ман., оголошують: „. . .Свіжа Заморожена Риба! Біла риба (White) фунт по 11 ц., Жовта риба (Pickeral) фунт по 9½ ц., Біла, мала фунт по 8 ц., Щупак (Jack) фунт по 6½ ц., (Gold-eyes) фунт по 7 ц. (Suckers) фунт по 4 ц.” Ч. 1
12. 1. „МекГілл Дейлі про українську справу”: Про статтю А. Т. Кібзея, студента медицини в університеті МекГілл в McGill Daily з 6. І. 1921; стаття написана „з приводу появи статі в тім самім деннику в справі помочи польським університетським студентам, яку ухвалено на зборах студентів МкГільського університету в Монтреали. Шан. автор зясовує найперше становище польських університетських студентів, змальовує ядерними красками положення українських університетських студентів, котрих позбавили польські окупаційні власти вступу на львівський університет і вони тепер не лише позбавлені науки, але чорно бідують і потребують сто разів більше помочи чим польські студенти і тому коли „ми мк-гільські студенти помагаємо студентам польським, ми тим самим засуджуємо поневолених і переслідуваних українських студентів на загибель”; дальше „поясняє цілу справу Східної Галичини. . . „нема краю в цілому

світї, що потребував би так помочи як саме нещасна і всіми забута область західної України... Отже чомуб не розділити фондів і помогти обом народам?... Краще бути справедливим чим популярним!"; редакція „У. Г." коментує: „Сим заслугує собі наш студент на повне признане Українцїв, бо він може перший раз заговорив про українську справу на сторінках університетського денника. Коли зважити, що в цілій Канаді наших університетських студентів є вже споре число, то поява подібних статей в англійській пресі не повинна бути новиною.” Ч. 2

12. 1. „В справі Інституту ім. П. Могили”: Відкритий лист В. Свистуна, ректора, до дирекції Інституту з 16.12.1920, як також два листи до загалу й членів Інституту; в листах з'ясовано тяжке фінансове положення Інституту, що змушує його зрезигнувати з ректорства; готовий дальше працювати, якщо фінансові турботи не будуть виключно відповідальністю ректора; заклик до загалу за негайною піддержкою. Ч. 2
12. 1. Справи Українського Червоного Хреста: С. Ковбель відповідає на підозри й закиди зроблені в „Роб. Вістях” з 5. 1. 1921 в справі фінансів У. Ч. Хреста. Ч. 2
12. 1. „Цензура Большевиків”: Заходами Укр. Народ. Дому в Вінніпегу мали виставити п'есу Винниченка п. н. „Між Двох Сил” в залі Робітничого Дому; по всіх зарядженнях і оголошеннях вистави управа Робітничого Дому відмовила залі: „Штука буде виставлена в жидівській салі і українська громада міста Вінніпегу, а навіть і околиці, буде мала можливість побачити сю штуку. Своєю заборною ви дали доказ, що не Україна вам на серці, а Москва, що ви є ворогами всего українського, що ви робите роботу кацапів — чорносотенців...” Ч. 2

12. 1. „В справі урядового шкільного троста”: Д. Якимішак закликає тих, що невдоволені з праці урядових шкільних тростів, щоб подали йому на письмі всі дані, точно й вірно, додаючи (оскільки можна) цифри, дати, й т. п. Ч. 2
12. 1. „Малюнки боротьби на Україні”: „Спомини від наочного свідка — Спеціальне для „Українського Голосу”. (Михайло Іренко, Відень 1. XII. 1920). Ч. 2
19. 1. „Відозва Укр. Гор. Комітету у Львові” (надіслана до „У. Г.”): Заклик до всіх українців стати членами Комітету й тим допомогти йому в його праці; за Комітет підписані: д-р Стефан Федак, президент, Вол. Целевич, секр. Ч. 3
19. 1. „Великий зимовий обовязок”: Передовиця закликає допомогти нашим людям в Старім Краю: „Перед тутешнім нашим загалом стоїть під сю пору оден великий обовязок: помогчи нашим рідним в старім краю пережити сю зиму, пережити до весни. Зима, се найтяжша пора — на одену, на паливо і на поживу... Якаб жертва мала не була, але там вона дасть більшу поміч, як би ми тут думали...” Ч. 3
19. 1. „Страшний визиск наших емігрантів”: „Наші емігранти, вертаючі домів є визискувані через ріжного рода несовістних шифкартових агентів...”; допис з Монтреалу про різні надужиття, як оплати пашпортів і інших обслуг в зв’язку з виїздом з Канади. Ч. 3
19. 1. „Чи знають-се „наші” большевики?”: Про російську большевицьку дійсність. Ч. 3
19. 1. „День спасеня в Вінніпегу 1 січня, 1921”: Подрібний звіт із збірок на У. Ч. Хрест в Канаді за улицями; подано прізвища збірщиків, м. ними знаходимо таких: Арсенича, д-ра Новака, Самотівку,

- Скригу, Кунінського, Боянівського, Білаша й ін.; а з жінок: Зварунівну, Глатку, Гаврилюкову, Йонкерову, Ферлеєву, Боянівську й ін. Ч. 3
26. 1. В справі видання творів Івана Франка: „Яко заступник спадкоємців пошукують отсим спільників до видання поодиноких творів д-ра Івана Франка. Писемні пропозиції слати на адресу: Петро Франко, Wien IV., Pressgasse 9. Т. 9.” Ч. 4
26. 1. „Безпартійна Ліга в Саскачевані”: Про редакційну статтю в вінніпезькій Free Press про агентів „Безпартійної Ліги”, які їздять по місцевостях, де живуть переважно українці та, що „всякі аргументовані „Ліги” йдуть в тім напрямі, щоб позискати 15 доларів”; редакція просить, щоб всякий, хто „ближше з сею Лігою ознаканий”, сказав про нею більше.” Ч. 4
26. 1. „Подяка за поміч” (на руки П. Г. Войценка в Вінніпегу): Лист-подяка від д-ра Смалль-Стоцького з Праги, 20,12,1920 за „дві тисячі канадійських доларів”, висланих Укр. Черв. Хрестом в Канаді „для голодуючих втікачів в Чехословаччині”; лист-подяка за \$600.00, висланих до Відня, підписаний д-р Станіс. Дністрянським і Ігорем Федєвом. Ч. 4
26. 1. „To whom aid should be given”: Повний текст статті студента А. Т. Кібзея, опублікованої в „Mc Gill Daily” з 6. 1. 1921. (Див. „У. Г.” чис. 2 — О. В.) Ч. 4
26. 1. „Жертви на Інститут П. Могили зложені на поклик п. В. Свистуна”: Ліста жертводавців, яка до дня 8. 1. 1921 принесла \$2,728.73; „Повисші жертви є доказом того, що є ще патріотичні люди між нами, котрі ще в такий прикрий рік, як теперішній, не жалують щедрих жертв. Сміло говоримо, що повисші одиниці вратували Інститут від кри-

тичного положення сего року. Додати належить, що такі добродії як А. Жилич, П. Зварич, Я. В. Арсенич і П. Г. Войценко заслугоують на спеціальне признане. Іменно п. Жилич позичив телеграфічно 500 дол., а П. Зварич позичив 600 дол., а пп. Войценко і Арсенич телеграфічно прислали з Вінніпегу 550 дол. з чого 320 дол. жертвував сам п. Арсенич. . .” Ч. 4

26. 1. „Кілько мов знаєте?": Цікава стаття про різні мови з поданням географічного терену, де даними мовами володіють; заохочується українців опанувати різні мови, але при цім не забувати своєї: „Тим Українцям, що їдуть до Америки, до Злучених Держав або Канади, треба знати англійську мову. . . Але при тім всім завсїгда треба одно тямити: не забувати свої рідної прекрасної української мови. . . Тай і то ще мало — лише не забувати; треба ще й учити ся. . . Наша мова є дуже богата і красна, але щоб її пізнати і добре знати треба вчити ся. Ніхто жадної мови не може знати, як не вчить ся. . .” Ч. 4
2. 2. „Ольга Кобилянська як українська письменниця”: Проголошення викладу Волод. Купченка в залі У. Н. Д. в Вінніпегу, 6. 2. 1921. Ч. 5
2. 2. „Українська книгарня в Йорктон, Саск.”: Проголошення відкриття „нової й довго ожиданої” книгарні. Ч. 5
2. 2. Про організацію фермерської дітвори: Передовиця про те, що „по цілій Канаді вже від ряду літ існують Дівочі і Хлопячі Клуби в ціли роценья ярини, збіжа, плеканя найкрасшого дробу та молододі расової худоби. Такі клуби дуже ревнот піддержують власти поодиноких провінцій, головнот Міністерства рільництва кожної провінції. . . І тому треба взяти ся всім свідомійшим і зорганізувати в наших шкільних округах як найбільше

- таких клубів лише в тій цілі, аби в поступі господарства тримати ся з іншими впереду..." Ч. 5
2. 2. „Річні збори „Українського Народного Дому” в Вінніпегу”: Звіт зборів з 29. 1. 1921; Т. Д. Ферлея вибрано президентом, а В. Біленького секретарем; подано повний склад заряду, як також всі справи, які були на деннім порядку зборів. (Подав В. Я. Батицький, секр. зборів). Ч. 5
2. 2. Фінансовий звіт Українського Червоного Хреста в Канаді: За період 1. 12. 1920 до 31. 1. 1921 вплинуло до каси \$11,566.01. (Подав С. Ковбель, касієр). Ч. 5
9. 2. „Манітоба суха як кістка”: „Почавши від першого дня сього місяця, Манітоба і взагалі ціла західна Канада називаєть ся вже „сухою” бо так рішено голосованєм дня 25 жовтня 1920 р... Від тепер контролю лікерами є в руках провінціального правительства і лікарський припис на горівку не сміє перевищати 12 унцій. Від тепер ніхто не може спровадити ані каплі напитку з поза провінції. За переступства закону будуть строго карати.” Ч. 6
9. 2. „Що се за кампанія за 350,000 збіркою”: Критична стаття Г. В. Сліпченка, „голови Чит. в Йорктоні” про кампанію за фондами на „Колегію св. Йосифа”. Ч. 6
9. 2. „Календар Козака Гарасима Чернохліба”: Про появу календара; ціна 50 ц., видання У. В. С. Ч. 6
9. 2. „Поміч українським студентам в Європі”: Про долю українських студентів в Галичині; акція канадійських студентів допомагати польським; про потребу висвітлення правдивої дійсности в Галичині, початок зробив А. Т. Кібзей в публікації університету МекГілл; про дальші заходи в сьому напрямі: „...стаття д. Н. Білаша в студентським

вінніпежським тижневику „Манітобан”, ... пере-
повідает зміст промови недавноприбувшого з Ев-
ропи Волод. Купченка, який сказав, м. ін.: „Поль-
ща уважає свідомих Українців, а між тими й укр.
студентів ворогами польської руйнуючої роботи в
Східній Галичині і тому або їх інтернує, або за-
микає в льохи, щоби там гинули... Український
університет в Львові забрали Поляки, професорів
примусили забрати ся і тепер Укр. студентів не
впускають до сеї школи...” Ч. 6

16. 2. „Український Голос побільшений”: „З сим чис-
лом Український Голос зачинає виходити в збіль-
шенім обемі. Дотепер сторона мала шість ко-
лумн, тепер має сім; а так само кожда сторона
довша, ніж була доси...” заклик до вирівнання
передплати і піддержки. Ч. 7
16. 2. „Всі гроші передані куди слід”: „Як відомо, то-
час від часу на руки Українського Голосу, чи д.
Войценка, управителя Укр. Вид. Спілки прислано
жертви на Народні цілі — як на т. зв. Повоєнний
Фонд, чи на Фонд Укр. Червоного Хреста... Сим
отже подаємо до відомо до відомо нашого загалу, що всі
фонди, які мав Український Голос для народних
цілій, передано або переслано на призначене міс-
це...” Ч. 7
16. 2. „Кругом опікуни”: Про різних „опікунів” украї-
нського народу на різних відтинках життя, най-
більше на релігійному; критика допомоги римо-
католиків (після заяви в Catholic Register з 27. 1.
1921) для Колегії св. Йосифа в Йорктоні. Ч. 7
16. 2. „Клич до Односельчан з с. Сапогів, п. Борщів”:
Заклик Гр. Бугери з Дюфрост, Ман., за жертвами
на допомогу односельчанам в Старім Краю. Ч. 7
16. 2. „Теодора Боднара іменовано урядником”: „... до-
мініяльне правительство іменувало д. Теодора Бод-

нара... заступником урядника (Лайв Сток Комішійнїр) для нагляду в справі поліпшення раси худоби між українськими фермерами. Іменоване являєть ся якраз на часі, а становище д. Боднара є великої ваги... Добр. Боднара іменовано на таке важне становище не задля якихось там політичних взглядів, але задля його кваліфікацій набутих в Манітобській Рільничій Школі... Ч. 7

16. 2. „Робітничий закон відшкодованя провінції Онтєріо”: Автор статті, Я. Крисоватий подає такий вступ: „Кілька місяців тому назад, подав я був витяг Робітничого Закона Відшкодованя провінції Квібеку, тепер подаю короткий витяг Робітничого Закона Відшкодованя провінції Онтєріо. Закон сей для нашого робітника дуже важний, тому думаю користним буде подати його до ширшої відомости.” Ч. 7
23. 2. Редактори українських періодиків: „Ів. Рудачек, ред. Кан. Українця; В. Кудрик, ред. У. Голосу, О. Гикавий, ред. Кан. Фермера; А. Загарійчук, ред. Новин; З. Бичинський, ред. Ранка, о. Божик, ред. Буковини...”; (із статті „Дивують ся, чому самі зєра”) Ч. 8
23. 2. „Від Укр. Студ. Кружка ім. А. Коцка в Едмонтоні”: Звіт з діяльности кружка в яким, м. ін., сказано, що „Здаєсь ся, що крім Саскатуну, нема другого осередку, що міг би пописати ся числом студентів як Едмонтон. В Едмонтоні вчаєє 25 українських студентів на університет... На найбільшу вдячність і признанє за побільшенє числа студентів заслугує Укр. Інститут ім. М. Грушевського. Таких інституцій потрібно нам в кождім осередку, а тоді ми були би певні за свою будучність...”; на загальних зборах 31. 1. 1921 М. Лучковича вибрано головою кружка. Ч. 8
23. 2. „Новий місячник”: „В Чікаго почав виходити „Вістник” фінансовости, торговлі і праці. Головна

ціль журналу — поширене економічного знання. Перше число відповідає задачі видавництва... Адреса: „Vistnyk” 2234 Chicago Ave., Chicago, Ill.”

Ч. 8

23. 2. „Висилка брошур до бібліотек”: „Все що є друковане в якій будь мові про українську справу, повинно знаходити ся у всіх головних бібліотеках Злуч. Держав і Канади. Тому хто мав би в посіданню такі книжки, або брошури про українську справу, нехай вишле до бібліотек головніших міст в Канаді а так само хоть до отсих бібліотек в Злучених Державах. . .”; подано адреси бібліотек в Вашингтоні, Нью Йорку, Чикаго, Бостоні, Філадельфії й ін.
- Ч. 8
23. 2. „Ди Юкраїне Гендбук”: „Минулого року Бритійське Міністерство Заграничних справ видало в своїй історичній секції деякі меморіяли приготовані для британських делегатів на Мирову Конференцію а між ними — „Ди Юкраїне Гендбук No. 52”. В сій брошурі (110 ст.) є деякі цікаві помічення хоч є також багато помилок. . . Здаєть ся, що доси ніхто не звернув уваги на сю брошуру в українській пресі ні тут ні в Європі. Брошура ся є в Ньюйоркській Публичній Бібліотеці та деяких інших американських бібліотеках.”
- Ч. 8
2. 3. Передвісники весни: „На північнім березі ріки Асинібоїн верби пустили пучки цвіту, які виростили були на пів цаля. Таке бачать у Вінніпегу перший раз.”
- Ч. 9
2. 3. „Що оповідають люди прибувші з Галичини”: Інтерв’ю з новоприбувшими з села Витлин, повіт Ярослав. (Надіслане з Гудів, Саск.)
- Ч. 9
2. 3. „З Варшави до Вінніпегу”: Представники лінії С.Р.Р. — Alex Calder & Son — оголошує, що хоч еміграція до Канади заборонена, то можна спроводити рідню: „Теперішна ціна шифкарти з Вар-

шави до Вінніпегу коштує \$152.00 (До Варшави їзда залізницею з котрого будь повіту в Галичині коштує не більше як одного доляра). В цій ціні вже включена польська такса, — всі конзулярні віза і три дні їди і спання коло води. . .” Ч. 9

2. 3. „До урядованя польського конзуляту”: „Час від часу повтаряють ся скарги наших людей на польський конзулят в Монтреалі. Виходить з усіх тих нарікань, що при видаваню пашпортів ставить ся непотрібні вимоги, які ображають і національне і людське почуте чоловіка і вдатку забирають з кешені десятки долярів. . . всі ті Українці, які мають чи можуть мати до діла з польським консулятом. . . повинні сейчас повідомляти наш загал через часопись про всякі дурні або й безличні вимоги, колиб хто їм такі ставив. . ., подаючи докладний опис випадків, день, і свое та другі імена. . . як рівнож свою адресу”; передовиця підкреслює вагу висвітлення такі надужиття, щоб „опісля можна зужити їх проти тих, які на сїм континенті відважилиб ся відноситись до Українців, як до своїх невільників.” Ч. 9
2. 3. „На літературному відтинку — заклик — „До молодих канадійських літератів”: В статті М. П. (М. Петрівського? — О.В.) подано характеристику перших українських літературних спроб в Канаді, (наприклад „Канадійські Оповіданя, Пісні про Канаду й Австрію, Манїгрула”) а теж названо літераторів того часу (Іваха, Дорощука, Данильчука, Новосада, Ковбля, Мамчура, Бабієнка, Дніпренка); стверджується замалу активність українських письменників і заохочується їх до більших зусиль в цьому напрямку, а теж закликається громадянство до піддержки: „З ласки долі ми тут поселились, творимо нове жите. . . се жите повинно би виражатись і малюватись в своїй питомій літературі. Ми повинні були видати своїх

письменників, котріб витворили літературу... Бо там за морем за нас ніхто не буде балакати... Ні, нікому не прийде на думку примусити тих молодих „поетів” до творчости, вихіснувати їхні здібности. Чи не сором нам подумати, що в нас нема ні одного лучшого твору з канадійського життя?”
Ч. 9

9. 3. „Сіяне почало ся”: „Після одержаного донесеня земельним Сі-Пі-Ярським офісом у Вінніпегу, деякі фермері коло Реджайни почали сіяне.” Ч. 10
9. 3. „Дальша посилка У. Ч. Х. одержана”: „Дня 1-го марта 1921 Укр. Черв. Хрест одержав телеграму з Європи, що 5,000 дол., які вислав... з Вінніпегу, 31 січня, одержано. Посилка представлялася так: До Відня для укр. студентів 400.00. До Праги для укр. студентів 600.00. До Львова для населення східних повітів Галичини і Підкарпатя 4 тисячі дол. — разом \$5,000.00.” (подав С. Ковбель, касієр).
Ч. 10
9. 3. Політичні справи в Саскачевані: В статті „Не ділім своїх сил” подано про найближчі провінціяльні вибори в Саскачевані й про акції деяких політичних партій; автор уважає, що „Український посол в Канорськім окрузі” повинен бути кличем всіх українців, але, щоб зреалізувати цей клич треба українцям „скликати політичні мітінги по кольоніях і на них спільно обговорити нашу політичну ситуацію, та прийти до спільного порозуміння в справі кандидатури Українця в канорськім окрузі. На таких мітінгах повинно ся рішити, з котрою партією нам лучитись... Бо коли ми поділимо свої сили і одні схочемо ліберала, другі консервата, треті безпартійної ліги, а інші знов независимого фермерського кандидата, то тоді роздробимо наші сили, і вибраним стане той, котрого ми найдуше не бажали вибрати... Однак ми

мусимо запам'ятати одно. Треба вибрати чоловіка, котрий добре володіє англійською мовою... Ми мусимо вибрати чоловіка, котрий би посідав політичну орієнтацію і колиб не раз підчас дебат над якою справою треба було забрати голос, зумів з'орієнтуватись і виголосити таку бесіду, щоб нам опісля не приходилось червоніти ся за него..."; закінчується стаття закликом, щоб мати на увазі особисті вальори кандидата й підходити до справи не з вузького, конфесійного, чи політично-групового становища. Ч. 10

9. 3. „Промова Н. А. Григорчука в Ман. Парляменті:” Про першу сесію манітобського парляменту по виборах: „Перший раз в історії Манітоби послі ділять ся на чотири ріжні групи, а то консерватисти, ліберали, робітничі і фармерські... Манітобські Українці вибрали сим разом двох послів, а то Д. Якиміщак з округа Емерсон і Н. А. Григорчука з ново-утвореного округа Етельберт. Оба вони належать до партії фармерської... Дня 3. с. м. промовляв також Н. А. Григорчук... Англійські часописи, як звичайно, не люблять подавати дослівно промов не-Англійців, тому подали лише дещо з промови Н. А. Григорчука. Між иншим пише „Фрі Прес”, що фармерський посол з Етельберт оборняв знаменито поселенців не-англійського походження. Він накликав, щоб заперестати уживати слова „чужинець”, про тих жителів, що не є англійського походження, бо ся праця, яку сі жителі вкладають в скарбницю сього краю, не ставить їх низше від жителів анг. походження. Найзавзятійше критикував він „преславний уряд офіційального шкільного троста”, який в своїм урядованю поводить ся наче який царик і завзивав уряд віддати школи в українських дістріктах під заряд місцевих тростів...”; (Далі подано повний текст промови посла Григорчука в українському перекладі). Ч. 10

9. 3. „Мій побут в Сифтонї”: Жмут новин з Сіфтону й околиці з церковного-громадського та особистого життя. За підписом: Оі. Ч. 10
9. 3. „Конвенція Шкільних тростів в Альберті”: „На конвенції шкільних тростів, яка відбула ся на 2 - 3 лютого в Едмонтоні було присутних 13 сот делегатів, але наших, українських було лише 13. . .”; подано програму нарад і ухвали конвенції (Допис Василя Романюка) Ч. 10
9. 3. „Справа помочи укр. студентам в Європі”: Надіслана відозва до „У. Г.” в справі допомоги „Фінансовою комісією Укр. Акад. Громади” в Чехословащині; прихильний коментар редакції й заклик до пожертв. Ч. 10
16. 3. „Звіт з діяльності Українського Червоного Хреста в Канаді з Головним Комітетом в Вінніпегу”: „Дня 26 лютого 1921 року, в салі Українського Народного Дому в місті Вінніпегу відбули ся Річні Загальні Збори Українського Червоного Хреста заснованого дня 27 падолиста 1919 р., за ініціативою Др-а В. Сіменовича . . . а розширеного і доповненого місяця грудня 1919 року. Організація уповажнена правительственным Чартером під назвою: „Юкраїїєн Ред Крос оф Кенада”. Головний Комітет Укр. Черв. Хреста в Вінніпегу складаєть ся із відпоручників від усіх українських Товариств і Організацій, від кожного по двох. Всіх заступлених товариств було 24 через 42-ох відпоручників. Понад то належало сюди 15 членів вибраних дня 27 падолиста 1919 року, і 15 членів вибраних Укр. Народною Радою. Разом 72 членів.”; далі подано склад екзекутиви з А. Йонкеровою на чолі; подано спис всіх організацій з прізвищами осіб — репрезентантів кожної з них; фінансовий звіт показав, що від часу організації У. Ч. Х. до 26. 2. 1921 вплинуло до каси \$32,343.13; вислано до Ев-

ропи \$29,313.50; при цьому, „Скарбник С. Ковбель, пояснив, що декотрі Комітети з провінцій слали зібрані у себе датки впрост до Європи... Писар Н. В. Бачинський зазначив, що найбільше датків вплинуло з провінції Саскачевану, а найменше з Онтеріо... Проф. Ів. Боберський, четар Укр. Війська і відпоручник Укр. Правління висказався у своїй ядерній і повній змісту промові, що... робота Українського Червоного Хреста в Канаді є взірцем розумного і плянового змагання, щоби сповнити свій обовязок в сю велику хвилю, коли Український Нарід видобуваєть ся на волю... В другій части промови подав бесідник три внески, щоби поширити і поглибити діяльність Укр. Черв. Хреста... щоби фармері складали лепти на рідний край в збіжу. Збіже зібране в сипанцях (елеваторах), щоби переслати впрост або продати і вислати готівку... Збори тревали від години 8 до 2-гої в ночі і дали доказ, що всі відпоручники свідомі своєї великої відвічальности перед Рідним Краєм...” До нової езекутиви були вибрані: Я. В. Арсенич, предсідник, Ів. Слюзар, заступ предсідника, О. Боянівський, писар, С. Ковбель, скарбник, Р. Рудачек, П. Г. Войценко, д-р Г. Новак, о. М. Оленчук і А. Йонкерова — члени езекутиви; Т. Ястремський, П. Барицький і В. Казанівський, контрольори. (Т. Д. Ферлей, предсідник зборів, А. Новак, секретар) Ч. 11

16. 3. Кампанія за 35-тисячним фондом: Проголошення кампанії за фондом „на сплату довгу а головню моргечу” Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. Ч. 11
16. 3. „З Манїтобського Союму”: „Минувшого тижня другий з ряду наш посол вибор. округу Емерсон, Д. Якиміщак, виголосив свою вступну промову в якій очевидно не гладив справ діяльности ліберального правительства за шерстю, але проти шерсти... Найзавзятійше критикував уряд за не-

- вмістність, урядового тростиса, так, що з того приводу була довша редакційна стаття в манітобському дневнику „Фрі Прес” в обороні офіціального тростиса. . .” Ч. 11
16. 3. „Товариство канадійських Письменників”: „В Монтреали відбула ся на днях конвенція канадійських авторів на якій засноване стало товариство письменників. До ради додаткових членів егзекутиви між иншими ввійшли: Ралф Конор, автор книжки „Форейнер” в якій змалював наше жите темними красками і Ф. Р. Лайвсей, перекладниця книжки „Сонгс оф Україна”, де змальоване укр. жите ясними красками в піснях.” Ч. 11
16. 3. „Наше становище в Саскачевані”: Про політичні справи в цій провінції. Ч. 11
23. 3. „Зачинаєсь друкувати славна повість”: „Звертаємо увагу читачів У. Голосу, що з нинішнім числом зачинаємо містити одну з найінтересніших повістей, а то „Граф Монт Крісто”... Се мабуть перший переклад сеї повісти на українську мову.” Ч. 12
23. 3. „Письмо до Комітету Укр. Черв. Хреста в Канаді”: Повний текст листа від Укр. Гор. Комітету в Львові за підписами д-ра Федака і В. Целевича; потверджується одержання \$12,900.00. Ч. 12
23. 3. „Наша поміч в Старім Краю”: Передовиця закликає до постійної допомоги нашим людям на рідних землях — „Що не казати, а Провидіне подбало за нас, коли привело нас сюди на той час як в Европі і на рідній нашій землі діють ся такі страшні річи. Але те саме Провидіне вкладає на нас обовязок дбати нині за тих, які для нашої спільної справи принесли великі жертви... І тому від нас нині в великій мірі залежить будучність українського народу й української справи. На-

шим обов'язком піддержати жите, здоровле і надію наших братів на рідній землі... Там же треба подбати о свої школи, о виховане молодіжи, о виховане тих, які в будучности стануть на переді народної роботи. А від їх скількості і якості залежна ся будуча робота... Ч. 12

23. 3. „Український Університет в Америці”: „Уділяе лекції, наразі: З української літератури, історії, граматики і правописи через Кореспонденцію. Українську літературу викладає проф. Б. Лепкий, до історії запрошено проф. М. Грушевського, до граматики й правописи проф. В. Винниченка... Ukrainian University by Correspondence, 4105 N. Avers Ave., Chicago, Ill. Др. В. Й. Сіменович, Предсідатель, Р. І. Срук, Секретар.” Ч. 12
23. 3. „Кілька уваг любителям поезії”: Редакційна стаття про те, що останніми часами більше, як коли, напливають поезії читачів і читачок до „У. Г.», що є потішаюче явище, бо „український народ любить пісню, любить поезію. Він завсїгда жив серед природи, бачив і одушевляв ся її красою і так розвивали ся в него поетичні почування. А поетичне почуване, се ознака здорової молодої душі...»; та не всі ті, що беруться до писання є відповідно підготовані; подано вказівки, як розвинути їхній талан; заохочується талановитих до праці над собою й розвоєм здібностей. Ч. 12
23. 3. Вказівки й поради фармерам: В інформативній статті Т. Боднара подано вказівки нашим фармерам про поміч, яку вони можуть дістати від „Домініяльної Комісії Домашних звірят” в плеканню расової худоби. Ч. 12
23. 3. „Чи інтелігенція стоїть поза церквою?” Стаття „Одного з гурта” про її активну участь в У.Г.П.Ц. в Канаді. Ч. 12

30. 3. „Український Вільний Університет”: Відозва Університету за жертвами з Відня, 10. 2. 1921; за У. В. У. підписали: д-р О. Колесса, д-р С. Дністрянський, Іван Ганицький, д-р В. Старосольський, в імені Управи Союзу Українських Журналістів і Письменників д-р В. Кушнір, О. Олесь, О. Баранів; в імені академічної молодіжи І. Федів, М. Обірізків, В. Скорик. Ч. 13
30. 3. „Справа переписи”: „В Канаді невдовзі відбудеться перепис населення. . . При такій переписи питають між иншим, якого чоловік походження (якої національності) та якої релігії. . . І тому свідоміші люди повинні освідомити менше свідомих, нехай при переписи не кажуть, що вони Русини Малороси Рускі (чи Рускі), Хахли, Буковинці, Галичани (Галішени) але що УКРАЇНЦІ. . . Свідомий народ має одну назву а не десять. . . Тепер ще справа релігії. Тут вже зрозуміло само собою, що кождий повинен подати ту релігію, чи обряд, якого держить ся — греко-католик, чи греко-православний чи врешті римо-католик. Тут треба пам'ятати одно: хоч український народ оден, то не одна в него церква. . . тому коли Українець є православним, греко чи римо католиком, то все таки він Українець — рідний син українського народу і рідний брат Українцєви иншого обряду. . .” Ч. 13
30. 3. „Листи до Укр. Черв. Хреста в Вінніпегу”: Листоподяки за одержані гроші від д-ра Смаль-Стоцького з Праги; від д-ра С. Дністрянського з Відня; від Олександра Лукіяновича. Ч. 13
30. 3. „Ватикан і Україна”: Критична аналіза статті П. Карманського, надрукованої в „Віденському Календарі” на рік 1921. Ч. 13
6. 4. „Оповідання очевидців прибувших з Галичини”: „Сими днями відвідав редакцію У. Голосу д. Василь Хлібецький. . . з Галичини. Він дав нам ши-

рокий опис того, що бачив, пережив і взагалі тамошних відносин. . . Поки що скажемо лише найважнійше, що бажав згаданий добродій передати нашому загалови, іменно се, що — до старого краю нема нині пощо їхати, хочби хто віз туди і більшу суму грошей. Господарити на ширшу скалю не можна, провадять ся безнастанні реквізиції (забираня збіжа, худоби, коний), забираєть ся людей до безплатних підвод, а крім того треба вічно сподівати ся арештованя, тяганини, коли не чого гіршого. . .” Ч. 14 - 16

6. 4. „На паску в Старім Краю”: Передовиця закликає українців в Канаді жертвувати „на Паску в ріднім краю. . . зробім се не відкладаючи. . . де лиш люди сходять ся там сю справу повинно ся порушити і зібрати щирі жертви та сей час передати на руки Укр. Червоного Хреста до переслання. Коли се зробимо, тогди і нам Великдень буде милійшим. Тогди і ми співаючи: „друг друга обіймим”, будемо свідомі, що ми дійсно обіймили і пригорнули сироту, пригорнули каліку і нещасного. Тоді і наша Паска буде солодша.” Ч. 14
6. 4. „Кілька слів Божикови на розум”: Критична редакційна стаття з аналізою писань свящ. П. Божика в його органі „Буковина”. Ч. 14 - 15
6. 4. „З політичного поля канорського округа”: Про ліберальну конвенцію в Канорі 24. 3., де між номінованими кандидатами на посла був і українець, В. Балешта — адвокат в Канорі. Ч. 14
6. 4. „Конвенція шкільних тростісів в Манітобі”: „Конвенція Шкільних Тростісів відбула ся 1, 2 і 3 марта в Вінніпегу. Присутних делегатів було 400 до 500, але наших українських так було мало, що лучше не згадувати числа. . .”; далі подано важніші точки з програми нарад м. ін., що „Французи внесли резолюцію, щоби франц. мову можна

учити по всіх публичних школах, однак внесок французів перепав великою більшістю голосів. Адвокат Бернієр, в своїй промові доказував, що французька мова не є чужою мовою в сїм краю. — Перша школа, що була в сїм краю, то була французька — сказав Бернієр. Деякі одиниці робили закиди, що така робота може довести до двомовної системи, бо сего будуть домагати ся Українці, Німці і інші народи. Доктор Шортрід, Англієць з Гренд Вю, Ман. завзято боронив французьку мову і додав, що й Українцям належить ся українська мова. — „Хто знає більше як одну мову, той здібнійший до всякої роботи”, — підчеркував Др. Шортрід. Однак шовіністам така бесіда нічого не помагала. . .” (Подав Юрій Григорчук).

Ч. 14

6. 4. Концерт заходами студентського кружка: Про відбутий концерт 18. 3. у Вінніпегу з якого „чистий дохід призначено на поміч українським студентам в старім краю. . . Чистий дохід з концерту виносить \$137.40, які будуть вислані до старого краю при найближшій нагоді. . .” Ч. 14
6. 4. Про Смокі Лейк в Алберті: „Смокі Лейк. . . лежить 65 миль на північний схід від Едмонтону при Сіенарській залізниці, що веде з Едмонтону до Ст. Павл. . . Назва місточка Смокі Лейк походить від назви озера яке простягає ся 15 миль довге, а 4 широке і починаєсь 4 милі на захід від місточка. . . Околицю Смокі Лейк заселили головно Українці, переважно з Буковини. Є також з Галичини і з рос. України. Рівнож є троха буковинських Волохів і канадійських мішанців („гефбрідів”). Земля тут є досить гарна і урожайна, лише що поросла грубим лісом. . .”; далі подані подробиці про громадське, культурне життя, про його успіхи й навдачі з вірою в кращу майбутність. (Подав Н. В. Гавінчук).

Ч. 14

-
6. 4. Відозва „До цілого світу”: Повний текст відозви „Союза Українських Жінок” у Відні, в справі допомоги українцям в Ріднім Краю за підписом Олени Залізняка, голови, й Ольги Галаган, голови секції допомоги українським дітям і населенню. Ч. 14
13. 4. Лист-подяка від Укр. Гор. Комітету в Львові до філії У. Ч. Хреста в Вегревіл, Алта., на руки Парані Зварич, голови, за одержання \$1,000.00. Ч. 15
13. 4. „З Манітобського парляменту”: Передовиця про сесію (4. 4.) в манітобській легіслятурі, присвячену справам урядового шкільного троста; активну участь в дебаті над цією справою взяли й українські послы Григорчук і Якиміщак. Ч. 15
13. 4. „Брак контролі в несподіваних випадках”: Редакційна стаття з приводу фальшивого вогневого алярму в Квінс театрі в Вінніпегу підчас виставлення опери „Запорожець за Дунаєм” 7. 4-го; редакція поручає зберігання холоднокровности й рівноваги в таких випадках на майбутне. Ч. 15
13. 4. Плянований приїзд Митрополита А. Шептицького до Канади в характері апостольського візитатора — вістка про це й коментар редакції. Ч. 15
13. 4. Передвиборчі надужиття (лібералів) в Канорськім окрузі — допис Б. М. Савяка. Ч. 15
20. 4. До українсько-польських взаємин: Коментар редакції „У. Г.” в зв’язку з інтерв’ю о. д-ра Хшановського з Варшави з вінніпезькою Free Press. Ч. 16
20. 4. В обороні акції Проф. Боберського в Канаді: Редакційна стаття й відкритий лист проф. Боберського в відповідь на напади „Укр. Робітничих Вістей” в Вінніпегу. Ч. 16
20. 4. „Дещо про образоване”: Стаття В. А. Овсяника — студента Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. Ч. 16

20. 4. „Юліян Романчук”: Огляд життя й діяльності з приводу 80-річчя з-під пера д-ра Мих. Лозинського. Ч. 16
27. 4. „Подяка і просьба” — стаття М. Грушевського з Праги про допомогову акцію в Чехословаччині; багато подробиць про стан українського життя в цій країні; подяка за дотеперішні пожертви українців Америки й Канади й звіт про приділення одержаних фондів. Ч. 17
27. 4. Інформативна акція українських студентів в Канаді: Про виступи українських студентів в англійській пресі, а зокрема Н. Білаша й А. Т. Кібзея; передруковано два листи Кібзея з Montreal Daily Star з 22. 3 і 13. 4. 1921 (в англійській мові). Ч. 17
27. 4. „До українських жінок в Канаді”: Стаття Анастазії Григорчук з Етелберт, Ман., в якій вона закликає українських жінок до освідомлення себе — до науки й поступу; треба менше звертати уваги на речі проминальної вартости, за те вглиблюватися в суттєві справи: „... звернім увагу на великі міста, де женщины модою прямо опяніли. . . Мода то гірше заразливої хвороби. Киньмо ті моди, вони не для нас, не нам братись до них. . . Ми за бідні, не лише матеріально, але і морально. Не берім від Англіїців лише моди та строї, але берім те, чого у нас найбільше треба, чого нам не стає, а се здорової думки, науки і поступу. Пригляньмо ся на них ліпше але не на моди, а на їх культуру, на свідомість а не на блискучість достатків та пудри. . . Де наша робота? Чи не сором для нас, що нема в нас жіночих товариств, які занялиб ся роботою якої так тепер дуже треба? Тож берім ся до роботи, організуймо жіночі товариства. . .”; в статті присвячено багато уваги потребам Рідного Краю й підкреслено нашу повинність допомогти потребуючим; звернено увагу на відозву Жіночого Союзу з Відня, яка була надрукована в „У Г.” Ч. 17

27. 4. Признання виборцям округів Етельберт і Емерсон в Манітобі: Посол Н. А. Григорчук відповідаючи на допис „Слова Признання” (ч. 15, „У. Г.” за підписом І. Б. Б. В.) сказав, що йому приємно одержати вияв признання й заохоти до ще більш інтенсивної праці, але вважає, що в першій мірі подяка належиться „виборцям округу Етельберт, котрі зрозуміли своє становище в Канаді, зрозуміли і сповнили свій горожанський обов'язок, та не чекали і невірили політичним агентам (котрих нігде не бракує під час виборів). . . й жіноцтво наше не лишило ся позаду мущин. Вони дійсно відиграли свою ролю як свідомі члени молодшої і старшої верстви а навіть сиві не чекали на фіри а ішли по кілька миль пішки, щоби віддати свої голоси. . . Округ Етельберт показав, що мож зробити коли люди потраплять попрацювати спільно бодай тоді коли приходить справа загальна. . .”; далі посол Григорчук висловлює признання нашим виборцям округу Емерсон, що також виявили свою солідарність вибираючи послом Д. Якиміщака. Ч. 17
27. 4. Допомогова акція українських студентів в Канаді в користь укр. студентам в Європі: Відозва до загалу за жертвами за підписами „Студентського Комітету” — М. Савчуківної, Н. Білаша, М. Лазечка, І. Симчича, М. Залозецького. Ч. 17
27. 4. „Великодні дзвони”: Вірш Івана Данильчука. Ч. 17
27. 4. „Американський виріб”: Про виставу в Нью Йорку ціллю якої є показати, що емігранти різних народностей внесли до „економічного і культурного розвою Америки від колоніальних часів до тепер”; до комітету „Українського відділу” вистави вибрано 29. З. О. Ревюка, головою, а С. Мостового, секретарем. Ч. 17
4. 5. „Апостольський престол до Українського Наро-

ду”: Передовиця п. н. „Чи се не клини з Українців?” з негативним наświetленням політики Риму й його промовчування, коли йде про поляків і їхне наставлення до українців не тільки в сучасності, але століттями назад. Ч. 18

4. 5. „Українські кандидати на послів до Саскачеванського Парляменту”: Стаття про те, що Г. В. Сліпченко кандидує на посла з округу Пелей „заявляючи ся за плятформою Організації Незалежних Фармерів”... Другим кандидатом — іменовано Гр. С. Б. Савяка на виборчий округ Канора... Та крім Савяка кандидує на посла в тім самім окрузі ще один Українець гр. Іван Шабець, з рамени Безпартійної Ліги. Очевидна річ, що оба послами вийти не можуть. Тут являється небезпека, сповнення пословиці „там де двох бе ся, третій користає”...” Ч. 18
4. 5. Посол Д. Якиміщак дякує виборцям округу Емерсон в Манітобі: „Тут немаю інтенції похваляти сей округ більше чим він собі заслугує, а заслугує він більше похвали чим мій засіб слів може вистарчити, щоби точно описати про свідомість, та щирість виборців сего округу. Ніхто незнає про величезну політичну борбу переведену в сім окрузі минувших виборів так точно, як знають виборці згаданого округу. Тому подвійна честь сим виборцям минувших виборів, а для нашого жіноцтва належить ся подвійне признане за їх щирю поміч в громадській справі... Я вірю, що минувші вибори, будуть становили переломову точку в нашім політичнім істнованю в Канаді, бо з не-свідомої маси виринула свідомість наших людей і нині з нами починають числити ся як з дійсними горожанами сего краю...” Ч. 18
11. 5. Студенти в рільничій колегії: „Іспити в рільничій школі перейшли: І. Потоцький, Николай Паньків

і Дмитро Ільчишин. Послідний дістав нагороду за найлучший поступ в англійськім.” Ч. 19

11. 5. „Свято Шевченка в Вінніпегу”: „Українці Вінніпегу відсвяткували свято памяти Шевченка 7-го і 8-го с. м. . . В суботу заходом українських вінніпезьких організацій виставлено в Квінс Театрі штуку „Назар Стодоля” і „Вечерниці”. Ніщинського, а в неділю по полудни в тімже театрі владжено концерт. . . Щож до виконання святочних програм, то загалом взявши виконано їх добре, не беручи в рахунок пр. задовгої бесіди д-ра Сушка, в якій не знати з якої речі і для якої ціли поставлено також свічку Ленінови і Троцькому з їх „федерацією” словянських народів. . . Вінніпег може нині при добрій волі похвалити ся поважними співацькими силами. Рівнож всякого мусів заінтересувати виступ на сцені двох наших молодих хлопців — музикантів, Губіцького і Гуцуляка. . .” Ч. 19
11. 5. „Лист студентів з Буковини”: Відозва за допомогою за підписами Василя Канюка й Давида Волошина. Ч. 19
11. 5. Про спроби латинізації греко-католицьких церков: Стаття про те, що в українській церкві на Елмвуд (передмістя Вінніпегу) „минувшої Цвітної Неділі звісний Сабурін правив Службу Божу в греко-католицькій церкві по латинськи; редакція „У. Г.” запитує? „— Деж єпископ Будка? Де Канадійський Українець. Де греко-католицьке духовенство? Аджеж вони. . . сторожі греко-католицької церкви й обряду. . .” Ч. 19
11. 5. „Жертви з ошадности в Етельберт”: „Українське жіноцтво в Етельбертській околиці постановило частину гроший, які звичайно пускаєть ся на свята, заощадити і відослати для потребуєчих наших рідних за океаном. . .”; подано лісту жертводавців.

- які зложили \$61.10 —” Гроші сейчас по святах вишлеть ся на руки Жіночого Союзу в Відні...”; підписані „Анастасія Григорчук, Пані Карпак, Грицькова.” Ч. 19
11. 5. „Український Червоний Хрест в Вінніпегу устроює великий базар”: „...величаву льотерію (вигравку) з якої дохід піде на поміч бездомним сиротам в старім краю... Тягнення пічне ся в суботу дня 14 мая і буде продовжати ся і в неділю, дня 15 мая, до години 12 в ночі... Ціна одного тикета \$1.00...” Ч. 19
11. 5. „Нота” — голови Української Дипльоматичної Місії у Вашингтоні Юліяна Бачинського до уряду Злучених Держав Америки в справі пропонуваного совітським урядом Російським заключена Торговельного Договору з урядом Злучених Держав”: Надрукований повний текст. Ч. 19
18. 5. „До всіх Вп. виборців Канорського округа”: Відозва Б. М. Савяка, кандидата на посла з рамени „Незалежної Фармерської Партії на округ Канора”. Ч. 20
18. 5. Заява дирекції Українського Інституту ім. П. Могили в Саскатуні: „...дня 24-го цвітня с. р. . . п. В. Свистун зрезигнував зі становища ректора й управителя Інституту... При сій нагоді Дирекція бажає оповістити, що провід в Інституті від тепер на дальше мають пп. Ю. Стечишин і А. Вавринюк. . . п. Стечишина вибрано ректором і йому віддано справу просвітно-виховну — . . . всякі економічні і фінансові справи передано п. Вавринюкову, як управителив. . .” Ч. 20
18. 5. Подяка й признання українцям в Америці й Канаді за матеріяльну допомогу українцям в Старім Краю й за політичну акцію в справі окупації Східної Галичини: Заклик до ще більш енергійної ак-

- ції — протестів. (д-р Евген Петрушевич, Президент Укр. Нац. Ради Західної Української Республіки). Ч. 20
18. 5. „Фільзофія Андрія Шандра”: Про інтерв’ю А. Шандра в вінніпезькій Free Press з 7. 5. підчас його побуту в Вінніпегу; критична аналіза редакції „У. Г.” Ч. 20
18. 5. „Справа української літератури”: Дві статті в цій справі, одна О. Иваха п. н. „Потреба своєї літератури Канад. Українцям”, друга Івана Данильчука п. н. „Канадійським Українським Літератам”. Ч. 20
18. 5. „Про календар Чернохліба”: Оцінка календаря (видання У. В. С.) — „За 18 літ житя в Канаді я мав всякі календарі — і канадійські і зі Злучених Держав. Правда, деякі були дуже інтересні, інші були менше інтересні, але такого, як Календар Чернохліба, я ще не мав. . . скажу, що хто не має Чернохлібового календаря, той не має дуже важної і вартної книжки. . .” (Допис „Гусятинця” з Монтреалу). Ч. 20
25. 5. Абсолютенти Манітобського Університету: Іван Корчинський закінчив IV-ий рік філософії, одержуючи степень В.А.; К. Продан закінчив V-ий рік рільничого курсу й одержав степень В.С.А. Ч. 21
25. 5. „До виборців округа Пелей”: Відозва в користь „Незалежного Фармерського кандидата на округ Пелей” Г. В. Сліпченка. Ч. 21
25. 5. „Лист з Австралії”: Лист колишнього прихильника большевизму, а теперішнього втікача з цього „царства” до Я. Волошина в Радісон, Саск.; лист писаний в Сидней, куди автор листа дістався із Сибіру. Ч. 21
25. 5. „Літературне питанє”: Редакція нав’язує до попередніх трьох статей на тему українсько-канадій-

ської літератури; признає, що це справа великої ваги — „А поле до праці широке. Вміла, досвідчена рука знайде матеріялу на кождім кроці. Життя нашого народу в сім краю, се дуже різнородна історія переживань, проб, пригод, досвіду; страт і зиску, невдач побіч з удачами...”; що до нарікань, що не заохочується талановитих до письменницької праці, на думку редакції, що не сама байдужість видавництв, чи загалу тут на перешкоді, але „брак можности присвятити досі сій справі більше уваги...”; заохочується тих, що відчувають в собі здібність і талант, щоб вони пішли на зустріч цьому покликанню бо: „Дійсних передових людей в яким би не було напрямі, ніхто не настановляв, лише вони самі своєю силою, впертостію і працею передові місця собі здобули...”

Ч. 21

25. 5. „Поляки в Монтреалі”: Передрук листів до редактора Montreal Daily Star А. Т. Кібзея й поляка під псевдонімом „А. Polander”. Ч. 21
25. 5. Градуанти Саскачеванського Університету: Юліян Стечишин і Іван Яців закінчили четвертий рік філософії, одержуючи ступень В.А.; Аполінарій Вавринюк осягнув адвокатський ступень L.L.B.; довша біографічна стаття „Р. Ф.”-а про Івана Яцева. Ч. 21
1. 6. „Перший український агроном в Канаді — Корній Софронович Продан”: Біографічна стаття з світліною з нагоди закінчення рільничого курсу й одержання ступня В.S.A.; в статті подано важливіші моменти з життя й науки К. С. Продана; м. ін. згадано період його учительовання серед наших поселенців: „Підчас учительовання в Сифтоні, Корній бере живу участь в народній роботі і приглядаєсь життю своїх земляків, що поселились в Канаді... спостерігає, що нашому фермерови тре-

ба науки, на полі рільництва, щоб досягнути засоби і бути на рівні з фермерами других народностей. Він пише на господарські теми в українських часописах в У. Голосі і К. Фермері, а задля браку фахового знання вступає в 1916 р. на Агрономічний Курс до Манітобської Агрономічної Колегії з ціллю придбати знання, щоб помагати своїм землякам, котрі простягають свої руки о поміч. . . Продан, се перший піонер між українськими емігрантами в цілій Північній Америці, що укінчив Агрономію. . .”
Ч. 22

1. 6. „Саскачеванські вибори”: Передовиця про вибори в Саскачевані 9. 6.; між кандидатами є українці Г. В. Сліпченко й Б. М. Савяк з рамени фермерських організацій: „Віримо, що оба згадані кандидати заслугоують на поперте всіх виборців тим більше, що самі виборці рішали на своїх конвенціях через своїх делегатів над вибором згаданих кандидатів. . .”
Ч. 22
1. 6. Справа учительського з'їзду в Манітобі: Стаття Н. Білаша.
Ч. 22
1. 6. „Комунізм чи неволя”: „Що думає наш большевик — Теорія большевизму стара — Диктатури пролетаріяту чи над пролетаріятом” і т. п. — стаття „Обсерватора”.
Ч. 22
8. 6. „Українське Жіноче Т-во в Келд, Ман.” — про потребу жіночих товариств в Канаді: „Українські жіночі т-ва в Канаді мають широке поле, більше як в старім краю. Нам жінкам треба зрозуміти, що ми є в молодім краю і від нашої роботи в части залежить, яка буде будучність Канади, котра бажає щоби ми своїх гарних і здорових прикмет, котрі ми привезли з краю, не губили, але заховали для загального добра. Щасте Канади не вимагає, щоби ми гарну пісню народну, чи церковну губили, штуку вишивання та мережання занедбували,

- смачні і здорові страви та печива легковажили а в інтересі Канади є щоб ми се плекали та дітий своїх вчили. Нам треба губити всяке зло, та темноту, а добрі річи плекати... Наші жєнщини в Келд, Ман. зрозумівши потребу такого товариства, зійшли ся в недїлю, дня 15-го мая с. р. і заснували „Жіноче Товариство ім. Княгині Ольги...” (Подала Марія Кордяк, секр.) Ч. 23
8. 6. „Літературні проби”: Відкриття літературної сторінки в „У. Г.” для „початкуючих будучих літератів”; на сторінці надруковано такі праці: „Сновида” (М.Ч.). „Вандрівка ночі” (Іван Данильчук), „Гіпноза дурійка „товаришів”” (О. Івах). Ч. 23
8. 6. „Протест проти дописи”: „... протест проти дописи, яка була поміщена в Канад. Українцєви, як ніби від виборців з Арран, Саск. ... Цїла згадана допись, се лише самі напасти... розбити нашу єдність на чужу користь...” (Підписані члєни комітету) Ілія Чорнейко, Ф. П. Демчук і ін. Ч. 23
15. 6. „Клерикали підносять голови”: В підсумках відбутих виборів в провінції Саскачевану й упадку кадидатів Сліпченка й Савяка редакція уважає, що до цього упадку багато причинилася римокатолицька політика з її клерикалізмом; слїдує критика єпископа Будки й його органу „К. Українця” за те, що не протиставилися, а навпаки сприяли цьому. Ч. 24
15. 6. Український Відділ при організації Канадійського Червоного Хрєста: Повідомлення, що 7. 6. створєно український відділ організації The Red Cross of Canada (заходами д-ра Йонкера, д-ра Новака і Я. В. Арсенича); заклик за членством, яке виносить \$1.00 на рік від особи Ч. 24
15. 6. Градуант Албертійського Університету: Григорій Косташ закінчив IV-ий рік філософії, одержавши стєпень В. А. Ч. 24

-
15. 6. „Справа Цвинтара Парохії св. Володимира і Ольги в Вінніпегу”: Відкритий лист про те, що громада при церкві купила цвинтар на таких умовах: „цвинтар має бути виключно власністю громади і не має бути звязаний з ніякими церковними інкорпораціями чи що.”; запит, чи зайшли, які зміни в цьому тому, що деякі особи подають такі чутки. Ч. 24
6. 7. „Новий робітник на поли медицини”: Про успішне закінчення студій д-ра Івана Оробка й одержання диплому M.D., M.C. (Стаття А. Т. Кібзея) Ч. 27
6. 7. „Ukrainian & Canadian Citizenship”: Повний текст промови М. Лучковича в англійській мові, що була „виголошена про Українців, а з осібна про Українців в Канаді, на конвенції фермерської організації в Альберті”. Ч. 27
13. 7. Відозва зорганізованих українок: Заклик за жертвами „Союзу українок міста Тарнови” за підписами Г. Совачевої, голови й А. Равич, секретарки; „Жіночого Союзу в Відни” за підписами Ольги Галаган, Олени Залізняка і Катерини Кононенко. Ч. 28
13. 7. „Позичка для Галичини” — передовиця: „Українська іміграція в Канаді зложила вже десятки тисяч долярів на поміч для старого краю, однак кож ся поміч була тільки для вдів, сиріт, калік і голодуючих. За сю поміч належить ся канадійським Українцям як найбільше признане і певна річ, що старий край буде завсігди з гордостю споминати своїх братів в Канаді, які прийшли йому з помочію в прикрій хвилі. . .”; але, хоч досі ця допомога була важною, на думку редакції найбільшу поміч, яку ми могли б дати старому краеві є допомогти йому стати на власні ноги — „Значить, старому краеві потрібна від нас полі-

тична поміч, а сю поміч ми можемо дати, піддержуючи морально і матеріально галицьке правительство під проводом д-ра Евгена Петрушевича..."; в зв'язку з відомостями, що каса „правительства Петрушевича бе ся вже з останками фондів” редакція радить правительству зтягнути позичку „а ми можемо йому позичку дати... Через розпродажу бондів зібрали Ірляндці в Злучених Державах для Шин Фейну десять мільонів. Чому не поспробувати-б нам зібрати в подібний спосіб для галицького правительства також якого мільона?”

Ч. 28

13. 7. „Ірляндія”: Стаття про те, що „Після 700 літ залежності від Англії Ірляндія нарештє виходить на волю. Здобуває собі волю власними своїми силами...”; а яка ж з цього наука Українцям? — „1) Не тратити духа... 2) „Хай пропаде незгоди проклята мара.” Ірляндці виграли тим, що до кінця вдержали єдність між собою... А в нас? Всі ми говоримо, що хочемо незалежної України, але й каже комуніст: „як не буде Україна комуністична, то проч з нею!” А за ним і соціал-демократ підгукує: „як не буде Україна збудована після Соціал-демократичної програми, то я її не хочу!” і т. д., „Нї... не на партії нам тепер ділити ся... тільки всім нам зєднати ся, зробити одну партію, що тільки незалежної України бажаємо, а доперва коли незалежність здобудемо, будемо говорити про те, які там порядки завести.”
- Ч. 28
20. 7. „Дипломатичне Представництво Західно-Української (Галицької) Народної Республіки в Америці”: Проголошення адреси Diplomatic Representative of Galicia, 1901 Columbia Road, Washington, D. C. за підписом д-ра Льонгина Цегельського.
- Ч. 29
20. 7. „Юліян Стечишин, Б. А. — Новий настоятель Інститута ім. Петра Могили”: Стаття, в якій описа-

не життя Стечишина від дитинства в селі Глищевій, приїзд до Канади 1910 р., заробітки на життя, студії в Брендонському семінарі, учителювання в публічних школах в Манітобі й Саскачевані, студії в Саскачеванському університеті й активна участь в церковно-громадському житті; автор статті закінчує повідомленням, що „Дирекція Інституту ім. П. Могили на своїм засіданню назначила п. Стечишина настоятелем Інституту, передаючи сим в його руки проваджене сеї нашої найбільшої і найповажнішої української інституції в Канаді. . .” (Подав М. Г.) Ч. 29

20. 7. „Албертійська „комбінація”: Едмонтонські „Новини” (ч. 20) проголосили, що „вони вже не є такими „Новинами”, як колись, а „комбінацією” „Новин” і „Фармерського Слова”; редакція „У.Г.” коментує в цій справі. Ч. 29
20. 7. „Монтреальські товариства”: „Монтреал — се велике портове місто. . . Українське населене Монтреалу виносить мабуть поверх 10,000. . . Тутешні Українці не мають до сего часу навіть такої інституції як „Народний Дім”. Дотогож ані одно товариство до сего часу не має свого власного льокалю. Всіх товариств є аж пять — чи що. . . Товариство ім. Маркіяна Шашкевича, котре містилось в льокалі при вулиці ч. 805 Нотр Дейм Іст. Кілька літ тому назад воно також зачислялося до активних. Та прийшли тяжкі часи. . . Товариство вже майже не існує. Друге з ряду є товариство ім. Ів. Франка. . . на Фронтенак вул. . . воно ледви животіє. Причина звісна. Товариство мало б бути католицьке. Тепер знов часи, як то кажуть „большевицькі”. Люди большевичать ся, а проводу нема кому взяти і хто знає як воно ще довго буде існувати. . . третє поважніше товариство ім. Т. Шевченка, п. ч. 121 Менюфєкчурер вулиці. . . При товаристві є ще і шкільне товариство укр. моло-

- діжи, що має особний відділ. . . При сім товаристві також працює і п. А. Т. Кібзей, котрий протягом зими дав ряд відчитів на різні теми. . . Далше — в Монреалі є ще два інші товариства — се: товариство асекураційне „Самопоміч”... Послідне — се недавно засноване большевицьке товариство „Воля”...” (Подав „Богдан”). Ч. 29
20. 7. „Справа самостійности Української Православної Церкви в Європі”. (Стаття „П.С.”) Ч. 29
20. 7. „МкГіл Університет в Монреалі”: Інформативна стаття про університет МекГілл від часу заснування (1821 р.), його факультети, студентів і т. ін., в розділі „Українці в МкГіл” подано, що „Першим (українським) студентом був Др. Г. Новак. Він укінчив свій медичний курс. . . Другим студентом . . . був др. Ів. Оробко. . . третим з ряду студентом є п. А. Т. Кібзей. . . На інших факультетах Українців нема. Східна Канада а з нею і Монреал спить і не журить ся про школи. Всі три дотеперішні студенти приїхали з заходу. . .” (Подав „Богдан”) Ч. 29
20. 7. „Кудеяр” — повість М. Костомарова: Нове видання У. В. С. Стор. 260. Ціна 1.25. Ч. 29
20. 7. „Літературні проби” — сторінка для молодих літераторів: Надруковані праці М. Петрівського, О. Іваха, Івана Данильчука й І. Хруставки. Ч. 29
27. 7. „Хатина” — повість — переклад з еспанського В. Самійленка: Нове видання У. В. С. Стор. 243. Ціна .75 ф. Ч. 30
27. 7. „Отвертий лист до „Кан. Українця” і Преосвященого єпископа Будки від виборців з округи Пелей, з кольонії Арран, Саск.”: Лист в справі „фармерських кандидатів” в минулих саскачеванських

- виборах, проти яких виступав і „К. У.” й єпископ Будка. Ч. 30
27. 7. „В справі „кандидатури Савяка”: Стаття Василя Балешти з Канори, Саск.; друкуючи цю статтю редакція подала свій коментар, а саме: „Даємо місце отсій статі, стоячи на принципі, що „повинна бути вислухана і противна сторона”...” Ч. 30
27. 7. „Смерть Панаса Мирного”: Вістка про смерть Панаса Мирного в Україні, автора численних повістей і оповідань: „Правдиве прізвище Мирного — Рудченко. Разом з своїм братом Іваном (що укритався під псевдонімом Іван Білик) написав він відомий роман „Хиба ревуть воли як ясла повні”, виданий 1880 р. Драгомановим у Женеві. Роман сей щойно за першої революції міг побачити світ на Україні під зміненою назвою „Пропаща сила”. Ч. 30
27. 7. „Безчещене українців” — передовиця; Стаття про те, що українці не перебирають в засобах в критиці одні одних. (Мова про допис „Івана Хомяка” в 14 ч. „Буковини”). Ч. 30
27. 7. „Вислід виборів в Альберті”: „Виборча боротьба в Альберті скінчила ся величавою побідою фермерів, зорганізованих в товариство „Злучені Фермери Алберти”. На 61 місць в провінціональній легіслятурі краю здобули фермери 39, або 8 місць понад половину. Ліберальна партія, в якої руках було до тепер правительство, дістала лише 14 місць. Робітничих послів вибрано 4 і незалежних 4... Говорячи про вислід виборів в Альберті, годі не спинити ся на однім, для всякого чесного Українця прикрім, інциденті... В окрузі Гвифорд було формально поставлених два кандидати: ліберальний — Андрій Шандро і фермерський — Михайло Черногус... Але вибори в окрузі не відбули ся. Чому? Виборчий урядник, Шандрів

швагер Гавриляк, зробив по номінації велике відкриття, а іменно, що на номінаційнім папері Черногуса імя було написане „Черногуз” а не „Черногус”. На тій підставі пан Гавриляк уневажнює номінаційний папір Черногуса і тишком проголошує свого швагра Шандра вибраним одноголосно... Як фармерське правительство в Альберті хоче здобути собі добре імя серед українських горожан, то повинно передовсім звернути увагу на швагрівські вибори в окрузі Гвиффорд і покласти їм на віки кінець... Послідне донесене з Альберти є, що після докладного перечислення голосів з округу Вікторія показав ся там вибраним фармерський кандидат, Українець Василь Федун... Панови Федуніви складаємо з нагоди його побіди як найщирішу гратуляцію” Ч. 30

27. 7. „Діточа література і будучність народу”: Стаття Мих. Грушевського. Ч. 30
27. 7. „Внутрішнє положенє на Україні”: Стаття П. Феденка. Ч. 30
3. 8. „Західно-Українська (Галицька) Народна Републіка до всіх уроженців Галичини і північної Буковини”: Проголошення народної позички — „На основі декрету з 21 червня 1921 року, виданого Президентом Республіки д-ром Евгеніом Петрушевичом, розписуєть ся отсим першу народну позичку до розпродажи в Домінії Канади серед тутешних уроженців Галичини та північної Буковини, а то в висоті 1,000,000 долярів. Бонди сеї ПОЗИЧКИ НАРОДНОЇ СВОБОДИ будуть звучати на \$25, \$50, \$100, або \$500 канад. валюти та мають бути викуплені назад Західно-Українською (Галицькою) Республікою до десяти літ від їх видачі, за готівку в канадійській валюті. Сему, хто купив сі довжні листи (бонди) будуть вони приносити 8% річно... головним агентом для розпо-

дажи бондів сеї Позички Свободи... синдикат, на чолі котрого стоїть Ф. А. Бойер, у Монтреалі, 604 Друммонд Билдінг... Др. Лонгін Цегельський, Представник Західно-Української (Галицької) Республіки”.

Ч. 31

3. 8. „Фармерство і Будучина” — стаття М. Лучковича. Автор починає статтю таким твердженням: „Я не є старим досвідченим фармером, але мені здається, що студіюючи жите фармерів і їх поступ, я дещо про фармерство розумію. Я знаю, що рільництво є підставою всякого богацтва, добробуту і щастя. Я знаю, що в краю, де хлібороби є свободні, кождий є свободний і повинен бути щасливий...”
- Ч. 31-32
3. 8. „Позичка для Галичини розписана”: Передовиця про позичку для уряду Західно-Української (Галицької) Народної Республіки... Позичка для галицького правительства є чесна і чиста справа, ведена публично, явно і законно. Кампанія за сею позичкою провадить ся за дозволом Канадійського Правительства”; заклик редакції до піддержки в цій справі.
- Ч. 31
10. 8. „Вінніпегські Українці за Самостійною Галичиною”: „Галичина не може остати під польським ярмом і канадійські Українці зроблять все, що є в їх силі, аби Галичину як найскорше визволити. Таке вражине мусів винести кождий учасник масового віча, що відбуло ся в неділю вечер, 7-го серпня, в Квінс Театрі, в Вінніпегу... Віче було скликане комітетом, зложеним з редакторів всіх українських газет в Вінніпегу та найвизначніших українських горожан міста. Так само бесідники були з ріжних таборів українського громадянства. Предсідателем віча був п. Я. В. Арсенич, секретарем п. І. Слюзар. Перший бесідник п. Мир. Стечишин, оповів присутним свої вражіння з не-

давньої своєї подорожі до Європи. За ним п. З. Бичинський, подав нарис політичної ситуації, а о. др. Й. Жук представив вагу хвилі. . . С. Ковбель про. . . Укр. Червоний Хрест. . . про буковинських Українців о. П. Божик, а о. Лев Вань, як очевидець, описав одушевлене з яким українське населене Галичини боролось за волю свого краю. Наконець п. Т. Д. Ферлей закінчив віче горячою промовою про моральну і матеріальну поміч, яку канадійські Українці можуть і повинні дати старому краю. . .”; по вічі вислано каблеграму до Лойд Джорджа в справі Галичини. Ч. 32

10. 8. „Ціла родина згинула від грибів”: „В Стюартбурн (в Манітобі) згинула від утхроєня „дурними” грибами ціла родина Фреда Гуски, що складала ся з батька, матери і пятеро дітий. . .” Ч. 32
10. 8. „На що є Галицька Позичка Свободи” — передо-
виця. Ч. 32
10. 8. Український відділ на Канадійській Національній Виставі в Торонті: „Признане самостійности України у великій мірі залежить від того, як багато світ буде знати про Україну. Отже нашим народним обовязком є як найбільше проголошувати перед світом нашу справу. А найкращим місцем на се є вистави”; заклик до наших людей, щоб прислалли всякі речі народнього виробництва — те, що привезено до Канади з Старого Краю, як і те що вже тут вироблено. (Український Виставовий Комітет, М. Мігайчук, секр.) Ч. 32
10. 8. Звіт з учительської конвенції: „Одинайцята Конвенція Укр. Учительства в Манітобі відбула ся на днях 22 і 23 липня с. р. в Народнім Домі в Вінніпегу. . .”; подано справи над якими учителі дискутували, як також резюме промов прелегентів — д-ра О. Сушка й Проф. І. Боберського; А. Лісо-

- виський очолив організацію на наступний рік. (Подала Г. Романчич, секр. з'їзду) Ч. 32
17. 8. „Телеграми в справі Галичини”: Тексти телеграм в англійській мові вислані до Лойд Джорджа в Парижі в справі Східної Галичини. Ч. 33
17. 8. В справі допомоги Україні: „Робітничі Вісті” дуже завзято виступають проти всякої помочи для українського народу. Кажуть, що помагати українському народови — се контрреволюція. Але російському народови вони помагати раді... 7-го серпня в Укр. Роб. Домі засновано комітет помочи голодуючим в совітській Росії...” Ч. 33
24. 8. „Митрополит А. Шептицький вже в Канаді”: „Монреал, 17 серпня — Ексцеленція Митрополит А. Шептицький, як доносять англ. часописи, — в своїй офіційальній подорожі, на яку дала йому дозвіл конгрегація католицької церкви, прибув до Монреалу а потім виїде до західної Канади, Злучених Держав, Аргентини і Бразилії, щоб виеднати симпатії для собратів — Українців східної Галичини, які находять ся з причини сімлітного лихолітя війни в оплаканім стані...” Ч. 34
24. 8. Некролог: „Христина Войценкова з Сервінських, подруга головного директора Української Видавничої Спільки в Канаді, умерла 15 серпня, в домі своїх родичів на фармі в Експенз, Саск. . . проживши 29 літ. Покійна походила з Київщини...”; похорон відбувся 19-го серпня на цвинтарі в Елмвуд у Вінніпегу. Ч. 34
24. 8. „Мимоходом”: „В Едмонтонї, в Алберті відбуло ся 7 серпня українське большевицьке віче і на вічу виступав головним бесідником... Осип Мегас! Той самий Мегас, що їздив до Парижа...” Ч. 34
24. 8. „Українці в Торонто”: Жмут новин з українського громадського життя в Торонті під такими на-

головками: „Безробіте”; „Українські Бонди”; „Телеграми до Лойд Джорджа”; Відчит в „Тов. Шевченка” (студента М. Мігайчука); „Большевицькі Збори”; „Число Українців”: „У великій сій східній метрополії живе не мале число Українців. Числили їх колись до 7,000, тепер їх мабуть менше. Війна, ре-еміграція та безробіте під теперішний час, зменшила се число значно. . . Українське життя пливе тут як і у всіх більших містах східної Канади. Люди ділять ся на дві фракції — Українці — католики і Українці — большевики. . . істнує тепер здаєсь аж два відділи большевицького товариства „Згода”. . . Є в Торонто товариство ім. Ів. Франка при укр. церкві. . . У великій сій східній метрополії є до тепер два укр. студенти, — п. Мігайчук, Студ. ІV. року дентистики на торонтонськїм університеті і п. Гуменюк, студ. ІV р. права. Оба вони прибули з заходу. Саме Торонто не витворило нічого. . .” Ч. 34

24. 8. „Доки ще не запізно” — стаття Ю. Стечишина про вагу вищої освіти: „. . . Про кращу долю українського народа нема що навіть говорити, коли та його інертність відносно школи і науки не буде усунена, коли наше молоде покоління не буде відповідно образоване, і коли воно не буде приготоване до дійсної конструктивної роботи. На українських учителях, священниках, студентах і на других свідомійших українських особах лежить тяжкий обовязок власне усунути ту інертність. . . Коли всі згадані верстви нашої суспільности постановлять се зробити, коли всі поагітують енергічно за тим, щоби ані одна дитина в шкільнім віці не марнувала свого молодого віку поза школою, а кожда здібнійша дитина пішла до висших шкіл, то певно вислід буде инший, чим сего року; Стечишин підкреслює рівночасно вагу національного виховання: „Нам треба по-

- дбати про те щоби наша інтелігенція працювала між нами, щоб вона допомгла чимбудь в відбудованню нашої української держави, а одинокий спосіб сего доконати— є виховати ту молодіж в своїм дусі, навчити її хто ми, чії сини. . .” Ч. 34
24. 8. „Український винахідник з Галичини, села Гарасимів, пов. Городенка, Іван Світик”: Іван Світик оголошує свій винахід „Dancing Doll Toy” й те, що продає шері для виробництва цього винаходу в сумі \$75.00; заклик до українців, щоб піддержали цю акцію й тим допомогли розбудувати виробництво цього винаходу. Ч. 34
24. 8. „До українських дітей в Америці і Канаді”: Відкритий лист Михайла Таранька із заохотою до передплати дитячого журналу „Світ Дитини”, що виходить у Львові. Ч. 34
31. 8. „Офіціальний тростіс віддає школи”: „Посол Н. Григорчук, будучи минувшого тижня у Вінніпегу, бачив ся з мін. просвіти Торнтонем і сказав, що правительство віддасть богато шкіл з під управи офіціального тростіса знова під заряд місцевих тростісів. Між иншими є в перших, школа дистрикту Пайн Ривер. Як відомо, се стало ся в наслідок закидів що до офіціального тростіса опозиції, в якій наші послі дд. Григорчук і Якиміщак вели перед і видно, що їх праця не пішла на марно. . .” Ч. 35
31. 8. „Дещо з діяльности „Каменярів”, Укр. Студентського Кружка при Інст. П. Могили в Саскатуні”: Інформативна стаття про початки кружка й діяльність за минулий рік. (Подав В. Буряник, секр.) Ч. 35
31. 8. „Найбільший скарб”: Передовиця про вагу освіти — „Є один в світі скарб, якого ні злодій не вкраде, ні обманець не видурить, „ні вода не забере, ні во-

гонь не спалить". Сим скарбом є наука. Людина може дістати половину земської кулі, може дістати всі мільйони найбільших мільонерів світа, а як не буде мати розуму в голові, то все те втратить. За те з розумом і в найприкрійших обставинах найде ся рада. . . Світ нині належить до тих, що мають розум, а розум можуть мати передовсім ті, що дбають про школи. . . Тимчасом народ без образованих людей не може й свого власного краю в своїх руках вдержати. . . Тому кожний Українець, що дає діти до висших шкіл, не тільки робить добре для своїх дітей, але й сповняє свій великий національний обовязок. . . Як буде сего року у висших канадійських школах тисячка українських студентів, то се знак, що український народ в Канаді є на дорозі до кращої будучности. Як же буде Українських студентів кілька тисяч, то можна буде сказати за нашим великим поетом, що: „усміхнеть ся заплакана українська мати”. Буде їй чого усміхнутися”. Ч. 35

31. 8. „Галичина чи Східна Галичина”: Стаття на цю тему; подаючи історичні факти в зв'язку з назвою Галичини, редакція „У. Г.” доходить до висновку, що „одинокa правильна назва для української Галичини є „Галичина”, а не „Східна Галичина”. Ч. 35
31. 8. „В інтересі правди”: Мир. Стечишин (редактор „У. Голосу” — О. В.) відповідає „Українським Робітничим Вістям” на закиди зроблені йому в ч. 68 в зв'язку з його працею як секретаря „Надзвичайної Дипломатичної Місії Української Народної Республіки” в Вашингтоні. Ч. 35
31. 8. „Др. Іван Оробко”: Стаття про д-ра Оробка, його членство в „міжнароднім Лікарським Тов. „Альфа, Омега, Альфа”, й відкриття його медичної канцелярії в Едмонтоні. Ч. 35

31. 8. „Посол Вас. Федун”: Біографічна стаття про ново вибраного посла до албертійської легіслятури; опублікована разом із його знімкою. Ч. 35
31. 8. „Подяка виборцям округу Вікторія”: Посол Василь Федун дякує виборцям за піддержку — „Насамперед треба признати, що наші жінчини... в часі виборчої кампанії і в день голосовання відіграли дуже визначну роль, за що їм належить ся першим повне признане і щира моя подяка. Говорю найперше про жінок, тому, що вони перший раз приступили до виборчих урн і перший раз вивязали ся з свого горожанського обовязку так, як би до того приготовляли ся через довгі роки... чергово дякую всім виборцям цілого округу, що так непохитно і з такою вірою у свої власні сили і з довірем до свого чоловіка, віддали свої голоси і тим самим задивували не лише своїх противників, але й противників інших народностей... Я з повною гордістю дивлю ся в будуччину... Ви доказали свою зрілість за права і справедливість наших людей не лише нашого округу але й цілої провінції...” Ч. 35
7. 9. „Митрополит Шептицький у Вінніпегу”: „Після приїзду, Митрополит Граф Андрей Шептицький став гостем єпископа Будки. „Моя поїздка не є політична”, заявив митрополит новинареви англ. часописі „Трібюн”. Я бажаю лише переконати Українців Канади і Канадійців про велику потребу помочі для Галичини, головно для сиріт. Коли що не зробить ся як найскорше — вкінці підчеркнув, — то багатьом прийде в поміч хиба смерть... Митрополит є першою особою впущеною до Канади на папський пашпорт.” Ч. 36
7. 9. „Виборчі міркованя”: Допис „Обсерватора” з Саскачевану. Ч. 36
7. 9. „Українська інтелігенція”: Передовиця про те, що „найбільший недостаток українського народу —

се брак інтелігенції. . . на кождих 133 Українців в Галичині припадає тільки один інтелігент! На великій Україні — ще гірше. . . Однакож брак української інтелігенції є тільки половина лиха. Другою половиною лиха є те, що українська інтелігенція не є відповідно вихована. . .”; не маючи своєї власної держави з відповідними науковими інституціями українські студенти на рідних землях виховують ся в польських, російських, чи інших школах, що дуже часто лишає небажані наслідки на характері й на світогляді молодих студентів-українців: „Тому відроджене України є нерозривно звязане зі зміною системи виховання. Українці мусять пошукати у чужих краях за учителями і новими способами научування молодіжи. Оттут може стати в великій пригоді українському народови українська інтелігенція, вихована в канадійських школах. . . Англо-саксонська культура — се скарбниця, з якої Українці повинні черпати повними пригорщами. А середником через який Українці можуть черпати з сеї скарбниці, є в першій мірі українська інтелігенція, вихована в Канаді. . .” Ч. 36

7. 9. „Нова партія”: Стаття, яка аналізує оснування нової канадійської „національно-прогресивної, або фермерської партії” під проводом Крірара; в протилежність до агітацій деяких українців, щоб піддержувати цю партію, редакція радить бути обережним, бо „поки не будемо знати, що доброго приносить нам національно — прогресивна партія, то навіть нерозумно обіцяти їй піддержку.” Ч. 36
7. 9. „Школа для Українців”: „В Йорктоні, недалеко колегіяльного інституту методисти побудували для Українців школу. Священик Методистів Гартлей, буде мати над школою нагляд.” Ч. 36
7. 9. „Канцелярія старокраєвих справ”: „В. Г. Гривнак, нотар і магістер з Йорктон, Саск. переніс ся до

Вінніпегу до адвокатської фірми Гіп і Арсенич, де полагоджує всі старокраєві справи.” Ч. 36

7. 9. „Вісти з Торонто”: Про віча в справі українських бондів; відчити на різні теми виголосили М. Мігайчук (студент дентистики), о. д-р Редкевич, А. Т. Кібзей і інші; Відвідини Митрополита Шептицького — „В вівторок 23 серпня загостив до Торонто Митр. А. Шептицький. Через цілий час перебування гостив в Архиеп. Мкніла. В укр. церкві був на вечірні у вівторок 23 серпня. . . В середу 24 серпня відвідав Гамілтон, Всюди витають його щиро. В англійській пресі появились довші статі. . .”; „Укр. участь в Канад. Виставі — яка розпочала ся 27 серпня, отворенем лорда Бинга, нового губернатора Канада, має і український відділ. . . добр. Мигайчук і Крат докладають всіх зусиль, щоби зібрати як найбільше річий, та щоби справа принесла належні успіхи.” Ч. 36
7. 9. Про громадське життя в Реджайні, Саск.: „В Реджайні засновано Тов. Просвіти. . . в половині марта с. р. . . свідомі одиниці в Тов. Просвіти працюють оскільки можливо, щоби чим скорше побудувати Укр. Нар. дім в Реджайні, під котрий вже закуплено за 700 дол. площу. . .” Ч. 36
14. 9. Резигнація офіційного тростіса: „Манітобська Газета (урядова) оголошує, що офіційний тростіс 30 шкільних дистриктів в Манітобі, п. Айра Стратон зрезигнував. . . Багато шкіл вже віддано місцевим тростісам і ми не помилимо ся, коли скажемо, що се найбільше завдяки виступам наших послів дд. Григорчука і Якиміщака, а з Англійців Стембриджа і інших. Як би не їх опозиція, то п. Стратон бувби може й дотепер на становищу урядового тростіса і дальше був би урядовав так абсолютно, як колись російські царі”. Ч. 37

14. 9. „Справа Сх. Галичини на Мировій Конференції — стаття М. Лозинського. Ч. 37
14. 9. „Многopартійність”: Редакційна стаття про многopартійність серед українців; на думку редакції „Велике число українських партій — се язва, що розкладає тіло української нації. Організм людини має в собі тільки дві партії: червоні і білі тільки. Організм нації також не вимагає більше партій. . .” Ч. 37
14. 9. „Яке число українців живе в Канаді”: Стаття Т. Д. Ф. (Т. Д. Ферлея — О. В.) в якій він дає огляд статистики населення в трьох західних провінціях (Манітобі, Саскачевані й Алберті) й підкреслює, що є трудність відшукати українців в цьому списові. Він пише: „Тут побачите, яке число різних народів живе в сих провінціях. Є всі лише наших дасть біг — хотяй ми знаємо, що в самім Вінніпегу живе около 15 тисяч Українців. Правда, є в сій статистиці і наші, біда лише в тім, що за нашими треба шукати під ріжними назвами. І вина в сьому в першій мірі таки наша власна, бо ми й самі називаємо себе ріжно: Австріяки, Галіціяни, Буковинці, Русини, Малороси, Хахли і Українці, а може є ще і яка инша назва. Та я вже не міг дошукати ся. Після сьої статистики жило в сих трьох провінціях в 1916 році 1,698,220 душ. На се число, крім 39,147 Індіян, складають ся всі європейські народи, які тут поселились і які є вчислені по своїм національним походженням. . . А наших тих, що були на стільки свідомими, що знали як записувати себе, є раптом 36,103 Українців. . .” Дальше автор доказує, що українців в західній Канаді фактично є 203,882, а до цього висновку він дійшов, обчислюючи в списковій матерну мову даних народів. Ч. 37
21. 9. „Міністер Догерті боронить Українців”: „У вівторок 13 вересня виголосив перед зборами Ліги

важну для Українців промову канадійський представник Догерті. Канада, сказав Догерті, сама безпосередно не має ніякої користі з Ліги, але безворканя причиняє ся до її удержання. Тому Канада є оправдана ставити до Ліги домаганя, в яких вона посередно заінтересована. Одним з таких домагань, є, щоби Українцям зі Східної Галичини діяла ся справедливість. В долі сих Українців Канада є заінтересована, бо в Канаді є 350,000 українського народу. Телеграми з Парижа кажуть, що Догерті виголосив в користь Українців сильну промову.”

Ч. 38

21. 9. „Непорозуміне і відшкодоване”: Редакційна стаття звертає увагу на допис Т. Д. Ферлея („У. Г.” ч. 37) про його розшуки в переписі населення в західних провінціях в Канаді з 1916 р.; про дурноту, чи несовісність урядників, що провадили перепис, наслідком чого 136,250 українців записано, як Австрійців; тим більше воно відбилося на українцях, бо це був рік війни, а Австрія — це була держава з котрою аліанти (й Канада) були в війні; цей факт дуже уємно відбився на українцях, бо, — стверджує редакція — „Як мало се виглядати канадійським урядникам? Очевидно, що їм мусіло виглядати, немов би то галицькі Українці були ще більшими Австрійцями, чим дійсні Австрійці — Німці. Він мусів дивити ся на тих людей, як на людей небезпечних для Канади. Коли-ж і стрічав Українців, що називали себе Українцями, то мав причину підозрівати їх, що вони тільки ховають свою „австрійськість”. Людий судить ся завсїгди після більшости, а не після меншости. Оттак і вийшло, що до Українців в Канаді прилипла підчас війни слава ворогів Канади. . . За стараннями свідомійших Українців вдало ся нарешті переконати канадійське правительство, що Українцям в Канаді в дійсности діяла ся кривда. І тоді

канадійське правительство взяло ся направляти кривду в той спосіб, що зачало помагати Українцям в світовій політиці. . .”; дальше згадано дозвіл правительства на виїзд української делегації на мирову конференцію в Парижі; виступ Догерті на зборах Ліги Народів в Женеві; щодо останнього редакція уважає, що „Ся промова — се перший публичний голос на світовій арені за Українцями і через те він має кольосальне значіне. . . Виступом міністра Догерті канадійське правительство публично заангажувало ся до оборони прав українського народа в Галичині. . . За свої мимовольні провини супроти Українців в Канаді канадійське правительство дає Українцям гідне відшкодоване. . .” Ч. 38

21. 9. „Мимоходом”: В цій статті з’ясована шкідлива робота комуністів і їх органу „Укр. Робітничі Вісти”, спрямованих проти акції Українського Червоного Хреста в Канаді й його праці в користь потребуючих українців в Європі. Ч. 38
21. 9. „Українці перші до нагороди на виставі”: Вістка за „Торонто Стар Віклі” з 10.9. осуджує, що „у чисто українську роботу закрали ся канадійські впливи, що псують первісні вишивки недорічними комбінаціями модерних коронок. . . Тому нагороди будуть ставити за усліве, що виставлена робота має бути вірна національній характеристиці. . .” (мова про Канадійську Національну Виставу — О. В.). Ч. 38
21. 9. „Посвячене угольного каменя Інституту Просвіти в Вінніпегу”: „. . . відбуло ся урочисте посвячене угольного каменя під канадійсько-український Інститут „Просвіти”. На церемонії посвячення між иншим були: львівський Митрополит Андрей Шептицький, єпископ Будка, посадник міста Вінніпегу Парнел з жінкою, прем’єр Манітоби Гон. Норіс,

- і Т. А. Крірар, бувший міністер рільництва, теперішній голова фермерської прогресивної партії в Канаді. На посвячене зібрала ся велика громада вінніпегських Українців, числом около 5,000 осіб. . .” Ч. 38
21. 9. „Віче в справі свободи Гал. Республіки”: Про віче в Етелберт, Ман., 4. 9. в справі закупна Бондів Свободи Зах. України; в цій цілі зорганізовано комітет котрий очолив Н. А. Григорчук. (Подав М. Ситник, секр. зборів) Ч. 38
21. 9. „Дещо про упадок Української Нар. Торговлі в Алберті”: Аналітична стаття Н. В. Гавінчука про банкрутство Народної Торговлі в Алберті. Ч. 38
28. 9. „Український День в Раді Ліги Націй”: Про дискусії на одній з комісій Ліги Націй в справі Галичини з приводу виступу канадійського делегата в цій справі. Ч. 39
28. 9. „Безробіте” — передовиця: „Було безробіте в літї і ще гірше безробіте буде в зимі. Але в літї жити лекше, чим в зимі. . . Серед українських робітників в західній Канаді завів ся здавна звичай зїзджати ся на зиму до міста вчасти на відпочинок, вчасти в надії на вишукане якоїсь нової роботи. . . наша рада для тих українських робітників, що не мусять їхати на зиму до міста є: Тримайте ся сего року від міста далеко! Не дуріть себе надїями, що якось то буде. Бо скрізь по містах сего року буде зле. . . Те саме тичить ся і тих фермерів, яких кортить перенести ся до міста. Сидіть на фармах, як вам добре. . . Фарма в Канаді є найпевнішою асекурацією проти безробітя. Про се повинен пам'ятати не тільки кождий фермер, але й кождий міський робітник.” Ч. 39
28. 9. „В справі позички для Галичини”: Вияснення в цій справі з приводу негативної статті в „Українських Робітничих Вістях”, ч. 77. Ч. 39

28. 9. „Мимоходом”: В рубриці під цим н. порушені такі справи: Наклепи на Мир. Стечишина в „Українських Робітничих Вістях”; вияснення О. Мегаса в тім же часописі про його участь в мировій конференції, як делегата Українського Горожанського Комітету, головню фінансовий аспект цієї справи; про те, що „Канадійський Українець” оповістив, що В. Балешта є „перший український адвокат в Саскачевані”, що не є згідне з правдою. Ч. 39
28. 9. „Відозва до женщин”: Стаття Анастазії Григорчук з Етелберт, щоб жінки зацікавилися українськими позичковими бондами й купували їх — „Ми лише зичимо сі гроші, а не даруємо... Колиб і справді прийшлося подарувати ті гроші, то ми не повинні за ними жалувати... Робота тих, що полягли на полю битви неоцінена. Сі гроші, що позичимо, що значать проти того, що герої життя свої віддали для нас?... Тут не лише о гроші ходить, а щоби була між нами солідарність, щоб чужі люди бачили, що ми всі до одної мети стремимо, щоб бачили, що наші женщины також не сплять, а інтересують ся світом, мають любов до свого народа...” Ч. 39
28. 9. „Перший день на новім господарстві” — автор Ілля Киріяк: Із збірки нарисів з життя поселенців в Канаді. Ч.39
5. 10. Побачення українців з прем'єром Канади Мієном: „...редактори місцевих українських часописий та інші визначні українські горожани мали побаченне з премієром у вівторок 27 вересня в готели Роял Александра. Речником сего гуртка Українців, був адвокат п. Я. В. Арсенич. Справи, які в розмові з премієром порушено були: дипломатична поміч Канади в справі Галичини, полекші для Українців в набуваню канадійського горожанства і зо-

крема полекші для українських жінок в набуванню горожанства... В розмові з прем'єром брали участь крім речника також і другі присутні, а іменно: пп. Ферлей, Бичинський, Стечишин, Слюзар, Гикавий, Войценко... Враз з Українцями був у прем'єра фінансовий агент галицького уряду п. Боєр, який у кількох випадках також брав участь в дискусії.”

Ч. 40

5. 10. „Українці відзначили ся в параді”: „...відбула ся на вулицях — Вінніпегу „парада поступу”... взяли в ній участь також Українці, додаючи вози, відповідно удекоровані. Один представляв поступ українського поселенця в Канаді за час 25 літ... Другий віз представляв обжинки на Україні... Напись на возі інформувала глядачів, що „Україна — країна веселости і богацтва — доси боре ся проти ворожого ярма”... Була се найуспішнійша парада в місті після війни. Українські вози, а головно другий, що представляв обжинки, належали до тих, що звернули на себе найбільшу увагу, і про се виразно згадали оба вінніпегські денники...”
- Ч. 40
5. 10. „Галицька справа і вибори”. — Передовиця про те, що є в інтересі Канади, щоб справа Галичини була вирішена в користь українців незалежно від того, що в Канаді є українські поселенці, але тому, щоб забезпечитися від дальших воєн, Канада поступила правильно в цьому напрямі через свого речника Догерті в Женеві; деякі канадійці уважають, що становище яке Канада зайняла в цій справі було з метою здобути симпатію канадійських українців і тим самим здобути їхні голоси в наступних виборах; так інтерпретує цю справу один кореспондент в саскачеванському часописі „Стар”; на думку редакції „У. Г.”: „Канадійський делегат на зборах Ліги Націй робив лише те, що всякий инший канадійський делегат, без

уваги на свою партійну приналежність, повинен зробити. Тут розходить ся не о партію, тільки о те, чи для Канади не буде з того шкода, як галицька справа буде дальше загрозувати мирови цілого світа. І нашою річю є звернути на се увагу, аби галицьке питане підчас надходячої виборчої боротьби не стало партійним питанем... У кожній канадійській партії є менше, або більше впливові Українці. Вони повинні постарати ся аби партійним провідникам представити вагу і розв'язки галицького питання. Вони повинні представити се не як Українці, а як канадійські горожани, яким ходить о добро самої Канади. Вони повинні витягнути від партійних провідників зобов'язане, що будуть продовжувати роботу, яку зачав Догерті, колиб самі дістали власть в руки, а не будуть їй перешкаджати, коли не дістантуть власти в руки..." Ч. 40

5. 10. „Публична Заява” — М. Мігайчука: „Я... бувший предсідатель зборів Укр. Черв. Хреста в Отаві 1920 року, заявляю публично, що Осип Мегас не давав там жадних звітів; ані звіту з гроший, які йому Укр. Кан. Гор. Комітет посилав... Першого дня на сих зборах він говорив де що про те, що він бачив на Україні, однак то не був звіт з його діяльності в Парижі, як укр. делегата...” Ч. 40
5. 10. „Чи можлива у поляків поправа?": Стаття д-ра Кирила Трильовського написана для „У. Г.” Ч. 40 - 41
12. 10. „Плятформи партій” — редакційна стаття подає плятформи канадійських політичних партій, яких є чотири: Консервативна; Національно-прогресивна; Ліберальна; Канадійська робітнича. Ч. 41
12. 10. З приводу побуту Митрополита Шептицького в Канаді: Заклик Й. Сікорського і І. Габруха до ук-

- раїнців в Канаді, щоб використали присутність Митрополита в двох справах, а саме: щоб на наших протестах до державних чинників в справі Галичини Митрополит „поставив своє ім'я”; а друга справа, це проблема нежонатих священників в Греко-Католицькій Церкві в Канаді. Ч. 41
19. 10. „Комуністичні дурисвіти” — передовиця: Полемічна стаття з українськимим комуністами й їхнім органом „Українські Робітничі Вісти”. Ч. 42
19. 10. „З виборчого руху”: Про передвиборче віче в Канорі, Саск. 8. 10.; на вічу промовляли Г. Сліпченко, Мих. Стечишин, В. Свистун, В. Габора, Денис, Михайлюк і інші; відбулося голосування на вибір кандидата на округ МекКензі й вибраним був В. Свистун; постанова, щоб ці збори не були рішальними в справі кандидата; треба скликати ще одні збори 22.10. в Канорі в „гали Дутчака”. (Подали Іван Хабун, голова, Г. Стратійчук, секр.) Ч. 42
26. 10. „На Рідну Школу в Галичині”: Стаття д-ра С. Демидчука за фінансовою підтримкою цієї інституції. Ч. 43
26. 10. „З нагоди побуту митрополита Шептицького в Канаді”. — Передовиця про побут митрополита в Канаді й сподівання, що одна з його важливіших місій буде заговорити перед світом в справі поневоленої поляками Галичини тим більше, що „органи католицької церкви в Канаді, українські і неукраїнські, розписали ся дуже широко про значіне митрополита для українського народу... і прирівняли його до такого великого католицького достойника і бельгійського патріота як кардинал Мерсіє...”; дальше, ще перед приїздом митрополита на цей континент, урядовий орган уряду Петрушевича „Український Прапор” писав, що „приїзд митрополита до Канади є звязаний з ін-

тересами української державности в Галичині, і що митрополит, як голова гр. кат. церкви, пануючої церкви укр. народу в Галичині, виступить рішучо як оборонець незалежності нашого народу в Галичині...”, а до тогож „приїзд митрополита в Канаду припав у дуже важну пору, якраз коли український нарід через своїх провідників поробив стараня в канадійського правительства щоби вони устами преміера Міена в Лондоні і делегатів Догерті та Перлея в Женеві порушили справу остаточного вирішення державного становища Галичини. Очевидне заключене було, що й митрополит Шептицький ужие своїх звязків на те, щоби ще в більшій мірі вплинути в тім самім напрямі на тутешне правительство, як рівнож, що поможе справі через рішуче і ясне здекляроване свого становища що до прав українського народу до своєї державности в Галичині... Замість сподіваного митрополит Шептицький заявив в пресі, що він не приїхав в політичних цілях тільки гуманітарних... Ми не видимо ніякої користи для українського народу Галичини з такої мовчанки митрополита... Справа ся на стільки явна-славна і пекуча, що мовчанка не видержує критики, тимбільше, коли се дієть ся в часі, як український народ в Канаді в сій справі забуває за свої домашні сварки, і одностайно домагаєсь вирішення справи Галичини в користь української державности... Як українська газета, для котрої є дорога справа державної незалежности Галичини, як газета, котрої читачі в більшости є членами греко-католицької церкви, „Український Голос” уважає своїм обовязком порушити сю справу не для того, щоби нарушити особисто митрополита, але з огляду на добро української справи...” Ч. 43

26. 10. „Українці зложили вінець на гробі Вашингтона”: „Др. Лонгин Цегельський, дипломатичний представник Галицької Републики, в товаристві о. Пет-

ра Понятишина, д-ра Р. Березовського, д-ра Луки Мишуги... адвоката Кернса, бувшого члена стейту Нью Джерзі... відбув паломничу поїздку до американської національної святині в Мавнт Вернон, недалеко Вашингтону і тут на гробі першого президента Злучених Держав, Юрія Вашингтона, зложив вінок з такою написею: „Славному борцеві за Свободу — від Галицької Республіки, що саме бореться за волю”. Зложивши вінок Др. Цегельський виголосив до зібраної... численної публіки коротку промову.” Ч. 43

26. 10. Річні збори Українського Студентського Кружка в Вінніпегу: Про збори 16. 10. в залі Укр. Народного Дому; М. Залозецького вибрано на голову кружка, а О. Є. Малицького на секретаря; м. ін. рішено нав'язати ближчі взаємини з студентами Бурси Митр. Шептицького в Ст. Боніфас. Ч. 43
2. 11. „Маніфест президента Галицької Республіки до Українців Канади”: Надрукований повний текст, в якому, м. ін. сказано: „... Давна Ваша Батьківщина пересилає Вам своє поздоровлене й глибоку та сердечну подяку за те, що Ви в сій для українського народу рішачючій хвилі, станули під прапором ідеї самостійности Галицької Держави, за яку стільки нашої крові леться в Старім Краю, — що ви станули однозгідно в один український фронт та устами Вашого міністра п. Догерті заапелювали до представників цілого світа зібраних в Женеві, щоби вони допомогли визволити Дорогу Галицьку Батьківщину з неволі ляхського наїздника... Отже Ваша допомога Галицькій Вітчизні увійде на сторінки нашої історії визвольних змагань...” Ч. 44
2. 11 „Тяжкі часи”: Редакційна стаття з аналізою тяжких часів в Канаді — безробіття, низькі ціни на фермерські продукти і брак ринку на них і т. п.;

висновок: „причиною тяжких часів в Канаді є те, що через війну вартість європейських грошей упала, а вслід за тим і другі ціни пішли страшенно вниз. І як довго в світі відносини не поправлять ся, так довго не можна сподівати ся повороту канадійського промислу і канадійської торгівлі до нормальних відносин. На се може прийде ся чекати ще й пару літ. . .” Ч. 44

2. 11. „З виборчого руху фермерів в окрузі Мекензі”: Про конвенцію 22. 10. в Канорі, Саск., на котрій рішено приступити до „незалежної політичної акції фермерів”, а незалежним кандидатом вибрано В. Свистуна. Ч. 44
9. 11. Календар „Гарасима Чернохліба на 1922 р.: Нове видання У. В. С. Стор. 240. Ціна .60 ϕ . Ч. 45
9. 11. „У роковий день”: В роковини 1-го листопада 1918 — стаття д-ра Льюнгина Цегельського. Ч. 45
9. 11. „Старокраєва книжка”: Редакційна стаття про книгарні в Канаді й ЗДА, та про збут української книжки взагалі; відповідь на статтю І. Зеленкевича, надруковану в ч. 3 „Книжки”, видав. „Бистриця” в Станиславові. Ч. 45
9. 11. „Українець членом світової організації”: „Т. Д. Ферлей, зістав прийнятий в члени Вінніпег Грейн Ексчендж, як представник Української Фермерської Елеваторної Спілки. Нотуємо сю новинку, бо віримо, що се перший Українець не лише в Канаді, але на цілім світі, який репрезентує чисто українську фірму в світській організації збіжевої торгівлі. . .” Ч. 45
9. 11. „Думки українця робітника”: Про робітничі проблеми й про пекучу потребу організації, яка б об'єднувала українських робітників; про прояви такого робітничого об'єднання в Канаді, але з большевицькою закраскою: „В нас є ніби організація

робітнича — але як виходить з її органу „Укр. Робітничих Вістей”, то провідники сеї організації є за рос. большевизмом. А що свідомі Українці-робітники є проти московського наїзду на Україну, то „Р. В.” вмісто писати про робітничі справи, випишують проти нас. . .” (Допис Б. Засянського).
Ч. 45

9. 11. Стаття Студентського Товариства при Бурсі ім. Митр. А. Шептицького в Ст. Боніфас: Інформації про студентів і студентське життя в Бурсі; висловлено побажання, щоб українці різних віровизнань й політичних напрямків спільно працювали в справі України — бо мета всіх однакова, але для цього нам всім треба попрацювати над собою — „Ми не здобудем волі просьбою ані чудом. Нам треба лишити усі куканя коло всемогучих сего світа і взяти ся до праці, щоби стати на рівні з другими і як нарід з народом а не раб з паном переговорювати услівя мира. Така наша ціль. . . Та щоби працювати разом, нам треба знати оден другого. . . Треба покинути дотеперішні ворогованя, викликані ріжними особами. . . Чи маем на дальше лишити ся чужими а остаточно ворогами одні других? Нема причини. Ми можемо принайменше порозуміти ся, а тоді пізнаємо, що наші стремління є спільні. . .” (Н. І. Мандзюк, голова, Кутчак, секр.)
Ч. 45

9. 11. „Спостереження з Нью Йорку і околиці”: М. Петрівський описує свої враження з побуту в Нью Йорку й розчарування з способу життя там же й наших людей: „Взагалі обставини тутешних Українців є зовсім зближені до тих, які панують між Українцями в Східній Канаді (Торонто, Монтреал). Нарід живе лиш з заробітків у фабриках. Мало є таких, що мали нагоду доробитись, так що в часі промислової кризи, вони є найбільше діткнені. . . Перше, що впадає в очи є се, що Українці тутейші

є занадто пересякли американським житєм. Про молодіж вже і не згадувати. . . Інтелігенція не значна і та що є то старокраєва. Діти у висші школи мало хто посилає, так, що наших студентів на університетах, як би не було. . . Українців в Нью Йорку є поважне число. І під зглядом просвітним вони стоять добре. Мають поважне число ріжних товариств. . . Збірним центром для Українців є сема і восьма вулиці — де містять ся церква, Нар. Дім, будинок Народного Комітету і Січовий Базар. . .”; подавши ще деякі подробиці з життя українців в Нью Йорку, Ньюарку й Блумфілду, Н. Дж., автор закінчує свій допис так: „. . . Америка мені не сподобалась. Чоловікови, котрий довше прожив у Вінніпегу, Саскатуні чи навіть в Едмонтоні, тяжко приноровитись до тутешних обставин. Тай пишуци сі слова мене пориває велика туга за Канадою (західною) і за канадійськими Українцями.” Ч. 45

9. 11. „Пірване Дитя” — Роберт Блум: — Проголошення Української Книгарні Акорд, що „вже вийшов 1-ий зошит великої сензаційної повісти”: ціна 15 ¢. Ч. 45
9. 11. „Климашко увільнений”: „Йорктон, Саск. 3 падолиста. — На відбувшій ся розправі проти Олекси Климашка оскарженого о убийство Михайла Кравчука суд узнав Климашка невинним. Справа пішла з того, що Климашко і Кравчук їхали разом на возі та зачали сваритись за релігію. Під час сварки сполохали ся коні і оба попадали з воза, та наслідком упадку Кравчук помер.” Ч. 45
16. 11. Про декларації Місії У. Н. Р. і договір Петлюри: В передовиці п. н. „Нерозумна суперечка” редакція критикує деяких українців з Галичини, а головно статтю д-ра Мих. Лозинського в американській „Свободі”, що приписують велику вагу до

„деклярації Місії У. Н. Р. в Варшаві з 2 грудня, 1919 р. і договір Петлюрового правительства з 22 цвітня, 1920 р.”; не на цих договорах Польща основує свої права до Галичини „тільки на рижським договорі, який підписали большевики”.

Ч. 46

16. 11. „Виборча кампанія п. В. Свистуна”: Про виборчу кампанію кандидата „з рамени незалежної фермерської організації” округу Мекензі в Саскачевані. Ч. 46
23. 11. „Український посол в Отаві”: Передовиця про надходячі федеральні вибори; критика вінніпезкої „Фрі Прес”, що, подаючи прізвища кандидатів округу Мекензі подала рівночасно партію даного кандидата, а коли згадала В. Свистуна — подала, що він „руський (Рутінен) націоналіст”; редакція вважає, що вже час назрів, щоб українці мали свого посла в Отаві, „який міг би там при кожній нагоді стати в нашій обороні, чоловік, який міг би гідно і розумно представити бажання і ідеали українського народу в Канаді...” Ч. 47
23. 11. „Обеднане українських студентських організацій в Канаді”: Стаття О. Іваха. Ч. 47
23. 11. „За своїми слідами”: „Спомини із українсько-польської і українсько-московської (большевицької) війни” — Теодора Свистуна. (Надрукована перша стаття з циклу статей) Ч. 47
30. 11. „Посол Григорчук стараєсь о поміч для фермерів”: „Вінніпег, 22 падолиста. — Н. А. Григорчук, посол з округу Етельберт, мав вчора авдієнцію з премієром Норісом в справі несеня сейчасової помочі фермерам в північній Манітобі... Причиною фермерського прикрого положеня є упадок цін на збіжу, худобі та всіх інших фермерських продуктах...” Ч. 48

30. 11. „Педагогічний клуб” в Саскатуні: Про діяльність клубу, зорганізованого в Саскатуні за старанням І. Шклянки й старших студентів; — „Головою Клубу вибрано п. Шклянку а секретарем панну М. Лазорко. Членами Клубу можуть бути учителі і студенти, що мають укінчений що найменше десятій ступень. Всіх членів ч. 29. Ціль Клубу є давати реферати на педагогічні теми з практичної сторони і на теми наукові. . .” (подала М. Лазорко).
Ч. 48
30. 11. „Перед голосованем”: Передовиця про федеральні вибори в Канаді 6. 12.
Ч. 48
30. 11. „Як комуністи поставили хрестик над Галичиною”: Редакційна стаття.
Ч. 48
30. 11. „Як кождий тутешній українець може виступити в обороні старого краю”: Вказівки українцям, що можна зробити, головно в справі Галичини, опираючись на засадах міжнародного права. Ч. 48
30. 11. Посилена акція за фондами Українського Червоного Хреста в Канаді: Про надрукований звіт У. Ч. Х. в Канаді окремою брошурою; за час існування комітету (від листопада, 1919 до вересня, 1921) зібрано \$44,493.93; зі звіту видно, що „не виходить навіть 1 мільон долярів. Українців в Канаді числимо 350,000 осіб. . . на одну українську душу в Канаді припадає 12½ цента. . . Ми ще того не знаємо, що ми всі повинні причинитися до оборони своїх братів, до здобуття власти у своїй Рідній Землі. . .”; заклик до посиленої акції збірок під час нової кампанії в мм. грудень-1921 до лютого 1922.
Ч. 48
30. 11. „Українським сторникам в Канаді під розвагу”: Про торговельні справи. (Стаття Д. П. Демчука)
Ч. 48
30. 11. Д-р Е. Олексій: Про приїзд до Вінніпегу „сотника-лікаря Українського Війська д-ра Е. Олексія. . .

До Канади приїхав, щоби обняти провід шпиталю в Вінніпеґу, знаного, як „Народна Лічниця”.
Ч. 48

7. 12. „Шандро вилетів з посольства”: „Едмонтон, Алта., 4 грудня. — Судія Волш в найвисшій суді в п'ятицию видав вирок, який уневажнив вибір ліберального посла Андрія С. Шандра, з округу Гвितфорд. . . Судія рішив, що реторнінг офісер. . . Гавриляк не тільки помилив ся, відкидаючи номінаційні папери фермерського кандидата Михайла Черногуса, але таки прямо з розмислом старав ся подарувати посольство з округу Гвитворд Шандрови. . . Се вже другий раз викинено Шандра з посольства.”
Ч. 49
7. 12. „Український Вільний Університет в Празі”: Інформативна стаття з складом персоналу факультету й даними про окремі відділи факультету.
Ч. 49
7. 12. Вінніпезька „Фрі Прес” і українці: Передовиця п. н. „Се не люди так роблять” про неприхильність вінніпезького щоденника „Фрі Прес” на протязі довгих років супроти канадійських українців і українського визвольного руху; продовження цієї лінії проявилося останніми часами в трьох передвиборчих статтях з 28, 29 і 30 листопада, 1921; на думку редакції „У. Г.” хтось з українців інформує „Фрі Прес”, бо „до подробиць був познакомлений з тим, що через кілька послідних місяців діяло ся серед Українців”; редакція різко осуджує „Фрі Прес” за несправедливе й негативне наставлення до українців і осуджує інформатора цього часопису.
Ч. 49
7. 12. „Др. Оробко професором Албертійського Університету”: „Українця д-ра Оробка назначено професором медицини на албертійському універси-

теті. В історії наших людей на американським континенті — се перший випадок того рода. . . Для української молодіжи — се взірць як треба прямувати до успіху. . . Як в нас буде більше таких людей, як др. Оробко, то тоді певно Українці стояти будуть, як не висше, то принайменше на рівні з другими народами” Ч. 49

7. 12. „Митр. Шептицький на авдієнції в президента Гардінга”: „Вашінгтон, 23 пад. — Нині був на авдієнції у президента Гардінга митр. А. Шептицький в товаристві адміністратора української католицької дієцезії в Злуч. Державах о. Понятишина і адвоката В. Дж. Кернаса. Митрополит зложив президентови привіт і гратуляції з приводу скликаня конференції для обмеження зоруженя, висловлюючи надію, що успіхи сеї конференції принесуть полекшу для всіх народів, а між ними й українського.” Ч. 49
7. 12. „Засноване Укр. Запомогового Товариства в Вінніпегу”: „Дня 6-го падолиста с. р. відбули ся в Укр. Нар. Домі збори заснованя Запомогового Товариства під назвою „Українське Запомогове Товариство Взаїмна Поміч”. . . Ціль сего товариства є: давати запомоги своїм членам в разі хороби, оплачувати кошти похорону в разі смерти, та виплачувати посмертне, коли таке після статута належить ся. . . Членом сего товариства може бути кождий щирый, чесний Українець, без ріжниці поглядів політичних чи релігійних. . . Заряд товариства вибраний на зборах 6-го падолиста, складає ся з слідующих осіб: І. Трач, предсідник; Ст. Басістий, заст. предс.; Г. І. Блок, писар рекордовий; В. Біленький писар фінансовий; П. Попель, скарбник. Дверники: І. Цірка і Атаманюк. Опікуни хорих: М. Король, Шкреметка, Ю. Самотівка. Контрольна Комісія: В. Казанівський. Ф. Катамай, Богуш.” (Подав Гр. І. Блок). Ч. 49

-
7. 12. „Шестий Український народний зїзд в Едмонтонї”: Звіт із з'їзду котрий відбувся 7, 8, й 9-го листопада в Народнім Домі при Інституті ім. М. Грушевського. (Подав І. Киріяк, секр. з'їзду) Ч. 49
7. 12. „Польські проби виратування для себе східної Галичини” — стаття д-ра К. Трильовського. Ч. 49-50
14. 12. „Ліберальна партія віднесла перемогу”: „День виборів 6 грудня, показав ся над сподіване нещасливим для консервативної партії і правительства Мієна. Консервативна партія здобула тільки 50 місць в парламєнті. Зате ліберали вибрали 117 послів і через те слїдує правительство Канади буде зложено з лібералів. Прогресивна партія вибрала 64 послів, робітники 2 . . . Независимий фармерський кандидат в окрузі Мекензі, Саск., одинокий Українець-кандидат, В. Свистун, упав. . . Через те, що ліберали дістали велику більшість в парламєнті, правительство Мієна буде приноволєне в найближшій будучности уступити і провідник ліберальної партії, В. Л. Мекензі Кінг, буде запрошений до утворєня нового правительства. . .” Ч. 50
14. 12. „Невдача в окрузі Мекензі” — редакційна стаття: „Довіре, із яким загал канадійських Українців відніс ся до виборців в окрузі Мекензі, показало ся неоправданим. Одинокий на цілу Канаду кандидат — Українець упав там при голосованю і канадійські Українці дальше не будуть мати в парламєнті Канади ані одного свого представника, хоч повинні би мати бодай десятьох. . . Українські виборці в окрузі Мекензі не пішли всі за независимим фармерським кандидатом, Українцем, п. В. Свистуном. Велика часть з них дала свої голоси на кандидата прогресивної партії, п. М. Н. Кембела. Аргументом, який у них переважив, було те, що не слїд розбивати фармерські голоси. Чому однакж фармерські голоси мали розбитися тільки через кандидатуру п. В. Свистуна,

а не через кандидатуру п. М. Н. Кембела, над тим українські виборці відай і не застановляли ся... Через те Українців нині б'ють на Україні і в Галичині і через те 350,000 Українців в Канаді значуть в канадійській політиці одно велике зеро. Як би Українці в окрузі Мекензі вмiли шанувати свою людську гідність, то були би сказали: „Зле, щоби розбивали ся фармерські голоси в нашiм окрузі, але українських фармерських голосів є тут більше, чим англійських фармерських голосів, отже п. Мілтон Н. Кембел повинен усунути ся для п. В. Свистуна, бо в противнім разі розіб'ють ся фармерські голоси”. Українські виборці в окрузі Мекензі так не сказали. Аби не розбити фармерських голосів, вони радше запропастили українські... Однакож все те є вже тільки розважання по невчасі. Те що стало ся, вже не відстане. Воно тільки може бути наукою на будучність.” Ч. 50

14. 12. „На поміч Рідній Землі!": Проголошення (на цілу сторінку „У. Г.") про „головну збірку датків в часі від 15-го грудня 1921 до 15-го лютого 1922" Українським Червоним Хрестом в Канаді; заклик до канадійських українців за жертвами, бо потреба негайна й велика: „... Нас є в Канаді 350,000. Наколи від кожної душі прийшов би доляр, ми мали би 350,000 долярів і прийшли би щиро в поміч Рідній Землі... Постійної опіки потребує 100,000 сиріт. Поза границями Галичини і Буковини скитаєть ся на чужині около 25,000 вигнанців. Негайна поміч потрібна 5,000 воєнним вдовам..."; За У. Ч. Х. в Канаді підписаний Я. В. Арсенич, предсідник, члени ексекутиви, дорадчої і провірної комісії. Ч. 50
14. 12. Про виміну земель західніх провінцій за акри в Бр. Колумбії: „ В послідних часах вештають ся поміж людьми агенти... і захвалюють землі в Брітiш Колумбії, в Каліфорнії і т. д. Захоплені

сими описами агентів деякі люди їздили на оглядини і вернули з дуже неоднаковими (як до глядачів) відомостями. Але бувають інші, що переговоривши з агентом справу, приходять сейчас до згоди. Компанія дає їм землю в тих захвалюваних далеких сторонах.. а вони платять її своєю тутешною землею. Виходить заміна певного за непевне..."; далше подано про надужиття й розчарування з таких перемін; надруковано листа одного такого „переселенця”, який представляє цю справу так як вона дійсно мається, а не так, як агенти представляли; радиться нашим людям приступати до таких справ більш обдуманно й обережно. Ч. 50

21. 12. „Інститут ім. П. Могили в небезпеці” — телеграма до „У. Г.” з 19. 12 „Інститут ім. П. Могили знаходиться в крайній потребі готового гроша. Скоро не дістане поважнішої суми в як найкоротшім часі, наслідки можуть бути невіджалувані... Не дайте упасти найпершій і найбільшій українській освітній інституції на американськім континенті! Складайте бодай по долярови, але складайте сейчас, не відкладайте на завтра!... А. Вавринюк, секр. і управитель Інститута. Ч. 51

21. 12. „На поміч Рідній Землі!” передовиця: Заклик редакції до піддержки акції Українського Червоного Хреста в Канаді — „Отже до праці ви всі, яких серце є здібне відчути недолю других!... Вам може бути тяжко, але нашим рідним в Європі ще тяжче. Ми є одинокі, що можемо прийти їм з ратунком... Український Червоний Хрест в Канаді показав ся інституцією, що заслугує на найповніше довіре. Через минувший рік Український Червоний Хрест вже зробив роботу, що незатертими буквами запише імя канадійських Українців в українській історії. Звіт Українського Червоного Хреста, до якого є додані посвідки і листи зі Ста-

рого Краю, найкраще свідчить про се. Сего року треба, щоби Український Червоний Хрест міг збити ще більше. . .” Б. 51

21. 12. „Сама — мішок дре і сама квичить”: Полемічна редакційна стаття — реакція на статтю П. Карманського в „Америці” ч. 149 з 12. 12. 1921. Ч. 51
21. 12. „Концерт Тов. ім. М. Заньковецької в Вінніпегу”: Про концерт 10. 12 в залі читальні Просвіти в Вінніпегу зі вступним словом Т. Д. Ферлея; подано точки концерту й названо поіменно виконавців; дописувач подає свої коментарі про цю імпрезу, а закінчує такою заввагою: „В наших товариствах є гарні дівчата, які і гарно вбирають ся і на сцені виступають; шкода тільки що натягають панчохи з такого тонкого матеріялу, що видаєсь гей би їх ноги були лише насмаровані не зовсім чорним чорнилом. . .” Ч. 51
28. 12. „День Українського Червоного Хреста в Вінніпегу”: „Подібно як попередними роками, так само і тепер День Нового Року є днем Українського Червоного Хреста в Вінніпегу. . . Збірка у Вінніпегу відбувається за дозволом мійських властей. Відпоручники мають синьо-жовті опояски на лівім рамени і повновласть від У. Ч. Х. . .” Ч. 52
28. 12. „Щоб не прийшло до катастрофи” — передовиця: Редакція пригадує, що почалася кампанія за збіркою грошей на Український Червоний Хрест в Канаді, який допомагає Старому Краєві й що українці повинні жертвувати на цю ціль, але рівночасно не повинні занедбувати й свої інституції в Канаді: „Сі потреби є не менше пекучі, чим потреби Старого Краю. Старий Край може дістати від нас поміч лише тому, що ми тут вже дещо збудували. Самий Український Червоний Хрест в Канаді — се збір представників від ріжних українських організацій в Канаді. Не було б тих організацій, не

булоб мабуть і Українського Червоного Хреста; не булоб тих організації, не міг би Червоний Хрест богато вдіяти. . . На жаль, приходить ся ствердити, що українські організації й інституції в Канаді переживають тепер дуже критичну хвилю. . . була поміщена телеграма зі Саскатуну, що „Інститут ім. П. Могили находить ся в крайній потребі готового гроша” . . . подібні відомости вичитуємо в „Канадійським Українці” про Бурсу ім. Митр. Андрея Шептицького. . . З інших жерел довідуємо ся, що й другі українські інституції, Народні Доми, читальні, то що, провадять розпучливу боротьбу о існуванє. Коли не дістануть в скорім часі від українського громадянства помочі, то незадовго може прийде ся писати про них спомини, посмертні згадки. . . Старому Краєви помагаймо, але й про свої канадійські потреби не забуваймо. В противнім разі дійдемо до катастрофи.” Ч. 52

28. 12. „Телеграми в справі визволення Буковини”: Тексти телеграм (в англійській мові) від українців з Буковини в околицях Арбака, Гардентон, Ман., до Sir Robert Borden у Вашингтоні й до „Disarmament Conference” там же. Ч. 52
28. 12. „Просьба фермерів”: Текст листа фермерів з Айтуна, Саск., до прем'єра в Реджайні, Саск., в справі уведення закону, щоб фермері не тратили фарми й інші майна зв'язані з ними; просять такої протекції на два роки поки обставини не поліпшать ся й вони будуть в стані виплачувати свої зобов'язання. Ч. 52

Рік 1922

„... У нас досі ще не було видання, де хоч вчасти було змальоване канадійське жите, вмаганя Українців на чужині, їх переживаня, інституції, проблеми і т. п. Помимо ріжних трудностей ми бачимо час від часу проби літературних творів в часописах і окремих виданях. Се в дійсности є зародом будучого літературного жита тут на чужині. І видане Альманаха принесло би много користий. Се булаб антологія духового жита канадійських Українців... Також, се булаб інспірація для початкуючих аспірантів, і згуртоване їх до одной групи для спільної роботи на духовім полю в Канаді...

Щоб можна було робити яку поважну роботу на укр. літературнім полі в Канаді, треба, щоб всі сили були відповідно згуртовані і щоб вони виробили певне стремління... Організація літературних сил має і ту добру сторону, що не дає змоги завмирати малим силам у розцвіті, а натомість заохотить до розвитку і праці. Неможна неприпускати, що така організація буде початком розвитку нашої тутешньої літератури.

Видане Альманаха підносить справу організації письменницьких сил ще висше...”

З статті „В справі українського Альманаха” Івана Данильчука, „У. Г.”
Ч. 50. 1922.

4. 1. „Іван Франко”: Редакційна стаття про Івана Франка за підписом „П.” Ч. 1
4. 1. „Чому впав Укр. кандидат в Мекензі” — стаття В. Свистуна. Ч. 1
4. 1. „Нове Канадійське Правительство”: „Члени правительства Міена зложили нині (29.12.1921 — О. В) генерал губернаторови баронові Бінгови свої резигнації. В 15 минут пізнійше барон Бинг післав по провідника ліберальної партії, Віліяма Лайона Мекензі Кінга і припоручив йому утворене нового канадійського правительства. П. Кінг припоручене прийняв і став десятим з черги преміером Канади. Опісля п. Кінг оповістив слідуочий склад свого кабінету...” (подано склад кабінету). Ч. 1
4. 1. „Величаве віче в Чікаго в справі визволення Буковини від Румунії”: Про віче 11. 12. 1921 в Чікаго на якому головним промовцем був д-р М. Копачук. (Подав Г. Г. Скегар, секр. віча) Ч. 1
4. 1. Про громадське життя в Донвел, Саск.: Допис панни К. Охітви про занепад громадського життя в околиці й підбадьорливий заклик до заживування його наново; спеціальне звернення до жінок і дівчат в цій справі. Ч. 1
4. 1. „Вислід виборів в окрузі Мекензі” — стаття Мих. Стечишина. Ч. 1
4. 1. „Вже вийшов Кобзар в Англійській Мові.” — Вістка: „Довго ожиданий переклад поезій Шевченка в англійській мові вже вийшов з друку п.н. “The Kobzar of the Ukraine, being select poems of Taras Shevchenko, done into English Verse with Biographical Fragments by Alexander Jardine Hunter. Видане можна назвати роскішним: гарний, читкий друк, чудовий папір, кілька ілюстрацій, чудові декорації в українськім стилу, гарна опера

в полотно з наслідуванем українських вишивок — все те робить англійське видане Кобзаря кращим від звісних нам видань Кобзаря в українській мові. Книжка має 144 сторони друку. Ціна (в оправі) два долари, за три примірники 5 дол. Замовлення треба посилати на адресу: Dr. A. J. Hunter, Teulon, Man.” Ч. 1

11. 1. „Українці в Нью Йорку безчестять Польщу”: „... явилась громада Українців, зложена з около 500 до 600 людей, муштин і женщин, перед польським консулятом в Нью Йорку. Вони несли таблиці з написами, які звертали увагу прохожих людей... там розвинули американський прапор і відспівали хором американський гимн „Май Контрі”. Опісля піднесли до гори польського орла, розліпленого на червонім полотні і спалили серед загальних окликів „Долів з імперіялістичною Польщею”. Відтак відспівали: „Не пора” і „Ще не вмерла”, та розійшлись домів.” Ч. 2
11. 1. Відозва Українського Вільного Університету до канадійських українців за жертвами. За сенат університету підписаний проф. д-р Ол. Колесса. Ч. 2
11. 1. „Жите українців в таборах Сід-Бішр, Єгипет”: Стаття інформує про умовини й життя українців в таборі із зверненням до канадійських українців за допомогою. (Д. Майстренко, голова, О. Різник. писар). Ч. 2
11. 1. „Відозва головної управи Січової Організації Українців в Злуч. Державах Америки” до „всього українського народа на еміграції”, щоб організувати „товариства січові в кожній місцевости — громаді” — адреса управи „Sich” 2117 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. U.S.A. Ч. 2
11. 1. „Не самим хлібом жиє чоловік”: Редакційна стаття за підписом „Х.Х.”, яка глибоко й всебічно розглядає ролю й завдання насправді народної

часописи, а причина до написання цієї статті була вістка, що варшавська „Українська Трибуна” проголосила, якщо не одержить піддержки від ширшого загалу вона буде примушена припинити дальшу появу; автор закінчує статтю побажанням, коли нарід піддержує різні інституції, то мусить серед них включити й свою пресу. Ч. 2

11. 1. „Софія Русова в Галичині” — Вістка про її втечу від большевиків і приїзд до Галичини; „Оповідання С. Ф. Русової про камянецький червоний терор перевищує всякі фантастичні яви. . .” Ч. 2
11. 1. „Українці з Буковини шлють протести”: Про акцію канадійських українців з Буковини за підписами свящ. П. Божика й Віктора Купченка. Ч. 2
11. 1. „Вісти з Монтреалу”: Два дописи двох окремих авторів про різні ділянки життя українців в Монтреалі. Ч. 2
18. 1. „Чи не вдало б ся так помогчи народним справам”: Стаття Т. Д. Ферлея про великі потреби на різні народні інституції тут і в Старім Краю, що остаточно може знеохотити тих, що перепроводжують збіркові акції й тих, що жертвують; радить бізнесовий підхід — конкретно подає плян висилки збіжжя нашим фермерам до Української Елеваторної Спільки, яка погодила б ся жертвувати „одну осьму часть цента” за кожний бушель збіжжя, що буде через Спільку проданий; доказує цифрами скільки тисяч долярів річно можна цим способом дістати на наші народні ціллі, якби наші люди піддержали цю акцію. Ч. 3
18. 1. „Микола Садовський”: Стаття д-ра Осипа Туряньського про славного українського артиста. Ч. 3
18. 1. „Виключене саскатунських комуністів”: Допис про збори Українського Народного Дому в Саскатуні, які більшістю голосів виключили з член-

- ства особи з симпатіями до російського комунізму. (Подав О. Івах). Ч. 3
18. 1. „Дебют студентів в Алберті на концерт. Арені”: Про виступ студентів Інст. М. Грушевського в Едмонтоні в міській арені. (Подав М. Лучкович) Ч. 3
18. 1. „Просвітний рух в Шікаго, Іл.”: Про діяльність „Українського Кружка Самообразоване”. (Подав Дм. Дякун.) Ч. 3
25. 1. „Папа Бенедикт XV. помер”: Вістка про його смерть 22. 1. 1922. Ч. 4
25. 1. „Українські демонстрації в Вашингтоні”: Вістка, що 11. 1. перед польським посольством „стояло цілий день п'ять українських дівчат з великими написями в руках, які видним друком голосили протест проти польського наїзду і польських розбоїв в Галичині...” Ч. 4
25. 1. „Живе діло”: Редакційна стаття „З приводу книжок „Українська Автокефальна Церква” під редакцією професора Ів. Огієнка”; стаття опрацьована на матеріялах С. Волоха в „Українській Трибуні”. Ч. 4
1. 2. „Кваліфікації українських кандидатів до соймів в Канаді” — стаття П. Зварича, яка починається таким вступом: „Позаяк пориви многих укр. кандидатів стати парламентарними послами показали поки що безуспішними і проби укр. поселенців мати своїх репрезентантів в соймах по більшій частині не удавалися, то пора над сим серйозно застановити ся і зясувати всі ті причини, які заєдно стояло нам на перешкоді в наших політичних змаганнях і причиняли ся до упадку наших кандидатів при виборах. За послідних 8 літ ми мали слідующих укр. кандидатів в 3 західних провінціях (в хронологічнім порядку): В. Голо-

вацький в Ман. і М. Габора в Саск. (з рамени соц. партії). В Алберті М. Говда. П. Рудик, П. Зварич, Гр. Крайківський, Р. Кремар, Гр. Михайлишин (безпартійні), М. Черногуз (з рам. юнійних фермерів): дальше Т. Д. Ферлей і Я. В. Арсенич в Ман.; Г. Сліпченко і М. Б. Савяк а в кінці В. Свистун в Саск. (безпартійні в теорії а фарм. кандидати в дійсности). Зістали вибрані послами слідуючі: (А. С. Шандро) і В. Федун в Алберті, Т. Д. Ферлей, Н. А. Григорчук, і Дм. Якиміщак в Манітобі. . .”; дальше Зварич розглядає причини упадку наших кандидатів, так з особистих причин, як і загально-громадських; він каже — „Нам треба признати ся, що ми доси були залїнів і недбалі стати гідно в ряди політичних діячів і солїдно, серіозно і гідно працювати з нашими сусїдами. . . Ми за лїнів політикою стало інтересувати ся і ми лиш перед виборами маємо з нею до діла. . .”; до особистих кваліфікацій кандидата він влічує: „. . . висше образоване і докладне знане англійської мови в письмі і на плятформі, загалом знане політичної економії, устрою всіх державних інституцій, парламентарного законодавства, політичних плятформ існуючих партій, стремлінь ріжних організацій і бажань загалу, який має представляти і заступати в парламенті. . . Біжучі державні події він повинен слїдити оком критика і час до часу давати річеві статі так до української як і до англійської преси. . .”; дальше йде про те, що кандидат повинен бути діяльний в загально-громадському й церковному житті, себто жити й працювати серед народу. Ч. 5

1. 2. „Не можете, чи не хочете?": Стаття Ю. Стечишина про важливу ролю „Інститута ім. П. Могили, котрий будь що будь є найбільшою народною нашою святинею в Канаді, бо для всего українського народу збудований; збудований народом,

удержуваний народом а не якою сектою, належить до народу і виховує дітей всіх українських родичів без згляду на їх релігійні чи партійні переконання"...; дальше апель за жертвами. Ч. 5

1. 2. „Вискази про головну збірку Українського Червоного Хреста на поміч Рідній Землі”: Оpubліковано ряд листів від визначних українців в Канаді, які підкреслюють вагу помочі Старому Краєві; між листами знаходимо такі прізвиська: єпископ Будка, о. С. В. Савчук, д-р М. Бодруг, о. д-р Осип Жук, Іван Бодруг, О. Жеребко, Н. А. Григорчук, Василь Федун, д-р Іван Оробко, В. Сиротюк і т. п. Ч. 5
1. 2. Про громадське життя в різних околицях Канади: Дописи з Торонто, Онт.; Едмонтон, Алта.; Реджайна, Саск.; Давфін, Вінніпег і Лейдувуд в Ман.; Смоки Лейк, Алта.; й Саскатун, Саск. Ч. 5
8. 2. „З Союму Манітоби”: Про дебату над „троновою промовою”, в якій, м. ін., взяли участь українські послы Н. Григорчук і Д. Якимішак. Ч. 6
8. 2. „Петро Кузик — взірцевий фармер”: „На виставі земельних продуктів в будинку торговельної палати (Борд оф Трейд) в Вінніпегу... дістав першу нагороду за пшеницю Петро Кузик з Ок Лейк, Ман. Перші нагороди за презервоване овочів дістала С. Міхальська і А. Міхальська.” Ч. 6
8. 2. За розбудову економічно-торговельних спілок: Стаття Д. Федькова (спонукана статтею Т. Д. Ферлея „У. Г.” ч. 3 на цю тему) про вагу цієї справи, в якій він м. ін. висловлює ся так: „...Справа економічного добробуту, справа наших економічних та торговельних підприємств серед нашого народу в Канаді є дуже занедбаною, а такі справи є чи не найважнішими житєвими конечностями. — І коли ми не звернемо бачного ока на сю царину нашої загальної праці, як не візьмемось разом,

- спільно до праці над розвитком наших економічних та торговельних Спілок, то і даремні будуть наші зусилля над будованем просвітних та вихованих інституцій, бо за ними не буде твердого ґрунту, яким як раз є економічні організації. . .” Ч. 6
8. 2. „Схід чи захід — Москва чи Рим”: Критична аналіза викладу єпископа Н. Будки 29. 2. перед студентами Бурси Шептицького в Ст. Боніфас, Ман. (Подав „Р. Ф-н”) Ч. 6
8. 2. Звіт із „Загальних Річних Зборів новозаснованого товариства „Взаїмна Поміч”: Подав М. Стечишин — секр. зборів. Ч. 6
8. 2. „Діяльність Т-ва Просвіта в Реджайні”: Подав Й. Бучковський. Ч. 6
8. 2. „Віче Буковинських українців в Вінніпегу”: „...29. січня, відбуло ся віче буковинських Українців в цілі дальшого запротестованя перед канадійськими і бритійськими властями проти окупації української Буковини Румунією. . .”; подано зміст виголошених промов і ухвалених резолюцій. („о. прот. Божик, предс. віча, Віктор Купченко, писар”) Ч. 6
8. 2. „Що виробляють католики-поляки на українських землях” — серія статей опрацьована на матеріялах в українських часописах в Європі. Ч. 6
15. 2. „На увагу молодим літератам”: На сторінці „Літературні проби” знаходимо таку „лекцію” з літератури: „Щоби стало більше зрозумілим, як письменник може щось писати і переробляти, понизше подає ся одну річ в двох формах — 1) як вона була первістно написана („Сліди Житя”) і 2) пізнійша перерібка („В країні Безсмертя”). — Нехай отже всякий порівнає, пригляне ся і зрозуміє, як добре на ліпше переробляє ся. Коли начерк раз зроблений, то автор може відложити

його на пізнійше і тоді переглянути і поправити чи перечитати. Всяку річ з віддалі краще видно...” Ч. 7

15. 2. „Вулиця Мазепи в Саскатуні”: „Українці міста Саскатуну в Саск. звернули ся до міської ради з просьбою, аби вона змінила назву вулиці М на вулицю Мазепи в честь гетьмана Івана Мазепи. Петиція звертає увагу, що в Саскатуні живе поверх тисяча Українців, переважно на вулиці М, і тому було би відповідно назвати сю вулицю іменем, яке було би дороге кожному Українцеві.” Ч. 7
15. 2. „Українізація Церкви на Великій Україні — Інтерв'ю з приват-доцентом Шимановичем”: Стаття Н. Ярошова. Ч. 7
22. 2. „Ліга Народів за Галичиною”: „Генеральний Секретаріат Ліги Народів у Лондоні прислав повідомлене до Галицького Уряду на руки д-ра К. Левицького, що... на повній нараді Комітету прийнято одностайно постанову обстоювати самостійність Галицької Держави. Сю постанову дано до відома англійському правительству...” Ч. 8
22. 2. „Лойд Джордж, Українська Галичина і Польща”: „Англійська часопись „Дейлі Кроникл” (дати не подано — О. В.) приносить відомість про розмову англ. прем'єра Лойда Джорджа з польським послом Врублевським... , що він не розуміє, чого Польща шукає в українській Галичині. Ще вчора Польща була розділена між чужі держави, які уживали Поляків на те, щоб вони взаємно вимордовували себе в ворожих арміях. Тепер Польща є самостійна держава з 20 мільйонів населення. **І вона ще хоче, щоб непольська Галичина належала до неї!** Дальше прем'єр Лойд Джордж пригадав польському послови, що державна незалежність Польщі є окуплена кровю держав антанті...” Ч. 8

22. 2. „На конференції в Кан”: „Підчас конференції в Кан голова Делегації Західно-Української Народної Республіки в Парижі, п. др. С. Витвицький, предложив Найвисшій Раді Ноту Уповноваженого Диктатора Західно-Української Республіки д-ра Є. Петрушевича. Нота, яка носить дату 28 грудня 1921, порушує справу негайного вирішення державного становища Галичини. Рівночасно наспіло до Найвисшої Ради в Кан около 300 депеш від українських організацій в Злуч. Державах і Канаді з домаганем визволення української Галичини з польської неволі. Честь Вам Американські Брати, що дбаєте за Рідний Край, який мучить ся в неволі лютого ворога!” (Подав д-р М. Лозинський) Ч. 8
22. 2. „Вшановане перекладчика Кобзаря”: „Визначніші Українці міста Вінніпегу, числом 30, урядили в четвер 16 червня (sic! лютого — О. В.) в готелі Роял Александра вечеру в честь д-ра Гонтера, перекладчика Шевченкового Кобзаря на англійську мову. Підчас вечері виголошували присутні відповідні промови, в українській і англійській мові. Др. Гонтер, також сказав промову в Українській мові. П. О. Дима був предсідателем підчас вечері.” Ч. 8
22. 2. „Українець урядником „Вайт Стар Домініон” корабельної лінії”: „...п. Григорій Дробей... є першим Українцем в Канаді, який займає важне становище в корабельній лінії. Він сповняє уряд інспектора компанії і їздить на контролю філій своєї компанії а також і корабельних агенцій в Канаді і Злучених Державах... П. Дробей говорить кількома європейськими мовами, та взагалі є метким чоловіком — і щирим Українцем.” Ч. 8
22. 2. „Поступаємо чи падаємо?” — передовиця: „З ріжних і то далеко від себе віддалених українських осель в Канаді роздають ся рівночасно одно-

звучні нарікання на нову язву, що грозить спинити піднесене нашого народу. Імя сеї язви — гопак, танці... Ми довідуємо ся, що гопак, замість бути принагідною розривкою для нашої молодіжи, стає всемогучим диктатором нашого громадського життя. Гопак завойовує Народні Доми, виганяє з них книжку, виганяє з них розумну бесіду, і старших людей, а запроваджує самогонку, карти, деморалізацію... В той самий час, коли ми потішаємо себе своїм поступом, ми властиво падаємо. І то, неначе на глум долі, середником нашого упадку являють ся якраз Народні Доми (очевидно не всі), які ми вважали своїм найбільшим здобутком... Коли тепер не припинимо деморалізації молодіжи, то за яких десять-двайцять літ правительство Канади може ще буде приневолене відгороджувати наші оселі від решти світа на взір індіанських резервацій... Виховане, яке ми досі давали своїм дітям, очевидно не дописує, воно не є достаточо сильне, з ним щось недобре..."; аналізуючи проблему виховання редакція уважає, що ні дім, ні церква, ні школа тут не в'язалися добре й доходить до висновку, що „одинокий ратунок... в піднесеню релігійного духа...”

Ч. 8

22. 2. „В справі ювілею Самійленка”: Про 35-літню літературну діяльність „славного поета, публіциста і громадського діяча Володимира Самійленка (Сивенького) близького друга Івана Франка...”; про те, що українці в Європі відзначили цій роковини, щоб й українці в Канаді й Америці пішли їхнім слідом в цьому, тим більше, що поет в тяжких матеріальних умовах живе в Тарнові. (Стаття Мих. Обідного). Ч 8
22. 2. „Звіт Товариства „Просвіти” в Порт Артур, Онт.”: „Дня 29-го січня відбули ся річні загальні збори товариства „Просвіти” в Порт Артур. Заряд здав

- справоздане від початку існування товариства, а се від 13 падолиста (1921 — О. В.), коли то члени Рідної Школи відлучились від Робітничого Дому і товариства ім. Франка, бо не годні були вже дивитись на большевицьку кириню...”; далше подано звіт із діяльності товариства; вибрано заряд, головою став Василь Галищук. (Подав Іван Горбовий). Ч. 8
22. 2. Про студентське життя в Едмонтоні: Про діяльність „Кружка ім. А. Коцка”. (Подав Н. Д. Голубицький). Ч. 8
1. 3. „Скавтове віче в Вінніпегу”: „В неділю 26 лютого в гали Просвіти в Вінніпегу відбулись збори в справі поширення скавтового руху в Вінніпегу між українськими хлопцями (скавти, се військо) (sic). Предсідателем був губерн. Сер Джеймс Ейкінс, далше були інші особи звязані з скавтовим рухом — Ровлей, Гескет, Мкінтош, Спічлей, єпископ Будка і о. Олексів та п. Т. Ястремський... єпископ говорив також коротко і між иншим сказав: „Коли в сім краю варта жити, то варта його боронити”.” Ч. 9
1. 3. „Зерно пшениці”: Стаття В. Мігайчука — власника млина — п. н. „Чудо - млин у Вайта, Ман.” Ч. 8-9
1. 3. „Володимир Самійленко”: „Доклад читаний на надзвичайному прилюдному засіданню Укр. Літературно-Мистецького Т-ва, в м. Ченстохові, 27-го Березня 1921” — М. Обідним. Ч. 9
1. 3. „Не можна довше мовчати — до побуту Митрополита Шептицького в Канаді”: Цикл статей В. Кудрика. Ч. 9
1. 3. „Загальний річний касовий звіт Українського Червоного Хреста в Канаді”: Прихід за „рік фіскальний від 1. 3. 1921 до 28. 2. 1922 включно” був

\$9,968.49; розхід \$6,183.05; в касі осталося \$2,342.01. Подав С. Ковбель, скарбник. Ч. 9

8. 3. Зустріч з Петлюрою в Тарнові: Мир. Стечишин (редактор „У.Г.” — О. В.) відповідає на вістки, які появилися в ньюйоркському большевицькому дневнику „Новое Русское Слово”, мовляв, „Ненависний большевикам Петлюра нарештє заключив з большевиками згоду і большевицький уряд дозволив йому вернути на Україну...”; й на вістку іншого характеру в „Народній Волі” з Скрантону: „Семен Петлюра, голова бувшого контрреволюційного правительства на Україні, перебуває в Тарнові. Польське правительство призначило на його мешканє замок... Петлюра дістає від польського президента Пілсудського на покритє своїх видатків місячно по три мільйони польських марок...”; Стечишин описує дійсність цієї справи, так, як він її бачив: „Рік тому я мав нагоду відвідати Петлюру у Тарнові. Тоді Петлюра міг ще жити явно, бо рижський договір, який зобов’язував Польщу вигнати Петлюру геть, ще не увійшов був в жите. Ідучи до Тарнова, я вже чув про замки, в яких Петлюра панує; про сильні прибічні сторожі; про богацтва, в яких він з ласки Польщі купує ся; про мільйони марок... Такі історії вже й тоді про Петлюру оповідали... Приїжджаю до Тарнова, розглядаю ся на всі боки, нема нігде Петлюрового замку. Ходжу по тїм бруднім... місточку, питаю людей, де Петлюрів замок, з мене сміють ся. Остаточнє я мусів з тим згодити ся, що нема в Тарнові замку для Петлюри...”; далі описує Стечишин свої труднощі поки віднайшов помешкання Петлюри: „...Нарештє дістав ся я перед самого Петлюру. Вхожу у маленьку кімнатку, що рівночасно служила за спальню і канцелярію... і знов не знаю, чи вірити своїм очам, чи ні. Замість Петлюри, про якого ходила чутка,

що йому вбила ся в голову королівська корона, а в кождім разі становище генерала, я бачу перед собою зовсім небундючного, присадкуватого, передвчасно постарілого чоловіка, в старім однострою наддніпрянського козака, з лицем поораним глибокими зморщками... Такий був дійсний Петлюра."

„Не ворожа польська, але таки „щира” українська преса голосила тоді, що Польща дає на Петлюрове правительство навіть не по три, а по трицять мільонів марок місячно, але перебувши в Тарнові цілий місяць і маючи за той час доволі нагоди приглянути ся, як живуть ті, що ніби дістали грубі мільйони від Поляків, я переконав ся, що не то низші урядники, але навіть міністри в правительстві Петлюри в буквальному розуміню того слова не мали за що купити собі їсти і сам Петлюра мусів мешкати в дірі, в якій в Америці звичайний робітник не згодив би ся жити... В таких відносинах існувало Петлюрове правительство ще в ту пору, коли воно виступало в Тарнові зовсім формально і відкрито. Колиж хто хоче сказати, що тепер Поляки так радикально змінили своє відношене до Петлюри, що аж дають йому і замок і прибічну сторожу і по 3 мільйони на місяць, то я без найменшого ваганя кажу, що він без сорому і совісти — бреше.” Ч. 10

8. 3. „Земельний агент для Українців”: „Павло Гігейчук... спеціальний кольонізаційний агент сіпійських земель для Українців... передовсім землі на захід від залізничої лінії Келгарі-Едмонтон. Тимчасом канцелярія його містить ся в кімнаті ч. 101 на Сі-Пі-ярській стації у Вінніпегу.” Ч. 10
8. 3. Загальні річні збори Українського Червоного Хреста: Збори відбулися в залі Читальні „Просвіти” при Флора Аве., в Вінніпегу 28. 2. 1922; предсідником зборів був о. П. Олексів, секретар

рями В. Купченко й Климків; звітував голова Я. В. Арсенич і інші члени екекутиви; від часу заснування У. Ч. Х. вплинуло до каси 50,071.34; останний рік приніс 9,968.49; останнього року головний комітет відбув 42 засідань; до нової управи увійшли: „Предсідник: Я. В. Арсенич; Заступники предсідника: І. Слюзар, о. протоерей П. Божик; писар: О. Боянівський; скарбник: С. Ковбель; члени: П. Драль, В. Чорненський, В. Казанівський, В. Купченко; провірники; Залозецький, Біленький, Бачинський. . . Під вражінням вислуханих звітів відчули всі, що тепер треба конче поладити основно організацію У. Ч. Хреста в Канаді, перепровадити устав в діло, після котрого кождий член платить вкладку найменше 1 доляра річно, закупити дім до урядовання в Вінніпегу, щоби Головна Управа могла виконати свою роботу, освідомлювати кождого, щоби належав до Укр. Червоного Хреста і виховувати суспільність до жертволюбивости на цілі українського народу.”

Ч. 10

8. 3. Відкритий лист П. Зварича до українських послів В. Федуну в Алберті й Д. Якиміщака й Н. А. Григорчука в Манітобі в зв'язку з резолюцією в справі незалежности Галичини й Буковини яку треба б перепустити на сесіях провінціяльних соймів. (Подано текст пропонованої резолюції в англійській мові).
- Ч. 10
8. 3. „Всеукраїнський Жіночий З'їзд у Львові”: Звіт із відбутото з'їзду 22-23. 12. 1921.
- Ч. 10
8. 3. „З життя українських дівчат в Канаді — Катерина”; Вірш Івана Дідуха.
- Ч. 10
8. 3. „З сойму Манітоби”: Про сесію в Манітобській Легіслатурі в справі шкільництва, особливо в справі управи окремих шкільних дистриктів; в

- дебатах взяли активну участь посли Григорчук і Якиміщак. Ч. 10
15. 3. „Чорногус знов кандидатом”: „На зборах Злучених Фармерів Алберти з округу Гвифторд ухвалено заяву довіря до Михайла Чорногуса, як фармерського кандидата при надходячих доповнюючих виборах в тім окрузі. В послідних провінційальних виборах минувшого літа А. С. Шандра проголошено в не законний спосіб вибраним з того округу через аклямацію, але найвисший суд уневажнив сей вибір і тепер округ Гвифторд не має свого посла в соймі Алберти. . .” Ч. 11
15. 3. „Курс Гроший”: „Вінніпег, 13 марта. — Нинішний курс грошей держав Східної і Центральної Європи слідующий: 100 чеських корон — 1.83; 100 румунських левів — .84; 100 німецьких марок — .45; 10 югославських корон — .43; 100 угорських корон — .18; 100 австрійських корон — .04; 1,000 польських марок — .26; курс одного канадійського доляра 96 американських центів.” Ч. 11
15. 3. „Релігія і поступ” — передовиця з таким коментарем: „В справі релігії дістаємо більше листів, так „за”, як і „проти”. З того видно, що ся справа є для наших читачів дійсно цікава. Тому вважаємо за конечну річ справу релігії дальше висвітлювати.” Ч. 11
15. 3. „Зараз”: В зв'язку з висловом проф. С. Смаль-Стоцького надрукованого в „Свободі” редакція оспорює слово „зараз” в значенні „тепер”. Ч. 11
15. 3. „Публична читальня”: „Повідомляеть ся всіх Українців в Вінніпегу, що в гали Укр. Дому при Боровс вул. є отворена Публична Читальня. Читальня отворена в вівторок і четвер від 8 до 11 год. вечером, а в неділю по полудни від 2.30 до 6 год. Вступ вільний для членів і не членів.” Ч. 11

22. 3. „Повезуть пресвітеріанізм на Україну”: „На пресвітерській конвенції, що відбуваєсь в Рочестер, Н. Й., 15-го марта засновано „Українське Євангельське Товариство Північної Америки”, з канадійських і стейтських пресвітеріан Українців... Проф. Василя Кузіва, що вчить української літератури і мови в теолог. семінарії в Блюмфілд, Н. Д., вибрано головою товариства, а заступником є свящ. Іван Г. Бодруг з Монтреалу; секретарем свящ. Павло Крат з Торонто; касієром свящ. Ів. Коцан з Ньюарку, Н. Дж.; члени ексекютивного комітету: свящ. Зигмунд Бичинський з Вінніпегу; свящ. Е. М. Глова з Едмонтону і свящ. Теодор Галенда з Пітсбургу. — В липни се товариство має вислати двох місіонарів розглянути можливости для постійної пресвітеріанської місії на Україні. Тими двома буде Кузів і Крат і оден з них остане там на стало, коли місійна робота зачне ся. — Таксамо основано українське євангельське товариство для піддержання центрів в Нью Йорку і Вінніпегу для ширеня євангельської літератури...” Ч. 12
22. 3. „Упадок Норісового правительства”: „У вівторок вечер 14, марта, манітобський сойм ухвалив догану для правительства під проводом Норіса... Воно перейшло 27 голосами проти 23. За внесенем голосували майже всі фармерські, робітничі і консервативні послы... Сей час після голосованя над доганою сойм на домагане прем. Норіса розійшов ся... справа правительства Манітоби опинила ся в руках губернатора, який має тепер найти нового премієра, або безпроволочно розвязати — сойм...” Ч. 12
22. 3. До дійсности нашої преси в Канаді: „... „Канадійський Українець”, орган єпископа Микити Будки, сприквив собі самостійне істноване і вернув назад під покров французької римо-католицької

видавничої спілки West Canada Publ. Co. Ltd., яка видавала його давніше... Беручи річ безпристрасно, признаємо, що се не є потішаюча вістка для Українців... як довго його видавала окрема українська спілка, так довго він міг би був, колиб хотів, служити українському народови. Тепер він мусить робити тільки те, що чужі йому прикажуть, а його служба для українського народу мусить обмежити ся на тім, на скільки се буде на руку Французам..."; в зв'язку з цим незavidним станом „Канадійського Українця” редакція „У.Г.” пише: „В „Українським Голосі” містять ся... стало оголошене з зазивами до передплатників і довжників, аби прислали свої належитости. Сі оголошення не свідчать, що „Українському Голосови” занадто добре поводить ся. Однакож не тільки звичайні передплатники не виявляють великого поспіху в ратованю своєї української газети, а навіть і ті люди, що мають славу загально звісних українських патріотів. Деякі з тих патріотів винні „Українському Голосови” не за передплату, а за книжки, оголошення то що — ... А як би „Український Голос” впав, або перейшов в чужі руки, то ті самі патріоти будуть нарікати. „А вони чому не дали нам знати? Ми булиб „Український Голос” виратували!” Ратуйте, добрі люди, тоді, коли час, а не тоді, коли вже за пізно...” Ч. 12

22. 3. Про священників іншої національності в греко-католицькій Церкві в Канаді: Про віче в цій справі, на якому ухвалено резолюцію: „Ми члени і делегати низше згаданих українських греко-католицьких парафій — то є Йорктон, Ярослав, Сторновей, Модел-Фарм, Інсінгер, Бівердейл, Врокстон і Калдер, зібрані разом нині, 1-го лютого 1922 на мітингу в Йорктон... рішили слідує: Щоби не приймати в своїх українських греко-католицьких церквах чужих священників до наших церков від

нинішного дня; Щоби просити другі парафії з сеї і других околиць, де такі чужі священники служать в українських греко-католицьких церквах, щоби вони заняли таке саме становище, як ми, зглядом тих чужих священників і... просити пресвященного єпископа Будку, щоби той сейчас зробив такі розпорядження, щоби тих всіх чужих священників забрав собі з Йорктону, а на їх місце дав українських греко-католицьких священників для українського греко-католицького народа...” (З допису „Йорктонця”) Ч. 12

22. 3. „Треті загальні збори Українського Червоного Хреста в Вінніпегу.”: Повний звіт із зборів 28.2. 1922. Ч. 12-17
29. 3. Про шкідливі наслідки самопоборювання серед української політичної еміграції — реакція д-ра Мих. Лозинського в „Свободі” (чис. не подано — О. В.) на статті в цій справі в „У. Г.”: „Влучно писав канадійський „Український Голос”, що коли наша еміграція в Америці відносить ся скептично до нашої діяльності в старім краю, то сьому винен перше всего старий край, а головним чином політична еміграція. Бо ніхто інший тільки вона, поборюючи одна група другу, вмовляє в американських Українців, що всі наші політичні провідники і взагалі вся наша діяльна інтелігенція — се нездари... Одні обмовляють Грушевського, другі Винниченка, треті Петлюру, четверті Петрушевича і т. д., і т. д. — і виходить, що на цілій Україні нема чоловіка, який би був вільний від тяжких закидів і обвинень. Розумієть ся, критикувати те, що в нас дієть ся, можна і треба. Але є ріжниця між критикою, яка поважно розсліджує причини, і критикою, яка лає всіх і вся. Тим часом поважних студій або хоч статей про причини наших невдач появляєть ся дуже мало. Замість розсліджувати як внутрішні... так і зов-

- нішні причини. . . вдоволяють ся або поверховним перекидуванем вини з одної партії на другу, або загальним менторством на тему нашої нездарности і ледачости. . .”
Ч. 13
29. 3. „З нагоди побуту Митр. Шептицького в Канаді”. В зв’язку з циклом статей В. Кудрика на цю тему П. Зварич подає додаткові завваги щодо політичного аспекту цієї справи й ставить декілька питань митрополитові.
Ч. 13
29. 3. „Промова посла Д. Якиміщака в Соймі Манітоби”: Друкуючи цю промову, редакція подала вступ, в якому м. ін. сказано: „Д. Якиміщак забрав голос в манітобським соймі кільканайцять разів сеї сесії і багато разів минувшої сесії, та ми подаємо тільки скорочений зміст одної його промови, котру він виголосив в дебаті над престольною промовою. Подаємо сю промову на те, щоби виборці сеї провінції знали, яке становище занимали наші представителі в манітобським соймі. . .”
Ч. 13 - 14
29. 3. „Подяка”: „Укр. Студ. Кружок висказує щире слово подяки всім тим особам, котрі допомогли Кружкови в виставі штуки „Чоколядовий Жовнір”. З окрема кружок складає подяку за активну поміч — пп. С. Ковблеви, О. Гладунови, І. Сичови, П. Барицькому, П. Юндакови, Я. В. Арсеничови і Я. Кунінському. . . Українському Народному Домови. . . п. Вусови. Членам тов. Бандурист і Інститута Просвіти за обслугу підчас представлення. . . Підчеркуємо наше зобовязане супроти „Українського Голосу” за те, що безплатно відступив аматорам кімнати на весь час проб представлення. . .”
Ч. 13
29. 3. Стаття „Наддністрянця” про Греко-Католицьку Церкву в Галичині, зокрема про єпископа Хомишина.
Ч. 13

5. 4. Передвиборча акція: „З причини, що манітобський уряд зівстав усунений, наступлять провінційональні вибори в короткім часі і тому фармерська організація мусить бути приготовлена в дуже коротенькім часі стати до боротьби з лібералами і консерватами. Сею боротьбою будуть вибори, а кулі наші се е балоти. Щоби багато куль посипало ся, то треба багато жовнірів, а наші жовніри фармерської організації — се члени...”; дальше слідує заклик в справі членів з таким закінченням: „Ми маємо побачити Манітобу так, як Альберту, або ще й ліпше в руках хліборобів. М. Демчук, Секретар Юнійних Фармерів з льокалю Етельберт.” Ч. 14
5. 4. Митрополит Шептицький і його становище в справі Галичини: Стаття В. Кудрика п. н. „В відповідь „К. Українцєви” і на увагу загалови”. Ч. 14
5. 4. Справа Галичини; Канадійський Уряд; Міжнародна конференція в Генуї; Інформативна служба українців у цій справі — про це все в редакційній статті „Заспана справа”. Ч. 14
12. 4. „Трус в українській місії в Вашингтоні”: Вістка про трус у приміщеннях місії (опрацьована на матеріялах свящ. О. Пристая в часописі „Америка”). Ч. 15
12. 4. „Наше безголове”: Стаття П. Зварича на суспільно-політичні теми, з окремою увагою на відношення й претенсії українців Канади до своїх політичних представників. Ч. 15
12. 4. Сер Кліфорд Сіфтон про українських поселенців у Канаді: Колишній міністр у федеральнім уряді заявив вінніпезькій Tribune м. ін.: „Що зробив би я, як би я був нині міністром іміграції? ... Я дав би пляни, аби дістати тут здоровий селянський тип людей з середної Європи... Я е відві-

чальний за поселене тисячі галицьких фермерів і українських фермерів на землях у північних частих прерій. Анї один з тих поселенців не мав помочі. . . Правительство не видало анї доляра за-помоги для тих людей з середньої Європи, яких ми поселили у північних частих прерій, підчас коли на поселенців у полудневих частих треба було видавати великанські суми. Я мав недавно лист від банкира у галицькій кольонії в північній Манітобі. Банкир так писав про галицьких фермерів. „Я хотів би, щоби кругом нас було ще раз стільки тих людей. Ми могли би легко змістити їх тут ще 25 тисяч. Вони як не можуть заплатити моргечу, то платять бодай процент. Присилайте їх більше!” Ч. 15

12. 4. Ідея пам'ятника Шевченка перед манітобським парламентом: В передовиці п. н. „Рівні з рівними” підкреслено, що досі українці не виявили себе в загально-канадійськїм житті відповідно до свого числа й своїх можливостей і тому, на приклад, в протилежність до ісландської групи в Манітобі, немає виглядів на те, „щоби біля парламенту в Вінніпегу стала статуя Тараса Шевченка і щоби на манітобськїм університеті повстала катедра української мови. . .” Ч. 15
12. 4. „Концерт на поміч Укр. Студентам в краю. Вістка, що „В четвер вечер 6-го цвітня Укр. Студентський хор устроїв концерт в церкві „Робертсон Меморіал” на поміч старокраєвим студентам. . . Між присутніми були також Англіїці які не мало одушевляли ся українською піснею та її милим звуком. . .” (Подав О. Є. Маліцький, секр.). Ч. 15
19. 4. „Українська Делегація в Отаві”: Вістка з 11. 4-го подає, що „У премієра Міністрів, п. Мекензі Кінга була нині делегація від Українського Національного Союзу в Східній Канаді з домаганем не-

зависимости для Східної Галичини, яка є тепер під окупацією Польщі. Делегація складала ся з А. Т. Кібзея, о. В. Гігейчука і п. Любинського з Отава. Делегація обговорила з прем'єром положене Галичини і предложили петицію... Прем'єр Кінг обіцяв звернути канадійським делегатам в Генуї увагу на поставлені домаганя." Ч. 15-17

19. 4. Протестаційні телеграми в справі Галичини до Міжнародної Конференції в Генуї: Оpubліковано текст висланої телеграми в англійській мові за підписами Т. Д. Ферлея — голови, й П. Драля — секр. Українського Центрального Комітету; заклик до українських організацій в Канаді, щоб висилали телеграми подібного змісту прем'єрові Кінгові в Оттаві для передачі канадійським делегатам у Генуї. Ч. 16
19. 4. „Україна, Галичина, Генуя”: Передовиця про міжнародну конференцію в Генуї; заклик, щоб висилати протести на адресу „International Economic Conference, Genoa, Italy.” Ч. 16
19. 4. Мир. Стечишин відповідає на статтю Мих. Лозинського в „Свободі” в справі „Української Трибуни” в Варшаві. Ч. 16
26. 4. „Величава Українська Маніфестація в Вінніпегу — Десять тисяч Українців домагають ся волі для Рідного Краю і протестують проти польських злочинів”: Обширний опис масового походу й віча в „Індостріял Бюро” 22. 4-го, з протестом проти польського панування в Галичині; участь в цій маніфестації брали й промовляли д-р Ч. В. Гордон (письменник Ралф Коннор), д-р А. Гунтер, о. М. Оленчук, д-р Дж. Шейвер, проф. І. Боберський, Я. В. Арсенич, В. Р. Вуд, Т. Д. Ферлей. Ч. 17
26. 4. „Українська демонстрація в Саскатуні”: Вістка про те, що 22. 4-го відбувся „демонстративний

- український похід вулицями міста. В поході бра-
ло участь около 500 людей. Вручено меййорови
міста петицію з виясненем домагань Українців.
Опісля відбув ся масовий мітинг, на яким ухвале-
но вислати телеграми на конференцію до Генуї та
до прем'єра Кінга. . ." Ч. 17
26. 4. „До побуту Шептицького в Вінніпегу”: Стаття В.
Кудрика. Ч. 17
26. 4. „Помер славний український співак Олександр
Мишуга”: Вістка про його смерть 9. 3-го в Фрай-
бурзі в Німеччині й коротка біографія. Ч. 17
26. 4. Ювілей Сергія Шелухина: Згадка про „35 років
письменицької діяльності відомого українсько-
го громадянського діяча й письменника, сенатора
Сергія Шелухина.” Ч. 17
3. 5. Д. М. Ільчишин — „репрезентант рільництва ме-
жи українцями”: Стаття про „назначення Міністер-
ством Рільництва у Манітобі” на цю посаду Іль-
чишина; біографічні дані про нього. Ч. 18
3. 5. „Партії в Манітобі”: Передовиця аналізує всі по-
літичні угруповання провінції Манітоби. Ч. 18
3. 5. „Злучені фермері Манітоби”: Стаття інформує
про цілі й завдання політичної партії в Манітобі
п. н. „Злучені фермері Манітоби”. Ч. 18
10. 5. „Др. Ендерсон хвалить українців”: „Велика війна
була дійсною пробою горожанства, говорив др.
Ендерсон з Реджайни в Канадійським Клубі в Ота-
ві, звертаючи увагу на те, що з 85,000 Українців
в Саскачевані 20,000 служило в канадійській армії.
Др. Ендерсон говорив про те, як обходити ся з
чужинцями, поселеними в Канаді і як їх асимілю-
вати. . .” Ч. 19
10. 5. „Делегація українського галицького правитель-
ства в Генуї”: Вістка про делегацію в склад якої

увійшли „президент др. Евген Петрушевич... др. Кость Левицький, Іван Петрушевич (з Лондону), др. Степан Витвицький (з Парижа), др. Ернест Т. Брайтер (польський соціалістичний посол зі Львова) о. Жан (з Канади), проф. др. Степан Рудницький, кооператор Осип Струк і один Українець зі Львова.” Ч. 19

10. 5. „Смерть 109-літнього українця”: Вістка про те, що „в Білд, Ман., помер 22 цвітня старий дідусь Петро Василичук, який мав 109 літ. Родом був з села Кривча, пов. Борщів в Галичині. Похоронено його в Ешвил, Ман.” Ч. 19
10. 5. „Кривава Книга” в Канаді: Проф. Іван Боберський оголошує розпродаж 2ої частини документальної книги виданої „Правлінням Західно-Української Республіки”; подає, що „весь дохід з розпродажі йде на пресовий фонд західно-українського правління, щоби можна оголосити друком дальші описи і зладити англійський перевід...”; книжка має 242 сторінки, ціна \$1.00; „гроші і листи в тій справі слати на адресу: Ivan Boberskyj, Ukrainian Bureau, 247 Manitoba Ave., Winnipeg, Man., Canada.” Ч. 19
10. 5. Переслухання офіційного троста провінції Манітоби: Повний звіт переслухання підчас сесії парламенту 1921 р. „Айри Стратона”, який був „заприсяжений і допитуваний послом Якимішачком”. Ч. 19
10. 5. „Реджіструйте ся!”: Передовиця пригадує українцям, щоби не занедбували справи реєстрації перед виборами, бо „від того, скільки українських виборців буде в кождім окрузі зареджістрованих, залежить не тільки, чи в тім окрузі буде вибраний український кандидат, або кандидат, якого українські виборці конче хочуть але також і се, чи там взагалі буде виступати такий кандидат...”

Отже реджіструйте ся, українські виборці! . . . щоби забезпечити собі право рішати про те, хто має управляти Манітобою через слідуєчих пять літ, хто має у вашім імени говорити і ставити домаганя, чи скарги!" Ч. 19

10. 5. Польська реакція на українську демонстрацію в справі Галичини: В редакційній статті п. н. „Несподіванка для поляків” подано голоси польської преси „Час-у” і „Газети Католицької” про демонстрацію з 22. 4-го, а теж згадано про акцію польського громадянства (віче в „Сокольні” й телеграма до прем’єра Кінга в Оттаві) й про полеміку в англомовній пресі в Вінніпегу. Ч. 19
10. 5. Акції канадійських і американських українців в користь Старого Краю: В статті „Чим канадійці гірші?” відповідається на закиди віденського „Українського Прапора”; редакція „У. Г.” з’ясовує різниці в допоміжних акціях між українцями Америки й Канади й доходить до висновку, що канадійські українці виконали свої завдання в цьому напрямі. Ч. 19
10. 5. На захист „чужинців”: Заява д-ра С. Д. Чавна, генерального суперінтендента методистської церкви в Канаді, з запереченням приписуваної йому згірливої характеристики „чужинців” в Канаді. Ч. 19
10. 5. Заклик: „До бувших жовнірів українського походження”, щоб організувалися на місцях; радиться їм гуртуватися при місцевих Українських Народних Домах; заклик підписаний Осипом Яремком з Вінніпегу („бувший жовнір канад. армії”). Ч. 19
10. 5. „Голоси за і проти спровадження імігрантів зі східної Європи”: Стаття з цитатами з таких часописів, як Toronto Globe, Halifax Chronicle, другий

торонтоський часопис Globe і едмонтонський Bulletin в додатку до цитати з промови єпископа д-ра Джордж-а Екстон-а Лойд-а з Норт Бетлефорд, Саск., який виступив проти іміграції із східної Європи й сказав м. ін.: „наші імігранти повинні бути вибрані і через слідуючих десять літ повинно ся впускати лише Англіїців. Ми мусимо сканадіянізувати тих чужинців, яких вже маємо, і не спроваджувати їх більше і відтак канадіянізувати цілі міліони, бо се попросту дурне, неможливе до виконання.” Ч. 19

17. 5. З торговельних буднів: „Вінніпезські пекарі оголосили 9-го мая, що бохонець хліба потанів тут о одного цента. Хліб, що важить 16 унцій (фунт), коштує тепер 6 центів, а 20 унцевий бохонець 8 центів — замість дотеперішнього 7 і 9 центів.” Ч. 20
17. 5. Платня будівничих: „Представитель організації будівничих в Вінніпегу заявив, що юніїні будівничі не дістануть сего року більше, як 80 ц. на годину.” Ч. 20
17. 5. „Взаїмна Поміч”: Передовиця про вагу запомогових організацій; згадка про новозасноване товариство „Взаїмна Поміч” у Вінніпезі; підкреслено, що „товариство не ставить перед членами ніяких обмежень з уваги на віроісповідане і тому в нім можуть гуртувати ся усі без ріжниць Українці в Канаді. В загальнім і в народнім інтересі є звернути на сю нову організацію як найбільшу увагу.” Ч. 20
17. 5. „Нав'язуване Українцям в Канаді польського горожанства”: Про безуспішні заходи Павла Крата в Оттаві в імені „Українського Євангельського Собору”, щоб на горожанських документах українців з Галичини не ставити їм під словом національність Польщу; замітка редакції, щоб ук-

- раїнці „зробили натиск на правительство” в цій справі: „Спеціально відносить ся се до тих, що подають ся о горожанські папери або вже дістали їх і мають на них написано, що їхня „національність” польська. Такі папери належить ся звернути до державного секретаря з просьбою, аби він вичеркнув з них слово „Поляк” чи „польський підданий”, бо на основі договору в Сен Жермен (St. Germain) Східна Галичина перейшла від Австрії під заряд союзних і усоюзнених держав (allied and associated Powers), а не на власність Польщі. Рівночасно добре зазначити, що коли канадійське правительство не хоче сего узгляднити, то „волю оставати дальше без канадійського горожанства, чим приймати на себе пляму, що я сам називав себе Ляхом”. Таке становище більшого числа Українців безумовно приневолить правительство до як найскоршого поладнання питання про „національність” галицьких Українців.” Ч. 20
17. 5. „Конференція в Генуї й Українська Справа”: Передрук статті д-ра Мих. Лозинського з „Свободи” (чис. не подано — О.В.) Ч. 20
17. 5. Протестаційні віча на захист Галичини: Обширні дописи про віча в Брендоні, Ман., і Форт Вілліямі, Онт. Ч. 20
17. 5. Університетська освіта між українцями Канади: В дискусії на цю тему на сторінках торонтонського „Star” Т. Гуменюк подає, що з кінцем 1921 року було 20 українців з покінченими університетськими студіями в канадійських університетах. Ч. 20
24. 5. „Пропозиція” в справі іміграції: „Бувший посол в албертійській соймі, А. Шандро, дав міністрови внутрішних справ, Стюартови, пропозицію, що протягом трох літ він зможе дістати з Східної

- Галичини і Буковини 400,000 рільників імігрантів для Канади.” Ч. 21
3. 5. Українці на східньому Сибірі, їх політика й національна свідомість”: Серія статей Волод. Весоловського. Ч. 18-21
24. 5. Передвиборчі проблеми й поради редакції: Дві редакційні статті, одна п.н. „В Вінніпегу нема складу кандидатів” говорить про те, що в п'ятьох виборчих округах Манітоби українці становлять більшість щодо числа населення й можна б дуже легко вибрати своїх послів, якби були зорганізовані й попрацювали разом в цьому напрямі; ці округи чекають на Вінніпег, щоб звідси вислати відповідних кандидатів; на думку редакції, краще вибирати на посла людину, яка живе в окрузі й познайомлена з його потребами: „Кандидат має бути повновласником виборчого округу. Округ повинен свого будучого повновласника знати, або бодай знати про него стільки, щоби бути згори певним, чого можна від него сподівати ся, а чого ні. Кандидат є для округу, а не округ для кандидата. . . Колиж виборці знають, чого хочуть, і підшукають собі відповідного кандидата, який би сповняв їх домагання, то сей кандидат обовязаний робити те, до чого він зобовязав ся. . . в Вінніпегу є кілька Українців, які мають і подостатком знання англійської мови і подостатком образования, так що будучи вибраним до сойму, не були би там предметом насмішок, але могли би робити дійсну посольську роботу. Однакож в кождім разі думка про можливого кандидата повинна би виходити від людей в інтересованім окрузі. . . Коли кандидат сам має округови накидати ся то шкода того округу, або шкода того кандидата.” Друга стаття п. н. „Треба більше доказів!” торкається організації „Злучені Фармері Манітоби” — „Ю. Ф. М.” і того, як українцям до неї ставитися. Ч. 21

24. 5. „Ратуймо Буковину!\": Стаття - відозва „Українського Комітету Визволення Буковини” за підписами д-ра Мик. Копачука, голови й Г. Г. Скегара, секр. Ч. 21
24. 5. „Думки фермерського органу про українських послів в Манітобі”: „В часописі Farmers' Sun з Торонто, з 6 мая у редакційній статі між іншим була слідуюча згадка про українських фермерських послів в провінції Манітобі: There are those who think that the foreigner is the most revolutionary. This is not the fact in the Manitoba House. There, in the Farmers Party are two „foreigners”, N. A. Hryhorchuk from Ethelbert, and Dmytro Yakymishchak, from Emerson. These are thoughtful men, and moderate to the extreme. Both are young men, educated in our schools, and both are taking their places with great credit to themselves and their people.” Ч. 21
31. 5. „Перший Українець дентист в Канаді”: Стаття з біографічними даними про д-ра Манолія Мігайчука, що успішно закінчив студії дентистики в Торонтонському університеті, одержавши титул D.D.S.; дентистичну канцелярію відкрив у Вінніпегу п. ч. 541 Селкірк вул.; обширно подано про його громадську діяльність. Ч. 22
31. 5. „Кирило Г. Стеценко”: Вістка про смерть композитора Стеценка в селі Веприку на Київщині 29.4.1922; подано деякі біографічні дані про нього. Ч. 22
31. 5. „Українська проти-польська маніфестація в Саскатуні”: Обширний опис маніфестації за підписом Ів. Данильчука. Ч. 22
31. 5. Собор Української Православної Церкви в ЗДА й справа українського єпископа: Стаття о. С. В. Савчука про Собор, який відбувся 18, 19 й 26-го

березня, 1922 в Шікаго, Пітсбург і Нью Йорку; він брав у ньому участь, як делегат У.Г.П.Церкви в Канаді. Ч. 22

7. 6. „З життя Українців в Вінніпегу”: „В суботу вечером в Інституті Просвіти діти з „Рідної Школи” при Укр. Народнім Домі під проводом учительки п-ни Зеновії Угрин відсвяткували на свій спосіб пам’ять Тараса Шевченка відігранем сценічного образка п. з. „Діточе Свято”. Виступ діточок був над всяке сподіване вдачний. . . В неділю в Лістер Парку відбув ся незвичайно веселий і приємний пікнік. . . Зібрані на пікніку почували себе дійсно членами одної великої родини. Весело бавили ся, відпочивали в холодку. . . а хто хотів, то й потанцював гарно, бо було з ким. Дівчата були, як золото.” Ч. 23
7. 6. „Українці осідають в Бр. Колюмбії”: Вістка з Вернон, Б. К., з 1-го червня подає, що „протягом двох тижнів 16 українських родин осіло в Грайррад і сподіють ся дістати ще около 300 родин з Манітоби. Всі вони осіли на землі, яку купила недавно вінніпезська фірма від Й. А. Карліна, щоби осаджувати на ній Українців. Кожда родина має 40 акрів.” Ч. 23
7. 6. Дві редакційні статті на тему манітобської політики: Одна, п. н. „Політична плятформа Ю. Ф. М.”; друга п. н. „Політична Ситуація в Манітобі”. Ч. 23
7. 6. „Перший Українець аптикар в Канаді”: Біографічна стаття про Михайла Лазечка, який закінчив студії в Манітобському університеті діставши титул „Хеміка - Аптикаря”; в статті, м. ін., подано, що „Крок за кроком зачинають канадійські Українці вибивати ся наперед. . . Інші люди за короткий час зуміли виховати з між себе осіб для всіх можливих фахів і нам, а властиво нашо-

му молодшому поколінню тільки б брати з них примір. Українці живуть в Канаді вже около 25 літ, а однакж треба було чекати аж доси, поки зміг виховати ся перший український аптикар — а є ним добр. Мих. Лазечко.” Ч. 23

14. 6. Канадійські українці очима пресвітеріян: В зв'язку з конвенцією „пресвітеріянської церкви в Канаді” вінніпезька Free Press з 8. 6. 1922 подала, м. ін., таке: „Коли прийшла на дневний порядок точка „Домашні Місії і Громадська Служба”, др. Седжвік з Гемилтону зачав обговорювати питання, які є перед церквою в західній Канаді. . . Половина населеня Манітоби містить ся в місті Вінніпегу. . . се багатомовне місто і біблію продавало ся в нім цілім або в части у 100 мовах. Се є столиця чужинецької преси в Канаді. Шіснайцять неангльосаксонських часописів, не включаючи французьких публікацій, виходить там з під друкарських прес. Дальше, половина населеня Манітоби є не-англьо-саксонська з найбільшим елементом в сім населеню є Українці. 17 проц. населеня є Українці, які становлять третю що до величини національну групу в населеню Домінії. В сільській Манітобі, як йому говорили, англьо-саксонське населене зменшує ся, підчас коли не-англьо-саксонське збільшує ся, а Мр. Кормі, суперінтендент домашніх місій, сказав, що до 50 літ пануючою мовою поза Вінніпегом буде українська і Вінніпег, як всі американські міста, буде здебільша чужинецьким. „Се становить, — заявив др. Седжвік, — визов (чалендж) і питання якого ані церква, ані нація не сміють легковажити”.”; Рев. Мекдоналд мав сказати: „Між тими людьми є в роботі націоналістичні сили, що здержують їх від асимільованя у канадійських горожан а се є проблемою так для нації, як і для церкви. Як брами нашої іміграції мають в замітнійший спосіб отворити ся і як би увійшло за бога-

то сеї раси та виперли людей британського походження, то що, спитав він, стане ся з британськими інституціями і британськими ідеалами?"

Ч. 24

14. 6. „Ряди української інтелігенції збільшають ся...”: Вістка подає, що „...на університеті МекГіл укінчили медицину і дістали степені докторів медицини А. Т. Кібзей і В. Е. Чесний. Послідний був колись Українцем, але в МекГіл зачав подавати себе за Поляка. Кібзей завсігди твердо стояв на українськім становищу. Торонтонські часописи з 25 і 27 мая подають вислід іспитів на тамошнім університеті. Між іменами... находимо два українські: Манолій Мігайчук скінчив відзначаючо четвертий рік дентистики, а Т. Гуменюк перейшов відзначаючо другий рік прав.” Ч. 24
14. 6. Д-р Борислав Дима: Біографічна стаття про нього з нагоди закінчення його медичних студій в Манітобському університеті й одержання титула д-ра медицини (M.D.); канцелярію свою відкрив у Вінніпегу під ч. 592 Селкірк вул. Ч. 24
14. 6. До еволюції світогляду українців у Канаді: В статті „Український Народний Дім в Торонті” Тео. Гуменюк пише про потребу громадської інституції в Торонто, бо наші люди вже на стало осідаються в Канаді: „Свого часу була загально поширена думка серед нашої іміграції, що ми в Канаді тільки тимчасово, що в старім краю буде ліпше жити і що незадовго заберем ся на Україну. Отся думка тратить ґрунт серед нашого загалу. Справа Галичини і Буковини ще не вирішена, а на Велику Україну нема ще й тільки принади їхати. Так, що навіть тоті, котрі були певні, що дуже скоро поїдуть, під напором обставин, змінили нарешті свої пляни. Велике число укр. аплікантів о горожанські папери вказує на се.

Так само збільшаюче ся число укр. фермерів до-
вкола Торонта і Гемилтону є добрий знак, що
психольогія серед нашого загалу не тота, що бу-
ла поперед. . .” Ч. 24

21. 6. Про українських імігрантів в парламенти в Оттаві
— вістка про те, що підчас дебати над імігра-
цією згадано було й про українських імігрантів:
„В обороні Українців виступив сильно прогресивний посол Бовіен з округу Прованшер (Мані-
тоба). Він сказав: „Чоловік в кожусі є лїпший від
чоловіка в рукавичках та ковнїрци”. Коли украї-
нські імігранти є під яким зглядом зіпсовані, то
Канада є в великій мірі за се відвічальна. Про Ук-
раїнців говорив також прогресивний посол Еванс
зі Саскатуну. Він сказав, що поселенці з Гали-
чини показують ся добрими фермерами, однакож
від війни з полуднево-східної Європи поприхо-
дили імігранти, що явно агітують за советизмом.
Він не був би за тим, аби допускати таку клясу
імігрантів.” Ч. 25
21. 6. „Східна Галичина на міжнародній конференції в
Генуї. (Офіціальний комунікат делегації Галиць-
кої Републики)”. Ч. 25
21. 6. Комітет „Голодним України”: Стаття - відозва
цього комітету в справі піддержки за підписами
М. Грушевського, голови, О. Олесья, заступ. гол.,
й інших членів екзекутиви комітету. Ч. 25
21. 6. Інтерв'ю з поворотцем з Росії: Стаття п. н. „На
увагу вінніпегського робітництва” про „Петра Ар-
тьомова, що виїхав перед роком чи що з Вінніпе-
гу до Росії, пережив там сім місяців і повернув до
Вінніпегу в суботу 10-го червня. Поїхав він туду
вірячи тим, що хвалили большевиків попід не-
беса, повіз туду кільканайцять соток долярів,
скількість убраня і других річий, а вернув з ду-
шею тільки, завядки добрим вінніпегським зна-

комим, що позичили йому гроші на поворот... В ред. У. Голосу д. Артьомов розказував дуже багато, однак найдокладніший опис його бесіди в часописи буде нічим супроти того, коли він сам — живий чоловік, очевидець, якого всякий може випитувати — розкаже. І власне через те тутешнє робітництво, прихильне большевикам і не прихильне, повинно би запросити д. Артьомова між себе на збори і попросити, щоби публично перед громадою розказав все, що бачив, чув і пережив і що просили його тамошні його знакомі і товариші недолі переказати..."; дальше подано деталі з розмови з Артьомовим у редакції. Ч. 25

28. 6. Д-р А. Т. Кібзей: Біографічна стаття про „нового Українця - лікаря”, що покінчив медичні студії на університеті МекГіл у Монреалі й одержав диплому „Доктора Медицини і Хірургії”; про громадську його працю подано, м. ін., що „протягом літ д. Кібзей не стояв осторонь громадських справ. Як був енергічним учителем, так і діяльним членом учительської організації. Він належав до Комітету, що скликав „Перший Всенародний Український Зїзд” до Саскатуну і коли тут заснував ся Інститут П. Могили, він в початках був його секретарем...” Ч. 26
28. 6. До проблеми організації українських учителів у Канаді: Стаття В. Лісовського про надходячий з'їзд О. У. У., в якій він також висвітлює певний занепад в цій організації; він, м. ін. пише: „Від 1915 р. наші конвенції перестали виявляти таке заінтересоване в справах просвітних і взагалі, в справах соціального руху, як перед тим. Кожний учитель жие, так сказати, сам для себе і творить свою власну організацію. Не раз приходить до непорозуміння в сій або в тій справі лише через те, що в нас нема солідарности; нема взаїмного порозуміння відносно свого становища

в суспільности, а врешті і тому, що ми мало, або зовсім незнакомі оден з другим. . .” Ч. 26

28. 6. Поміч Україні: Стаття - відозва „Союза організацій допомоги України” з Відня, яка зясовує тяжке положення українців в Україні з закликком за допомогою; за союз підписані Проф. Мих. Грушевський, голова, С. Олесь, заступник голови, й Д. Левіцький, скарбник. Ч. 26
28. 6. „Важке бідоване українського діяча — Евгена Чикаленка”: Редакційна стаття про тяжке положення Чикаленка, який стратив все своє майно й тепер хорий живе в Австрії: „Коли бідує невинно звичайний чоловік то треба вболівати над його недолею, але оскільки більше треба вболівати над людьми, які перше других ратували, а нині самі опинили ся в найбільшій нужді. І оскільки більше зобовязані ми помагати тому, хто колись других підносив, піддержував, а нині сам опинив ся в такому положеню, що треба би комусь його піддержувати. . .”; заклик до громадянства, щоб слати йому поміч, подаючи його адресу в Австрії. Ч. 26
5. 7. „Депутація Українців у преміера Канади”: Обширна вістка: „У преміера Канади, п. В. Л. Мекензі Кінга, була в п'ятницю вечер, 23 червня, на послуханю депутація від канадійських Українців. Висланям депутації заняв ся був Український Центральний Комітет з головним осідком в Вінніпегу. Депутація вручила преміерові меморіал, в яким представлено канадійському правительству теперішне положене Галичини, пригадано недавні демонстрації канадійських Українців проти насильств і безправств, що їх допускають ся польські урядники над українським населенем в Галичині. . . Крім сего внесла депутація протест проти того, що канадійський державний департа-

мент доси вимагає, аби східно - галицькі Українці, які подають ся о канадійські горожанські папери подавали свою державну приналежність як польську. Депутація запропонувала, аби тимчасово державну приналежність жителів та уроженців Східної Галичини записувати „неозначеною”, а національність українською... При кінци послухання вручив п. Мир. Стечишин премієрові начерк про стан Східної Галичини виданий заходом галицького правління печатаний в Лондоні під заголовком: *The Case for Independence of Eastern Galicia. . .*”; членами делегації були: Петро Зварич, Мир. Стечишин, о. А. Сарматюк, д-р А. Т. Кібзей і о. В. Н. Гігейчук, які заступали територіяльно всі скупчення українців у Канаді; до делегації, підчас авдієнції з прем’ером, прилучилися також послы Мекмирей з Північного Вінніпегу й Лапієр з Судбири. Ч. 27

5. 7. „Конференція Т-ва „Католицької Правди””: Обширна вістка про конференцію в Вінніпегу 25. 6.; про участь українців-католиків в ній з критичними заввагами редакції. Ч. 27
5. 7. „Перша Служба Божа в живій укр. мові”: „Саскатунські Українці були першими, що мали нагоду Службу Божу в своїй рідній мові почути — а саме в неділю 18 червня 1922... Службу Божу в Саскатуні відслужив о. Савчук з перекладу ректора Камянецького Університету проф. І. Огієнка... мова перекладу незвичайно гарна і задержано в ній церковний склад вислову.” (Стаття І. Данильчука). Ч. 27
5. 7. Комуникат Української Національної Ради Галицької Республіки: В комунікаті висловлено признання „американським Українцям” за матеріальну й моральну допомогу в справі „незалежної Галицької Республіки”; зокрема згадано ролю ка-

надійських Українців в цій акції, бо „вже вдруге — торік устами міністра Догерті, тепер голови канадійської делегації Мон-Петі — виступив на міжнародній арені в обороні та в інтересі Галицької Землі. . .”; заклик до дальшої піддержки й акції. Ч. 27

5. 7. „Забогато кандидатів”: Передовиця аналізує передвиборчу ситуацію в провінції Манітоби стверджуючи, що забагато партій й кандидатів заангажованих в передвиборчій акції, а результат може бути такий, що жодна партія не одержить стільки голосів, щоб могла взяти керму в провінції; щодо українців, то вони „проявили велике заінтересоване надходячими виборами. . . до теперявило ся вже мабуть 10 в більшій або меншій мірі українських кандидатів. З них два є від фермерської партії (Н. А. Григорчук в Етелберт і Н. В. Бачинський в Фішер), два від комуністичної партії (М. Попович у Вінніпегу і В. Н. Колісник в Ст. Клемент) один від консервативної партії (А. Грабовський в Гімлі), і п'ять незалежних фермерських кандидатів, що на случай вибору мають злучити ся з головною групою фермерських послів. (Д. Якиміщак в Емерсон, М. Воניתовий в Росел, В. Запорожан в Гілберт Плейнс, М. Роецький в Гімлі і І. Білаш в Ст. Клемент).” Ч. 27
5. 7. „Католицька мініфестація в Вінніпегу”: „Католики Вінніпегу заявили свою лучність і єдність величавим походом вулицями Вінніпегу в неділю 25 червня. . . В поході брали також участь обі греко-кат. парохії — Володимира і Ольги та св. Николая і церква Пресв. Евхаристії з Елмвуд. В поході йшли з укр. гр. кат. духовенства оо. Оленчук, Андрухович, Филипів, Олексів і Теодорович. Еп. Будка знаходив ся між латинськими єпископами, що переглядали похід. . . Опісля маніфес-

танти зібрали ся в великій сали Борд оф Трейд, де виголошено бесіди..." Ч. 27

12. 1. „Українські адвокати в Едмонтоні” — Вістка: „З весною І. Басараб і С. Савула покінчили в албертійськiм університеті правничий факультет і були зараз покликані до лави адвокатів в Алберті. Тепер вони отворили нову адвокатську спілку під назвою „Кормек, Мекі, Савула і Басараб...” Ч. 28
12. 7. „Меморіал до прем'єра Кінга — доручений йому українською депутацією дня 23 червня 1922.”: Повний текст меморіалу в українській і англійській мовах. (Пор. вістку в ч. 27 — О. В.). Ч. 28
12. 7. Дві передвиборчі редакційні статті п. н. „На кого голосувати” й „Головна річ при виборах”. Ч. 28
12. 7. Стефан Савула, L.L.B.: Біографічна стаття з нагоди закінчення правничих студій в Алберті й відкриття адвокатської канцелярії в Едмонтоні. Ч. 28
12. 7. „Що до окремих конвенцій українських учителів в Канаді”: Стаття Іл. Шклянки з Йорктону, Саск., в якій він висловлюється проти конвенцій українських учителів; він вважає, що українські учителі повинні брати участь в загально-канадійських учительських конвенціях: „Українські учителі виробили би собі ліпше імя як би брали живійшу участь в англійських конвенціях. Там є нагода пописати ся і виявити свою здібність а разом показати Англійцям, що наші учителі не є гірші від других, можна приготувити реферат на всякі педагогічні теми, які будуть опісля друковані в англійській пресі і сим способом можна кинути яскравійше світло на укр. учительство і на наше суспільство взагалі. А рівночасно і сим-

патія англійського населення до нас буде зростати... Ми, Українці в Канаді, часто забуваємо за одну таку засаду іменно за те, що треба „приспосовувати ся до окруження”... Се очевидно не значить, що ми маємо встидати ся „свого”. Як довго ми се правило будемо занедбувати, так довго в Канаді ми не будемо в силі поліпшити свого суспільного становища...” Ч. 28

19. 7. „Вислід доповняючих виборів в Алберті”: Вістка подає: „Кандидати Злучених Фармерів Алберти побідили у всіх трох округах, в яких в понеділок 10 липня відбували ся доповняючі вибори а саме в округах Седжвик, Рибстон і Гвиффорд... ліберал. Фармерський кандидат Чорногус дістав 1,774 голоси, підчас коли Шандро дістав 521 голосів. Більшість проти Шандра була навіть в його власнім пулі „Шандро”. Шандро втратив депозит...” Ч. 29
19. 7. Дві передвиборчі редакційні статті: Одна п. н. „Для вияснення справи в Вінніпегу”, друга, п. н. „Що зробили ліберали в Етельберт.” Ч. 29
26. 7. „Манітоба вибрала 28 Фармерсько-прогресивних послів. Чотири Українці будуть послами в соймі Манітоби” — обширна вістка про результат виборів 18. 7-го, в яких провалився ліберальний уряд з бувшим прем'єром Норісом на чолі: „Замітною річю у висліді сих виборів є те, що між вибраними послами є трох Українців, Н. В. Бачинський (округ Фішер), Д. Якиміщак (округ Емерсон) і М. Роеський (округ Гімлі). У трох округах вибори відложено на пізніший час. В однім з тих округів є кандидатом Українець Н. В. Григорчук, якого вибір є запевнений. Таким робом в соймі Манітоби буде 4 послы Українці. Є се перший випадок в Канаді, що Українці вибрали таке велике число своїх послів. В манітоб-

ським соймі, який сего літа розв'язано, було тільки двох послів - Українців. Двох послів - Українців має також Сойм Алберти, а іменно В. Федунна і М. Чорногуса. . .” Ч. 30

26. 7. „Побіда” — передовиця: „Радість панує серед фермерів Манітоби. . . Для Українців вислід виборів є причиною подвійної радості. Раз тому, що до влади в Манітобі приходять партія, яка буде мати на увазі передовсім інтереси фермерів, від яких добробуту залежить добробут цілого краю, а по друге тому, що від влади прогнано людей, які завдячували владу цькованю англійського населення провінції проти інших національностей, а спеціально проти української національності. З окрема причиною до радості для всіх Українців, так в Манітобі, як і поза Манітобою, а навіть для Українців по другім боці океану, є те, що поміж вибраними послами до манітобського сойму є три послы української народности. . . Рівнож абсолютно запевнений є також вибір ще одного посла. . . п. Н. А. Григорчука. . . Подвоєнем числа своїх послів Українці в Манітобі доказали не тільки свою горожанську, але й національну свідомість; доказали, що шанують свою національну гідність і що не вважають себе за горожан якогось підлійшого сорта. Українці в Манітобі доказали також, що вони становлять в сім краю політичну силу, з якою треба рішучо числити ся. . .” Ч. 30

26. 7. „Проф. Брекен — Премієром Манітоби”: Вістка, що „Проф. Джана Брекена, голову Манітобської Рільничої Колегії, вибрали одногосно нововибрані фермерські послы в Манітобі своїм провідником і премієром Манітоби. . .” Ч. 30

2. 8. „Конвенція Українських Учителів в Манітобі“:
„В днях 27, 28 і 29 липня відбула ся в Вінніпегу у салі Укр. Нар. Дому конвенція Організації Українських Учителів в Манітобі. . . Між иншими дали відчити пп. Малинюк, Яців, проф. Боберський, Ю. Стечишин, др. Мігайчук, Мир. Стечишин і М. Білаш. На кожду сесію конвенція вибирала иншого предсідателя, а сталою секретаркою була п-на Г. Романчич. . .” Ч. 31
2. 8. „Не давайте дітям марнувати ся!” — передовиця про вагу вищої освіти: „Між тими, що перейшли іспити з 8 грейду, на першім місци в цілій Манітобі стоїть українська дівчина Марія Кондратюк, яка дістала 843 марки на 900, що їх в найліпшій разі можна було дістати. Вінніпегські дневники Фрі Прес і Трібюн помістили з сеї нагоди в п'ятницю 28 липня фотографію сеї дівчини, подаючи також її житєпис, з якого виходить, що вона доперва в 1919 р. зачала ходити до канадійської школи, не маючи перед тим майже ніякого знаня англійської мови. . . В канадійських школах є велике число українських дітїй, що відзначають ся своїми здібностями і якби родичі не дали тим дітям змарнувати ся, то будучність українського народу в Канаді не мусїла б нікому представляти ся чорною. Канадійські Українці, як би завзяли ся, то можуть в скорім часі виховати свою інтелігенцію не менше численну, чим інтелігенція инших народів. . .” Ч. 31
9. 8. „Книги — морська глибина”: Стаття Ю. Стечишина на тему вищої освіти й національного виховання. Ч. 32
9. 8. „Збори Укр. Фармерської Елеваторної Спілки”: Вістка подає про збори спілки в Йорктоні, Саск.; до дирекції були вибрані: Я. В. Арсенич, голова, Г. В. Сліпченко, заст. голови, Н. А. Григорчук,

- секр., Т. Д. Ферлей і В. Колодзінський; фінансовий звіт Спілки „вказав недобір за минулий рік, однак збори прийшли до заключення, що для Спілки нема безпосередньої небезпеки, бо Спілка платила правильно свої зобов'язання...” Ч. 32
9. 8. „Показує наслідки наглої асиміляції”: Про інтерв'ю в торонтонському деннику Globe з 29. 7-го з „українським пресвітеріанським проповідником Павлом Кратом про асиміляцію Українців в Канаді”, а зокрема про розрив між молодим і старшим поколінням. Ч. 32
16. 8. Український відділ при Канадійській Національній Виставі в Торонті: Пригадка Комітету щоб наші люди висилали „Українські вишивки, різьби” на виставу, бо це вперше є „назначені нагороди за найкращі окази української ручної штуки...” Ч. 33
16. 8. „Союз Українських Інвалідів у Львові”: Заклик „Надзірної Ради” Союзу купувати уділи кооперативи. Ч. 33
16. 8. „Світ Дитини” — передовиця: Підкреслено вагу „одинокого українського часопису для дітей „Світ Дитини”, що виходить у Львові” із закликом до українців цього континенту, щоб передплачували й піддержували його. Ч. 33
16. 8. „Дещо про наші Народні Доми”: Стаття Ів. Данильчука про потреби й завдання Народних Домів. Ч. 33
23. 8. „Сіячі Бурі” — передовиця: Про вороже наставлення вінніпезької Free Press до не-англо-саксонських поселенців у Канаді, їхніх намагань задержати свою мову, чи взагалі свою духовість; ця провідна лінія цього часопису була піддержана від ряду літ ліберальним урядом у Манітобі, а найновіша стаття говорить про те, щоб „до шкіл

- в „середно-європейських” кольоніях в Канаді не допускати учителів, що знають якунебудь іншу мову, крім англійської...”; подано цитати з статті в перекладі. Ч. 34
23. 8. „Святочне отворене Українського Народного Дому в Реджайні, Саск.”: Обширний допис про отворення У. Н. Д. 6. 8. 1922; вступне слово виголосив голова товариства Й. Бучковський, а реферат дав О. Малофій. Ч. 34
30. 8. „Григорчук вибраний через аклямацію.”: Вістка про те, що 26. 8. — в день офіційальної номінації Н. А. Григорчук зістав вибраний на посла до манітобського парламенту. Ч. 35
30. 8. „Український Центральний Комітет в Канаді”: Стаття проф. І. Боберського п. н. „Без Упину” висвітлює ролю й працю У. Ц. К., який був вибраний на „всенароднім вічу в Вінніпегу 7-го травня” й „який має провадити українські справи, спільні для всіх Українців в Канаді... при комітеті отворилося „Українське Пресове Бюро Канади”, яке переглядає пресу, перевірює дописи про Українців в англійських часописах і справляє неправдиві вістки...”; далше слідує огляд акції Комітету й завдань на майбутне. Ч. 35
6. 9. „Др. Осип Назарук в Канаді”: Вістка про те, що 2. 9. „прибув з Європи до Вінніпегу др. Осип Назарук. На двірці привитали його: відпоручник галицького правління проф. Іван Боберський; представники українських організацій; о. П. Олексів, як представник єпископської канцелярії; п. Т. Д. Ферлей, як голова Українського Центрального Комітету; п. М. Гаврилюк, як голова Запомогового Брацтва св. о. Миколая; редактори чотирох українських часописів пп. З. Бичинський, О. Г. Гикавий, Ів. Рудачек і Мир. Стечишин. На двірці зібрало ся більше число визначних Українців.

Привіт сказали пп. Боберський, Барилюк, Ферлей і Гаврилюк. Др. О. Назарук побуде в Канаді якийсь час, щоби познакомити канадійських Українців з положенем в Ріднім Краю..."; дальше подано біографічні дані з життя й діяльности д-ра Назарука. Ч. 36

13. 9. „Натуралізація Українців”: Вістка подає що „23 особі дістало горожанські грамоти в середу 6 вересня у Вінніпегу. Після урядового звідомлення, нові Канадійці походять зі Злучених Держав, Росії, України, Греції і інших країв. З того, що між краями походження нових Канадійців вчислено Україну побіч Росії, виходилоб, що канадійський уряд остаточно згодив ся на те, що таки є Україна і що годі довше називати Українців іменами сусідуючих з ними народів.” Ч. 37
13. 9. Український Червоний Хрест: Звіт з піврічних зборів у Вінніпегу 31.8.1922 (подав Волод. Купченко). Ч. 37
13. 9. „Українізація чи русифікація на Радянській Україні”: Стаття Тараса Франка (передрук з львівського „Громадського Вістника”). Ч. 37
13. 9. „Український театр в Америці”: Відозва „до всього Українського Громадянства в Америці і Канаді” новозаснованого й „заінкорпорованого в стейті Нью Йорк” Українського театру, купувати 5 долярові уділи й тим допомогти розвинути театральне мистецтво; в статті подано пляни інкорпорації в цьому напрямі; Осип Стеткевич, предс., Іван Добрянський, секр., Іван Настюк, скарбник, о. Лев І. Сембратович, Мих. Радек, референти. Ч. 37
20. 9. „Курс Української мови в Манітоба Каледж” — вістка: „МекКей, принципал Манітоба Каледж в Вінніпегу одной з найповажніших висших шкіл

- в західній Канаді, оповістив, що сего року зачне ся в його школі курс української мови для студентів і студенток, що мають намір працювати серед Українців. Інструктором української мови, як довідуємо ся, буде п. З. Бичинський, редактор „Канадійського Ранка”. Ч. 38
20. 9. „Які були недостачі при будові Української Держави”: З нагоди приїзду д-ра О. Назарука до Канади, редакція помістила один уступ з його споминів, надрукованих п. н. „Рік на Великій Україні”, щоб познайомити ширший загал з його поглядами на повищу справу. Ч. 38
20. 9. „Розсуди народе! Чи вони дурні, чи лиш грають ролю дурних?": Стаття Юліяна Стечишина — відповідь „К. Українцеві” на його напад на „некатолицькі бурси, спеціально вимірений проти Українського Інституту ім. П. Могили в Саскатуні.” Ч. 38
20. 9. Д-р Л. Мишуга в Вінніпегу: Про побут д-ра Мишуги в Вінніпегу, 14 - 18. 9.; він — „представник Галицького Уряду у Вашингтоні”; інтерв'ю з ним в справі „Позички Національної Оборони”; на запит про позичку в Канаді він сказав: „Галицький Уряд оголосив тепер „Позичку Національної Оборони” в Канаді розпорядом з дня 16. серпня 1922 на висоту \$50,000. Не маю сумніву, що канадійські Українці, знані зі своєї свідомости і освіти поспішать з грішми, щоби зложити їх Галицькому Урядови і помочи йому в боротьбі з Ляшненою. . .”; на запит, як йому подобається Вінніпег, д-р Мишуга сказав: „Незвичайно симпатичне місто, воно пригадує мені Львів. Не є таке урядове як Вашингтон ані таке брутално-гамірливе як Нью Йорк.” Ч. 38
20. 9. Про шкідливі наслідки асиміляції в Канаді: Вістка про інтерв'ю П. Крата з репортером торонтон-

ського часопису *Globe*, в якому він висловився м. ін., що „нагла асиміляція, яку провадить ся в Канаді при помочі шкіл, відбиває ся страшно шкідливо на моральнім стані українського народу, бо вриваєсь звязь між дітьми і родичами, яким наука англійської мови не приходить ся так легко, як дітям. Тому... належить ся вчити українських дітей в Канаді не тільки по англійськи, але й по українськи, аби вони могли задержувати звязь з своїми родичами і аби родичі могли на них мати вплив...” Ч. 38

20. 9. „Участь Українців у Канадійській Національній Виставі.” — Обширна стаття подає подрібні інформації в цій справі: „Четвертий раз, починаючи від 1919 року, Українці беруть участь у Канадійській Національній Виставі... Знов ціла стіна в східній закутині Жіночого Будинку заповнена виробами українського рукомислу... за старанем Товариства ім. Т. Шевченка річей на виставі не забракло. Вибрано було „Український Виставовий Комітет” від торонтонських Українців, у склад котрого ввійшли д-ки Гуменюкова, Возна та Метельська і дд. Гуменюк, Колодій, Мошук та Крат... та не лише наш рукомисл побачили Канадійці та Американці на виставі... наш хор виступив в повнім українським строю під батугою д. Юречкова і в співділаню д. Метельського... хор збирав навколо себе тисячі слухачів, переходячи з одного місця вистави на друге. Репортери з фотографічними апаратами збіглись з усіх сторін, і по кількох годинах в усіх торонтонських газетах були подані великі образи з нашого хору та дописі про український спів, про котрий висловлювались з великим захопленем, звучи наші голоси „солодкими українськими голосами...”

Ч. 38

27. 9. „Позичка Національної Оборони” — відозва „Західно - Української (Галицької) Народної Республіки до всіх Українців в Канаді!”: Текст відозви займає цілу першу сторінку, „У. Г.” за підписом д-ра Петрушевича й інших членів уряду. Ч. 39
27. 9. „Канада знов пригадує справу Галичини”. — Вістка: „На зборах Ліги Народів в Женеві внесла... канадійська делегація резолюцію, щоби збори відновили припоручене, ухвалене минушого року, аби Рада Ліги Народів звернула увагу головних союзних і стоваришених держав на потребу означена стану Східної Галичини. Резолюцію внїс... міністер фінансів Фїлдїнг, зазначуючи, що в сїй резолюції заїнтересоване українське населене Канади...”; дальше подано зміст резолюції, яка була ухвалена 22. 9. Ч. 39
27. 9. Віче в Вінніпегу в справі „Позички Національної Оборони”: Стаття про віче 24. 9. „в найбільшій галї Вінніпегу, зв. Борд оф Трейд... при присутности звиж 3,000 людей... Віче отворив короткою промовою предсїдник др. М. Мігайчук... Вступне слово сказав проф. Ів. Боберський...”; по цїм був покликаний до слова гість з-за моря д-р Осип Назарук, який м. ін., сказав: „...передаю вам привїт від Рідного Краю, від його уряду і від його війська. Вони прислали мене до всего українського народу в Канаді; до робїтників з мозолистими руками; до селян, що викорчували мїліони акрів землі і зробили її відповідною до управи; до сторників, що при тяжкій праці заощадили дещо гроший і взяли ся до торговлі; до всїх вас, для яких в старім краю не стало місця, вислано мене...”; дальше д-р Назарук з’ясував боротьбу „Рідного Краю, Галичини” за волю й незалежність, прочитав „відозву галицького уряду в справі позички в Канаді”; на вічу промовляли також п. Демчук, п-на М. Корецька,

- свящ. П. Божик і В. Свистун; на вічу зложено готівкою або декляровано — разом \$3,109.00; ухвалено резолюції й рішено вислати телеграми до прем'єра Кінга в Оттаві, Лойд Джорджа в Лондоні й до президента Ліги Народів в Женеві. Ч. 39
27. 9. „Приятель України” — „The Friend of Ukraina”: Вістка про появу першого числа „українсько-англійської газети п. н. „Приятель України”; редакція, подаючи новинку про появу часопису, рівночасно критикує видавців, що не проголошують осіб, відповідальних за видання, оголошуючи себе тільки, як „The Friend of Ukraina Ltd.” Ч. 39
27. 9. „Організація Українського Жіноцтва в Вінніпегу...”; Про жіночі збори 17. 9. в домі Анни Бичинської, на яких зорганізовано товариство „Жіноча Громада”; до заряду увійшли: Анна Бичинська, голова, Марія Корецька заступ. голови, Зиновія Угринівна, секретарка, Анна Йонкерова, касієрка; подано цілі й завдання товариства. (Подавала З. Угринівна, секр.) Ч. 39
27. 9. Завдання драматичних гуртків: В. Казанівський в обширній статті п. н. „Перед отворенем сезону” подає вказівки драматичним товариствам, щодо вибору драматичних штук, як до гардероби, характеристики, і т. д. Ч. 39
4. 10. „Др. Осип Назарук між робітниками...”. — Вістка: „... 28 вересня відбув др. Назарук збори в чисто робітничім товаристві „Кобзар” на передмістю Вінніпегу Форт Рудж. Се молоде товариство, основане що-й-но в марті 1921 р., але має вже власний дім... Вони надзвичайно сердечно прийняли делегата Галицького Уряду, вислали по нього авто й зібрали ся всі в домі товариства з діточками й жінками...; на потреби Рідного Краю зложено на руки д-ра Назарука \$123.00;

друга вістка подає про віче д-ра Назарука в Читальні Просвіти на Елмвуд, на яким зібрано \$345.00. Ч. 40

4. 10. „Національне відроджене українців в Онтеріо”: Обширний допис про українське громадське життя в цій провінції; воно поділене на два табори: одні прихильники большевицького режиму в Україні, а другі піддержуючи ідею незалежної, самостійної України; останні скликали віче 17. 9. „в галі гр. кат. церкви на Франклин вулиці довершити великого діла обєднання вісьмох тисяч Українців в Торонто і положити підвалини загального обєднання нашого народу в цілій провінції. . . На голову був вибраний гр. Т. Гуменюк, котрий покликав на писарів громадян Юречка та Лібера. . .”; на вічу промовляли: „о. Сарматюк, парох місцевої гр. кат. церкви, про галицьку ситуацію в світовій політиці. . .”; про справи Буковини реферував „д. П. Крат, провідник місцевої української пресвітерської церкви. . . забрав голос гр. К. Ружицький. . .”; крім цього була широко реферована справа продажі бондів Галицького уряду; при кінці вибрано „на Торонто Український Центральний Громадянський Комітет, який має зібрати в одну силу Українців в цілій Онтеріо. Віче до Центрального Комітету вибрало пп. Лібера, Юречкова, Гуменюка, д. Крата і о. Сарматюка. Потім гр. Лібер зрік ся свого мандату в користь гр. Ружицького. . .” (Подали Ник. Юречків і І. Лібер, секретарі віча). Ч. 40
11. 10. „Український Національний Хор приїхав до Нью Йорку.” — Вістка: „26-го вересня прибув до Нью Йорку з Європи кораблем „Каронія” Український Національний Хор під проводом славного диригента і композитора Олександра Кошиця. Всіх членів хору є 43. Дівчата були в народних строях. На кораблі фотографували їх представники

- ньюйоркських газет і кінотеатрів, котрих інформував д. Макс Рабінов, імпресаріо, котрий спровадив У. Н. Хор до Америки.” Ч. 41
11. 10. „Брекен вибраний без трудности”. — Вістка: „Премієр Манітоби, Брекен, вийшов послом з округа Ди Па без найменшої трудности. Вибори в окрузі відбули ся в четвер 5 жовтня... З вибранем премієра Брекена послом з Ди Па кінчать ся вибори в Манітобі і тепер нове фармерське правительство Манітоби може взяти ся сміло до праці, маючи в соїмі запевнену більшість голосів.” Ч. 41
11. 10. Подяка за поміч в базарі: Анна Йонкер дякує всім тим, що допомогли улаштувати базар 9. 9. в Українськiм Народнiм Домі заходом українського жіноцтва: „Чистого доходу з Базару було 400 долярів. З того вислано 200 долярів для Рідної Школи в Галичині, решту висилаєть ся для бідного населеня Галичини.” Ч. 41
11. 10 „Едмонтон на позичку Національної Оборони.” — Вістка: „На двох вічах 7. і 8. жовтня с. р. які відбув д-р Осип Назарук в Едмонтоні заходом всіх місцевих товариств, зложили едмонтонські Українці на Позичку Національної Оборони: Готівкою \$1,333.00, заявами 2,025.00, разом \$3,358.00.” Ч. 41
11. 10. „Одностайний фронт за волю Рідного Краю”. — Передовиця: З'ясовуючи обширно боротьбу в Галичині за самостійність, редакція підкреслює важливу ролю українців з-за океану в цій акції: „У сій хвилі, супроти Рідної Землі, великі обовязки мають також американські Земляки. Перший обовязок — се утворене і безумовне удержане одноцілого, карного національного фронту. Всякі партійні, станові, чи віроісповідні поррахунки треба відложити на бік... Всі, кого доля ки-

нула поза межі Рідного Краю, повинні помагати Галицькому Урядови в його заходах у чужих правительств і народів. Інформоване впливових чужинців, інформоване чужої впливової преси, віча, маніфестацій. . . Дальша допомога — се матеріяльне забезпечене Галицького Уряду і визвольної боротьби в краю. Галицькому Урядови не сміє забракнути фондів! . . . треба всім тямити, щоб край і Уряд не впали, наслідком матеріяльних недостач, подібно, як наша армія втратила війну в 1919 р. наслідком недостачі амуніції. . . Тому нехай всі Шан. Родимці знають, що несучи свої лепти на Позичку Національної Оборони в Канаді і Бразилії, на Фонд Допомоги Рідному Краєви в Злучених Державах, несуть гранати - кулі в серце Ляха - наїздника.” Ч. 41

11. 10. „Глум над українськими робітниками”: Редакційна стаття про віче в справі Східної Галичини в Українськiм Робітничiм Домі в Вінніпегу 1. 10. 1922. Ч. 41
11. 10. „Помагаймо самим собі!” — Відозва: Я. В. Арсенич, президент „Української Фармерської Елеваторної Спільки” звертається до наших фермерів, щоб продавали своє збіжжя за посередництвом Спільки: „Розвій наш в Канаді лежить в сім, щоби ми зміцнились нашим власним трудом, не випускали наших зисків в чужі руки. Се відносить ся не лише до збіжевого підприємства, але взагалі до всіх вимог в нашiм щоденнiм житю. . . Зиски з нашого труду будуть обертатись між нами, не пійдуть в руки чужим. Отсе повинна бути ціль нашого житя, тоді не будемо ні погноєм, ні робучою худобою на чужім поли. . . Всім нам ходить о се, щоб стати рівними із нашими співгрожанами, рівність ся одначе залежати ме від нашої матеріяльної сили, тому бережім себе, доки

- не станемо рівними, а станемо рівними, коли приймемо засаду: Помагаймо самим собі!" Ч. 41
18. 10. „Чи Українці підуть?": Вістка про те, що „сего тижня має бороти ся в Вінніпегу силач Станіслав Збишко з канадійським шампіоном Тейлором. Властиве імя Збишка є Циганевич і він походить зі Станиславова з української родини, але вважає себе за Поляка. Через те Українці мусять вважати Збишка за ренегата і ворога свого народу. Чи в виду сего лицює Українцям платити дорогий вступ, аби дивити ся, як Збишко буде бороти ся, над тим повинен застановити ся кождей Українець, поки купить тикет.” Ч. 42
18. 10. „Про землю в Брітш Колюмбії”; Допис Петра Мельничука, в якому він описує про трудність вижити із акрів в Бр. Колюмбії; радить нашим людям не кидати своїх фарм „на преріях, на яких може і не богатіють, та всеж таки роблять жите. . . Може хто мені не повірить, то може переконатися зі статистики провінціоноальної. З неї довідаєте ся, що 95% фармерів в Бр. Колюмбії — се жебраки в повнім того слова значіню. . . Отсе вам, Українці, рай в Бр. Колюмбії. Пять процент з всіх, що можуть вижити з землі, а решта по шию в довгах, з яких до гробової дошки отрястись не зможуть. . . Тож обережно Українці, щоби ще раз не приходилось оплакувати свої гіркі дни в сих нещасних горах. . .” Ч. 42
18. 10. Річні збори Українського Студентського Кружка в Вінніпегу: Звіт зі зборів 8. 10. 1922; до нової управи увійшли: І. Яців, голова, п-на А. Періг, заст. голови, С. В. Озеро, секр., п-на С. Новак, заступ. секр., А. Данилейко, касієр, п-на А. Чорнейко і Н. Паньків, контрольори. (Подав С. В. Озеро). Ч. 42
25. 10. „Вказівки про Позичку Національної Оборони”: Текст розпорядження в цій справі для українців

- в Канаді за підписом „Представництва Західно-Української (Галицької) Республіки в Канаді”.
Ч. 43
25. 10. „Другий виступ Укр. Нац. Хору в Нью Йорку”: Вістка про виступ Хору під проводом Ол. Кошиця 5. 10. 1922 в залі Гіподром.
Ч. 43
25. 10. Олександр Жилич: Вістка про те, що „в Брендоні помер один із найвизначніших і найщиріших українських патріотів в Канаді, Олександр Жилич. . . з походження Лемко, приїхав до Канади зі Злучених Держав і через якийсь час фермерував у Вірден, Ман. Опісля переніс ся до Брендону, щоби дати дітям висше образование. Його дім в Брендоні був через довгі літа центром українського життя. . .”
Ч. 43-44
25. 10. „Процес за церкву”. Вістка: „. . . перед судією Кемероном в апеляційнім суді Манітоби відбуло ся переслухане в процесі єпископа Будки проти тростісів і парафіян церкви в Ледвін, Ман. . . Судія здержав ся з проголошенем свого рішення.”
Ч. 43
25. 10. Смерть проф. Юліяна Кобилянського: Вістка про те, що „брат письменниці Ольги Кобилянської, великий український патріот, автор укр. - німецько-латинського словаря помер на тяжку недугу 8-го вересня с. р., в столиці Буковини, Чернівцях. . .”
Ч. 43
25. 10. Д-р О. Назарук у Едмонтоні: Обширний допис Т. Свистуна про побут д-ра Назарука в Едмонтоні й про віче там же в справі „Позички Національної Оборони”.
Ч. 43-44
1. 11. „Про „донос” на Большевиків”. Юліян Стечишин спростовує своє інтерв'ю з репортером саскатунського часопису Star, що було неправильно подане.
Ч. 44

1. 11. „Епископ Будка програв процес”: — Вістка: „Процес за церкву в Ледвін, Ман., скінчив ся тим, що судія Кемерон признав правду за громадою і тим самим епископ Будка програв процес. . . громаду боронили в процесі адвокати Гіп і Арсенич, епископа заступав Мекніл і Рой.” Ч. 44
15. 11. Виїзд епископа Будки до Риму: Вістка, що „10 падолиста виправив ся греко-католицький епископ Никита Будка в подорож до Риму. Подорож відбуде враз з митрополитом Шептицьким, з яким має зїхати ся в Злучених Державах. . . Тимчасово його місце в Канаді буде заступати, як адміністратор о. М. Оленчук.” Ч. 46
15. 11. Справи Української Православної Церкви в Канаді: Стаття о. С. В. Савчука, в якій заторкнено такі справи: вияснення чому він не відповідає на нападисті противників, а головно на статті в „Канадійському Українцеві”; про брак священників в У. Г. П. Церкві; про потребу українського епископа; в кінці він підкреслює потребу релігійного часопису: „Часопис на те, щоби очернювати та накидати ся на немилих нам людей (як роблять тепер декотрі „релігійні” часописи), але на те, щоби дати вірним Української Греко-Православної Церкви дійсний корм душі; щоби нести до їх хати правдиве світло науки Христової, світло побожности, любови, згоди та братерства; щоби підтримувати в них релігійного й національного духа, та щоби вказувати їм на одинокий правдивий шлях в житю. . .” Ч. 46
22. 11. „Українці як небезпека для прогібіції”: Про засідання синоду презвитеріянської церкви в Вінніпегу, на котрім говорилося м. ін. про голосовання над прогібіцією в Манітобі, на що проповідник Кінг мав сказати: „. . .голосоване випаде за прогібіцією, або проти неї, залежно від того,

куди підуть голоси 30,000 до 40,000 українських поселенців. Кінг думає, що Українців можна би потягнути в належитий бік, „однакож не презвітеріанські духовники можуть виконати сей вплив”.”

Ч. 47

22. 11. „Хід позички національної оборони”: Передовиця з'ясовує положення Галичини й боротьбу українського народу за свою самостійність; в цій боротьбі канадійські українці можуть дуже багато допомогти своїми позичками або жертвами; в цій цілі приїхав до Канади д-р Назарук, як представник галицького уряду: „Галицький уряд звертає ся до нас за допомогою, бо знає, що ми не виродні діти свого народу. Він знає, що ми бажаємо причинити ся до визволення нашої Батьківщини. . . Поспішім з помочю на яку нас стати! Доложим свої цеголки до будови свобідної і незалежної української галицької держави! Складаймо Позичку Національної Оборони! В сім ділі не повинні мати місця спори урази, що нас в інших випадках роззеднують. Станьмо рамя в рамя, як один муж, і свою лїпшість докажїм тим, хто більше гроший зложить за волю Рідного Краю. . .”

Ч. 47

22. 11. „Перші роковини „Взаїмної Помочі””: Обширна вістка про роковини товариства, що були відсвятковані 11 і 12 листопада в Вінніпегу: „Свято випало так величаво, що, як кажуть, нічого подібного в Вінніпегу доси ще не було. . . Про успіх свята свідчить найкраще те, що число членів товариства зросло більше чим в двоє і тепер „Взаїмна Поміч” належить вже до найбільших українських організацій в Вінніпегу. . .”; далше подано подробиці про святочні імпрези, включно з концертом в театрі Ліленд: „Вступне слово мав др. М. Мігайчук, закінчене п. Т. Д. Ферлей. Однакож найцікавішою і найважнішою точкою

- програми був відчит д-ра О. Назарука „Про організацію.” Такого займаючого і основно обробленого відчиту Українці в Вінніпегу ніколи перед тим не мали нагоди чути... Після своїх перших роковин дивить ся „Взаїмна Поміч” сміло у свою будучність. Не звязуючи своїх членів ні політично ні релігійно, се товариство має всі дані до того, щоби стати першим українським заповомовим товариством в Канаді.” Ч. 47
22. 11. „Горожанська політична організація в Вінніпегу”: Заява цієї організації до „Українських податковців і виборців 3-тої варди Північного Вінніпегу і Елмвуд” про номінаційні збори 8. 11. в Інституті Просвіти, на яких вибрано кандидатом на алдермена Т. А. Ястремського. Ч. 47
22. 11. „За чим я стою”: Кандидат на алдермена Т. А. Ястремський подає точки платформи, за якою він „стоїть” у міських виборах. Ч. 47
22. 11. „Куди йдуть гроші які збирає Український Червоний Хрест в Канаді”: Поміщено ряд листів — подяки старокраєвих установ за одержані гроші-допомоги від У. Ч. Х. в Канаді. Ч. 47
29. 11. „Др. Осип Назарук захорував.” — Вістка: „По форсовній двомісячній праці на вічах у Канаді й Америці приїхав др. Назарук назад до Вінніпегу хорий. Мимо того поїхав ще на віча до Портедж ля Прейрі й до Гонору. Відтам приїхав уже такий хорий, що мусів положити ся в ліжку... Тимчасом заступає його на вічах проф. Боберський. Наші громади не повинні тепер зволікати у присланю грошей на Позичку. Слати сейчас, бо делегат уряду не в силі всі громади обіхати...” Ч. 48
29. 11. „З життя українців в Давфін, Ман.”: Обширний допис, що інформує про життя наших людей в

цьому містечку: „...в Давфінї замешкує поверх 100 українських родин, в більшости греко-католики. Мають прегарну церкву, котру обслугує о. Крайківський зі Сіфтон. Також мають Український Народний Дім побіч церкви, що служить за льокаль читальні, для науки рідної мови, на усякого рода збори, відграване драматичних штук і забав. Пару неділь тому заснувало ся товариство т. зв. Самопоміч. До него вписало ся в початках поверх 70 членів... Тепер в Давфінї беруть молоді учителі учительський курс (нормал). Ходить до него около 15 укр. молодих учительок і учителів. Одна з них панна А. Романчич бере бизнесовий курс в бизнес каледж. Ся інтелігентна молодіж бере живу участь в народній роботі... сего літа в жнива гостив в нашій околиці пан Я. В. Арсенич, український адвокат з Вінніпегу... перед відїздом дав гарний відчит на тему „Помагаймо самі собі“. Пан Арсенич в своїй палкій і щирій промові навів багато фактів що до житя нашого в сім краю в порівнаню з жидівським житем... Ще більшу роботу зробив пан Володимир Купченко... Він за 2 місяці кожду дитину, що учащала до рідної школи научив читати і писати. Кождої неділі все щось прилагодив, як відчит, дебати і т. д...”; далі дописувач подає про промислове життя українців, які й кілька бизнесів є в руках українських в порівнанню до інших народів і т. п. Ч. 48

29. 11. З життя українців в Монреалі: Допис Николи Карплюка про Тов. ім. Т. Шевченка, про набуття будинку — Народний Дім, про закуплення бондів Національної Оборони і т. п. Ч. 48

6. 12. „Як воює сліпий хахол між большевиками.“ Передовиця, яка висвітлює напади „Українських Робітничих Вістий“ на акцію „Позички Національної Оборони“ в Канаді й статтю там же Опа-

- наса Бурлаки, з виступом проти д-ра Осипа Назарука. Ч. 49
6. 12. „The Ukrainian Messenger”: Лист д-ра Володимира Кушніра з Відня, редактора нового часопису п.н. The Ukrainian Messenger, в якому він вичерпно з'ясовує потребу, ціль й завдання часопису в англійській мові для інформування не-українського світа про українські справи. Ч. 49
6. 12. „До кого належуть „Українські Робітничі Вісті”: Оpubліковано лист-заяву управи й редакторів У. Р. В. в органі провінції Манітоби „Манітоба Газет”, в якій заявляють, що „у спілці під фірмою і назвою „Видавниче Товаришене Українських Робітничих Вістей”; Що ся спілка існувала від першого липня Р. Б. 1922; і що ми є та були від згаданої дати одинокими членами згаданої спілки. . . В. Н. Колісник, Іван Навізовський, Стефан Хвалібога, Данило Лобай, Матвій Шаткульський.” Ч. 49
13. 12. „Розбите Укр. Центрального Комітету”. — Вістка: „Провід у народній укр. роботі в Вінніпегу, а за тим і в Канаді, мав через минувшє літо Український Центральний Комітет вибраний Українцями в Вінніпегу на масовім вічу 5 мая, 1922. До комітету крім людей вибраних вічем, після постанови віча, числили ся також редактори всіх українських часописів, священники і послї. Український Центральний Комітет за короткий час свого існування доконав таких важних для української справи річей як те, що канадійські делегати до Ліги Народів відновили домагане, аби великі європейські держави вирішили справу Східної Галичини, а також, що канадійський уряд рішив ся видавати Українцям з Галичини горожанські папери не як бувшим польським, або австрійським, тільки як аліантським підданам, до-

кументуючи в сей спосіб, що Галичина не належить до Польщі. Помимо сего недавними часами католицькі товариства в Вінніпегу піднесли негодоване проти Центрального Комітету, а коли Центральний Комітет відніс ся до них з зазивом о поміч в збірці Позички Національної Оборони, вони відповіли, що не признають Центрального Комітету. В виду сего 3 грудня було скликане віче в Інституті Просвіти, на яким Центральний Комітет зложив свою резигнацію. По дискусії, в якій вияснило ся, що проти комітету властиво нема найменшого закиду, а є тільки старі урази до деяких одиниць, віче більшістю голосів рішило резигнації Комітету не прийняти і через повстане з місць ухвалило Комітетови заяву довіря. Однакож поодинокі члени Комітету таки стали на тім, що не хочуть бути довше членами Комітету. З причини пізної пори вибір нового комітету відложено до другого віча яке мають скликати голова і секретар віча, пп. Дик і Гикавий.” Ч. 50

13. 12. „Віче в Етелберт, Ман.” — Вістка: „Віче в справі Позички Національної Оборони в Етелберт, Ман., в неділю 10 грудня було одним з найуспішніших в Канаді. На вічу зібрано на Позичку готівкою \$747.50, а заявами \$122.00.” Ч. 50
13. 12. Справа українського альманаха й організації літературних сил у Канаді: Стаття Івана Данильчука про потребу видання „Українського Альманаха”, в якому друкувалися б матеріали українсько-канадійських літераторів; він пише: „Кожний мабуť завважив, що ми в Канаді дуже мало показали житя на літературному полі. І нічо се дивного, бо звичайно на еміграції матеріяльні трудности поборюють ся вперед, а духові потреби остають ся позаду... У нас досі ще не було виданя, де хоч вчасти було змальоване канадійське жите, змаганя Українців на чужині, їх пережи-

ваня, інституції, проблеми і т. п. Помимо ріжних трудностей ми бачимо час від часу проби літературних творів в часописях і окремих виданнях. Се в дійсности є зародом будучого літературного житя тут на чужині. І видане Альманаха принесло би много користий. Се була б антольоґія духового житя канадійських Українців... се була б інспірація для початкуючих аспірантів, і згуртоване їх до одной групи для спільной роботи на духовім полю в Канаді..."; далі автор з'ясовує потреби організації: „Організація літературних сил має і ту добру сторону, що не дає змоги завмирати малим силам у розцвіті, а натомість заохотить до розвитку і праці. Неможна неприпускати, що така організація буде початком розвитку нашої тутешньої літератури..."; згадує також по-іменно осіб, які вже виявили себе в літературі, хоч застерігаєть ся, що ліста ця неповна, а саме: „С. Скаврон, А. Новак, І. Киріяк, І. Микитин, І. Новосад, С. М. Дорошук, О. Івах, Й. Саек, А. Гняздовська, В. Купченко, Й. Ваврик і М. Петрівський”.

Ч. 50

20. 12 Д-р О. Назарук спростовує: Вістка про те, що „Українські Робітничі Вісти” (ч. 100) помістили промову д-ра Назарука, яку, нібито він виголосив у Відні в червні того ж року; д-р Назарук заявив: „Я виголосив на засіданю Нац. Ради кількогадинну промову, з якої несовісні інформатори повиривали кільканайцять речень, навіть без належного звязку й написали до ред. „У. Р. Вістий” що так виглядала моя промова в цілости. До тих повириваних речень подавали від себе замітки і т. и., яких я рішучо не говорив...” Ч. 51
20. 12. „В напрямі ліквідації Греко-католицької Церкви в Канаді”: Стаття В. Кудрика про латинізацію греко-католицької церкви в Канаді, що є передвісником її ліквідації.

Ч. 51

20. 12. Ще в справі українського Альманаха й організації літераторів: Допис А. Новака — реакція на статтю І. Данильчука в цій справі (див. „У. Г.” Ч. 50), в якому він прихильно ставиться до проекту Данильчука й подає свої додаткові завваження. Ч. 51
27. 12. „Українські Громади в Канаді” — Заклик редакції „У. Г.”: „В справі страшних надужитів і злочинів польських окупантів над українським народом у Східній Галичині треба поінформувати депутаціями або письмами посла до отавського парламенту з Вашого округу! Жадайте від кожного посла, без огляду на те, до якої він партії належить, щоби упімнув ся в канадійськім парламенті, за справою нашого народу в Східній Галичині! Нехай жадають вирішеня тої справи, бо через проволікане вирішеня терпить і торговля нашої нової Батьківщини! Східна Галичина мусить одержати державну самостійність, бо така є воля українського народу, який криваво протестує проти польської окупації.” Ч. 51-52
27. 12. Українці в муніципальних управах. — Вістка: „У вівторок 19 грудня відбули ся вибори у муніципалах в Манітобі... В муніципалах, де живуть Українці, о скільки дійшли до нас відомости, вибрано слідующих Українців: Фішер Бренч — Микола Пригроцький, радний з 2 варди; Давфін — Павло Фавчин, радний з 6 варди; Етелберт — Юрій Григорчук, ріф, Іван Левицький, радний з 3 варди, Филип Котилюк, радний з 4 варди; Гілсбург — Іван Малюта, радний з 2 варди.” Ч. 52
27. 12. „Українська книжка” — стаття Івана Данильчука, в якій він звертає увагу нашим людям глибше зацікавитися часописами, книжками, передплачувати й читати їх, закінчуючи такими словами: „Нам варто вже знати, що книжки та часописи не

є забаганками, але необхідностями в життю культурнім. Для всіх кляс вони є так важними як сокира для рубача, плуг для рільника або перо для писаря. Варто памятати слова одного мудрця, котрий сказав: Ліпше є носити старе убрание, а купити нову книжку як носити порожну голову під новим капелюхом.” Ч. 52

27. 12. „Що кажуть про українців поза очи”: Допис А. М. Гняздовської про відчит „місіонера методистської церкви для Українців в Вайта, добр. Вайлфонга” 10. 12. в Мейтер, Ман; в своїй промові він в дуже негативних рисах схарактеризував українських поселенців південної Манітоби (Вайта й околиця) видвигаючи такі справи, як неграмотність (96 про цент), замилювання до самогонки (гом бру), родинні непорозуміння, не зацікавленість церкви в цих справах і т. п.; авторка звідомлення кінчає заклик до науки й до просвіти окремим віршом:

„Гей Просвіто, зоре ясна,
Деж ти так бариш ся?
Зійди до нас Українців,
Зійди, подиви ся
В хати наші, наше жите,
Зі сну пробуди нас
І щоб жити так як люди,
Навчи нас — навчи нас.”

Ч. 52

Рік 1923

„Витворене публичної opinii, яка цікавилаб ся тутешною творчістю, не можна сподівати ся ізза моря. Бо там щойно тоді повстане зацікавлене тутешною творчістю, коли воно зродить ся тут і оживить тутешну творчість до тої міри, щоби вона могла бо-дай сяк-так стати біля старокраевої. Щойно тоді і в старім краю належно оцінять канадійську творчість. Але вона мусить наперед виробити собі ґрунт у Канаді, тут вирізьбити собі свій світогляд і свій стиль, на тлі сеї природи і сего житя. Переспівуванем старокраєвих турбот і жалів на основі того, що приносять сюди вістки зі старого краю, — не повстане тут ніяка творчість, достойна сего імени. Я не раджу тим зривати звязків зі старокраєвим письменством... Але раджу молодим канадійським письменникам, відтворювати канадійське жите в усіх його проявах.

А се важна річ. Бо на те, щоби тут побудувати нову будову письменства новим стилем, з новими мотивами — МАРИЖЕ нема українських зразків, взірців. Нема ще традиції канадійської творчости на більшу міру. Найбільша часть тутешніх писань... се туга за старим краєм. З тою тугою треба свідомо зірвати...

Тут в Канаді ви живете. Отож тут ваша думка й уява повинні шукати мотивів і форм своєї творчости, не деінде! Щойно тоді Ваша творчість може бути жива, може вкорінити ся й міцно розрости ся, може набрати ориґнального, здорового й інтересного вигляду... Безнастанне скигліне за старим краєм не може бути цікаве нікому ні тут ні там. І тому геть з ним! Коли хочете бути дійсними письменниками, то станьте канадійськими письменниками в українській мові. Таким чином внесете новий зміст, новий стиль, новий тон в загально-українську літературу...”

З статті „В справі українського літературного руху в Канаді” д-ра Осипа Назарука. „У. Г.” 7 і 14. 3 1923. Ч. 10-11.

3. 1. „З'їзд в Саскатуні мав великий успіх”. — Вістка: „Шестий Народний Зїзд у Саскатуні... 27 і 28 грудня випав над сподіване успішно... учасники зїзду зложили на Інститут готівкою 3,300 долярів і зобовязали ся до 15-го січня 1923 року зложити 11,000 долярів на сплату моргеджу, що доси тяжить на Інституті... На зїзді між иншими бесїдниками промовляв також представник Галицького Правительства, др. Осип Назарук, як рівнож посол до сойму Манїтоби, п. Бачинський... зїзд був одною одушевленою манїфестацією за українською національною ідеєю та її висловом — Інститутом для молодї. Фармери, робітники й інтелїгенція розїхались в найкращім настроя.” Ч. 1
3. 1. Коляда на Український Червоний Хрест: Текст коляди переспіву М. Л. Свики, який „пропонує, щоби з нею йти під хати — збирати на Український Червоний Хрест”:
- „На сходї Європи нинї новина:
З голоду гине наша Україна,
З голоду гине й нема в чім ходити,
Там гроші безцінні, нема звідки жити...
Усі нещасні, усі без ради
Протягають руки до нас до Канади:
Допоможіть брата жите вратувати,
Не дайте нам бідним в нужді загинати...
і т. д. Ч. 1
3. 1. „Як писати листи в справі горожанства”: Опубліковано текст-зразок листа в англійській мові, як писати до Департаменту Горожанства в Оттаві „в справі справлення горожанських паперів, аби не було на них написано, що властитель паперів був польським горожанином...” Ч. 1
3. 1. Драма Винниченка на сцені в Вінніпегу. — Вістка: „З небувалим успіхом відіграв драм. кружок Укр. Народного Дому в Вінніпегу в суботу 30

грудня в Інституті Просвіти драму знаменитого українського письменника В. Винниченка „Чорна Пантера і Білий Медвідь.” Заледви, чи й за- водові артисти могли краще відіграти сю драму, чим аматори-робітники з Вінніпегу... До успіху штуки причинила ся найбільше уміла гра п-ни М. Угринюківної в незвичайно трудній ролі Ріти (Чорної Пантери)... Вистава „Чорної Пантери” скріпила славу аматорів з Українського Народного Дому, як найздібніших українських аматорів в Канаді.” Ч. 1

10. 1. „Зміна в редакції Канад. Українця”. Вістка: — Дотеперішній редактор п. Ів. Рудачек, покинув своє становище і став до роботи в бюрі Кенедієн Песифік Ошен Сервісес в Вінніпегу. Його місце в редакції заняв др. Олександр Сушко.” Ч. 2
10. 1. Про процес між Free Press і Українським Червоним Хрестом. — Вістка: Заряд У. Ч. Х. в Вінніпегу дякує „адвокатській фірмі Гіп, Арсенич і Мурчисон в Вінніпегу, за ласкаву безінтересовну та успішну оборону в процесі судовім, в котрому видавництво англійської часописі „Фрі Прес”... домагалось від Тов. У. Ч. Х. відшкодованя в сумі \$535.00 і котрі то гроші вже був зложив в суді Укр. Червоний Хрест. Видавництво... жадало тої суми за оголошене яке було в сій часописі підчас Українського Фестину в 1920 р. за уладжене котрого не відповідав тодішній заряд У. Ч. Х. Процес відбув ся на днях та випав в користь У. Ч. Х., так що сума 535 дол. разом з відсотками \$4.11 вернулись назад до каси У. Ч. Х. Сей процес не коштував У. Ч. Х. нічого, бо адвокат з висше згаданої фірми п. Я. В. Арсенич, який є головою У. Ч. Х., зробив се для У. Ч. Х. зовсім даром...”. (Подав О. Боянівський, секр.). Ч. 2
10. 1. „Збірка на Український Червоний Хрест в Вінніпегу”. Вістка: „Дня 1-го січня с. р. (на латинський

Новий Рік) заряджено збірку в поміч Старому Краєви. Зібрано всіх грошей на суму \$662.72..."

Ч. 2

17. 1. „Загадка з Українським Святком.” — Вістка: „Телеграма до англійської преси з Отава з 11 січня говорить: „22 січня призначено на українське національне свято, бо се п'яті роковини проголошення незалежності Української Народної Республіки. Сей день будуть святкувати Українці в Канаді, яких є около 300,000.” Редакція коментує: „Хто, коли, де і чому призначив 22 січня на національне свято для канадійських Українців, телеграма не згадує і наші старання відкрити власне жерело сеї телеграми були безуспішні. Очевидна річ, що Українці повинні би святкувати 22 січня, як роковини проголошення незалежності української держави, але так само, або й ще більше повинні святкувати роковини проголошення незалежності Галичини, зваживши, що канадійські Українці є майже всі з Галичини. Поминене свята ближшого канадійським Українцям і зазив до святкування 22 січня, як правдивого національного українського свята виглядає в найлучшім разі на наслідок нетактовности невідомих ініціаторів свята.”

Ч. 3

17. 1. Ще в справі Альманаха й організації літераторів: В обширному дописі в цій справі, Михайло Петрівський подає свій плян щодо зорганізування письменників й їхньої евентуальної видавничої діяльності; крім цього він журиться „проблемою винародовлення нашого молодого покоління” й уважає, що наші письменники можуть своїми творами й впливами спинити процес асиміляції; він пише: „Маючи нераз нагоду учити укр. дітей, я бачив як чужими є для них твори європейських укр. письменників. Для них сама Україна річ абстрактна, а тисячі з них навіть не чули такого

слова... ради наших дітей повинна бути література відповідаюча новому устроєві життя, література, в якій кожний себе знайде. Наша молодіж таку літературу читалаби і розуміла. Така література витворить традицію для виростаючої генерації. Цему не порадять європейські письменники, ні ті, що думають і живуть галицьким життям, а це можуть зробити лише молоді літерати, котрі тут вирости і розуміють молодіж і її світогляд. Крім того наші письменники своїми творами малиби не малий вплив на загальну українську літературу...” Ч. 3

24. 1. „Українська Народна Словесність”: Стаття Ів. Данильчука. Ч. 4
24. 1. „Чи можна жінок легковажити”: Стаття Анни Арабської, в якій вона звертає увагу на те, що наші жінки не беруть участі в громадському житті; згадує про „народний з'їзд” в Саскатуні, в якому дуже малу участь взяли жінки; в програмі бесідників не була включена ані одна жінка, й до заряду Інститута не була вибрана жінка; уважає, що цій обставині винуваті в найбільшій мірі чоловіки, які легковажать, чи недоцінюють жінок у ширшому громадському житті. Ч. 4
31. 1. „Пасічництво як розривка” й „Чому мід є часом квасний” — дві статті Н. Панькова: В першій статті Паньків пише: „Пчоли не тільки можна плекати задля матеріальної користи, але також і задля розривки, чи то в часі клопотів і невгод, чи в розкішнім житю, без жадної журби та невдоволення. Пчоли були предметом великого заінтересованя не тільки в давнині, але і в теперішнім часі... Чоловік відпочинком не може бути задоволений. Коли він працює фізично, то тоді він хоче працювати умово. Коли працює умово, він хоче працювати фізично. Пасічництво, се якраз те, що надаєть ся до обох...” Ч. 5

7. 2. „Про хиби Української Організації в Канаді” — Лист до ред. „Українського Голосу”: Спостереження анонімного „українського жида” з нагоди побуту на двох вічах в справі „Позички Національної Оборони в Канаді”. Ч. 6
14. 2. „Українські послы промовляють в Соїмі” — Вістка: Про участь послів Роеського й Бачинського в дебаті над престольною промовою в манітобській легіслятурі: „Роеський заявив ся за збіжевою радою і докінченем залізниці до Годсонського заливу... Бачинський виголосив довгу промову, в якій порушив майже усі питання, які в соїмі порушувано...”; промовляли також послы Григорчук і Якиміщак; крім цього „Посол Якиміщак приготував для соїму резолюцію з домаганем зрівняння прав жінок в розводових справах. Після існуючого закона чоловік може дістати розвід від жінки, як докаже, що вона була невірна. Жінка в додатку до невірности мусить доказати чоловікови ще й жорстокість, або дійсне покинене її...” Ч. 7
14. 2. „Предки українців і предісторична Америка”: Стаття Д. Присташа про сліди поселення слов’ян у південній Америці: „На основі багатьох слідів можна сміло поставити гіпотезу, що... зайшли Славяне й на Аляску та й далше здовж Скалистих Гір до Середної й Полудневої Америки, де і лишили по собі сліди аж у Перу, Мексику, Парагваю і т. д. Інки й Азтеки вигнали й винищили їх, будучи правдоподібно їх відгалуженем, яке здичіло або в непривітній Патагонії або над замерзлим Гудсон-бей-ом... О, цікавих річей моглиб ми довідати ся якби так Попокатепель, Мітла і Павлінка могли заговорити до нас...” (згадані назви, це назви старинних осель засипаних вибухом вулькану Попокатепель в Мексику, яку автор виводить з української мови: Попукана

Тепль — О. В.); Присташ закінчує статтю закликом до української молоді, щоб здобувала знання, розум, позиції й гроші: „А тоді знайдуться й у нас фонди на розсліджене тих таємничих місцевостей. Може де під їх мурами і звалищами засипаними явою Попокатепетлі написано, хто їх заложив і так доказано буде фактом те, про що тепер лиш уява сміє думати...” Ч. 7

14. 2. „Потіха для яничарів.” — Передовиця: Спровокована статтею „органу московської пропаганди серед канадійських Українців”, що, мовляв, „Назарук при помочи цілого націоналістичного табору в Канаді позичив за чотири місяці 16,000 доларів. Свідомі українські робітники і бідні фермери або як їх чорносотенці називають большевики, жертвували самі за півтора місяця на поміч політичним в'язням в Сх. Галичині 10,000 доларів”; редакція відповідає, що зі свого становища большевики мають причину радіти, що збірка на „Позичку” поступає дуже повільно, але ганьбою для цілої української спільноти в Канаді є те, що дві збірки переводяться в той самий час на дві різні цілі; неуспіх „Позички” редакція приписує тому, що немає в нас центральної організації, щоб була відповідальна за збірку; був Український Центральний Комітет, який перестав існувати: „А справа Позички Національної Оборони лишилася на плечах двох одиниць д-ра Назарука і проф. Боберського. Вони самі, майже без ніякої помочі з боку українських організацій, збирають гроші на Позичку... В таких обставинах Позичка Національної Оборони мусить йти повільно...”, тоді, коли большевиків є „жмінка” за те вони є зорганізовані, бо сила є не в числі, а в організації й тому їхня збірка більше успішна; далі йде мова про ціль збірок й громадська контроля, та про сумнівне призна-

чення грошей з большевицької збірки „політичним в'язням”. Ч. 8

21. 2. „Комуністи побиті власною зброєю” в Торонті: „... 4 лютого Українці скликали були віче в Мессей Гол. На віче прийшли в великій силі комуністи всіх народностей і зробили галабурду... На 11 лютого скликали вже комуністи віче таки у своїй власній галі. Темою віча мало бути: як Петрушевич робить угоду з Поляками. Але на се віче зійшли ся вже масово Українці і зачали офензиву. Через дві години ніхто з большевиків не міг прийти до слова, аж в розпуці покликали замість чрезвичайки канадійську поліцію на поміч. Поліція казала замкнути галю і люди так і не довідали ся, як то Петрушевич робить угоду з Поляками...” Ч. 8
21. 2. „Крути”: Стаття — спомин Хариті Кононенко про похорони на Аскольдовій могилі в Києві 28 юнаків, які трагічно згинули 29-го січня, 1918, на станції Крути в чернигівщині. Ч. 8
28. 2. „Резолюція в справі Галичини і Буковини.” — Вістка: Прогресивний посол до федерального парламенту в Оттаві з округа Мекензі в Саскачевані (Йорктон — Канора) Мілтон Н. Кембел вніс резолюцію в справі Галичини й Буковини 2. 2. 1923, що була поставлена на денний порядок сесії в парламенті 16. 2. (подано текст резолюції в англійській й українській мовах); черга на обговорення резолюції прийшла 26. 2.: „Відбулася коротка дискусія, підчас якої різні послы з Західної Канади хвалили Українців, як поселенців в Канаді. Однакож міністер фінансів, Дост. Філдінг, звернув увагу, що Ліга Народів ніколи не визнала Західно-Української Републики і канадійські представники доси робили, що могли, в інтересі Українців. Після того посол Кембел цофнув свою резолюцію.” Ч. 9

28. 2. „Концерт української оркестри у Вінніпегу.” — Вістка: „...24 лютого відбув ся в Інституті Просвіти у Вінніпегу перший концерт Української Оркестри зорганізованої при Українським Народнім Домі. Дірігент оркестри п. П. Юндак... Виступи оркестри були переплітані деклямаціями і сольовими співами п-ні Гречки та п-ні М. Руті...” Ч. 9
28. 2. „Українські публіцисти і письменники в Канаді.” — Вістка: „Дня 23 лютого відбули ся в Вінніпегу збори українських публіцистів і письменників, щоб нарадити ся над zaloженем своєї організації. Після основного реферату в тій справі д-ра О. Назарука і широкої над ним дискусії ухвалено приступити до діла. Вибрано тимчасовий комітет, в якого склад увійшли: пп. З. Бичинський, О. Г. Гикавий і Ап. Новак...” Ч. 9
28. 2. „Кліфорд Сифтон хоче Галичан.” — Вістка: „Сер Кліфорд Сифтон... мав в суботу 24 лютого промову у Монреалі про теперішній стан Канади... У своїй промові він поклав натиск на те, що Канада повинна здержувати ся від непотрібних воєн, повинна старати ся дістати імігрантів з таких країв, як Галичина, Чехія і Угорщина...” Ч. 9
28. 2. „Просвіта червоних яничарів”: Редакційна polemічна стаття — реакція на статтю в „Українських Робітничих Вістях” ч. 11 п. н. „Хто зробив мене большевиком.” Ч. 9
7. 3. „Українська резолюція в Отаві”: В короткій статті, редакція вияснює ролю Канади в міжнародних конференціях в справі Галичини й Буковини: „Канада давала Українцям цінну поміч, але представники Канади не мали санкції парламенту на свої заходи в сій справі...”; коли посол Кембел вніс свою резолюцію в цій справі „вивязала ся в парламенті дебата... Проти інтервенції Канади в

справі Галичини не підніс ся ані один голос... В виду сего посол Кембел вважав, що він через сю дебат у повні осягнув свою ціль і тому цофнун резолюцію. Представники Канади дістали від парламенту заохоту продовжувати свої стараня в справі визволення Галичини від польської окупації.”

Ч. 10

7. 3. „В справі українського літературного руху в Канаді” — Стаття д-ра Осипа Назарука з приводу задуманого альманаха: В зв’язку з статтями наших літераторів, які появилися в різних часописах: „1) Ів. Данильчук („Укр. Голос” з 13. 12. 1922), 2) А. Новака („У. Г.” з 20 XII. 1922), 3) В. Бабієнка („Кан. Фармер” з 21. XII. 1922), 4) М. Петрівського („У. Г.” з 17, I. 1923) і 5) редакційна стаття в „Кан. Ранку” (з 23. I. 1923)”, в справі українського альманаха й організації наших письменників взяв голос і д-р О. Назарук. В обширній статті він обстоює потребу організації українських літераторів, подаючи, м. ін. такі аргументи: „В таким товаристві виробить ся атмосфера, потрібна для розвитку кожного, хто пише. Там зустрінуть вони созвучні душі. Там звернуть увагу на кождий свіжий талант і кождий свіжий твір. Там уродить ся зацікавлене публичної опінії творчістю тутешних письменників. Без такого зацікавлення важко писати й великим геніям...”; далі подає вказівки, як така організація повинна повести свою працю; вказує молодим літераторам на те, що вони повинні шукати за тематикою серед свого життя тут, а не шукати за нею поза Канадою в старому краєві; він пише: „Коли хочете бути дійсними письменниками, то станьте канадійськими письменниками в українській мові. Таким чином внесете новий зміст, новий стиль, новий тон в загальну українську літературу...”; далі йдуть вказівки, що до форми й стилістики

- в писанні; на кінці подає ряд проблем, які, на його думку, повинні бути опрацьовані й поміщені в альманаху. Ч. 10—11
14. 3. „Український магік”: Вістка про „українського магіка” Николу Левчука в Канорі, Саск. Крім цього Левчук є „добрий різьбар і малярем”. Ч. 11
14. 3. „Пошились в Дураки” — Вістка: Про комедію — оперету М. Л. Кропивницького п. н. „Пошились в дураки”, яка була відіграна Співацько-драматичним кружком У. Н. Д. в Вінніпегу 10. 4.: „Як звичайно сей кружок, відіграв її так, що й від трупи фахових акторів не можна було лучшої гри сподівати ся. Передовсім чудово випала музикальна часть штуки. . . За вишколене співаків належить ся подяка дірігентови, п. Пасічнякови; до успіху причинив ся в великій мірі також акомпаніємент орехстри під проводом п. Юндака. . .”
Ч. 11
14. 3. „Посол Якиміщак усуває колоду.” — Вістка про виступ посла Якиміщака в манітобській легіслятурі в справі поправки в виборчім законі. Ч. 11
14. 3. „Невиконаний Заповіт”: Передовиця з нагоди роковин Шевченка. Ч. 11
14. 3. „Наука, наука і ще раз наука!” — Стаття-відозва „екзекутиви учительсько-студентського комітету” в Саскатуні в справі пожертв на Інститут ім. Петра Могили в Саскатуні: „Від початку основаня сего Інститута до тепер вийшло з Інститута поверх сімдесять учителів. Крім того багато питомців продовжує кількарічну науку і вскорі піде між нарід працювати на просвітнім полі. . . Цілю Інститута було, є і буде: Наука, наука і ще раз наука! . . .”
Ч. 11
14. 3. Комунікат Консистерії Української Православної Церкви в Канаді: Про виїзд о. С. В. Савчука до

Європи 8. 11. 1922, „щоби особисто побачити ся з проф. І. Огієнком і з тамошними православними церковними властями на українських землях в справі тіснішого порозуміння нашої Української Православної Церкви з тамошною. Рівночасно мав о. Савчук припоручене поробити заходи що до приїзду українського православного єпископа до Канади. . . При відїзді о. Савчука до Канади проф. І. Огієнко, Міністер Ісповідань, передав письмо, яке само собою найкраще відповідь на питане про успіхи подорожі о. Савчука. . .” (Надруковано повний текст згаданого листа з подобицями про поїздку о. Савчука й зустріч його з проф. Огієнком). Ч. 11

21. 3. „Рада амбасадорів признала Галичину Польщі.” Обширна вістка: „Сумну вістку принесли телеграми з Парижа. Рада амбасадорів, на яку мирового конференція складала обовязок видати рішене про будущу приналежність Галичини, наконець видала свое рішене. Але се рішене є наперекір бажанням українського населеня Галичини. Рада амбасадорів признала Галичину Польщі.” Ч. 12
21. 3. „Спростоване і пояснене”: Стаття В. Кудрика — відповідь на статтю в „К. У.” ч. 9. Ч. 12
21. 3. „Потреба рільничої науки”: В обширній статті, Д. М. Ільчишин пише про поступ у рільничій діянці, пригадуючи тим нашим господарам-фермерам, щоб вони студіювали, слідкували за новими методами фермерування і тим самим піднесли на вищий рівень і більшу поплатність свое власне господарство. Ч. 12
21. 3. „Всенародній український зїзд”; Критична стаття про греко-католицький з'їзд, який відбувся в Вінніпегу й аналіза резолюцій ухвалених на ньому. Ч. 12

21. 3. „Телеграми з протестами проти рішення ради амбасадорів в справі Галичини вислани з Вінніпегу”: Тексти телеграм в англійській мові висланих за підписами різних організацій й церков у Канаді до „Premier Poincare, Council of Ambassadors, Paris, France” і до „Lord Curzon, Minister Foreign Affairs, London, England.” Ч. 12
21. 3. Бібліотека, галерія образів і музей: В звіті про шостий народний з’їзд у Саскатуні подано, м. ін., про виступ д-ра О. Назарука на з’їзді, який в своїй промові видвигнув потребу заснування при Інституті бібліотеки, галерії образів і музею; подано в подробицях, які книжки, картини й речі мали б бути зібрані й збережені в цих відділах Інституту. (Подали: П. Лазарович, В. Буряник і М. Гринюк, секретарі з’їзду). Ч. 12
21. 3. „Товариство Письменників і Альманах”. — Вістка: „До тепер відбуло ся в справі Товариства Журналістів і Письменників в Канаді кілька зборів. Присутними бували також др. Назарук або проф. Боберський. Ухвалено розіслати начерк статута і листи до всіх відомих (і невідомих), що колись писали і чують покликане до писання та тих, що були би готові підпомагати почате діло...” (Подав А. Новак, 477 Salter Str., Вінніпег). Ч. 12
28. 3. „Про що Тирса Шелестіла.” — Вістка: „Співацько-драматичний кружок Українського Народного Дому у Вінніпегу виставив в суботу 24 марта в Інституті Просвіти трагедію С. Черкасенка „Про що тирса шелестіла”... С. Ковбель в ролі Сірка був незрівняний. Так само чудово була дібрана до ролі Оксани Орлівної панна Нат. Чорнейко... Панна М. Угринюк в трудній ролі Калини Орлівної показала ся ще раз дійсною артисткою...” Ч. 13
28. 3. „Бажане Канад. Українців неvistарчало”. — Вістка про рішення ради амбасадорів в справі Гали-

чини й дві телеграми з Лондону в цій справі; в одній телеграмі подано: „... у вівторок 20 марта знов була поставлена в парламенті інтерпеляція в справі Галичини. На інтерпеляцію відповів прем'єр Бонар Ло, що рішене конференції амбасадорів, яким призначено Галичину Польщі на основі деяких застережень, є остаточне. На те один з послів зложив заяву, що в Канаді є понад 500,000 британських горожан українського походження і що серед них повстало сильне обурене з нагоди сего рішення. У відповідь сказав прем'єр, що конференція видала своє рішення маючи на думці всі ті факти.”

Ч. 13

28. 3. Дані із шостого перепису населення Канади. — Вістка: „З болетину довідуємо ся, що в Манітобі є 610,118 душ населеня, а з того тільки 350,922 або около сім дванайцятих зачисляють ся на народів, що вживають англійської мови... Решта населеня складає ся з 43 ріжних народностей... Найбільший процент чужинецького населеня, так у Вінніпегу як і в цілій провінції, становлять Українці. Статистика подає їх число у Північнім Вінніпегу як 6,165 душ. Якби до Українців додати ще Русинів, Австріяків, Галіціян і Буковинців, то се число представлялоб ся далеко висше хоч за те булоби менше народностей в Манітобі. Із сільських округів найбільше українського населеня показує Давфін, бо 10,361. Місто Вінніпег має 58,518 душ всего чужинецького населеня.”

Ч. 13

28. 3. „По ухвалі ради амбасадорів.” — Комунікат: „Преса принесла депеші з Парижа про відому ухвалу ради амбасадорів у справі Галичини з дня 14. марта с. р. що до східних границь Польщі. Ся ухвала криється з постановою рижського договору з 18 марта 1921 ... Український нарід Східної Галичини та Буковини і його правне правительство

ніколи не зречеться своєї Батьківщини. Тимсамим правно його нічо не обходять ніякі ухвали, заключені без його згоди й участі. Боротьба за землю батьків, подиктована обставинами, не може ні на мить припинити ся. Тому всі уроженці Галичини й Буковини повинні від тепер приспішити і скріпити допомогу Рідній Землі... Кождий Українець, що любить Рідний Край своїх батьків, буде тепер помагати йому подвійно в сій найтяжчій годині нашої історії... Бо від нас а не від чужинців залежить державна будучність нашого великого народу і тому іменем українського народу кличемо всіх разом і кожного з окрема до постійних жертв для нього, до постійної боротьби!... За Представництво Західно-Української Републики в Канаді: Д-р Осип Назарук, в. р. Іван Боберський, в. р.”

Ч. 13

28. 3. „З поля пасічництва”: В статті „Кілько Манітоба продукує меду” Н. Паньків подає м. ін., деякі дані й про українських пасічників: „Декотрі українські пасічники також розводять великі пасіки. Іван Задорожний в Лейдівуд, має в своїй пасіці 300 уліїв. Григорій Чимишин в Тиндал 80 уліїв, М. Гнатюк в Тиндал 58 уліїв. Коло Тулону наші Українці мають пасіки, як Дрогомирецький, Якиміщак і інші. Пасічництво межи Українцями зростає...”; далі Паньків пише про потребу організації пасічників і їхнього журналу, мотивуючи це м. ін., так: „Колиб ми мали організацію, котраб мала свій офіційальний орган, тоді можна б і більше застановитись над проблемами, які виринають щоденно перед українським пасічником...”

Ч. 13

28. 3. „Промова посла Н. В. Бачинського в Манітобськім Соїмі, дня 12-го лютого 1923 р.”: Надруковано повний текст промови (участь в дебаті над престольною промовою).

Ч. 13—14

28. 3. *Справа Галичини: Передовиця п. н. „Так щож даліше?”* аналізує ситуацію в Галичині, завершену рішенням Радою Амбасадорів в користь Польщі; редакція „У. Г.” доходить до висновку, що українцям час би полягати на свої власні сили, а не чекати на поміч в чужих, бо ті чужі, „як будуть щось робити з Галичиною, то будуть робити тільки для себе... Галицькі Українці повинні тільки на одно надіяти ся, — на свої власні сили. Треба ті сили організувати, треба їх розвивати, підносити... Треба піднести в Галичині українську культуру, треба поширити освіту народних мас, треба витворити в народі більший патріотизм, більшу солідарність і більше завзяте, треба піднести край матеріяльно, а тоді другі народи будуть приневолені з українським народом числити ся і то числити ся як з дійсною і непоколебимою силою, а не як з орудієм для міжнародних інтриг. Український нарід Галичини мусить собі сказати: „Проч з надіями на чужу поміч! У наших власних силах є наше спасене! Проч з большевицькими спасителями, так само як з польськими!” ” Ч. 13
28. 3. *„Рішене Ради Амбасадорів в справі Східних границь Польщі”*: Текст резолюції в англійській і українській мовах. Ч. 13
28. 3. *„Що я говорив в Мейтер, Ман.”*: Відповідь J. D. Wildfong-а на допис в „У. Г.” з 10 грудня, 1922, про його промову виголошену в Мейтер. Ч. 13
4. 4. *„Винниченко про большевизм на Україні”*. — Вістка: „Великий український письменник Володимир Винниченко, котрий був большевицьким комісарем для закордонних справ, але потому втік від большевиків, довго мовчав, але тепер знов написав статю в „Новій Україні”, яка виходить у Празі. Ту статю передрукувала в цілости американ-

- ська „Свобода” з 28 марта. В ній Винниченко представляє страшний окупаційний режим большевизму на Україні..” Ч. 14
4. 4. „Українці з Торонто звертають ся до Литви” — Вістка: „Українці з Торонто вислали телеграму до прем'єра Литви з заявою співчуття і охоти до співділяння з Литвою у змаганнях вислати польських окупантів з Віленщини, Галичини і других етнографічно не-польських країв.” Ч. 14
4. 4. „Позичка Національної Оборони в Канаді”: Звіт із позички від 24 вересня, 1922 до 31 березня 1923 зложено в Канаді готівкою \$27,866.94, а декларовано \$8,850.25. Ч. 14
11. 4. „Чи винні жінки, що самі себе легковажать?”: Стаття Т. Кройтор — відповідь на допис Навальковського. Ч. 15
11. 4. „Загублена дитина.” — Передовиця: В довшій статті, редакція в подробицях подає вислід перепису населення Канади з 1921 р. на основі опублікованого урядового звіту: „Sixth Census of Canada — Bulletin XI.”; щодо числа українців у цій статистиці, то через дальшу несвідомість українців, які записуються під іншими народностями, подане там число зовсім не представляє дійсності — українців нараховують тільки 63,788, це є тільки ті, що самі назвали себе українцями, до цього числа уряд самий додав „Галичан”, „Буковинців” і „Русинів” і так повстало число українців 106,721; дальше редакція доказує конкретними числами, що велике число українців записалися, як Росіяни, Австріяки, Поляки й якби додати ще їх то це піднесло б число до 307,804; на думку редакції це ще не вірне число, бо „хто тільки знає Канаду, той знає, що се число є рішуче за мале. Нині можна переїхати Канаду від океану до океану і скрізь найдете Ук-

раїнців, скрізь почуєте українську мову. Се булоб неможливе, якби в Канаді було тільки 307,000 українських душ. Та що з того, коли се мертві душі, коли се тільки етнографічний матеріал, загублена дитина, що не знає свого імени, ані свого роду, ані свого краю. . . Але се нам і пояснює, чому український нарід не міг збудувати своєї держави. Для збудування своєї держави треба насамперед мати національну свідомість! А дурня і в церкві бють! Нарікаймо, кілько хочемо, на ворогів Москалів, чи Польщу, але в Канаді не вороги, тільки ми самі зі своєї темноти та нікчемности так себе скривдили. . . Наші проводирі їздять до Оттави, світять своїм чолом перед Англійцями, телеграфують до них, пишуть листи, докучають їм домаганнями в імени пів мільона канадійських Українців, а сам український нарід дає їм перед Англійцями в лице, бо говорить: Се брехня, що вони вам говорять, бо Українців є тільки 63,000, а все проче — то інші народи, Галішени, Буковинці, Русини, Росіяне, Поляки, Австрійці. І канадійський уряд має рацію нас не слухати, як статистика показує йому, що супроти 63,000 Українців в Канаді стоїть 53,000 Поляків, 100,000 Росіян і 107,000 Австрійців. . . Нарід, що не знає навіть свого імени, не має між другими народами більше значіння від німої худоби. Та докиж нам худобию між людьми бути?” Ч. 15

11. 4. „Чому ми не маємо своєї держави?": Стаття Ів. Кревецького основана на історичних джерелах. Ч. 15
11. 4. „Альманах і Т-во Укр. Письменників і Журналістів в Канаді": Звідомлення, що 30. 3. відбулися організаційні збори товариства, на яких рішено видати Альманах; д-р О. Назарук дав свою згоду зредагувати його; комітет має на лісті 110 осіб, що „колибуть виказали свій письменниць-

- кий хист." (Подав „секретар тимчасового Комітету”, А. Новак). Ч. 15
11. 4. „Старий край до Нової Землі в день Воскресення Христового”: Відозва „Головної управи Українського Педагогічного Товариства до земляків в Канаді в справі „Писанки на Рідну Школу” в Галичині. Ч. 15
18. 4. „Др. Назарук в Едмонтоні”. — Вістка: „В третій день Великодних Свят промовляв др. Назарук в Едмонтоні про ухвалу ради амбасадорів в справі Галичини. Віче випало під кождим зглядом успішно, так що навіть большевики хвалили собі його...” Ч. 16
18. 4. „Редакційні тайни”: Нарис І. Киріяка. Ч. 16—17
18. 4. „Українці і матеріал на Українців.” Редакція в довшій передовій статті ще раз вичерпно розглядає звіт перепису населення з 1921 р., подаючи в цифрах, як українці в різних містах і містечках себе записали, наприклад: „У Монреалі... записалося 630 осіб як Українці, 34 як Русини, 327 як Галішени, 1,223 як Австріяки, 2,427 як Поляки, а 2,067 як Москалі. В Торонто записалося 652 Українців, 176 Русинів, 365 Галішенів, 16 Буковинців, 1,175 Австріяків, 2,380 Поляків і 1,332 Москалів. В Едмонтоні було Українців 429, Русинів 31, Галішенів 47, Австріяків 1,734, Поляків 652, Москалів 1,065. Гарно щодо числа Українців поставився Форт Віліям. Там було Українців 1,779, Русинів 124, Галішенів 185, Австріяків 454, Поляків 337, Москалів 134” і т. д. Ч. 16
18. 4. „В обороні правди”: Допис А. М. Гняздовської — відповідь на спростовання J. D. Wolfong-a (див. „У. Г.” ч. 13). Ч. 16
18. 4. „Телеграма Українців з Торонто і відповідь.” Вістка: “Toronto, March 31, 1923. Right Honourable Premier of Lithuania, Kovno, Lithuania. Sir: — Mil-

lion Ukrainians in Canada and United States express their sympathy in your efforts against Poles and their readiness to cooperate with your noble nation in any effort to liberate your Vilna and Ukrainian Galicia with other Ukrainian provinces from Polish occupation. Ukrainian Citizens Committee, Toronto, T. Hume- niuk, Secretary.

Відповідь: Washington, April 3rd, 1923. Mr. Hume- niuk, Secretary of Ukrainian Citizens' Committee, Toronto, Ont. Ministry of Foreign Affairs of Lithuania has instructed me by cable to convey to you the fol- lowing: Sympathy expressed is deeply appreciated and reciprocated. Let us be firm in belief that right and not might will be victorious in the end. Lithuanian Legation. Carneckis.”

Ч. 16

25. 4. „Протест Митр. Шептицького”. — Вістка: „Митр. Шептицький був прийнятий на авдієнції фран- цуським прем'єром Поанкаре. Митр. Шептицький запротестував проти признання Польщі держава- ми Антанти суверенних прав над Сх. Галичиною. Поанкаре відповів — на жаль — чисто „по прусь- ки”. Промовчуючи те, що рішення з 14 марта бу- ло режисероване і переведене головно заходами Франції. Поанкаре відповів тільки, що постанова Ради Амбасадорів є обов'язуючою для французь- кого уряду.”

Ч. 17

25. 4. „Велика часть Манітоби залята водою.” — Вістка: „Весна сего року не конче принесла веселість меш- канцям Манітоби. . . велика часть Манітоби вкри- та водами, що нагадують потоп, від якого наш батько Ной ратувався своїм ковчегу. Виляла го- ловно ріка Асінібойн, яка залляла низшу часть міста Брендону а також порядно переполохала Портедж ля Прейрі, переміняючи його у Вене- цію. . . Повинь загрожує також поважно столиці краю Вінніпегови. . .”

Ч. 17

25. 4. „Іміграційний бюджет ухвалений.” — Вістка: „Бюджет іміграційного департаменту Канади, на 1,850,000 долярів... остаточно перейшов... Підчас дебати над бюджетом іміграційного департаменту сказав довшу промову посол МекМорей з Північного Вінніпегу... що питання іміграції є незмірної ваги для Канади з її великими довгами, залізницями і тягаром податків. Канада має великі природні багатства, але бракує їй людей до праці. Людей може дістати з середньої Європи. Українці і Німці, які прибули до Канади перед війною, були добрими горожанами чи вони взялися до професій, чи стали фермерами...” Ч. 17
25. 4. „УРВісти мають процес”. — Вістка: „УРВісти через кілька разів в протягу послідних місяців містила з підписом Івана Роги напади на урядників Товариства ім. Івана Тобилевича в Плезант Гомі, Ман. Наслідком сих нападів покривджені запізвали властителів УРВістів до суду, домагаючися від них відшкодовання в сумі 10,000 долярів...” Ч.17
25. 4. „Так, в нас жіноцтво легковажать”: Стаття А. Арабської (відповідь Я. Навальковському з Рос-терн, Саск.). Ч. 17
25. 4. „А поки сонце зійде?..”: Передовиця про демонстрацію в Львові 20,000 українців під проводом проф. Ю. Романчука з приводу того, що рада амбасадорів признала Галичину Польщі; підчас демонстрації були розкинені відозви за підписом „Української Революційної Ради”, яка закликає до боротьби з Поляками й т. п.; редакція вичерпно аналізує ситуацію не тільки в Галичині, але й в Європі й приходять до висновку, що українці мусять працювати над собою, піднести себе культурно й економічно, щоб були шанси вибороти те, що їм належить: „Українці мусять взятися до відбудови своїх господарств, до ремесла, до

торговлі і до промислу... Колиж Українці мають братися до торгівлі і промислу то мусять подбати як не про піднесення, то тимчасово бодай про вдержання уровені своєї культури... Революція в Галичині гарна річ. Але треба, щоби нарід розумів, за що він бореться і чого він хоче... Як Українці в Галичині будуть се мати на увазі, роблячи свої приготування до революції, то можна не мати побоювань за те, що роса очей не виїла, поки зійде сонце волі над Галичиною." Ч. 17

25. 4. Свящ. П. Єзерський: Вістка подає, що в „Філадельфії вмер дня 14 квітня, 1923 о. Петро Єзерський, греко-католицький парох Шенандоа, Па... о. Єзерський був в Галичині через 20 літ парохом села Глещави, пов. Тереховля, і мав славу одного з найрухливіших та найбільше патріотичних священиків. Село Глещава високо піднеслося завдяки його праці. Він провадив хор, музику, читальню, а також підготовляв і висилав до шкіл сільських хлопців та дівчат, удержуючи деяких власним коштом...” Ч. 17
2. 5. „Шевченківське свято у Вінніпегу.” — Вістка: „Заходом Українського Народного Дому відбувся в суботу 28 квітня в салі Інститута Просвіти у Вінніпегу, величавий святочний концерт в честь славного кобзаря України, Тараса Шевченка... програма з 15 точок, між якими найповажніше місце займали виступи славного хору Українського Народного Дому під проводом д. М. Пасічняка... Дуже вдачно відспівала також п-ні М. Рута „Калину” (Шевченка — Заремби)... Вступне слово в українській мові сказав д. Т. Д. Ферлей, а після него говорив по англійськи перекладчик Шевченкових творів на англійську мову, Д-р А. Гонтер. Головною точкою концерту був безперечно відчит д-ра О. Назарука. Пара влучно підібраних порівнянь з його відчиту на віки будуть за-

писані в умах його слухачів. В програму концерту входили також уміло виголошені деклямації з творів Шевченка: „Холодний Яр” — деклюмавав В. Білінський, а „Кавказ” п-на М. Угринюк. Між гістьми на концерті можна було завважити манітобського прем'єра Брекена і міністра фінансів Дост. Блека.”

Ч. 18

2. 5. „Повінь минула Вінніпег.” — Вістка: „...повінь, яка загрожувала йому аж з трох сторін (з полудня, сходу і заходу), остаточно минула...”
- Ч. 18
2. 5. „Нове положення” канадійських українців. — Передовиця: До тепер українські поселенці в Канаді зверталися в інтелектуально - духовім аспекті за допомогою до Рідного Краю; війна й повоєнні події змінили ці обставини; Українці в Канаді мусять тепер більше, як коли полягати на свої власні сили: „Війна відтяла нас від Старого Краю... забракло нам не тільки газет зі Старого Краю, але й взагалі всяких вістей. Забрало нам книжок. Ми мусили прощатися з надіями, що придуть зі Старого Краю освічені люде, які покажуть нам дальшу дорогу, будуть нас організувати і підносити. Душевний голод дався нам відчути більше болючо... ми зачали шукати способів на заспокоєння сего голоду... Канадійські Українці взялися випробувувати свої власні сили і розвивати їх. І канадійські Українці зі здивуванням спостерегли, що й в них є сила а не лише в Старім Краю! Найяркїйшим доказом новонабутої віри в свою власну силу було з боку канадійських Українців вислання своєї делегації на мирову конференцію в Парижу...”; далше підкреслено, що зріст національної свідомости серед українців в Канаді треба завдячити змаганню українського народу до збудування самостійної української держави, а „враз з тим підносилося й значіння Укра-

їнців перед Канадійцями... що Українці є членами великого народу, який буде свою власну державу... З визнанням української держави значіння канадійських Українців в самій Канаді було б зросло ще більше. Рішення ради амбасадорів перечеркнуло надії і вигляди канадійських Українців. Ми остаємо дальше недержавною нацією, нацією без свого власного лица і імени... Старий Край помочи нам дати не може. З хвилиною, як питання про приналежність Галичини і українське питання взагалі перестало бути міжнародним, канадійські Українці лише стільки можуть мати сили і поваги в Канаді, скільки собі власними своїми стараннями здобудуть. Одним словом канадійські Українці після 15 марта опинилися в новім положенню, і від того, як найдуться в новім положенню, залежить те, чи в будучности будуть розвиватися дальше, чи будуть падати." Ч. 18

2. 5. „Канадійська Українська молодь, студентство, а рідний край”: Стаття о. С. В. Савчука, в якій він з’ясовує свої погляди на ментальність українців у Галичині й завдання, що стоять перед молодим поколінням українців Канади. Ч. 18
2. 5. „Загальні річні збори Українського Червоного Хреста в Канаді”: Звіт із зборів, що відбулися 29. 3. 1923 в залі Українського Народного Дому в Вінніпегу; звітували Я. В. Арсенич, голова; О. Боянівський, секретар. С. Ковбель, скарбник; прихід за минулий рік був 5,601.08; загальний прихід від заснування У. Ч. Х. до 15. 3. 1923 був \$55,672.-42, розхід \$54,694.11; на зборах д-р О. Назарук виголосив промову на тему „Спосіб і ціль роботи У. Ч. Х. в Канаді, а потреби Українців в Європі.” (Подав О. Г. Гикавий). Ч. 18
2. 5. „Отворення Українського Народного Дому в Монтреалі.” — Допис: „В неділю дня 25 лютого с. р. відбулося святочне отворення Народного Дому.

Велика саля була виповнена по береги нашими переселенцями, було рівнож присутних около 30 французьких і англійських гостей. Свято отворив председатель Товариства ім. Т. Шевченка, гром. Павло Бучковський... Гром. Павло Поремський... говорив про розвій товариства ім. Т. Шевченка... від часу свого засновання... І. Якиміщак розказав по англійськи про життя і поступ наших людей в Канаді... о. Др. А. Редкевич висказав свою радість з причини повстання Народного Дому в Монтреалі та взивав людей до праці на народній ниві...” Ч. 18

9. 5. Григорій Крайківський. — Вістка: „... 5 мая умер в Едмонтоні один з найвизначніших тамошніх горожан — Українців, Григорій Крайківський... покійний не жалував гроша на народні ціли і брав доволі живу участь в громадським життю канадійських Українців... Коли в 1912 р. Рідний Край вислав до Америки делегата Рідної Школи в Галичині, то покійний Григорій Крайківський був одним з тих, що зрозумівши завдання Рідної Школи, жертвував на неї Княжий Дар в сумі дві тисячі долярів готівкою. Се досі перший Українець, що жертвував так поважну суму на народну справу...” Ч. 19—20
9. 5. „Дещо про наше жіноцтво”: Допис Анни Пруської про потребу праці над піднесенням культури й освіти українських жінок в Канаді. Ч. 19
16. 5. „З віроісповідної статистики Канади.” — Передовиця: Про звіт перепису населення Канади з 1921 р., в якому міститься класифікація населення за віроісповіданням. Ч. 20
16. 5. „Листи про большевицьке царство”: Уривки з трьох листів, які Мих. Кардаш в Саскатуні дістав від свого товариша з Старих Кутів, повіт Косів; в своїх коментарях, редакція „У. Г.” подає: „Сам

- д. Мих. Кардаш живе в Саскатуні уже через 11 літ, і як сам про себе пише, був до недавна дуже заінтересований большевизмом і був членом большевицької організації. Листи товариша вилічили його з большевизму. . .” Ч. 20
23. 5. Ілія Шклянка, Б. А.: Біографічна стаття про нього з приводу закінчення Саскачеванського університету з титулом Б. А. (Подав Р. Філен.) Ч. 21
30. 5. „Вінніпег — центр большевизму.” — Вістка: „Промовляючи у Роторі Клубі в Вінніпегу, адвокат Госкінс сказав, що Вінніпег є центром большевицької пропаганди на цілу Канаду, та взивав до заснування організації в ціли поборювання большевизму. Госкінс сказав, що у Вінніпегу є шість приватних шкіл, в яких учать большевизму, а 50 подібних шкіл є по інших місцевостях Західної Канади. . .” Ч. 22
30. 5. „Провірення Позички Національної Оборони в Канаді.” — Оповідка Представництва З. У. Н. Р. у Вінніпегу: Мир. Стечишин, редактор „У. Г.”, О. Г. Гикавий, редактор, „К. Ф.”, Р. Дудар, представник „Запomoгового Брацтва св. о. Николая”, Вас. Довганик, представник Товариства „Взаїмна Поміч”, Й. Богоніс, представник „Українського Народного Дому” й Т. А. Ястремський голова „Українського Політичного Клубу”, перевірили книги і рахунки Позички Національної Оборони, які предложив в імені Представництва Проф. Іван Боберський; до представництва вплинуло від 15. вересня 1922 до 24. травня, 1923 сума \$30,713.87. З цієї суми вислано „Галицькому Урядови” \$18,359.83; на різні видатки в зв'язку з цією акцією (приміщення канцелярії, поїздки, і т. п.) виплачено \$3,441.32; на руках залишилося \$8,912.-72; всі вище згадані представники преси й організацій „перевірили книги і документи і перекона-

- лися, що рахунки знаходяться у взірцевому порядку, на всі видатки, хочби і найменші, є посвідки і взагалі діловодство Представництва З. У. Н. Р. проводиться з найбільшою точністю...”; оповістка підписана всіма вищезгаданими провірювачами з датою 24. травня, 1923. Ч. 22
30. 5. „Колектори „У. Голосу”. — Вістка: „Повідомляється отсим всіх наших передплатників, читачів і прихильників в Алберті, що п. Д. Янда є назначений на колектора Українського Голосу в Алберті... П. Д. Янда працював для Українського Голосу через минувших 10 літ і під кожним зглядом заслугує на довіре... Колектором на Саскачеван є назначений п. Юліян Кравс, студент Саскачеванського університету...” Ч. 22
30. 5. „Виїзд Др. Л. Мишуги до Європи.” — Вістка: „Подуже тяжкій недузї, яка тревала понад два місяці... Др. Лука Мишуга... (виїхав) до Європи на відпочинок і дальше лічення. Др. Мишуга здасть звіт зі своєї праці в Америці президентови Петрушевичеві... По подужанню др. Мишуга обіде кілька країв в Європі, щоб пізнати тамошнє життя і працю Українців, а відтак по повороті до Америки осеню зясувати його американським Українцям. Місія у Вашингтоні остаєть ся і на далі під адресою: — 206 Mutual Life Fire Insurance Bldg., Washington, D. C.” Ч. 22
30. 5. „Церква на скалі, чи скала на церкві?” — стаття В. Кудрика на тему церковно-релігійної дійсности. Ч. 22
30. 5. „Що думає Винниченко”: Подано його погляди на російський большевизм на основі його статті в місячнику „Нова Україна” за січень-лютьєнь, 1923; він уважає, що українці повинні стати „в оден фронт до борби з большевиками...” Ч. 22

30. 5. „Новий Аптикар Українець” (І. Симчич, Pharm. С.): Біографічна стаття про І. Симчича, що закінчив аптекарський факультет Манітоського університету й одержав ступінь Pharm.С.; в статті зясовано його зусилля від приїзду до Канади в 1911 р. досягнути професійну освіту; подано дані про його тяжку фізичну працю, про його успіхи в науці (на першому році в університеті одержав 100 дол. нагороди, а на закінчення перейшов іспити з відзначенням, одержавши дві медалі); автор статті Д. Янда закінчує цей нарис так: „Я позволив собі переповісти історію науки т. Симчича власне на те, щоби показати нашій молодіжи, чого можна досягнути власними силами коли в когось буде сильна постанова, сильне бажання, а притім ошадність і працьовитість...” Ч. 22
6. 6. „Галицький уряд в Берліні”. — Вістка: „Довідуємося з зовсім певних жерел, що президент Української Національної Ради, д-р Евген Петрушевич, перенісся до Берліна, де займеться зорганізованням, зглядно перетворенням галицького уряду...” Ч. 23
6. 6. „Український Радіо Концерт.” — Вістка: „Укр. Музичний Союз Січ ім. Залізняка, Сотня 12 в Шікаго, під батуютою дірігента Івана Барабаша, відіграє свій перший концерт до „Радіо” (бездротного телефонічного апарату)... Хто має апарат Радіо в своїм домі, то в суботу, дня 9 червня 1923, межи годиною 10 а 11 вечером зможе почути сей перший український концерт Січової Капелі і сопраністки п-ни С. Цимбалістої...” Ч. 23
6. 6. „Молодий Український скрипак.” Вістка: Тарас Губіцький перейшов з відзначенням іспит вищого курсу перед „Комісією Королівської Академії і Королівської Колегії Музики з Лондону”, яка перепроводжувала іспити гри на фортепяні й скрипки в Вінніпегу. Ч. 23

6. 6. „Незвичайний випадок в Інсінгер” (Саск.). — Вістка: „В неділю 27 мая о пів до одинайцяті рано їхав Николай Торський з жінкою і маленькою дочкою до церкви. Підчас того небо захмарилося, зачав падати дощ і зачало греміти. Нараз вдарив грім між коней, що були в ході. Коні погнули на місци. . . а п. Торський з жінкою і дочкою тільки сильно перелякалися.” Ч. 23
13. 6. „Процес за Дім „Просвіти” у Форт Віліям.” — Вістка: „. . . в четвер і п'ятницю (7 і 8 червня) мин. тижня відбувався у Форт Віліям процес за дім Товариства „Просвіти” в тім місті, який підступом захопили в свої руки большевики і перемінили його назву на Український Робітничий Дім. . . процес перервано з тим, що має продовжуватися в осени. . .” Ч. 24
13. 6. „Нова українська аптика у Вінніпегу”. — Вістка: „В руки Українців перейшла одна з найбільше звісних аптик у Вінніпегу, положена в самім центрі української дільниці Empire Drug Store, на розі вулиць Селкірк і МекГрегор. Аптику провадять тепер панове Ілія Симчич і Микола Залозецький. . .” Ч. 24
13. 6. „Дочка д-ра Сушка потовчена автомобілем.” — Вістка: „Панну Олександрю Сушко, дочку д-ра О. Сушка, редактора Канадійського Українця, потовк і поважно покалічив. . . автомобіль. Панна Сушко, студентка 10-го грейду висшої школи (гай-скул), спішила 8-го червня до школи і вминаючи на перехрестю вулиць віз, попала під надлетівший несподівано автомобіль. . .” Ч. 24
13. 6. „Ще один Українець став лікарем.” — Вістка: „Між двайцять чотирма студентами, які з успіхом скінчили сего року медицину на університеті МекГіл в Монтреалі, був також один Українець,

п. Іван Якиміщак з Плезант Гом, Ман., брат посла до манітобського сойму, Дм. Якиміщака. . .”

Ч. 24

13. 6. „На добрій дорозі.” — Передовиця про поступ українців в Канаді в ділянці освіти; на це звернув увагу посол до доміняльного парламента в Оттаві, Л. П. Бенкрофт з Селкірк, Ман. 26. 2. 1923; він сказав, м. ін.: „Ми маємо нині в Канаді около 350,000 Українців, які живуть в західній части Домінії вже около двацять літ. В тім часі вони розвинулися може й скорше, чим яка инша кляса не говорячих по англійськи імігрантів, що прибули до сего краю. Такий великий був їх розвій, що нині є сотки їх молодих чоловіків і жінок, що вчать по англійськи у наших публичних школах в Манітобі. . . Ви знайдете тих людей у висших школах і університетах західної Канади. . . Недавно вони вибрали своїх чотирох людей, як послів до Сойму Манітоби. . . Молоді українські хлопці і дівчата, що вирости в сім краю в протягу послідних двацяти літ, говорять по англійськи так плавно і чисто, як наші власні люде. Одним словом, їх цілий рекорд в Канаді є такий, що ним мігби гордитися якийнебудь нарід.” Ч. 24
13. 6. „Українець, що отворив собі дорогу в світ”: Статейка про нове досягнення Андрія Гнатишина, який в 1920 р. (маючи 19 літ) дістав степень Б. А. в Манітобським університеті, а тепер з Албертійського університету одержав степень В. Sc.; будучи студентом в Едмонтоні перебував у Інституті ім. М. Грушевського. Ч. 24
13. 6. „Смерть Івана Зюбрака.” — Вістка: „Дня 15 мая згинув трагічною смертю на сінарській дорозі 2½ милі від Портедж ля Прейрі секційний формен Іван Зюбрак. . . Покійний Ів. Зюбрак походив з Галичини з села Білого Потока і хоч був латинського обряду, був щирим Українцем, належав до

- українського товариства ім. Т. Шевченка. (Подав Гр. Божагора). Ч. 24
13. 6. „Меморіал краю до Ліги Народів”: Текст меморіалу, які „всі українські партії Східної Галичини внесли до Ліги Народів у Женеві. . .” Ч. 24
13. 6. „Прав до навчання Рідних Мов”. — Вістка: „Найвисший суд Злучених Держав рішив, що шкільні закони стейтів Айови, Небраски, Огайо та 18 других стейтів, забороняючі навчання в початкових школах чужих (не-англійських) мов є незгідні з конституцією Злучених Держав і тим самим необов'язуючі.” Ч. 24
20. 6. „Українці з Куби можуть їхати до Канади.” — Вістка: „Канадійський іміграційний уряд довідався, що на острові Куба знаходиться півтора тисячі Українців — імігрантів, які там не можуть найти ніякого заняття. Іміграційний уряд просить нас повідомити всіх інтересованих спеціально тих, яких свояки знаходять ся на Кубі, що канадійські іміграційні урядники впустять до Канади тих. . . які бажають приїхати. . . аби працювати на фармах, або поселитися на фармі.” Ч. 25
20. 6. „Недоля Українських Письменників.” — Стаття Миколи Залозецького, в якій він з'ясовує тяжке положення українських письменників на Рідних Землях, а конкретно подає тодішний стан Ольги Кобилянської; закликає українську громадськість до допомоги, через Український Червоний Хрест у Канаді або прямо на адресу Ольги Кобилянської в Чернівцях, Буковина. Ч. 25
20. 6. „Тверезий голос англійця про Польщу”: Переклад частини статті журналіста Роберта Дела надрукована в „Ди Нью Стейтсмен” ч. 527 з 19. 5. 1923. (Подав С. Мостовий). Ч. 25

27. 6. „Епископ Будка вернувся з Європи.” — Вістка: „Епископ Будка вже вернув назад до Канади по кількамісячнім побуті в Європі. Враз з ним приїхало до Канади п'ятьох священиків з Галичини: о. В. Стрільців, о. Д. Попович, о. П. Решетило, о. С. Федоренко, о. В. Журавецький і теолог Прийма...” Ч. 26
27. 6. „Фармерський Зїзд в Едмонтоні”: Обширний допис про те, що „На днях 8-9-10 червня відбувся в Едмонтоні зїзд Українських Фармерів Алберти, на котрім було около сотка делегатів і позамісцевих людей... Зїзд скликано в ціли притягання до фармерської організації укр. фармерів і оснувати українську секцію при „Юнайтед Фармерс оф Алберта”, видавати український провінціональний фармерський орган, та друкувати памфлети в справі організації і кооперації в українській мові. На зїзді слово забирали майже самі фармері, а також виголосив живий реферат на тему кооперації Др. Назарук ... зїзд отворив п. Фербей, фармер з Федора...”; до ексекютиви вибрано: Юськова, Топольницького, Фрончака, Сорохана й Лукасевича. (Подав Д. Янда). Ч. 26
4. 7. Вислід голосування за алкогольними напитками. Редакційна стаття: „22 червня відбулося в Манітобі всенародне голосування (референдум) над питанням про запровадження у провінції урядових складів алкогольних напоїв ... голосувало около 165,000 виборців і з них 100,000 заявилося за приверненням торгівлі алкогольними напоями у провінції. Такий є вислід голосування після сімох літ досвіду з прогібіцією ... Вислід означає лише те що кілька літ прогібіції переконали людей в провінції, що прогібіція — се пуста річ; прогібіція була на папери, а на ділі люде пили і кпили собі з закона. Отже здоровий розум казав закон злагіднити так, щоби надто великий

процент людей не належав до класи тих, що ломлять закон . . . Тепер прогібіція в Манітобі бодай на кілька літ скасована. Провінція заложить в різних центрах урядові склади алькоголічних напоїв. . .” Ч. 27

11. 7. Інтерв'ю єпископа Будки: Стаття В. Кудрика про інтерв'ю єпископа Будки, надрукована в Free Press 3. 6. 1923, в якій він подає свої критичні коментарі. Ч. 28
11. 7. „Перший Український Адвокат у Східній Канаді” (Теодор Гуменюк, L. L. B.): У довшій статті Д. Янда пише, що досі тільки українці із Західної Канади вибивалися в освіті й професіях, хоч „у Східній Канаді по Форт Віліям живе до 100 тисяч Українців, поселених головно по містах, місточках і копальняних округах. . . Першим українським професіоналістом, який зробив початок у Східній Канаді і перейшов університетську школу, є тов. Теодор Гуменюк, який минувшого місяця скінчив право і став адвокатом в Торонті, Онт. Він дав початок дальшому приростови українських професіоналістів у східній Канаді. . .”; далі автор статті подає подрібні біографічні дані про Гуменюка від приїзду до Канади в 1908 р.; висвітлює його спроби в праці й бізнесі, його студії, його працьовитість і завзятість; автор пригадує, що Гуменюк „ще в 1916 р. говорив мені, що кождий чоловік в головній мірі є паном своєї будучности і може побороти всякі недостачі наколи буде вірити в доброту своєї роботи . . . т. Гуменюк переконав не одного з нас ділами. Правдою є, що молодий адвокат був завжди витревалім (сего нам Українцям бракує) рішучим, і понад усе дуже оборотним. . .” Ч. 28
11. 7. „Усунення Українців з Товариства Ліги Народів.” — Вістка: „Конгрес Товариства Ліги Народів (не сама Ліга Народів), який відбувається у Відни по-

становив 26 червня усунути з між себе делегацію Західно - Українського (Галицького) Товариства Ліги Народів. Польські делегати загрозили, що покинуть конгрес, коли він не усуне галицьких делегатів від участі. Поляки основувалися на тім, що рада амбасадорів признала Галичину Польщі і тепер нема підстави для окремого представництва Галичини на конгресі Товариства Ліги Народів. Західно - Українське Товариство Ліги Народів вислало було на конгрес 30 делегатів." Ч. 28:

18. 7. Д-р Григорій Скегар: Довша біографічна стаття про д-ра Скегара з нагоди закінчення студій в ділянці дентистики в „північно - західнім університеті (Нортвестерн Юніверситі)" в Чикаго. (Подав РСК.). Ч. 29.
18. 7. „Примхи грому." — Вістка: „...В суботу 7 липня йшла громадка хлопців дорогою недалеко міста Гімлі (Манітоба). Серед громадки йшов хлопець на імя Джума. І в сего хлопця вдарив грім та вбив його, а других хлопців кругом него звалив з ніг. Так само від грому втратила життя дівчина Гурняк коло Фрейзервуд. Коли зачав падати дощ, вона вхопила миску і зачала підставляти її в місце, де вода капала через дах у старій соломою пошитій хаті. Якраз тоді вдарив грім в хату, розірвав причілок і вбив дівчину. Однакож хата від грому не запалилася. Обое погібші від грому були знакомі і навіть були разом відфотографовані." Ч. 29
18. 7. „Мало Українських Дітей в Школі." — Вістка: „Оголошено вислід іспитів зі школи Ст. Джанс Технікал в Вінніпегу, положеної в дільниці, яку переважно замешкують Українці. Вислід іспитів показує, що в порівнанню з жидівськими і англійськими дітьми, українських дітей в тій школі є зовсім мало..."; подано прізвища студентів, що скінчили 10-ті й 9-ті грейди, всіх разом 21. Ч. 29

18. 7. Справи освіти, справи постійного поглиблення й поширення свого знання й світогляду: Передовиця п.н. „Не все можна вдоволятися малим” пише про те, що людина повинна постійно працювати над собою, не робить різниці, чи вона мала можливість одержати формальну освіту, чи ні, бо „знання є більше безкрає, чим море . . . прикметою великого знання є передовсім свідомість того, як мало ми знаємо. . . Між чоловіком, який з тяжкою бідною навчився завязати рибацький вузол, між дяком, що нічого більше не знає понад вісім гласів, і між чоловіком, що скінчив університет та всі признаки свого знання може носити в кишені в виді диплому, різниця дуже маленька. Вона заключається тільки в промірі їх світогляду. Один може знати кілька річей більше від другого, але їх еднає те, що їх світогляд є замкнений. Кілько вони знають то знають, але вони своїм знанням зовсім вдоволені і більше знати не хочуть. Питання, на скільки хто своїм знанням є вдоволений, рішає про те, чи дану людину можна вважати за розумну або ні. Вона рішає про великість людей. Нераз дивуємося, чому то такий а такий чоловік без шкіл і дипломів своїм значінням в життю перевисшив тих, що покінчили найвисші школи і подіставали дипломи. Якби ми хотіли пошукати за причиною сего, то без сумніву найшлиб майже у кождім випадку, що чоловік без шкіл і дипломів не був вдоволений своїм знанням і старався його побільшити, а вчені з дипломами замикали свій ум і лишалися до смерти на тім самім місци, на яким були, виходячи зі школи. . .” Ч. 29
18. 7. „Рідна Мова в Церкві”: Стаття Мих. Рудницького з нагоди появи праці проф. Івана Огієнка п. н. „Свята Відправа Вечірня і Рання”, переклад з грецької мови, вид. Львів - Київ, 1923. (Передрук з „Діла”). Ч. 29

25. 7. „Конвенція Українських учителів Манітоби.” — Обширна вістка: „Сьогорічна Конвенція манітобських українських учителів заслугує на спеціальну увагу... Конвенція дала почин до Домініальної Організації українських учителів, яка буде на федеративних основах... Друга і здається найважливіша справа... се справа Рідної Школи...”; зорганізовано Комітет Рідної Школи, який має „скоординувати нашу роботу щодо навчання дітей рідної мови. Комітет той має перевести статистику в сій справі, має керувати цілою роботою щодо Рідної Школи в цілій Канаді, має бути інформаційним бюро для Рідних шкіл...”. (конвенція відбулася 18-20. 7. 1923). Ч. 30
25. 7. „Українські Емігранти з Куби їдуть до Канади.” — Вістка: „Через Нью Йорк переїхало 168 українських емігрантів з острова Куби. Вони походять переважно з Галичини і поїхали до Канади...” Ч. 30
25. 7. „Нова Українська Книгарня.” — Вістка: „Під ч. 917½ Мейн Ст. на місці, де п. Шидловський, який виїхав до Злучених Держав, мав „Українську Робітничу Книгарню”, заложив на днях загально відомий громадський діяч у Вінніпегу, п. В. Казанівський „Український Базар”, в яким буде продавати книжки, картки і інші дрібні річі.” Ч. 30
1. 8. „Дівчат до висших шкіл — Слово до поважних родичів і всіх дбалих людей.” — Стаття д-ра Осипа Назарука, в якій він подає свої спостереження набуті в Канаді, обїхавши її „від одного моря до другого”; він спостеріг, що українці більше звертають увагу на те, щоб дати висшу, чи фахову освіту хлопцям, а менше дбають про освіту дівчат; він вважає, що легковаження вишколення дівчат відбивається пізніше на цілій суспільності, бо „посилання до висших шкіл тільки хлопців — се поступ одною ногою, поступ калікуватий...”

вчені дівчата се найбільш благословенна і потрібна для народу верства. Бо зі значної частини їх будуть освічені жінки й матері... Бо такі жінки й матері відповідно виховують дальші покоління... Тільки так освічені жінки зітруть з нас п'ятно „галішенства” в значінню темноти, яке так довго буде в сім краю тягнутися за нами, поки не вийде з висших шкіл бодай рівна хлопцям числом скількість наших дівчат...” Ч. 31

1. 8. „Звіт з тринадцятої конвенції О.У.У.”: Надрукований повний звіт з учительської конвенції за підписом секретаря Стефана Никифорука. Ч. 31
1. 8. „Практичний спосіб ширення просвіти”: Д. Янда ділиться своїми спостереженнями щодо громадського життя в Алберті; як приклад, як можна оживити громадську працю на околицях, подає діяльність учителя Василя Бойцуна в Завале, Алта. Ч. 31
8. 8. „Марія Савчак — перша Українка В.А. в Канаді”: Стаття „Марія Львовича”, яка починається так: „В культурнім життю канадійських Українців рік 1923 останеся памятним з того, що українське Жіноцтво видало в сім році першу Українку Б.А. Нею є: панна Марія Савчак...”; дальше автор подає обширні біографічні дані про абсольтентку, як за часів її життя в Старому Краю, так від приїзду до Канади 1920 р., закінчуючи статтю так: „Ставляючи панну Савчаківну за взірць для нашого молодого жіноцтва, висловлюю віру, що успіх її се заворотний пункт у життю укр. жіноцтва в Канаді. Так як перед десяти літами укр. громадянство витало першого Українця Б.А. в особі п. Ореста Жеребка, так в 1923 році витаємо й першу Українку Б.А...” Ч. 32
8. 8. „Кілька уваг до студії д-ра О. Назарука „Як виглядає Канада і ми в ній?””: Обширна стаття

В. Свистуна, в якій він коментує й аналізує „студію д-ра Назарука друковану під повисшим наголовком в віденським „Українським Прапорі” й тому, „що ся студійка подає не тільки вражіння, але й виводи і ради шан. автора відносно життя канадійських Українців, дальше тому, що її передруковує тепер „Український Емігрант”, а також тому, що шан. автор думає написати книжку про Канаду”, Свистун отже уважає „завідповідне виказати кілька уваг писаних з точки погляду українського інтелігента в Канаді. . .”; в статті порушено такі справи: церковно-релігійні різниці; політична приналежність, можливости в Канаді для новоприбуввших і неможливість позагрупової акції на видавничому полі. Ч. 32—33

8. 8. „В якій школі наша будучність.”: Стаття Ю. Стечишина, в якій він пише, що не вистачає навчати тільки предметів у школі, „школа мусить дати молоді моральне і національне виховання. . .”, а тому, що школа „не має нагляду над молодю цілий час і. . . в позашкільні години” наші українські виховавчі інституції можуть виповнити прогалини національного виховання, чого школи не можуть дати. Ч. 32
8. 8. „Листи до Братів Хліборобів” В. Липинського: Орест Жеребко в листі до „українських читачів” звертає увагу на збірники „Хліборобської України”, видані в Відні „Українським Союзом Хліборобів Державників”, в яким „групується замітніші і поважніші люде з Великої України — люде, яким доля української державности не байдуха і не „забава в державу” і політику. . . В сих збірниках знайдете цінні гадки в писаннях В. Липинського під заголовком „Листи до Братів Хліборобів”, які по моїй думці, варто є кождому Українцеві, де-б він не був на кулі земській і яких би поглядів він не поділяв — перечитати, над ними

- застановитися, і ще раз вернутися до них і перечитати...”; даліше подає адресу видавництва: “Chliborobska Ukraina, Landongrassse 10, Tuer. 10, Wien VIII. Austria.” Ч. 32
8. 8. „І. Петрушевич вернув до Канади”. — Вістка: „П. Іван Петрушевич, який був висланий канадійськими Українцями в 1919 р. до Парижа на мирову конференцію і від того часу не давав про себе чутки, вернув на днях до Канади і навіть виступив на мітингу в Монреалі.” Ч. 32
8. 8. Українці в уряді консервативної організації. — Вістка: „Побіда консерватистів при виборах в Онтеріо додала духа консерватистам у Північнім Вінніпегу. В середу 25 липня відбулися збори місцевих консерватистів і вибрано уряд консервативної організації. До уряду увійшли з Українців: М. Н. Кривецький, Т. Стефанік і Д. Пирч.” Ч. 32
8. 8. Проголошення адвоката Йосифа Дика: „...з огляду на се, що я звязався в спілку під назвою Donovan Dyk & Nordquist, знова мусівім перенести свою адвокатську канцелярію з Union Bank-у, до 702—704 Merchants Bank (напроти Робінсон штору)...” Ч. 32
15. 8. „Замкнення позички національної оборони”: Комунікат д-ра Євгена Петрушевича і Представництва Західно-Української Республіки в Канаді, в якому проголошується закриття Позички Національної Оборони в Канаді 15.8.1923; заклик до всіх тих, що ще не переслили сколектованих грошей, щоб переслили їх до Представництва а ті, що деклярували, щоб виповнили свої зобовязання до 15. 12. 1923; комунікат подає огляд цієї акції в Канаді: „Сегодня минає рік від хвилі, коли Уряд Старого Краю розписав Позичку Національної Оборони на Канаду, а дня 23 вересня мине рік, коли її почато тут збирати. Був се рік тяжкий. Він

прийшов по кількох роках неурожаю і по військовій кризі, яка пхнула в довги 90% наших фермерів, що відбилося і на робітників і на всіх інших станах населення Канади. Мимо того Позичка Оборони Рідної Землі досягнула найвищої суми, яку колинебудь зібрано в Канаді між українським народом на народні цілі. Осягнула ту суму мимо постійної агітації ворогів проти неї. . . Українці Канади не звернули уваги на ворожі затії й тим зложили доказ своєї високої свідомості та патріотизму. Українці в Злучених Державах Північної Америки зложили свою частку ще перед ухвалою ради амбасадорів. Українці Канади склали свою частку навіть по тій ухвалі, не зважаючи на ніякі чужі удари. І сьогодні їм не може ніколи забути українська земля. Імена тих, що взяли участь у Позичці, остануть на віки в виказах борців за Свободу Рідної Землі. Позичка досягнула з нинішнім днем 32,856.64 доларів. Разом зі зложеними на попередню позичку в Канаді 1,425 доларів і разом з заявами 6,750.75 суму 41,032.39 дол. . . Українським фермерам, робітникам і інтелігенції дякується за уділення помочі Старому Краєви в оден з найтяжчих років Канади, дякується за сердечне припинання делегатів Старого Краю в усіх провінціях Канади від моря до моря. Старий Край ще вибеться на свободу з лютої неволі, бо допоможуть його діти за морем. І засяє в блиску могутності і слави. . . У Вінніпегу, дня 15 серпня 1923. Представництво Західно-Української Республіки.”

Ч. 33

15. 8. „Елеваторна спілка мала добрий рік.” — Вістка: „У Йорктоні, Саск., відбулися 30 липня річні загальні збори Української Елеваторної Спілки. Присутніх було около сто членів переважно фермерів. Збори перепроваджував тамошній адвокат, д. Мих. Стечишин. Із звіту дирекції показалося, що спілка мала незвичайно добрий рік. Че-

рез спілку перейшло около півтора мільона бушлів. Тож коли прийшло до вибору дирекції, вибрано знов старих директорів, а саме: Я. В. Арсенич, голова, Г. В. Сліпченко, заступник голови, посол Н. А. Григорчук, секретар, Т. Д. Ферлей і В. Колодзінський — директори.” Ч. 33

15. 8. „Тисячі робітників їде на жнива.” — Вістка: „Через Вінніпег зачали минушого тижня переїжджати зі Східної Канади спеціальні поїзди з робітниками на жнива. Приїжджають на кождім поїзді тисячі робітників, а поїздів приїздить по кілька на день.” Ч. 33
15. 8. „Висвячення Василя Кудрика.” — Вістка: „Українська православна церква в Канаді дістала ще одного священика в особі Василя Кудрика, якого висвятив митрополит Германос в Шікаго, Ілл., в неділю 5 серпня на діякона, а слідуючого дня на презвитера. Новий священик був через довгі літа редактором Українського Голосу. . . Коли в Канаді повстала українська православна церква він приєднався до сего релігійного руху і завзято виступав по його стороні так в мові, як і в письмі. Йому й завдячує українська православна церква в великій мірі свій розвій. . .” Ч. 33
15. 8. „Адвокат приїхав до роботи на фермі.” — Вістка: „В неділю 12 серпня, приїхав до Вінніпегу з Європи др. Теодор Дацків, старокраєвий адвокат і сотник з української армії. Він приїхав до своєї сестри, як фермерський робітник.” Ч. 33
15. 8. „Будемо пити в Манітобі.” — Вістка: „Творення лікерної комісії в Манітобі вже скінчене. В додатку до колишнього вінніпегського мейора Во, який є головою комісії, іменовано членами комісії пп. Булмена і Дотона. . . Урядові стори з лікерами отворяться мабуть аж в жовтні. . . Однакож комісія доказує, що не бажає опізнювати відкрит-

тя сторів без потреби, і тому каблем вислала за-
мовлення на вина до Франції і на горівку до Скот-
ляндії. . .” Ч. 33

15. 8. „Автомобілі їздять відважнійше.” — Вістка: „...
В році 1921 автомобілі убили в Канаді тільки 197
людей, але в 1922 р. смертельних випадків від ав-
томобілів було вже 235. Найбільший процент ви-
падків мала очевидно найбільша провінція Онте-
ріо. Манітоба підійшла з 9 у 1921 до 25 в 1922 р.
Саскачеван з 9 до 20, Алберта з 19 до 22.” Ч. 33
15. 8. „Пшеничний союз (пул).” — Передовиця з'ясо-
вує заходи зорганізувати в Канаді пшеничний со-
юз (віт пул); який був би під контролею держав-
них урядів — домініяльного або провінціальних.
Ч. 33
15. 8. „Др. Якиміщак осів в Вегревілі.” — Вістка: „Мо-
лодий український лікар, який сего року скінчив
медичні студії в університеті МекГіл в Монтреалі,
др. Іван Якиміщак, осів в місті Вегревіл в Албер-
ті. Канцелярію отворив в Добінс Блок. . . Др. Яки-
міщак є сином українського фермера з місцевос-
ти Плезент Гом в Манітобі і свої діточі та хлопчячі
літа провів на фермі.” Ч. 33
22. 8. „Банкроцтво чартерованого банку.” — Вістка:
„Гом Бенк оф Кенада, одна з найважніших фі-
нансових інституцій в Канаді замкнув свої двері
в п'ятницю 17 серпня. . . причиною упадку банку
були поважні страти з причини недобрих пози-
чок та інвестовань. . . Упадок Гом Бенк оф Кена-
да становить великий удар для західної Кана-
ди. . .” Ч. 34
22. 8. „Наше нове покоління”: Стаття Д. М. Ільчишина
про вагу розвинути природні здібності в дітях че-
рез освіту й спрямування молоді згідно з її здіб-
ностями й зацікавленням. Ч. 34

29. 8. „Як виглядає в світлі чисел основа найстаршого жерела української культури”: Стаття д-ра Осипа Назарука про Товариство „Просвіта” в Львові.
Ч. 35
29. 8. Про пшеничні союзи: В довшій редакційній статті п.н. „Контракт пшеничного союзу”, редакція „У. Г.” широко аналізує албертійський і саскачеванський пшеничні союзи, подаючи недавно проголошений текст контракту союзу.
Ч. 35
5. 9. „Винниченко в чужій літературі” — Вістка: „В найновіших часах зацікавилися драмами Винниченка скандинавські й американські театри. На осінній сезон будуть ставити „Брехню” на шведській сцені у Стокгольмі та в данському драматичному театрі в Копенгазі. У Злучених Державах в першу чергу в Нью Йорку йтиме від осені „Чорна Пантера і Білий Медвідь” англійською мовою; ролю Ріти буде грати відома американська артистка порушаючих ся образків Назімова.” Ч. 36
5. 9. „Меноніти помагають собі взаємно” — Вістка: „...Предсідник допомогового менонітського комітету свящ. Арон Луке, заявив, що менонітська церковна організація збрала минушого року понад мільон долярів і вислала сі гроші на поміч Менонітам на Україні і в Росії. Сего року їх церковна організація збрала поверх 300,000 дол., за котрі то гроші спроваджено до Канади 2,600 Менонітів з України і поселено в західній Канаді, де вони заняті роботою на жнивах...” Ч. 36
5. 9. „Питання життя і смерти” — „Чому жиди покидають інтернаціоналізм?”: Стаття д-ра О. Назарука, опрацьована на матеріялах з жидівського річника п.н. „Мартіріюм” (Мучеництво); поміщуючи цю статтю, редакція „У. Г.” подає таку замітку: „До становища Жидів, розсипаних по світі, подібне тепер і становище Українців, котрі

також змагають до відбудови своєї Батьківщини. . . Взагалі жидівська справа стає тепер для Українців дуже актуальна. Про сю справу написав Володимир Винниченко цікаву статтю п.з. „Єврейське питання на Україні” у великім журналі „Нова Україна” (ч. 7—8 ст. 20—31). Дуже цікава й жерельно написана стаття відомого економіста Мих. Тимофієва п. з. „Жиди і народне господарство України” в 7—8 збірнику „Хліборобської України” (стор. 237—299). Стаття, яку переповів др. О. Назарук, важна тим, що подає нам думки жидівських кругів, які очевидно найлучше знають, що їх болить. Занепокоєння Троцького, Сталіна й Зіновева силою національного руху відноситься не так до руху українського, як до жидівського, котрий згодом відібеться й на большевизмі. . .”

Ч. 36

5. 9. „Вченість і невірство”: Передовиця — міркування з приводу висвячення Василя Кудрика, бувшого редактора „У. Г.” на священника. Ч. 36
12. 9. „Шептицький приміщений в Познаню” — Вістка: „Галицького митрополита графа Шептицького, якого оноді арештовано на приказ польського уряду, коли він їхав до Галичини, проти волі того уряду, інтерновано в шпиталю Мізерікордія в Познаню. . .” Ч. 37
12. 9. „Поляки усувають Проф. Огієнка” — Вістка: „Проф. І. Огієнко, який учив у минулому році в учительській семінарії у Львові української мови, одержав звільнення зі своєї посади від львівської кураторії, річ ясна: без вказання яких-небудь причин. . .” Ч. 37
12. 9. Справа „Рідних Шкіл” у Канаді: Комунікат і запитник „Головного Комітету Рідних Шкіл в Канаді”, який був покликаний до життя на останній конвенції українських учителів у Манітобі; завдання Комітету є:

„1) Скоординувати нашу працю в напрямі вивчення нашого молодого покоління української мови.

2) Постаратися, щоби в кожній місцевості була заложена Рідна Школа в спосіб найвідповіднійший до сего.

3) Вести реєстр таких шкіл.

4) Сповняти роботу інформаційну для таких шкіл, головню в цілі надання учителя і т. д.

5) Старатися о відповідне число учителів до таких шкіл через курси українознавства, спеціальні і кореспонденційні.

6) Вести статистику таких шкіл, учителів, дітей і т. д.”; за комітет підписані: „Я В. Арсенич, голова, Мир. Стечишин, секретар, Ів. Рудачек, О. Дик, З. Бичинський — члени головного комітету; Н. Білаш, Дм. Ростоцький, Марія Корецька, Петро Гуменюк, В. Свистун, Др. М. Мігайчук, Др. Г. Новак, П. Войценко, о. М. Оленчук, О. Г. Гикавий, Др. О. Назарук, Проф. Ів. Боберський, Др. І. Карач, Т. Д. Ферлей.” Ч. 37

12. 9. „Спортовий день Укр. Гімнастиків у Вінніпегу”: Проголошено спортовий день 6-го жовтня „Українських атлетів, гімнастиків і пр. на Ексибішен площі при Селкірк ул. . . Ціль сего є віднайти і пізнати силу і здібність в спортах нашої молодіжи і з часом zorganizувати Українське спортове товариство. . .”; за комітет підписаний д-р М. Мігайчук. Ч. 37

19. 9. „Український Архиепископ для Америки” — Вістка: „. . . На засіданню Всеукраїнської Православної Церковної Ради (в Києві) 2 липня 1923 р. обрано для апостольської праці в Українській Православній Автокефальній Церкві в Америці архиепископа Подільського і Винницького Івана Теодоровича і з ним протодіякона Василя Поті-

- енка. Церковна Рада повідомляє, що згідно законам радянської республіки все церковне майно належить до республіки і тому Всеукраїнська Православна Церковна Рада не має змоги дати призначеному для Америки архієпископови необхідних одягів з церковних ризниць, тож просить Українську Православну Церкву в Америці надіслати сто доларів на зготування одніннн..” Ч. 38
19. 9. „Міністер з Північного Вінніпегу” — Вістка: „Посол Е. Дж. МекМорей з Північного Вінніпегу, одинокий ліберальний посол до канадійського парламенту з Манітоби, став нарешті членом кабінету прем'єра Кінга... посла МекМорея іменовано Генеральним соліцитатором федерально-го правителства...” Ч. 38
19. 9. „Князь Валії в Канаді.” — Вістка: „Наслідник престолу Великої Британії, князь Валії, вже приїхав до Канади під псевдонімом лорд Ренфрю і вже перебуває на своїм ренчу в Гай Ривер, Алта. Князь хоче через місяць відпочивати на просторі, незв'язаний товариством других людей.” Ч. 38
19. 9. „Дещо про виховання”: Стаття Ю. Стечишина про те, що до недавня було звернено увагу на важливість формальної освіти нашої молоді, але сама формальна шкільна наука не вистачає, треба рівночасно подбати про національне виховання молодшого покоління. Ч. 38
19. 9. „Торговля збіжем в Канаді”: Перша стаття з циклу статей В. Свистуна з подробицями на повищу тему. Ч. 38
19. 9. „Українські реставратори в Вінніпегу” — Вістка: „Послідніми часами відкрили Українці в Вінніпегу дві реставрації. Пан М. Гаврисинин відкрив реставрацію на розі вул. Мейн і Генрі а пп. Ю. Самотілка і А. Буряник під ч. 580 Селкірк Аве...” Ч. 38

26. 9. „УРВісти програли процес.” — Вістка: „УРВісти програли процес з українськими фермерами з Плезант Гом, Ман. і мусять заплатити їм 100 дол. відшкодування враз з коштами процесу. . . Оборонцем УРВістів був адвокат Вард і Голендс, фермерів з Плезант Гому заступала фірма Гіп і Арсенич.” Ч. 39
26. 9. „До Історії арештування Шептицького”: Стаття „В. К.” про арештування митр. Шептицького в Польщі. Ч. 39
26. 9. „Український святий, чи польський?”: Стаття „В. К.” з приводу вістки в українських і польських часописах у Європі про те, що — „Заходами польського біскупа Дубовського в осени має відбутися у Володимирі велике врочисте свято костельно-народне з нагоди 300 літної річниці народин Йосафата Кунцевича. . .” Ч. 39
26. 9. „Про Українських учителів.” — Стаття „Н. Б—ш”-а про завдання українських учителів у Канаді. Ч. 39
26. 9. „Українські товариства в Едмонтоні”: Допис Ст. Сували, в якому він дає огляд організаційного життя в Едмонтоні, подаючи характеристику й цілі окремих українських організацій в місті. Ч. 39
3. 10. „Українське свято на Брукленд, Ман.”: Допис про відкриття дому Інститута ім. Тараса Шевченка на передмістю Вінніпегу, 30 вересня, 1923. (Подав М. С.). Ч. 40
10. 10. „Українська Православна Громада в Вінніпегу.” — Вістка: „Від пару місяців організується в Вінніпегу українська православна громада. Заінтересовані православною церквою люде, відбули вже кілька мітингів, на яких обговорювали справу зорганізування української православної парафії і будови своєї церкви. . . Комітет між иншим на-

в'язав зносини з людьми з православної церкви св. Михаїла при ул. Дізраелі, де тепер є священиком прот. П. Божик і відкрив, що та церква в дійсності не залежить від російської місії, а є записана на церковну громаду, як се є з другими українськими православними церквами. В виду сего на посліднім мітингу членів української православної громади... 6 жовтня... рішено не будувати ані не купувати окремої церкви тільки пристати до парафії св. Михаїла, як довго можна буде у ній зміститися... В неділю 7 жовтня в церкві св. Михаїла появилися вже нові парафіяне. Члени парафії св. Михаїла прийняли нових членів дуже широко і є всяка причина сподіватися, що в церкві св. Михаїла зачнеться тепер жвавіше життя... Православні Українці в Вінніпегу зачали також збірку на будову української православної катедри, зібравши на перший початок готівкою 80 доларів." Ч. 41

10. 10. „Вечера для українських редакторів.” — Вістка: „В п'ятницю вечер 5 жовтня заходом п. Ю. Сиротюка з Едмонтону, мали українські редактори в Вінніпегу спільну вечерю в готели Форт Гері. Підчас вечері різні представники домініяльного департаменту рільництва представляли, скільки українські фермери тратять на тім, що не використовують помочи і порад в напрямі ліпшого фермеровання та о скільки ліпше моглоб їм бути, якби поступали після порад департаменту рільництва...”; промовляли А. Гвитен, Норквей, Гендкок, Крозіер і К. Продан; „Господарем вечері був В. Свистун, урядовець з Української Фермерської Елеваторної Спілки, а спеціальним гостем була Кора Гайнд, представниця часопису Фрі Прес...” Ч. 41
10. 10 „Що таке партійний провідник”: Довша стаття д-ра Осипа Назарука на повищу тему. Ч. 41—42

10. 10. „Націоналістична небезпека”: Передовиця про звітномлення „спільної конвенції методистських і пресвітеріанських місіонарів” 2—5 липня, 1923 в Вегревіл, Алта., в *The Christian Guardian* ч. 37; в ньому появилвся такий уступ: „Свящ. (Rev.) Е. Евстафієвич подав начерк українського націоналістичного руху і говорив про него, як про небезпечний, де він перешкаджає приязним взаєминам між Англьо-Саксонцями і Українцями.”; редакція широко аналізує твердження свящ. Евстафієвича, вважає, що він кидає неправдиве світло на національно-свідомих українців у Канаді, бо канадійці можуть інтерпретувати „націоналістичний рух” серед них, як щось проти Канади й проти Великої Британії, коли фактично „Український націоналістичний рух — се рух за незалежністю України... Ніякий чесний і совісний обсерватор українського життя в Канаді не спостереже серед Українців і з найсильнішим побільшаючим шклом ніякого націоналістичного руху, небезпечного для Англьо-Саксонців, або стоячого на перешкоді до приязних вземин між Англьо-Саксонцями і Українцями. Не спостереже, бо такого руху — нема. Се видумка злобних людей!” Ч. 41
17. 10. „Чотири кандидати в Півн. Вінніпегу.” — Вістка: „В середу 10 жовтня відбулася офіційльна номінація кандидатів на федерального посла з Північного Вінніпегу... Між кандидатами... Павло Гігейчук... В теперішню пору він занятий, як спеціальний кольтонізаційний агент Сіпіярської компанії.” Ч. 42
17. 10. „2 - Долярівки в честь Князя Валії.” — Вістка: „Канадійський департамент фінансів випустив в циркуляцію нові 2 долярові банкноти... Департамент використав присутність князя Валії в Оттаві, щоби пустити нові банкноти в рух. Нові

- банкноти є замінні не тільки тим, що мають портрет князя Валії, але й тим, що є на них новопринятий герб Канади. Взагалі належуть вони щодо вигляду до найбільше артистичних, які доси в Канаді видано...” Ч. 42
17. 10. „Гостина Лойда Джорджа в Вінніпегу” — Вістка: „Военний прем'єр Великої Британії, — Давид Лойд Джордж, гостив минулої суботи і в неділю в Вінніпегу. Приняття для Лойда Джорджа було таке, що кращого і король не міг би мати... Лойд Джордж промовляв в суботу вечер на двох мітингах, що відбувалися у найбільших галлях міста, але й ті не могли помістити усіх, що були цікаві його послухати...” Ч. 42
17. 10. „Українське жіноче товариство ім. Ольги Кобилянської” в Саскатуні, Саск. — Допис: „В неділю по обіді 23 вересня в Саскатуні відбулись перші жіночі збори в цілі зорганізованя Українського Жіночого Товариства. Збори отворила пані С. Стечишин. Та хоч зібраних було досить поважне число, то наради відбувались якось тихо, несміло і вже хочби таки се свідчило про конечність такого товариства, деби жінки чулись вповні відвічальними за все... В заряд Товариства ім. Ольги Кобилянської ввійшли: Пані Стечишин, голова, п-на Бачинська, заступниця голови, п-ні Кройтор, секретарка, п-на Грищук заст. секр., п-ні Ведмедик, касієрка.” (Подала Т. Кройтор). Ч. 42
24. 10. „Прага — культурний центр Славянства.” — стаття (Передрук з „Діла” без подання авторства). Ч. 43
24. 10. „Комунікат делегації Української Національної Ради Східної Галичини у Женеві.”: Оpubліковано повний текст комунікату надісланого з Женеві з датою 17 вересня, 1923. Ч. 43

24. 10. З побуту Лойд Джорджа в Вінніпегу. — Вістка: „Мало хто звертає на се увагу, що бувший прем'єр Великої Британії Лойд Джордж не є Англієць, тільки Валієць (Велш)... Лойд Джордж належить до тих Валійців, що знають і люблять свою мову. Се доказав Лойд Джордж пару разів підчас своєї подорожі по Канаді...”; в Вінніпегу Лойд Джордж був на богослуженню в валійській церкві й „коли запрошено його, щоби сказав яке слово з сеї нагоди, він сказав: „Зробіте помилку в Канаді, як будете пробувати здавити яку мову котрою люде люблять говорити.” Сі слова повинніби добре запам'ятати собі канадійські Українці, бо їх мова також належить до тих, які дехто стараєть ся здавити.” Ч. 43
24. 10. „Архипенко в Америці.” — Вістка: „До Нью Йорку приїхав відомий в Європі український різьбар О. Архипенко. Він прибув з Праги, де працював над бюстом президента чехословацької республіки Т. Масарика. Він замешкав в Готели Астор в Нью Йорку.” Ч. 43
24. 10. „Що хто знає про Зелений Клин?” — Вістка: „Укр. Емігрант”, що виходить у Львові, пише в ч. 7, що незабаром подасть спеціальну статтю про Українців на Далекім Сході. Се край такий важний для будучого розвитку української нації, що ми повинні ним постійно цікавитися. Українська преса в Канаді повинна мати постійні дописи про відносини між Українцями в Азії. Воно й було з тим не дуже зле. Але прихід большевиків до Владивостока перервав все. Потому була тільки гарна описова стаття п. Мельника, урядовця Годсонбейської Компанії в едмонтонським „Нашім Поступі” з Камчатки. Варта булоб звернути нашим людяма увагу на потребу докладного опису всіх околиць Азії, в котрих живе український на- рід.” Ч. 43

31. 10. Про вислід доповняючих виборів в Північному Вінніпегу 24. 10.: „Генеральний соліцитор Канади, Дост. Е. Дж. МекМорей відніс світлу побіду. . .”; він одержав 5,628 голосів, тоді, коли Гіпс, робітничий кандидат дістав 2,835 голосів, а українець Гігейчук дістав 199 голосів.” Ч. 44
31. 10. „Гуцульське Мистецтво.” — Стаття Івана Данильчука: В цій статті автор не тільки звертає увагу на красу гуцульських різьб (про що недавно писала письменниця Катря Гриневичева п. н. „Гуцульське Мистецтво в Косові”), але вважає, що українці повинні на стільки поцікавитися цим виробництвом, щоб знайти попит на нього в світових ринках і тим самим принести користь продуцентам; він пише: „Колиб „Гуцульське Мистецтво” могло розвинути свою діяльність і продукувати вироби, котрі задовольялиб тутешні потреби і тим самим мали місце збуту тут в Америці, то се значило б, що по перше люде з Гуцульщини, котрі булиб звязані з тою роботою, малиб користь зі своєї праці, а по друге імя українське моглоб бути розповсюджене, колиб ті вироби носили марку: Made in Ukraine. . . Треба вірити, що укр. громадянство в Канаді та Злучених Державах зрозуміє вагу індустрії, а розуміючи се не стане дивитись байдужно на трудні змагання наших братів Гуцулів в Косові, але поможе їм матеріально та вкаже шлях до здвигнення промислу в рідному краю.” Ч. 44
31. 10 „До історії революційного часу на Україні. Українські політичні партії, їх союзи і теорії.” — Стаття д-ра О. Назарука: Друкуючи її редакція „У. Голосу” подала таку замітку: „Хто перечитає уважно сю студію д-ра О. Назарука, переконається, яке дуже трудне становище мали в тім хаосі будівничі української державности. Тому з осудом їх во істину нема потреби спішитися.” Ч.44-46

31. 10. „Поступове назадництво”: Передовиця на тему релігії, в якій зясовано різниці між католицькою, протестантською й православною церквами.
Ч. 44
31. 10. На тему мови: В короткій редакційній статті подано запит, як писати професійні назви жінок; подаючи деякі приклади, редакція доходить до висновку: „Коли мущина: адвокат, професор, лікар... то жєнщина повинна на такім же становищу зватись: адвокатка, професорка, лікарка, посолка, дипломатка, конзулька, міністерка священичка, дєнтистка, докторка (а не доктор Параскевія) і т. п.”
Ч. 44
31. 10 „Два концерти.” — Вістка: „Український Національний Хор, під управою п. Ол. Кошиця, який обїхав цілу Европу, Злучєні Дєржави і Полудневу Америку, та здобув собі всєсвітню славу, устроїть у місті Вінніпєгу два концерти в днєх 11 і 12 грудня... Цїна тикєтїв 1, 1.50, 2. 2.50 і 3 долєари. Купони можна замовляти вжє сєйчас, або в редакції Українського Голосу, або в Українськїм Народнїм Домї, присилаючи вїдповїдну суму. Дєлегати, які приїдуть на Перший Просвітно-Економїчний Конгрєс, будуть мати спромугу бути не сїх концертах, коли завчасу замовлять собі тикєти...”
Ч. 44
31. 10. Вїдповїдь „Мстиславовї” в „Канадїйськїм Українцєвї”: Гєо. Пїдлубний вїдповїдає на закиди й неточностї, які появилїся в чїс. 43, 1923 на адресу Української Православної Громади у Вінніпєгу.”
Ч. 44
31. 10. „Зазив до укр. жїнок” — вїрш Марїї Ткачук, який починаєтьсє так:

„Нумо, сєстри, до просвітї!
Вчїм примїрно свої дїти,
Як мїж людьми поступати,
Щоб нам встїду не завдати.

Маймо ми все під рукою
Книжки і газети свої.
З них просвіти набираймо
Із заду ся не лишаймо.”
і т. д.

Ч. 44

7. 11. „Бувший Премієр Бонар Ло помер.” — Вістка:
„В Лондоні помер 30 жовтня бувший премієр Ве-
ликої Британії... Бонар Ло був премієром...
7 місяців. За него признала рада амбасадорів Га-
личину Польщі...” Ч. 45
7. 11. „Церква українського народу”: В передовиці ре-
дакція підкреслює вагу релігії в житті народу,
але церква повинна бути незалежна, національна
церква: „Для кожного народу, який знаємо, іст-
новання національної церкви являється додатною
стороною, брак національної церкви — відемною
стороною... Українцям треба передовсім збуду-
вати свою національну церкву, треба зеднатися
цілому українському народови не тільки в одну
церкву але й в таку церкву, що не підлягалиб
ніякій чужій силі. В політиці Українці найгірше
на тім попеклися, що за мало вірили у свої власні
сили, а за багато рахували на чужі сили, через
т. зв. орієнтації. Так само відбивалося завсігди
на Українцях і те, що в церковних справах не чис-
лили на свої власні сили, а „орієнтувалися” то на
Царгород, то на Рим, то на Москву... Коли отже
Українці мають мати свою національну церкву,
то сею церквою ніяк не може бути уніятська. Не
може бути хочби лише тому, що величезна біль-
шість українського народу є православна... Пра-
вославна церква була завсігди національною ук-
раїнською церквою. Тепер вона нею мусить бути
тимбільше, що стала на чисто українським націо-
нальним становищі, скидаючи з себе зверхність
Москви і стаючи біля других церков, як рівна
з рівними. Вона служить тільки Богови і свому

- народови, і ніхто не може про ню сказати, що вона є орудієм, Польщі, Москви, Риму, чи якої іншої земської сили. . .” Ч. 45
7. 11. „Несовісні інформатори”: Критичний допис посла Н. В. Бачинського на адресу деяких журналістів і редакторів, які не правильно інформують своїх читачів, подаючи вісти з неточними, чи перекрученими фактами; як приклад подає вісти з „Канадійського Українця”, ч. 42, за які відповідає д-р О. Сушко. Ч. 45
7. 11. „Жіночий концерт в Саскатуні”: Допис „Р. Ф.” про концерт заходами Жіночого Товариства ім. О. Кобилянської, 28. 12., виконаний майже виключно жіночими силами. Виклад про Ольгу Кобилянську виголосила Т. Кройтор. Ч. 45
14. 11. „Другий Український Конгрес в Америці.” — Вістка: „В місті Філадельфії радив 25 на 26 жовтня другий загальний український конгрес. . . Обрадами конгресу проводили о. Лев Левицький, як голова, Ом. Ревюк, як заступник, Матвій Хандога та А. Цурковський, як секретарі. На конгресі було 116 делегатів, що представляли близько півтора сотки товариств. . . До нового уряду Обеднання Українських Організацій вибрані: о. Вол. Сполітакевич, голова, Ядловський, др. Сіменович, Сорочак і о. Ортинський, заступники, Дармограй і Штогрин, секретарі, Грицей касієр.” Ч. 46
14. 11. „Прогібіція програла в Алберті.” — Вістка: „В понеділок 5 листопада відбулося в Алберті всенародне голосовання над питанням про торговлю лікерами. . .”; виборці більшістю голосів, що дійшло до 30,000 рішили за „продаванням лікерів за пермітом та продажом пива в готелях. . . В такий спосіб Алберта пішла слідом за Брітіш Колумбією й Манітобою та відкинула прогібіцію. Алберта мала в себе прогібіцію через 8 літ. . .” Ч. 46

14. 11. „Помер Іван Масцюх.” — Вістка: „В Етелеберт, Ман. в шпитали помер... 3 листопада учитель Іван Масцюх... Покійний інтересував ся народними справами і мав славу щирого народного робітника...” Ч. 46
14. 11. „Другі роковини Т-ва „Взаїмна Поміч”.” — Вістка: „Українське заповогове товариство „Взаїмна Поміч” в Вінніпегу святкувало через два дні 10 і 11 листопада, свої другі роковини... До товариства вписалося підчас роковин около 60 нових членів.” Ч. 46
14. 11. „Іван Слюзар — редактором „Нашого Поступу”. — Вістка: „Наш Поступ”, неперіодичний часопис, що виходить в Едмонтоні доносить, що там приїхав з Вінніпегу, щоб обняти редакцію того часопису, п. Іван Слюзар, який був через довші літа друкарем при „Канадійським Українці.” Ч. 46
14. 11. „Українська церква в Канаді”: В передовиці редакція з'ясовує важніші чинники, які повинні задержати українців у Канаді від загибелі, як окремої національної групи, а це „рідна українська мова” й віра; „... українців в Канаді можна поділити під зглядом віри на пять груп: 1) католики (римо-католики), 2) пів-католики (греко-католики, або уніяти), 3) сторонники російської православної церкви, 4) сторонники української православної церкви, 5) приклонники різних протестанських сект...”; подаючи характеристику цих окремих груп, редакція приходить до висновку, що „... з усіх церков, до яких український нарід в Канаді признається, лишається одна тільки українська православна церква, що не представляє небезпеки для істновання того народу. Вона не представляє небезпеки тому, що в ній перше і последнее слово має сам український нарід. Як собі самі постелимо, так і будемо спати. Урядимо сю церкву добре, вона буде добра. Занедбаємо її,

занедбаємо себе. За недостатки її зможемо тільки на себе нарікати. . .” Ч. 46

21. 11. „Др. Мишуга вернув до Америки.” — Вістка: „Др. Лука Мишуга, який був представником Галицького уряду в Америці і на весні виїхав до Європи, вернув тепер назад до Америки на короткий побут в цілі поінформовання американських Українців про положення в старому краю та про відносини серед політичної і військової еміграції в Європі. Др. Мишуга . . . постарався дістатись нелегально до Галичини, щоби власними очима приглянутись українському життю у Львові та на провінції. В Галичині був два тижні і відтак перекрався щасливо назад за границю. Др. Мишуга оповідає що хаос, який обхопив був Галичину після 14 марта, минає щасливо. В краю починається нова консолідація і твориться новий спільний революційний, протипольський фронт з одним центром і одною політичною лінією.” Ч. 47
21. 11. „Др. Осип Назарук в Злучених Державах.” — Вістка: „Січові Вісті”, орган „Січової Організації” в Злучених Державах, подають вістку, що редакцію того часопису перебирає др. Осип Назарук, який до недавного часу був представником Галицького Уряду в Канаді. Великий жаль, що канадійські Українці не зуміли найти серед себе місця для др. Назарука, щоб використати для себе його великі письменничі та бесідничі здібности. Адреса д-ра Назарука тепер є: 2403. В. Шікаго, Ілл.” Ч. 47
21. 11. „Різьбар Архипенко відкриває школу.” Вістка: „Український різьбар Олександр Архипенко відкриває в Нью Йорку, при 44 Вест 57 вулиці школу різьби, рисунку та малярства. . . Реймонд Генікер-Гітон, директор музею штуки в місті Вусфер, в стейті Месечузетс, оглянувши праці різьбаря,

- відвідав Архипенка та, запропонував йому влаштувати виставку його різьб, рисунків та образів в цьому музею... виставка буде отворена вже в грудни цього року.” Ч. 47
21. 11. „Перший Просвітно-економічний Конгрес”: Опубліковано повну програму цього Конгресу, який має відбутися в Українським Народнім Домі в Вінніпегу 12—15 грудня, 1923. Ч. 47
5. 12. „Новий український адвокат”: Стаття з світливою про Апольонія Вавринюка, який здав успішно правничі іспити й став „повноправним адвокатом і членом товариства адвокатів в Саскачевані... Крім правничих студій п. Вавринюк сповняв ще одну важну роботу, а іменно: від 1920 р. був заступником управителя, а від 1921 р. до марта 1923 р. відповідальним управителем Інститута П. Могили в Саскатуні. Він був одним з тих, які серед небезпечної кризи поправили Інститут так, що інституція вдержалася...” Ч. 49
5. 12. „Визов Канадійського Українця або п'ятитисяч-долярова оферта.”: Довша передовиця, в якій редакція вичерпно подає причини заснування Української Греко-Православної Церкви в Канаді й її історію (до 1923 р.); редакція готова прийняти п'ять тисячний визов „Канадійського Українця” доказати неукраїнськість греко-католицької Церкви в Канаді. Ч. 49
5. 12. „Українець Радним в Бруклендс”. — Вістка „В п'ятницю 30 листопада відбулися вибори в Ст. Боніфейс і 8 підмійських муніципалах коло Вінніпегу. Між ними були також вибори в Бруклендс. Інтересні вони тим, що там вибрано радним Українця, молодого студента Стефана Кравчука...” Ч. 49
5. 12. Український Національний Хор Олександра Кошиця: Проголошено концерт хору, який має ви-

ступити в Вінніпегу 11 і 12 грудня в залі „Борд оф Трейд”; подано в подробицях програми концертів у цих двох днях. Ч. 49

12. 12. „Просвітно-економічний конгрес.” — Передовиця з нагоди конгресу, скликаного Українським Народним Домом у Вінніпегу 12—14 грудня, 1923: „Через кілька послідних літ канадійські Українці жили духом в старім краю... Канада давала нам їсти, пити, давала нам дах над головою, але в душі ми раділи, або сумували тим, що переживав наш нарід в Європі. Ми тишилися його здобутками і боліли його невдачами... І перебуваючи духом в Старім Краю, ми добували всіх зусиль, аби зібрати як найбільше жертв на Старий Край. Свої власні справи, канадійські справи, ми лишали на другім місци...”; далі говориться в статті, що політична ситуація тепер така, що ми мало можемо допомогти Батьківщині в її визвольній боротьбі, тому настав час, щоб ми скріпили себе тут як духово, так матеріяльно, бо „слабий слабому не багато може помочи. Поміч може давати тільки сильний. Нам треба здобути силу... Для сеї ціли зїхалися нині в Вінніпегу делегати з усіх сторін Канади... Радьте так, щоби з Вашої ради вийшла користь не тільки Вам і дітям Вашим, але й усему українському народови...” Ч. 50

19. 12. „Нова доба для Українців Канади.” — Вістка: „Перший Український Просвітно-Економічний Конгрес в Канаді відбувся 12, 13, і 14 грудня і удався понад всяке сподівання. На конгресі було около 400 делегатів з ріжних сторін Канади... Конгрес зробив якраз те, що мав зробити — дав новий напрям життю канадійських Українців, звернув їх увагу на місцеве життя, вказав їм, що треба робити, щоби можна здобути більшу силу і повагу... начеркнув дорогу до практичнійшого фармеровання, намітив пляни розвою торгівлі

і промислу, поробив заходи до зорганізованя репрезентаційного тіла українського народу в Канаді... В честь учасників Конгресу члени драматично-співацького гуртка Українського Народного Дому в Вінніпегу відіграли в четвер, 13 грудня зовсім удачно оперу „Запорожець за Дунаєм”...” Ч. 51

19. 12. „Український Національний Хор в Вінніпегу.” — Вістка: „... Людська мова не є в силі переказати почувань одушевлення, яке викликає спів Українського Національного Хору. Аби його вповні оцінити, треба його чути. Український Національний Хор дав в Вінніпегу в найбільшій салі міста, Борд оф Трейд, два концерти вечерами (11 і 12 грудня), а один пополудни для шкільних дітей... Український Національний Хор на довгі часи остане в памяти тих, що його чули. Кошець є чародій, не дірігент, але чародії є й співаки, якими він дірігує...”; далі подано в подробицях різні прийняття улаштовано в честь хору вінніпежськими українцями, що дало можливість, щоб „Підчас бесід при вечерах та при обідах довідалися канадійські Українці ще одно про д. Кошиця, а саме, що він не тільки знаменитий дірігент, але й знаменитий бесідник.” Ч. 51
19. 12. „Українська Православна Громада в Вінніпегу.” — Вістка: „Українську православну громаду в Вінніпегу згодився обслуговувати адміністратор Української Православної Церкви в Канаді, свящ. С. Савчук. Службу Божу буде відправляти тимчасово в англіканській церкві св. Петра на розі вул. Селкірк і Ейкінс... Перше Богослуження є оголошене на перший день Різдва — 7-го січня...”; далі подано дальший порядок відправ і те, що Богослуження буде „відбуватися в українській мові”, буде співати хор під управою В. Свистуна.

19. 12. „Українські Пасічники в Манітобі”: Обширна стаття Н. Панькова, в якій він подає статистику про кількість пасічників у провінції Манітобі, їхня продукція й т. п.; щодо українців він пише: „До 7-го грудня, 1923 Українців пасічників в Манітобі начислено 112. Число значно мале в пропорції до українського населення в Манітобі відносно з нашими сусідами — Англіяцями. . .” Ч. 51
19. 12. „Отвертий лист до Вп. Пана Професора Доктора Олександра Сушка редактора „Канадйського Українця”: Поміщено повний текст довгого листа о. С. В. Савчука, в якому він торкається багатьох справ, головно церковних, друкованих в „Канадйськім Українцеві”. Ч. 51
26. 12. „Муниципальні вибори в Манітобі.” — Вістка: Подано вислід голосування 18 грудня в деяких муниципалах, де м. ін. вибрано українців на радних і ріфів. Ч. 52
26. 12. Большевизм серед українців у Канаді: Передовиця п.н. „Дурна робота” висвітлює „ревеляції” вінніпезького денника Free Press про большевизм серед українців у Канаді, що діє на шкоду Канади; орган большевиків „Українські Робітничі Вісти” заперечує, мовляв, це донос „лихих” людей; редакція „У. Г.” пише: „Ми далекі від того, щоби тішитися ревеляціями „Фрі Прес” про большевицьку пропаганду серед Українців в Канаді. Сі ревеляції кидають пляму не тільки на самих українських большевиків, але й на всіх Українців, які є в Канаді. Через сі ревеляції ми всі підпадаємо підозріння, як люде, що надуживають гостинности і стараються підкопати Канаду, що дала нам у себе приміщення. І тому мусимо як нарішучійше запротестувати проти нікчемного підозріння, яке кидає в сторону української інтелігенції в Канаді большевицький орган Українські Робіт-

ничі Вісти немов то вона, українська інтелігенція, достарчує для Фрі Прес матеріалів для сих ревелюцій... Большевики пють те, що самі наварили. На жаль, через них приходить ся тепер терпіти і невинним людям. Поповичі, Лобаї і Шатувльські провадять большевицьку пропаганду, а українських робітників за те з роботи гонять і на всіх Українців дивляться як на ворогів." Ч. 52

26. 12. „Резолюції ухвалені на першій українській просвітно-економічній конгресі в Канаді...”: Оpubліковано повний текст резолюцій ухвалених на Конгресі, в таких справах: „В справі Рідної Школи; В справі помочи Інститутам; Інст. ім. П. Могили; Релігійно-моральне виховання; Релігійно-політичні обмеження в організаціях; Союз українських просвітних організацій в Канаді; Просвітна праця серед жіноцтва; В справі кращого фермерства; Рільничі інструктори; Інструктор пасічництва; Фахове і вище образування; Запомогова організація; Торговельна організація; Іміграційний комітет; Репрезентаційне тіло українського народу; В справі Старого Краю.” Ч. 52

Рік 1924

„... Хто тільки був на концертах Національного Хору в Вінніпегу, признає, що він перший раз в життю своїм почув дійсну українську пісню і зрозумів її велич...

Проф. Кошиць є жрецем чистої народної пісні. Його концерти складаються з пісень чисто народних в аранжировці його самого або других українських композиторів...

Поетичну красу української пісні відчуло багато українських поетів, але найкраще відчув, зрозумів і увіковічнив наш незабутний Кобзар Тарас Шевченко. Мельодійність тої пісні відчуло багато українських композиторів, але найкраще відчув, зрозумів і відтворив при помочі хору проф. Кошиць. Тим він здобув собі безсмертність в нашім народі.

Ми, Українці, що далеко від материнього краю, живемо в новій вітчині, може навіть красше відчуваємо красу і велич нашої пісні, як наші браття, котрі втішаються нею серед рідних піль, гір, лугів і гаїв.

Як Жидам на Вавилонських ріках їх пісня не давала забувати за рідний край, так і нам наша пісня робить далеку нам Україну близькою.

Кожний з нас, хто був на концертах Національного Хору в Вінніпегу, вийшов з могучим вражінням, якого не забуде до смерти, з вражінням величі своєї рідної пісні і з відчуттям національної гордості..."

З статті „Вражіння з Концертів Українського Національного Хору в Вінніпегу”, „В. С.” „У. Г.” Ч. 1. 1924.

2. 1. „До історії появи листа д-ра О. Назарука до д-ра Е. Петрушевича в УРВістях”: Відкритий лист В. Біберовича, в якому він висвітлює цю справу й дає додаткові інформації; слідує коментар редакції „У.Г.” Ч. 1
2. 1. „На новій ниві”: Біографічна стаття зі світлиною про Свящ. Василя Кудрика з подробицями про його життя й працю: „...родився при кінці 1880 р. в селі Цеброві, повіт Тернопіль, Галичина. Родичі — Онуфрій і Марія, живуть тепер на Толстой, Ман... З початку свого побуту на новій землі заробляв як і всі інші, звичайною фізичною працею, потім по опанованню англійщини, протягом кількох років учителював і був якийсь час учителем української мови в учительській приготівляючій школі у Вінніпегу... Коли засновано в р. 1910 Український Голос, прилучився до його членів основателів і був першим його редактором, з малими перервами аж до 1921 р. Коли загомонів клич повороту до Української Православної Церкви в Канаді, був душею того руху від самого початку... Висвятився на українського православного священика в першій половині серпня 1923 р...”; далі автор статті описує свою першу зустріч з о. Кудриком: „В Канаді побачив я його перший раз молодим іммігрантом і ніколи не забуду того вражіння, яке зробив тодішний молодий Кудрик на мене ще молодшого. Пізнався з ним в хаті Б., до якої зайшов випадково і бачу його тоді ще як тепер обложеного книжками. Мені чомусь прийшло тоді на думку слово — се книжник. Він тоді може один з перших Українців учився англійської мови а інструкції побирав від одного з директорів публичної школи у Вінніпегу. За одну зиму виучив, крім граматики, таку кількість англійських слів, що при кінці своєї науки міг читати вже англійські книжки...” (подав „А”). Ч. 1

2. 1. „Вражіння з концертів Українського Національного Хору в Вінніпегу.” Стаття „В. С.”, в якій він подає враження слухачів хору в Вінніпегу; він пише м. ін.: „Поетичну красу української пісні відчуло багато українських поетів, але найкраще відчув, зрозумів і увіковічнив наш незабутний Кобзар Тарас Шевченко. Мельодійність тої пісні відчувало багато українських композиторів, але найкраще відчув, зрозумів і відтворив при допомозі хору проф. Кошиць. Тим він здобув собі безсмертність в нашій народі. . .” Ч. 1
2. 1. „Протокол Першого Українського Просвітно-Економічного Конгресу в Вінніпегу 12, 13 і 14 грудня, 1923”: Подрібний звіт із конгресу з обширними текстами промов різних бесідників, що брали участь в конгресі. (О. Боянівський й Віктор Купченко, секретарі). Ч. 1—20
2. 1. „Українець Представником Сі-Пі-Арської Корабельної Компанії”: Вістка про назначення Ю. М. Кузика „подорожуючим репрезентантом на Західну Канаду” фірмою С.Р.Р. Ч. 1
9. 1. „До тверезої праці.” — Передовиця: Огляд невдач українців у минулім році, як у Старому Краю, так і в Канаді; доля Галичини запечатана рішенням Ради амбасадорів в березні 1923 р.; „Велика Україна” стала часткою „Союзу Совітських Республік з осередком в Москві”; „Отже 1923 рік розбив надії Українців на самостійну українську державу. . . 1923 рік розбив також надії канадійських Українців. Рахуючи на те, що повстане вільна самостійна Україна, многи з нас леліали думки про поворот до Рідного Краю, інші раділи думками про те, яким жерелом сили і поваги для нас буде тепер самостійна Україна. 1923 рік сказав нам: Надійтеся тільки на власні сили! . . . Перед нами є тільки суора дійсність! Не дісталася легенько са-

мостійна держава українському народови. Треба дальше над нею працювати. Треба дальше її здобувати. А як? Змовами, бунтами, революцією? Так, оскільки в кого є до сего охота і обставини на се дозволяють. Та не всім се можливо. І не є се одинока, а навіть не найважніша дорога до ціли. Далеко важнішою річею є здобувати силу економічну... Здобування умової та економічної сили є нині першою задачею перед Українцями так по сім, як і по тім боці Атлантику. Се є найперший спосіб здобуття поваги, значіння і признання в світі хочби для якого народу. Се будовання нації, від основ... нічого кращого не можемо побажати українському народови, як того, щоби в 1924 році Українці скрізь так собі сказали і закотивши рукави взялися до праці, до тверезої праці. Досить вже було переливання з пустого в порожне в виді теорій та гучних слів!" Ч. 2

9. 1. „Як виглядає Московське Православ'є в ділах“: Перша з циклу статей о. В. Кудрика на повищу тему. Ч. 2
9. 1. „Перше Українське Богослуження в Вінніпегу“. — Вістка: „В перший день Різдва Христового відбулося у Вінніпегу в англіканській церкві св. Петра (ріг вул. Селкірк й Ейкінс) перше Богослуження в українській мові. Богослуження служив Адміністратор Української Православної Церкви в Канаді, Свящ. С. В. Савчук...“ Ч. 2
9. 1. „Ювілейний Дар для Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові“: Комунікат виділу за підписами голови д-ра Кирила Студинського й секретаря д-ра Романа Цегельського, в якому зясована діяльність товариства в минулому й завдання в сучасності й на майбутне; заклик до громадянства з нагоди ювілейного року „о одноразовий дар у висоті пяти тисяч долярів (25 тисяч корон

в золоті), з яких половину зложить Галичина, Волинь, Полісся, Підляше і Холмщина, а другу половину Америка і наші діячі в Чехо-Словаччині.”

Ч. 2

9. 1. „55 літ праці”: Стаття про діяльність Товариства „Просвіта” в Львові й заклик про членство за підписами головного виділу в Львові: Галушинський, голова, Ст. Шах, секр. Ч. 2
9. 1. Заклик за допомогою українським інвалідам (Українське Краєве Т-во Опіки над Інвалідами у Львові: З. Луковецький, голова, Марія Білецька, місто голова, С. Український, секр.). Ч. 2
16. 1. „З церковного життя на Поділля в рр. 1920—1922”: Стаття Гриця Бобяка. Ч. 3—4
16. 1. „Симон Петлюра про Українську справу” (Український курс на Великій Україні. — Становище наддніпрянської еміграції. — Українці під Польщею. — Договір з Польщею анульований. — Україна та її сусіди): Передрук з „Діла”. Ч. 3
23. 1. „Стоцький в Англії”. — Вістка: „Роман Стоцький як стипендист през. Масарика їде до Англії, де буде читати по англійських університетах лекції про Україну.” Ч. 4
23. 1. „Українці в комісіях Союму”. — Вістка: „В комісіях манітобського союму будуть сего року заступлені Українці в слідуючий спосіб. **Поправки закона:** Бачинський, Якиміщак. **Публичні рахунки:** Григорчук, Якиміщак. **Муніципальні справи:** Бачинський, Григорчук. **Зелізниці, телефони телеграфи:** Бачинський, Григорчук, Роеський. **Привілеї і вибори: Приватні законопроекти і проче:** Бачинський.” Ч. 4
23. 1. „Новий редактор” Канадійського Українця”. Вістка: „... др. Ол. Сушко від 15 січня не є вже редактором Канадійського Українця. Його місце за-

няв приїхавший недавно з Європи, п. В. Біберович. Др. Сушко, говорять, має намір покинути Канаду і осісти в Злучених Державах.” Ч. 4

23. 1. „Про образование дівчат.” — Стаття Савелі Стечишин, в якій вона заохочує українських дівчат до набуття вищого образування по лінії домашнього господарства; вона пише: „В нас до тепер нема ані одної жінчини образованої в домашнім господарстві, в плеканню дітей, в піклуванні ся хорими і в дієтетиці, так як в Англіїців. А яке се широке поле! Та воно для дівчат сто разів важніше, чим фармацевтика, медицина, чи адвокатура. Се-ж підвалини доброго, вірцевого дому, котрий є підвалиною всего нашого суспільного й державного життя.” Ч. 4
23. 1. „До дискусії про фермерську організацію”. — Статті В. Свистуна. Ч. 4—5
30. 1. „Пасічництво і Садівництво в Манітобі”: Стаття Н. Панькова (з світлинами), в якій він подає відомости про успіхи пасічників у Манітобі; про садівництво він пише: „Ніхто про се і не думав, що би в Манітобі можна дочекатися гарних яблук, сливок і других овочів. Однак нині ми можемо бачити пишні сади і гарні пасіки своїми власними очима. Можемо покушати яблук та слив з сего зимного клімату... в однім саді в Манітобі випродуковано поверх 200 бочок яблук. Деякі яблінки так були навантажені яблуками, що видали по 7 бочок яблук... Отже результат 25-літньої безпереривної праці та витривалости старенького покійного Стівенсона...”; Паньків закінчує цей огляд так: „Колиб вожди колишніх Індіанів, що блукали колись по західних степах Канади — встали зі свого вічного сну і поглянули на сі степи, рішучо можнаб сказати, що не плакалиб, а тішилисьб, що на сих пустих степах ростуть овочі а земля „пливе медом і молоком”.” Ч. 5

30. 1. „Організуймо Рідну Школу”. — Стаття М. Лучковича, в якій він підкреслює вагу рідних шкіл, як забороло проти шкідливих наслідків асиміляції молодшого покоління; він підкреслює потребу й важливість фахової й професійної освіти, але це не вистачає, для повноцінної людини — для цього в додатку треба національно-культурного виховання; він пише: „Мені ходить більше о духовий розвиток людини. Нехай кождий вибирає таку професію, яка йому до вподоби... Важне тут однакж замітити, що ті професіоналісти повинні бути свідомими Українцями, бо чиж на них не полягає по части наша будучність в Канаді? ... Так на се треба не маленької горсточки образованих людей, але цілих легіонів. В порівнанню до свого числа український нарід має за маленьку горсточку образованих фахово, вчених і відповідаючих теперішньому часови людей. Тому то й вони не можуть сповняти своїх обовязків як слід, тай в дійсности не мають витиченої ціли на будучність. Виринає питання: які мають бути стремління нашої інтелігенції в Канаді?”; далі він пише, що знати й уживати української мови в Канаді не „зменшує ані на одну йоту” статуса доброго канадійського горожанства, а питання, „чи ми повинні берегти нашої культури в Канаді, не повинно нас дуже бентежити. Се наша повинність”; закінчує статтю закликком до українських учителів, щоб вони глибше зацікавилися справами „Рідних Шкіл”. Ч. 5
6. 2. Про смерть бувшого Президента Вилсона. — Вістка: „В неділю 3 лютого (1924) перед полуднем помер у Вашингтоні бувший президент Злучених Держав і головний будівничий Ліги Народів, Вудро Вилсон. . .” Ч. 6
13. 2. „До повернення Тютюника і Грушевського”: Коротка вістка (з 24. 12. 1922) про те, що „Всеукра-

їнський Центральний Виконавчий Комітет у Харкові обговорював питання про помилування Юрка Тютюника і про дозвіл професорові Мих. Грушевському повернутись на Україну. Питання се вирішено в позитивному змислі для обох." Ч. 7

13. 2. Про наше майбутнє в Канаді. — Передовиця п.н. „Живий живе гадає” осуджує песимістів, які не бачуть ніякої майбутності для українців у Канаді, а тільки асиміляцію й національно-духову загибель; редакція радить: „Замість збавляти собі час пустими міркованнями про те, що може бути з нашими потомками за 50, чи за 100, або 200 літ, ми далеко краще зробимо, як подбаємо, аби наші діти не потребували за нас встидатися, але аби могли з гордістю казати: „Отсе наші батьки зробили! Отсе наші батьки збудували! Продовжуймо тепер їх добру роботу!” Коли наші діти будуть мати причину гордитися нами, то нам не страшна ніяка асиміляція. Наш нарід тоді не буде загрожений, наші потомки не будуть втрачені для українського народу. Вони будуть ще більше помічні Україні, чим ми вміли помічними бути. Будучина в руках Божих. Вона може приносити не тільки зло, але й добре. Ми надіймося, що вона скорше принесе нам добре, чим зло. І працюймо для будуччини в тій вірі, що вона принесе нам добре...” Ч. 7
20. 2. Хотів подвоїти гроші: „Суддя Дайсарт дав по три роки в карнім заведенню в Стоні Мавтейн Павлови Поні і Іванови Процюкови, які вимантили 7,620 дол. в Антона Стадника в Сандаві, Ман., під претекстом, що можуть для него ті гроші подвоїти. Обманці представили Стадникови, що мають машинку, яка може подвоювати гроші і що як він дасть їм свої гроші до подвоєння, то стане багатцем. Стадник повірив їм і дав їм свої гроші, та вже більше їх не бачив.” Ч. 8

20. 2. „Приїзд Українського Архієпископа до Америки.”
— Вістка: „12 лютого прибув до Нью Йорку кораблем „Беренгерія” Іван Федорович, архієпископ української православної автокефальної церкви, призначений для православних Українців в Америці Київським митрополитом Василем Липківським. Архієпископ Іван був доси архієпископом Винницьким і Подільським. Американські Українці чекають його приїзду майже рік, та перепони, які роблено йому з різних боків, спеціально ж з боку большевицького уряду не дали йому скорше прибути. . .” Ч. 8
20. 2. Приїзд Романа Придаткевича: Вістка про те, що „до Америки прибув недавно український артист-скрипак о. Роман Придаткевич зі Львова. Він вже у Галичині мав славу як найвизначніший тамошний скрипак-артист. . .” Ч. 8
20. 2. Резолюція комуністів: Вістка про те, що „Зїзд Українського Робітничого Дому в Вінніпегу ухвалив вислати телеграму до прем'єра Великої Британії, МекДоналда” в справі Галичини й Буковини; редакція коментує: „. . . большевики булиби ще багато краще зробили, якби були хочби з самої приличности ухвалили резолюцію з домаганням права для населення Великої України також рішати про свою долю. Се не з роскоші український нарід постійно ловить за зброю, аби скинути з себе ненависне ярмо московських большевиків.” Ч. 8
20. 2. Концерт Марії Кекишівної: Обширний допис „М. С.” (Мир. Стечишин — О.В.) про концерт п'яністки Марії Кекишівної в Інституті Просвіти в Вінніпегу, 9 лютого, 1924 й концерт Українського Народного Дому 10 лютого в залі Квінс Театрі, які „удалися так гарно і доповнювали себе так чудово, що можна рахувати їх за цілість. . .”; далі подано об-

ширні дані про Марію Кекишівну, яка кілька місяців тому приїхала з Галичини до Канади й відразу включилася в зорганізоване українське життя, а „її концерт був одним з тих кроків, якими вона загадала представити себе українській публиці в Вінніпегу, як п'яністка і учителька гри на фортеп'яні. . .”
Ч. 8

20. 2. „Обеднання студентів Інституту П. Могили”: Обширний звіт із нарад в справі „Обеднання бувших і теперішніх студентів Інституту П. Могили”, які відбулися 28. 12. 1923 в залі Інститута в Саскатуні; з довгими промовами виступили: В. Свистун, Я. Арсенич, о. С. В. Савчук, Ю. Стечишин, П. Чорнейко й ін. (Подав секр. нарад. Д. Янда). Ч. 8
20. 2. „Приходять грізні часи для женихів.” — Вістка: „Саскачеванський міністер здоров'я, Дост. Юрік предложив соймови законопроект обмежень подружжя. Як закон буде ухвалений, то ніхто хочби й плакав, не зможе дістати шлюбу між 10 год. вечер а 6 рано. . . Молоді між 18 і 21 роком життя не зможуть дістати шлюбу без згоди родичів, або суду. . . Хто дасть шлюб божевільному, або п'яному, підпадає карі 500 долярів, або 12 місяців в арешті.”
Ч. 8
27. 2. „У. Н. Хор на Острові Кубі”. — Вістка: „Український Національний Хор під управою Олександра Кошиця виїхав з Каліфорнії до Нью Орлінс, в Люзіяні. Звідтам відїхав дня 16 с. м. пароплавом до Гавани, столиці Куби, де 18 с. м. вечером дав перший концерт. . .”
Ч. 9
27. 2. З побуту тих часів: „Коли Стефан Левицький купив собі старі черевики в шевця Ів. Лучака. . . він думав, що купив собі щастя. Тимчасом купив собі клопіт. . .”; продавши старі черевики „Лучак” пригадав собі, що черевики, які він продав Левицькому сповняли у него функцію банку і що в однім

- з черевиків було схованих 450 дол. Переляканий зачав шукати за Левицьким. Найшов його в однім ресторані та Левицький сказав, що ніяких грошей в черевиках не було. Лучак дістав детектива і перешукав мешкання Левицького. У його валізці найшов пропавших 450 дол. Левицького арештовано за крадіж.” Ч. 9
5. 3. „Помер Г. М. Сидоренко.” — Вістка: „В Празі умер 5 лютого від серцевої недуги колишній голова української делегації на мировій конференції в Парижу, Григорій М. Сидоренко... Послідніми часами був бібліотекарем Українського Господарської Академії в Подебрадах.” Ч. 10
5. 3. „Адвокат Вавринюк осідає в Давфін, Ман.” — Вістка: „Молодий український адвокат зі Саскачевану, п. Апольоній Вавринюк... отвирає канцелярію в місті Давфіні. Канцелярію буде провадити в спілці зі звісними вінніпегськими адвокатами Гіпсом і Арсеничом...” Ч. 10
5. 3. „Др. Б. Дима лікарем в шпитали.” — Вістка: „... заряд Ст. Боніфейс шпиталю назначив др. Б. Диму лікарем для медичної клініки. Ся новинка тішить нас тому, що др. Дима є першим українським лікарем на такій позиції у Вінніпегу.” Ч. 10
5. 3. „Смерть під колесами льокомотиви”: Вістка про випадкову смерть 5 лютого Івасюка, син Івана, під колесами льокомотиви в Лямонт, Алта. Ч. 10
12. 3. „Шевченківські роковини в Вінніпегу.” — Вістка: „Українці національного табору в Вінніпегу святкували сего року Шевченкові роковини якраз на час, бо 9 марта... Перша часть свята відбулася в церкві. Український православний священник С. В. Савчук виголосив підчас Служби Божої проповідь на тему „Шевченко, як християнин” і відслужив

- панахиду по нім. Друга часть свята відбулася заходом Українського Народного Дому... в Квінс Театрі...” Ч. 11
12. 3. „За що Йосафата Кунцевича зробили святим”: Критична стаття на повищу тему „В.К.” Ч. 11—12
12. 3. „Брак віри в себе”. — Передовиця: Про рабський дух в українців, як наслідок сотки років неволі й про брак довіря до себе й до своїх сил; про недоцінення своїх великих людей; за приклад подано англійців, як вони ставляться до своїх передових людей, а „Се тому, що Англійці не обливають своїх зимною водою недовіря і упередження, а дають їм принуку і поміч, а ми так довго від своїх надійних людей відвертаємося, так довго їм навіть шкодимо, поки або не знеохотимо їх, або поки вони нам наперекір не докажуть своєї висшости, своєї великості. В нас великість великих людей часто відкривають аж по їх смерті... В нас Мазепа, Драгоманів, Франко лише тому нині рахують ся за великих людей, що вони вже не живуть. І нині в нас є великі люде. Будучі покоління будуть нам заздростити, що ми жили в тім часі, коли живуть сі люде... А ми? О, ми частенько й камінчиком кидаємо на тих людей. Бо ми не віримо, що вони великі, не хочемо в се повірити... що люде, з якими навіть ми могли стрічатися, говорити і робити, можуть бути чимсь ліпшим від нас. А про себе ми маємо глибоко в душі закорінене переконання, що ми таки є гірші від других людей. Так нам говорить одідичений по наших предках дух рабства. Рабство ще з нас не вишуміло, ой ні!...” Ч. 11
19. 3. „Батько Української Нації”: Редакційна стаття в 110 роковини народження Шевченка. Ч. 12
19. 3. „Шевченківські Роковини в Вінніпегу”: Обширний допис „К.Р.” Ч. 12

26. 3. „Ольга з Левицьких Бесарабова.” — Редакційна стаття висвітлює в подробицях арешт, смерть і похорони Ольги Басараб у Львові (загинула в польській тюрмі 12. 2. 1924); стаття закінчується так: „Імя її остане по віки в пам'яті українського народу, як імя одної з тих, що згинула за його волю, а день її смерти, 12 лютого, повинен стати нашим національним святом.” Ч. 13
26. 3. „Безуспішність Польської пропаганди за кордоном.” — Стаття Степана Мостового побудована на рецензії книжки „Польша й Мир” в *The New Statesmen* А. Скржинського з 9. 2. 1924 ч. 564. Ч. 13
26. 3. Передплати на „Хліборобську Україну”: О. Жеребко оголошує всім зацікавленим, що він приймає передплати на „Хліборобську Україну”; його адреса Hafford, Sask. Ч. 13
26. 3. „Концерт Українського Хору „Канада”. — Критична стаття „С”: „Минувшого четверга (20. 3. — О.В.) вечером українська публіка в Вінніпегу мала нагоду почути перший виступ українського хору Канада, зорганізованого проф. о. Е. Турулою. Концерт відбувся в великій салі Борд оф Трейд. Публіки було досить споре число, яких півтора тисячі, або й більше. . . Коли взяти під увагу досить короткий час на приготування концерту і самий матеріал, з якого той хор складається, то перший його виступ був добрий і приніс кредит дірїгентови проф. Турулі. . .”; далі йде критична аналіза поодиноких точок програми із таким закінченням: „Помимо великих оголошень в англійській мові, англійської публіки майже зовсім не було. Се най буде наукою для нас всіх, що в таких справах ліпше числити на свою публіку і замість тратити гроші на адвертайзменти в чужій пресі, ліпше знизити ціну на тикети і мати салю заповнену своїми.” Ч. 13

2. 4. „Церковна дебата в Вінніпегу”: Обширний огляд дебати на тему „Чи Українська Православна Церква є потрібна чи непотрібна для Українців в Канаді”, яка відбулася 23. 3. в Квінс Театрі в Вінніпегу; Д-р М. Мігайчук і С. Озеро заступали погляд, що українська православна церква є непотрібна, а В. Свистун і посол Н. В. Бачинський боронили православну церкву; предсідником дебати був Я. В. Арсенич. Ч. 13—14
2. 4. „Шевченко як Пророк”: Промова В. Свистуна в 63 роковини смерти Тараса Шевченка на концерті Українського Народнього Дому в Вінніпегу, 9. 3. 1924 (надрукована в цілості). Ч. 14—15
2. 4. „Справа української іміграції до Канади”: Обширна стаття — повідомлення про те, що „Перший Просвітно-Економічний Конгрес, що відбувся в місяці грудни в місті Вінніпегу, покликав до життя репрезентаційний Комітет, який має розглянути справу української іміграції до Канади та коли буде уважати за потрібне, створити організацію, яка мала би займатися справою нашої іміграції на будуче. . . В Канаді не було і до тепер нема такої української організації, що піклуваласяб новоприбувшими та давала їм потрібні інформації та поради. Одинока опіка, яку мали наші імігранти, була хіба зі сторони самого канадійського уряду, який старався в ті часи про збільшення населення. У нас панувала повна безрадіність і через се новоприбуваючі терпіли нераз великі прикрости, наражувались на непотрібні страсти і многі з прибуваючих поселились на камінястих, неурожайних пущах, хотяй могли в ті часи дістати богато лучші землі. Через брак пляновости та організації ми стратили дуже богато. . . Щоби отже охороняти наших імігрантів перед надужиттями та подавати їм всяку поміч і раду. . . Комітет зорганізував і заїнкорпорував „Україн-

ське Іміграційно-Кольонізаційне Бюро"; далі подано цілі й завдання Бюра в подробицях; за „Іміграційний Комітет" підписані Н. В. Бачинський, предсідник, Т. Д. Ферлей, секр. Ч. 14

2. 4. „Мої вражіння зі студентського кружка у Вінніпегу": Критичний допис Д. Прокопюка про „Український Студентський Кружок", так, як він його бачив і відчув відвідуючи збори, а це що „він тепер є блудним сином, що збився з шляху і сам не знає, де притулитися. . ." Ч. 14
9. 4. „Професор Грушевський в Києві". Вістка: „До Києва прибув після п'ятилітньої відсутности професор Михайло Грушевський. В розмові з представниками радянської преси заявив професор Грушевський, що українська еміграція з увагою слідить за всіма проявами відбудови своєї батьківщини, а в першу чергу прихильно ставить ся до „українізації" радянської України. Серед широких кругів української еміграції закордоном, говорив проф. Грушевський, проявляється щораз більша схильність вертатись в рідні сторони. Більшу увагу присвятив проф. Грушевський у своїй розмові обговоренню положення українського населення, яке опинилось в межах польської держави. Проф. Грушевський підчеркнув в першу чергу важке положення української Галичини, подаючи низку фактів, які наглядно ілюструють сучасний режим на сій території." Ч. 15
9. 4. „Діточий Концерт". — Вістка: „В неділю 6 квітня відбувся в Квінс Театрі в Вінніпегу концерт дітей з Рідної Школи Українського Народного Дому. В українській мові мабуть бракує слова на точне означення вражіння, яке робив сей концерт. Він був, як то кажуть Англіїці „делайтфул"... Учительці, п-ні Ю. Угринюківній, треба поградувати за вишколення дітей, повірених під її

- опіку. . . Мандолінова орхестра п. В. Парасюка та хор Українського Народного Дому дуже щасливо причинилися до урїжнороднення концерту. . .”
Ч. 15
9. 4. „Український сторник погорів”. — Вістка: „В Сифтоні, Ман., погорів 26 марта генеральний стор п. Ф. Фаріона. Враз зі стором погоріли три прилучені до него магазини. . .”
Ч. 15
9. 4. „Нова Українська фірма”. — Вістка: „У Вінніпегу утворилася нова українська фірма для продажі та наприви автомобілевих гумових колїс (тайрїв). Фїрму заложили пп. Павло Коновальчук і Василь Біленький, під ч. 182 McDermot Ave. Фїрма приняла імя К & В Tire Service. . .”
Ч. 15
9. 4. „Принятий в Товариство Адвокатів”. — Стаття „М. С.”: „При кінци засідання манїтобського сойму 1 квітня відбулася незвичайна сцена. Генеральний правник провінції, Дост. Р. В. Крейг, взяв слово і в імени уряду, як один з міністрів, в імени сойму, як один з послів, та в імени своїм власнім, як один з правників в Манїтобі, зложив гратуляцію Українцєви, послови Дмитро Якимїщакєви з Емерсон, з тої нагоди, що пару годин перед тим принято його формально в товариство адвокатів в Манїтобі. Ніхто з Українців в Канаді не був ще в такий спосіб вшанований, як посол Якимїщак. Усі соймові послї складали новому українському адвокату свої щирі гратуляції. . .”; далі подано подробиці про життя Якимїщака від приїзду до Канади 1898 р., його студії й політичну кар’єру.
Ч. 15
23. 4. „Українська делегація у Гюза.” — Вістка: „У державного секретаря Злучених Держав Гюза в Вашингтоні була 10 квітня делегація від Обеднання Українських Організацій в Америці. Делегати протєстували проти польських надужитєв над українським народом взагалі а проти закатовання Оль-

- ги Бесарабової зокрема. В склад делегації входили: голова Обеднання о. В. Сполітакевич, голова Ліги Ситизенів Т. Грицей, голова Ліги Ветеранів М. Дармограй і співредактор „Свободи” Ом. Ревюк. Секретар Гюз вислухав уважно делегатів і приязно з ними розпрацювався.” Ч. 17
23. 4. „Більше снігу на весні чим в зимі.”: „У Вінніпегу минувшого тижня, тобто на весні впало за кілька днів більше снігу, чим в протягу цілої минувшої зимі. Все таки весна весною. Сніг як скоро падав, так скоро й топився. Ціла невігода була тільки в тім, що вулицями ні ходити було, ні човном пливати.” Ч. 17
23. 4. „Число православних священників зростає.”: До Едмонтону приїхав з Галичини о. Дмитро Сенета, греко-католицький священник з єпархії єпископа Хомишина, і обняв посаду учителя української мови та співу в Інституті ім. М. Грушевського. На днях о. Сенета зголосив в Адміністратора о. С. В. Савчука, свій перехід до Української Православної Церкви в Канаді. . .” Ч. 17
23. 4. „Протест проти польських жорстокостей”: Оpubліковано зміст протесту (в англійській мові) в справі мученства й смерти Ольги Басараб, як й інших польських жорстокостей в Галичині; його ухвалено на зборах Українського Народного Дому в Вінніпегу й вислано, за підписами Я. В. Арсенича голови, Мир. Стечишина, секр., до прем'єра Великої Британії в Лондоні — James Ramsay MacDonald-a. Ч. 17
30. 4. „Православний Вістник”. — Вістка: „Минувшого тижня появило ся з друку перше число нового українського часопису в Канаді, „Православного Вістника”, органу Української Православної Церкви. Новий часопис виходить покищо як місяч-

- ник... Зміст першого числа є дуже поважний і наскрізь релігійний. Як редактор підписується Свящ. В. Кудрик...” Ч. 18
30. 4. „Греко Православна Українська Церква в Канаді”. — Стаття Мих . Стечишина — відповідь на статтю в „Канадійському Ранкові” з 15. 4. 1924.
Ч. 18—19
30. 4. „Др. Скегар отворив канцелярію”: „...др. Г. Г. Скегар отворив з днем 1-го мая свою дентистичну канцелярію в Шікаго п. ч. 2225 В. Шікаго евню.” Ч. 18
7. 5. „Петлюра в Парижі.” — Вістка: „...б. головний отаман військ УНР. і б. голова Директорії УНР. Семен Петлюра перебуває тепер у Парижі. Біля нього збираються всі бувші визначні політики й дипломати УНР. його орієнтації...” Ч. 19
7. 5. „Українська Паска в Едмонтоні”: „У великодну Суботу о 4-ій годині пополудни зачалось свячення пасок в Інституті Грушевського. Святив свящ. Д. Сенета ... се була в Едмонтоні перша паска, свячена українським народним священиком...” Ч. 19
7. 5. „Департамент справедливости в Оттаві видав розпорядження, щоби випустити на волю Параску Савіцьку з Пайн Ривер, Ман., яку засуджено минувшої осени на 18 місяців тюрми за вбивство. Вбивство було наслідком сусідської сварки через худобу... 12-літний син Савіцької вистрілив до Анни Куньки і застрілив її. Хлопця не засуджено з уваги на його вік, але маму признано винною... Савіцьку боронив підчас процесу без винагороди адвокат Роберт Бедфорд, а коли її засуджено „Галішенам на науку”, він занявся збиранням підписів на петиції за її освободженням і остаточно його старання увінчалися успіхом.” Ч. 19
14. 5. „Заочна освіта і учні з Америки”: Обширна стаття проф. В. Коваля про „Курси Заочної Освіти”

засновані при видавництві „Українського Слова” в Берліні; в статті звернено увагу на особливі потреби учнів з Америки. Ч. 20

14. 5. „Репрезентаційне тіло українського народу”. — Проект Т. Д. Ферлея: В протоколах „Першого Українського Просвітно-Економічного Конгресу”, що відбувся в Вінніпегу 12—14 грудня, 1923 подано, що „Слово взяв гром. Т. Д. Ферлей... Його промова була завершенням Конгресу. Навязуючи до думок, кинених різними бесідниками на Конгресі, так референтами, як і тими, що брали участь в дискусії, гром. Ферлей предложив слідуєчий план заснування репрезентаційного тіла українського народу в Канаді:

„Перший Укр. Просв.-Економічний Конгрес впроваджує в життя репрезентаційне тіло українського народу в Канаді під назвою Український Центральний Комітет в Канаді.

„Український Центральний Комітет в Канаді складається з голів і секретарів українських загально-народних інституцій, просвітних, виховавчих, філантропійних, заповогових і економічних, однакж кожда організація може від себе призначити до Українського Центрального Комітету інших членів свого уряду замість голови та секретаря... Обсяг ділання Українського Центрального Комітету має бути такий:

а) Звертатися до українського загалу в загальних справах.

б) Право загальної репрезентації Українців Канади.

в) Право укладати спільний бюджет через накладання національного податку і іншими способами на цілі організаційні, просвітні, виховавчі, заповогові (філантропічні), громадські канадійські і загально українські.

г) Скликати загально-українські конгреси.”

Ч. 20

- 21 5. Про Український Національний Хор. — Вістка про те, що хор під проводом Кошиця „скінчив своє існування. По триумфах, які здобував в Галичині, Чехословаччині, Австрії, Швейцарії, Франції, Бельгії, Голяндії, Англії, Німеччині, Польщі, Іспанії, Америці, Мексику, Аргентині, Бразилії, Кубі, Канаді, члени і членкині Хору дістали 7 травня в Нью-Йорку послідну тижневу платню від імпресарія Макса Рабінова і почули від него, що він кінчить з ними контракт і більше не відновляє... По 5 літах тяжкої праці в 16 державах, по сповненню великого і важкого завдання, члени хору остали як громадка артистів та артисток, що мусять шукати нових способів зарібку на життя на чужині. Цілий український нарід мусить з найбільшим признанням піднести заслуги Українського Національного Хору для української справи... український нарід буде завсігди памятати славний Український Національний Хор Кошиця...” Ч. 21
21. 5. „Православні Українці купили площу”: „Українська православна громада в Вінніпегу купила дня 14 травня місце на будову своєї катедральної церкви. Місце ... складається з 10 лотів, положених ... при ул. Синклейр між Боровс і Мегнус ... Лоти вдалося купити незвичайно дешево, бо за 2,600 долярів, з яких 1,000 заплачено згори готівкою...” Ч. 21
21. 5. „Українці відібрали галю в Большевиків”: — Вістка: „15 травня шериф у Форт Вілліам на розпорядження судді Келлі передав в посідання Українців галю Товариства Просвіта, яку большевики були підступом заграбили для себе і з якої не хотіли вступитися навіть після того, як програли процес з первісними властителами галі. Большевики, програвши процес, хотіли на дальше осадитися в галі в той спосіб, що ніби привертали своєму товариству старе імя і приготовлялися ви-

- брати новий заряд... Від сего спинила їх аж су-
дова заборона." Ч. 21
21. 5. „Ліпше бути сторожем, чим учителем.” — „В Рос-
терн, Саск., шкільна рада втяла учителям платню
на тисячу долярів річно і рішила задержати сторо-
жа з платнею 1,200 дол. Сейчас кілька учителів
зголосилися за посадою сторожа.” Ч. 21
21. 5. „Відповідь на протест”: Відкритий лист В. Свист-
туна до „Канадійського Ранку” (який „К. Р.” від-
мовився помістити), в якому він спростовує не-
точності подані в цьому часописі, в зв'язку з йо-
го висловами підчас дебати про Українську Гре-
ко-Православну Церкву в Канаді. Ч. 21
21. 5. Про уживання слова „пан”: На запит „П. К.” чому
„Український Голос” титулує різних людей „па-
нами”, редакція відповідає: „В нинішних часах
панує в світі звичай титулувати людей з чемнос-
ти... у всіх цивілізованих народів є прийнятий
звичай давати людям, які не мають ніякого ин-
шого титулу, титул „пан”. Українське слово „пан”
має те саме значіння, що англійське слово „міс-
тер”, французьке „мосьє”, німецьке „гер”, італій-
ське „сіньор” і т. д. ... Слово „пан” як титул має
те добре за собою, що ніколи до нічого не обо-
в'язує. Назвати паном можна і доброго і злого
чоловіка, і знакомого і не знакомого, і поважного
і не конче поважного, і багатого і вбогого. Не
завсігди можна се сказати про інші титули, як
пр. соціалістичний титул „товариш” або не-со-
ціалістичний „добродій”.” Ч. 21
28. 5. „Пізна весна”: „Весна в західній Канаді сего року
якась дуже неласкава... Острі північні вітри не
дозволяють ні деревам ні ростинам розвиватися
і до кінця травня ще не багато видно тої трави,
після якої місяць мавби називатися. Кілька-
найцять степенів морозу в ночі не є незвичайною

річю, а від часу до часу перепадає навіть сніг. Оттак 19 травня упало чотири і пів цяля снігу в Келгарі. . .” Ч. 22

28. 5. „Представник Українських студентів в Канаді.”: „Дня 11 травня відбулося в Гемилтоні, Онт., велике віче, на котрім промовляв гість зі Старого Краю, гром. Володимир Босий, член Української Галицької Армії і представник Української Краєвої Студентської Ради у Львові. Віче було скликане Українською Екзекутивою, заснованою на конференції дня 30 марта. . . Ухвалено відповідні резолюції з протестом проти людських насильств. . .” Ч. 22
4. 6. До завдань „Українського Голосу”. — Передовиця, звернена „До дописувачів і прихильників” з’ясовує становище „У. Г.” до громадських та релігійних справ підкреслюючи, що з уваги на започаткування часопису „Православний Вістник” дотеперішнє перевантаження сторінок „У. Г.” матеріалами на церковно-релігійні теми буде збалансоване можливостями містити їх на сторінках нового часопису, бо „треба мати на увазі, що церковна справа не одинока справа українського народу в Канаді. . . А послідними часами вийшло так, що в Українськiм Голосі церковні справи зачали займати троха за багато місця, — можнаб сказати навіть, що з кривдою для інших справ. . . На всякий случай ми чуємося обовязаними обмежувати місце, яке можемо дати на обговорювання церковних справ і просимо наших співробітників, дописувателів та прихильників для загального добра здержуватися з писанням до Українського Голосу на релігійні теми. . .” Ч. 23
4. 6. „Ще про протестантів і православну церкву” — Стаття Мих. Стечишина. Ч. 23

4. 6. Про промову д-ра Гантера в справі українських поселенців у західній Канаді й потребу пресвітерських шпиталів для них; цю промову він виголосив у Монтреалі перед членами з'їзду Жіночого Місіонарського Товариства Пресвітерської Церкви в Канаді, щоб зокрема добути фонди на шпиталь Місії в Тулоні, Ман.; слідує коментар редакції „У. Г.”. Ч. 23
11. 6. „Методистський Пастор їде на Українців”: „На конференції методистів Саскачевану в Ріджайні 5 червня виступив з острою промовою проти Українців пастор Бенкс з Калдер, Саск. . . Закидав Українцям, що вони бажають задержати свою рідну культуру і не хочуть бути Канадійцями. Закинув, що більшість радних в його муніципалі не розуміють муніципального акту, а шкільні трости не знають шкільного акту. Через те в муніципалі загальне безправство і з тої причини він пропонує обмеження іміграції Українців.” Ч. 24
11. 6. Молодий громадський діяч: — Стаття Ю. Стечишина про назначення Ю. Драгана лектором саскачеванського Департаменту Здоров'я; далі подано такі дані про Драгана: він щойно закінчив четвертий рік медицини в Алберті й „належить до тих українських студентів, які попри шкільну роботу працюють і поза школою устроюванням концертів, представлень, приготованням дебат та виголошуванням відчитів. Під сим зглядом п. Драган визначився ще в Саскатуні, коли був питомцем в Українськiм Інституті ім. П. Могили. Та ще красше імя виробив він собі в Алберті, де, як питомець Інституту Грушевського, часто відвідував українські околиці і виголошував відчити. . .” Ч. 24
18. 6. Генерал В. Сікевич у Канаді: „До Канади приїхав бувший тимчасовий представник Української На-

- родної Республіки (шарж д аферс) в Будапешті, генерал Володимир Сікевич. Приїхав з жінкою, дочкою і сином. Разом з ними приїхав також бувший секретар представництва, др. Д. Ляльків. Приїхавші мають намір поселитися на стало в Канаді. Генерал Сікевич був підчас війни у російській армії і воював проти Німців в Пруссії. Відтак воював на Україні з большевиками, як командант дивізії... Генерал Сікевич замешкав тимчасово у п. Арсенича в Вінніпегу." Ч. 25
18. 6. „Григорчуки в Етелберт погоріли.”: — „14 червня над ранком вибух пожар в Етелберт і через якийсь час загрожував цілій бизнесовій части місточка. Вогонь з тяжким трудом вдалося припинити, але шкоди є на звиж 20,000 долярів. Найбільшу страту понесли братя Григорчуки, яким згорів ломберьярд і склад господарських машин. Іх шкода виносить 15,000 долярів.” Ч. 25
18. 6. „Новий Український Часопис в Канаді.”: „В Торонто, Онт., появилoся перше число українського часопису „Пробій”, органу „Обеднання Українців Східної Канади”... В редакції „Пробою” містяться канцелярії Обеднання, Головної старшини Січово-Стрілецької Організації та заступника Українського Університету у Львові, п. В. Босого... Адреса: Probee, 131½ Queen St. W. Room 3, Toronto, Ont. ...” Ч. 25
18. 6. Голоси за припиненням української іміграції до Канади: В передовиці обговорено виступи деяких протестантських місіонарів у Канаді, а зокрема пастора Бенкса в Саскачевані й д-ра Т. А. Мура в Гамілтоні, що домагалися припинення української іміграції до Канади, мовляв, вона занадто відпорна на асиміляційні впливи. Ч. 25
25. 6. „Чираки і струпи на тілі Українського Народу”: Статті Ю. Стечишина, в яких він заторкує такі

- справи: „Чужа школа і чужі впливи — Робота „Канадійського Українця”, — Напади „Канадійського Українця” на Петра Могилу. — Колишня робота Єзуїтів а нинішна. — Свій, але не наш.”
і т. п. Ч. 26
25. 6. „Українська пекарня в Вінніпегу.”: „Дня 31 марта с. р. зорганізувалося в Вінніпегу нове українське підприємство „Українська Робітнича Пекарня” під ч. 626 Стелла аве. Підприємство се заложене на уділах — і властителями є самі Українці, а се: Гриць Борецький, М. Доскоц, Іл. Кучер, Ол. Андрейчук і Лука Строїч. . .” Ч. 26
25. 6. „Ювілейне свято Вінніпегу”: „Місто Вінніпег святкувало 18 червня 50-літний ювілей свого заїнкорпоровання. Головною прикметою свята була велика вулична парада, в якій брали участь ріжні бизнесові фірми і організації. . . З українських організацій взяли участь в поході тільки хор о. Турули та Інститут Просвіти. Прибрання їх возів, як видно коштувало немало грошей. Головно гарно виглядав віз хору. . .” Ч. 26
25. 6. „В справі учительської конвенції і Українського курсу”: Довша стаття Н. Білаша, в якій він закликає учителів і студентів до участі в конвенції в липні й до запису на „Український Курс”, що буде тревати чотири тижні в Вінніпегу; організує його учительська організація. Ч. 26
25. 6. „Діточий Світ”: „Вийшло перше число небувало-го ще в Канаді видавництва, журналу для самих українських дітей. Називаєся сей журнал „Діточий Світ” і виходить раз на місяць. Редактором журналу є п. С. М. Дорощук, управитель п. Йосиф Богоніс. Передплата виносить \$1.50, поза Канадою \$1.75. Адреса 683 Боровс переулоч (євню), Вінніпег. . .” Ч. 26

25. 6. „Українські паспорти в суді.“: „Монтреальські суди дістали позов, щоби вирішити питання, чи існує „Українська Народна Республіка“. Питання виринуло через те, що М. Кембел з рамени Української Народної Республіки видавав тут українські пашпорти за оплатою 5 доларів. Хтось закликав його в суд, кажучи, що Української Народної Республіки нема, бо її заняла Росія.” Ч. 26
2. 7. „Виклади Українського Курсу в Манітобському університеті“: „Повідомлення українських учителів і учительок, студентів і студенток, що „Український Курс“ буде відбуватися в Манітобському Університеті. Заряд Української Учительської Організації старався... дістати якнайвигідніше місце на виклади... і дійсно вдалося дістати дуже добру салю в університетському будинку...” (Н. Білаш, голова, М. Корецька, секр.). Ч. 27
2. 7. Чи Канада признає совітські республіки? — Вістка: „... посол Вудсворт з Середнього Вінніпегу, поставив прем'єрови Кінгові в парламента в Оттаві питання, чи Канада признає совітські республіки... 23 червня прем'єр Кінг (відповів), що торговельний договір між урядами Британії і Росії відноситься й до Канади. Послідовно „переказано формальне визнання Союзу Совітських Соціалістичних Республік їх офіційному агенту“. Між державами включеними в те визнання Канадою є Українська Соціалістична Совітська Республіка, а нема Української Народної Республіки.” Ч. 27
2. 7. „Хто був Петро Могила” — статті Юліяна Стечишина. Ч. 27—39
2. 7. „Політичні приготування в Саскачевані” — стаття Ф. Т. Гаврилюка про саскачеванську консервативну партію й її провідника д-ра Дж. Т. М. Андерсона, бувшого шкільного інспектора в Саска-

туні, що не раз виявляв неприхильність до „чужинців”, а в тому й до українців. Ч. 27

9. 7. Трагедія в родині Бриндзіїв: Трофим, 10-літний син Івана Бриндзія пішов купатися 3-го липня „недалеко дому під міст Прованшер, але натрапив на глибоку воду і утонув. З ним були на той час його сестрички, та... поки вони прибігли до дому з сумною вісткою врятувати його було за пізно... Батько хлопчика є з професії шофером а в українським громадянстві в Вінніпегу має дуже поважне ім'я, як голова Запомогового Брацтва св. Михаїла...” Ч. 28
16. 7. „Перший Похорон” (Памяти козаків першого охоче-комонного українського полку ім. Богдана Хмельницького, що згинули 1917 року з рук московських кирасірів) — стаття Хариті Кононенко. Ч. 29
16. 7. „Поворот Самійленка на Україну”: „На Велику Україну виїхав поет Володимир Самійленко. Дорогою поет зупинився у Варшаві, щоб полагоди-ти всякі пашпортові формальности. У вечері завитали до нього посли Українського Клубу... Дня 22 травня поет виїхав з Варшави...” Ч. 29
16. 7. „Перший Доктор Українського університету”: „Дня 18 червня у Празі відбулася промоція Левка Чикаленка (сина Євгена Харламповича Чикаленка) на доктора філософії. Відколи існує український університет у Празі, се перша промоція в його рамках. Перший доктор українського університету дістав диплом, писаний латинською та українською мовою, що взагалі є першим випадком в історії української вищої науки.” Ч. 29
16. 7. „Архиепископ Іван Хведорович в Канаді” — Передовиця з нагоди його приїзду до Канади; подаючи історію відродження української церкви в

Україні й ролю в цьому Архиепископа, редакція пише: „Один з найбільших діячів сего нового руху українського народного відродження, архиепископ Іван Хведорович, бувший владика Винниці і Поділля, а тепер голова української православної церкви в Америці, гостить в сю хвилю серед нас в Канаді, приїхавши на Собор Української Православної Церкви, щоб передати їй привіт від братів з Великої України, згуртованих в Українську Автокефальну Церкву. Та поки Він зложить привіт, український нарід в Канаді складає Йому через нас привіт від себе, щирий привіт на свободній канадійській землі і заяву найвисшої почеси. . .”

Ч. 29

16. 7. „Іван Пирч, Б. А.” — біографічна стаття зі світлиною з нагоди закінчення філософічного факультету Манітобського університету й одержання ступня Б. А. Подано м. ін., що „Іван Пирч є здібний артист картуніст. . . був офіційальним картуністом англійського журналу „Фармерс Едвокейт”. Також часто можна було бачити його рисунки в англійських часописах „Фрі Прес” і „Манітобан” (студентський журнал)”. Син Дениса й Єлени Пирч; родився 1898 р. в Олифант, ЗДА.

Ч. 29

23. 7. „Українки на світовім конгресі”: „. . . в днях 21 до 28 мая с. р. відбудеся (sic) в Копенгазі, столиці Данії, з'їзд Інтернаціональної Ліги Жінок. Від Національної Ради Українських Жінок були на сім з'їзді Софія Русова з Чехословаччини та Ганна Чикаленко з Німеччини. Обі вони завзято боронили справи Українців в Східній Галичині.” Ч. 30

23. 7. „На Полудне”: Подорожні репортажі П. В. Кухти в формі щоденника; описано виїзд з Торонто через Нью Йорк до Коломбії в Південній Америці з пашпортом виданим „Представництвом Української Народної Републики” в Вашингтоні; м. ін.

згадано труднощі з цим пашпортом при переїзді канадійсько-американської границі. Ч. 30

23. 7. „В школі наша будучність”: Передовиця п. н. „Найважніша справа” звертає увагу на вагу освіти; ця справа ще не на належному рівні розуміння загалу, що забагато уваги звертає на фізичні досягнення, а замало на умові: „Коли Українці в Канаді чимсь доси в добрий спосіб відзначилися, то тільки фізичною силою і витревалістю. Ми гарно корчували дерева, гарно справлялися при будові залізних доріг, гарно копали канали, однакж ту саму роботу не менше гарно можуть робити — німі бездушні машини. . . Нам треба доказувати свою вартість ще й під оглядом сили свого ума. А сю силу можуть доказати найкраще наші діти коли будемо давати їх до школи. Брак шкільного образования — отсе є найбільша наша перепона в життю в Канаді. . .” Ч. 30
23. 7. „Під диктатурою грабіжників” — Спомини з України в роках 1921—1922 І. Волошина. Ч. 30
23. 7. „Собор Української Православної Церкви в Канаді”: Обширна вістка про Собор, що відбувся в Йорктоні, Саск., у днях 16 і 17 липня, 1924 „для вирішення питання про особу єпископа сеї церкви. Собор рішив однодушно прийняти за єпископа Високо-преосвященого Івана Хведоровича, бувшого Архиепископа Винницького і Подільського, а тепер провідника української православної церкви в Америці. Сам Архиепископ Хведорович приїхав особисто на собор, як репрезентант Української Автокефальної Церкви, і стрітив як найтепліше прийяття. . .” Ч. 30
23. 7. Собор „московської царославної” церкви в Вінніпегу: Вістка про собор, що відбувся 16—17 липня в Вінніпегу з участю „бувшого одеського” митрополита Платона з Нью Йорку; слідує коментар

- редакції, що кидає більше світла на цю церкву в Канаді. Ч. 30
23. 7. „Др. Кирило Трильовський”: Стаття з нагоди „60-ліття уродин і 40-ліття громадської праці” д-ра Трильовського. (Передрук із „Укр. Прапора”). Ч. 30
30. 7. „Павло Крат виїхав до краю”: „Павло Крат, прес-битеріяньський проповідник з Торонто, Онт., виїхав до Європи, щоби відвідати усі місцевости, де прокинувся протестантський рух серед Українців. . .” Ч. 31
6. 8. Про смерть Павла Новодворського: „В Шікаго умер 15 липня один з найвизначніших українських громадян того міста, Павло Новодворський. Покійний походив з Київщини, був національно свідомим Українцем і брав незвичайно визначну участь в українськiм життю. Свого часу був Головним Отаманом Січової Організації в Америці. . . Умираючи мав покійний 45 літ.” Ч. 32
6. 8. „Інтелігентний бандит застрілився”: Обширна вістка про арешт і самогубство Михайла Колцуна в Вінніпегу. Ч. 32
6. 8. Свящ. П. Божик перейшов на католицизм — обширна вістка про те, що 3 серпня свящ. П. Божик перейшов на католицизм: „Обряду прийняття російського протоєрея до католицької церкви довершив публично підчас богослуження під голим небом під т. зв. прокатедральною церквою в Вінніпегу (ріг вул. Стелла і МекГрегор) єпископ Будка в асистенції священників Турули і Олексьова. . .” Даліше йдуть коментарі редакції. Ч. 32
6. 8. Звіт з конвенції українських учителів: Обширний звіт з конвенції Тов. Українських Учителів у Канаді, що відбулася в Вінніпегу 16, 17 і 18 липня. (Подав І. Г. Сирник, секр. зборів). Ч. 32—33

13. 8. „Архиепископ Теодорович в Вінніпегу”: Обширна вістка про першу візитацію Архиепископа в Вінніпегу 10-го серпня; Архиерейське Богослуження відбулося в англіканській церкві св. Петра при вул. Селкірк при асисті свящ. С. В. Савчука й Новосада; в імені громади вітав Владикау хлібом і сіллю голова, В. Новак; наступного дня, 11-го серпня відбулася в честь архиепископа вечеря в залі Українського Народного Дому. Ч. 33
13. 8. „Злочинність серед українців”: Передовиця звертає увагу на дійсність, яка заіснувала останніми часами серед молодшого покоління в Канаді — а це поширення злочинних випадків; аналізуючи цю справу, редакція подає кілька причин, які вплинули на це: одна з них — брак авторитету й впливу самих родичів у висліді відчуження молодого покоління. Ч. 33
13. 8. „Очи народу”: Стаття Ю. Стечишина на тему вищого образування із закликом висилати студентів до Інститута П. Могили в Саскатуні. Ч. 33
20. 8. „Велика ласка для Проф. Грушевського” — Вістка: „Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет, що становить найвисшу інстанцію в радянській урядовій драбині, висвідчив велику ласку старому українському історикови, Мих. Грушевському... мешкати до смерти в одній крилі камениці, котру в него сконфіскували.” Ч. 34
20. 8. Зміна в редакції „Нашого Поступу”: „Едмонтонський часопис „Наш Поступ” перекидає редакторами. Довідуємося з него, що др. Теодор Дацків який був його редактором через кілька послідних місяців, вже перестав бути редактором...” Ч. 34
20. 8. „Образовання і виховання” — стаття Петра Васишина. Ч. 34

20. 8. „Положення села під владою большевиків”: Стаття Т. Волохатюка. Ч. 33—34
20. 8. „П. М. Говда — подорожуючий агент на Манітобу і Саскачеван”: Обширна вістка про те, що „сіпірська корабельна компанія назначила недавно п. М. Говду з Едмонтону своїм подорожуючим пасажирським агентом на Манітобу і Саскачеван в ціли удержування ближших взаємин з Українцями в Західній Канаді...”; подано даліше біографічні дані про Говду, зазначаючи, що він приїхав до Канади з Галичини в 1897 р. Ч. 34
27. 8. „Католицькі Єпископи приїхали до Америки”. Вістка: „14 серпня приїхали до Нью Йорку кораблем Мавретанія оба новоназначені греко-католицькі єпископи для американських Українців, Константин Богачевський і Василь Такач...” Ч. 35
27. 8. З побуту тих часів: „Недалеко Со Лукавт, Онт., наїхали на себе серед нічної п'їтьми два газолінові візки з секційними робітниками. Візки вдарили в себе з цілої сили і самі порозбивалися а люде, що на них їхали, полетіли в воздух, як вистрілені з проци... Убиті називаються Іван Катеринюк, 35-літний... і його тесть Юрко Стефанюк...” „Самогубство Петра Косовича”: „... один з найлучше знаних і найзаможніших Українців в Вінніпегу, поповнив самогубство 19 серпня, скочивши з даху Ітонового стору на вулицю серед прохожих робітників... Косович мав 68 літ і в Вінніпегу належав до найстарших мешканців, бо жив тут 29 літ...” Ч. 35
27. 8. „Діточий Журнал”: Стаття С. М. Дорощука про потребу дитячої літератури в українській мові, як важний чинник виховання; він пише: „В наших сусідів Англіїців, діточі видавництва можна числити на сотки. Те, що давалоб нам найбільше ко-

ристи, того в нас нема, і через се власне всякі українські видавництва падають і чимраз більше підпадають — нема кому їх читати. Найлучший спосіб розвинення свідомости є через діточі видавництва. Діти — се фундамент. . . Крайна пора дати молодіжи щось більшого і кориснішого, як самі „Діточі Кутки” по часописах. Українська дітвора на прибраній вітчизні потребує свого власного часопису. . . Коли тепер дамо укр. діточкам діточий часопис, то в будуччині можемо тішитись, що українські видавництва будуть краще розвиватись і що українська література не буде роками гнити під порохами по книгарнях, бо буде кому її читати. Тоді в нас буде більше згоди, менше партій і сварки. . . Діточий часопис більше піднесе молоде покоління до просвіти, праці, читання, думання й слідження, як що інше. . .” Ч. 35

27. 8. „Др. А. Т. Кібзей осів в Дітройт”: „Загально знаний в Канаді др. А. Т. Кібзей, як довідуємося, по скінченню МекГіл університету та дворічній практиці в шпиталях в Питсбургу, Па., осів на стало в Злучених Державах та ординує в недугах загальних і хірургічних під ч. 11903 Jos. Campau Ave. Detroit. . .” Ч. 35
27. 8. „В. Липинський і його „Листи до Братів-Хліборобів”: Стаття М. Забаревського — рецензія на „Листи”, з біографією Липинського. Ч. 35
27. 8. „В школі наша будучність” — стаття В. А. Овсянека. Ч. 35
27. 8. Що писав Сапіга про Йосафата Кунцевича: Стаття о. В. Кудрика. Ч. 35
27. 8. „Робота Каменярів”: Допис С. В. Друля про громадське життя в Мічем, Саск.; він пише: „. . . Коли би я не прийшов до тої околиці, то мені завше здається, що я прийшов до свого рідного до-

му, а се тому, що там панує національно - громадянський дух. Се є люде, котрі ніколи не упадають на душі. . . беруть живу участь у всіх громадських імпрезах. . .” Ч. 35

27. 8. „Звіт українського курсу в Вінніпегу”: Подрібний звіт літнього курсу українознавства, який відбувся заходами Товариства Укр. Учителів Канади; викладачами на курсах були: Проф. Боберський, Проф. Біберович, о. проф. Турула, Д-р М. Мігайчук і М. Кумка. (Подав П. Гуменюк, секр. скарбник Т. У. У. К.) Ч. 35
3. 9. „Книгарня перенеслася”: „Українська Книгарня (п. Ф. Доячека), 850 Мейн Стр. перенеслася в нове місце ближе до центра міста Вінніпегу. Теперішня нова адреса є 660 Мейн Стріт. . .” Ч. 36
3. 9. „Дорога до сили і багатства”: Стаття Д. П. Демчука про потребу вищого образования й праці над собою. Ч. 36—37
10. 9. „Українська музична консерваторія в Нью Йорку”: „Українська музична консерваторія отвиреає в Нью Йорку дня 10 с. м. Наука буде відбуватися в Народному Домі при 6-ій вулиці. Учитимуть пп. Роман Придаткевич, Михайло Гайворонський, Микола Стембер і Григорій Павловський. . .” Ч. 37
10. 9. „Осінь надходить”: „Не багато ми в Канаді натішилися сего року літом, а морози починають вже пригадувати, що треба приготовлятися до зими. 1-го вересня в околицях Ріджайни, Саск., було 10 степенів морозу. Ніч з неділі на понеділок 8 вересня була в Вінніпегу найхолодніша сего літа.” Ч. 37
10. 9. „Як „Канадійський Українець” зробив Архиепископа большевиком?”: Стаття Мир. Стечишина, в якій він висвітлює візиту Архиепископа Теодоро-

- вича в Х. Ч. Раковського в Лондоні з цитатами з харківських „Вістей” про цю візиту й реакцію „Канадійського Українця” на цю справу. Ч. 37
10. 9. „Комуна”: Стаття „робітника” який повіривши комуністичній пропаганді про добробут і щасливе життя під їх режимом в Україні, кинув працю й всі свої здобутки повернувшись додому; його розчарування тою дійсністю, що він побачив і поворот назад до Канади. Ч. 37
10. 9. „Котра назва є старша „Русь”, чи „Україна?”” й „Чи не є се баламуцтво радити людям, аби називали себе Українцями, коли вони призвичаїлися називати себе Русинами?” На ці два питання редакція широко відповідає передплатникові з Калдер, Саск., обстоюючи назву „Українець”. Ч. 37
10. 9. Про українців у презбитерській церкві: „В Вінніпегу відбулася минувшого тижня конференція провідників методиської та презбитеріянської церкви в справі юнії тих церков. На окремім мітингу презбитерії реферував др. Торло Фрейзер про українське питання, звертаючи увагу, що тепер остало вже тільки чотири місця, де сей нарід має богослуження, а се несповна одна третина менше, чим кілька літ тому. Реферат приписав се двох причинам: діяльності Міжнародного Товариства Дослідників Біблії (роселісти) і повстанню ріжних малих сект. . .” Ч. 37
17. 9. „Князь церкви” — критичні статті про митрополита Шептицького. (Передрук з львівського „Громадського Голосу”). Ч. 38
17. 9. „Новий український часопис в Бразилії”: „Досі виходив в Бразилії тільки один часопис „Праця”. . . Від 19-го липня с. р. зачав виходити в Бразилії другий український часопис п. н. „Український Хлібороб”. Він виходить що тижня у більшому

- форматі в місті Уніон да Вікторія, в провінції Парані... Редактором „У. Х.” є відомий письменник з Галичини Петро Карманський...” Ч. 38
17. 9. Приїжджають українські імігранти до Канади; „Урядник корабельної фірми „Вайт Стар Домініон Лайн” п. Дробей повідомляє, що до Канади приїжджає в найближшій будучности кілька сот українських імігрантів... За минутих пару днів до Алберти в околицю Вегревил приїхало поверх 30 Українців, котрим післано шифкарти через руки п. Дробея...” Ч. 38
24. 9. „Українська фабрика”: „Звертаємо читачам увагу на оголошення української фабрики мітел, під назвою Грейт Вест Брум Воркс, яку заснували і провадять Українці. Тому, що се відрадний обяв, особливу увагу повинні звернути на оголошення наші шторники...” Ч. 39
24. 9. „Хоче вигнати большевиків з Канади”: „На конвенції воєнних ветеранів в Вінніпегу взивав майор Крісен з Венкувера до поборювання духа большевизму в Канаді”, дальше „сказав, що большевиків треба вигнати з краю і то як найскорше”. Ч. 39
24. 9. Про виступ Українського Хору в Торонто: Світлина хору „Товариства Просвіти ім. Т. Шевченка” в Торонті, який пописався знаменито, співаючи 28-го серпня на Канадійській Національній Виставі; надруковано англійською мовою обширний опис виступу хору з Evening Telegram з 29. 8. 1924 п. н. „Gay Cossack Dances and Songs of the Steppe — Newcomers from the Ukraine charmed admiring Fellow - Canadians.”; рецензент високо оцінив Юрія Гассана, диригента хору. Ч.39
24. 9. Про потребу організації українських склепів: Стаття за підписами П. Ковтуна з Давфін, Ман. і Д. П. Демчука з Дрифтінг Ривер, Ман., видвигає

ідею такої організації, яка булаб допоміжною в провадженню малих торговельних бізнесів. Ч. 39

24. 9. Про виїзд студента медицини, Ю. Драгана до Монтреалу: Довша стаття починається так: „Через Вінніпег переїхав на днях до Монтреалу в цілі докінчення своїх медичних студій на МекГіл Університеті п. Юрій Драган, який через три послідних роки був студентом медицини на Албертійським Університеті і був там визначний як один з найдіяльніших українських студентів в Едмонтоні. . .”; далі подано в подробицях його працю серед українців, а особливо, як інструктора гігієни в українських кольоніях в Саскачевані: „Підчас своєї поїздки дав п. Драган 97 довгих відчитів і около 50 коротких, крім сего давав багато порад заінтересуванім, відповідаючи на їх питання. . .” Ч. 39
1. 10. „Поліція асистує Епископови” — Вістка: „У Вінніпегу крім православної церкви Троїцької, записаної на російського єпископа, є ще церков св. Михаїла, записана на громаду. У послідній був через кілька літ прот. Божик. . . По відході Божика між членами сеї церкви зачалася більше явна боротьба. Стали проти себе Українці і кацапи. І коли приїхав до Вінніпегу єпископ Аполінарій, кацапи загадали прийняти його в церкві в неділю 28 вересня. Проти сего запротестували Українці і вислали до єпископа лист з пересторогою. . . Та кацапи покликали собі на поміч поліцію і в супроводі поліції єпископ Аполінарій увійшов до церкви. На знак протесту проти насильства церковний хор застрайкував і того дня не співав”. Ч. 40
1. 10. „Молоді українські співачки”: Про концертні виступи молоденьких солісток Агнес Шебець (12-літня) й Ольги Ріпи (13-літної) в Торонто й Ошаві; весь дохід з їхніх виступів призначений на

- „Рідну Школу” в Галичині; разом з описом помічено їхню світліну в народнім одязі. Ч. 40
8. 10. „Розпучливе Положення Емігрантів на Кубі”: Відкритий лист до редакції „У. Г.” Володимира Соломки, в якому він в подробицях описує причини української еміграції до Куби й про тяжкі умовини тамже. Ч. 41
8. 10. „Що зробило фармерське правительство”: Стаття посла Н. В. Бачинського, в якій він подає важливіші досягнення манітобського уряду, а рівночасно спростовує не вірні, чи не точні інформації, які були опубліковані в „Канадійському Українцеві”. Ч. 41
8. 10. „Поселенці в Алберті вдоволені”: „...Н. М. Острижнюк, управитель Домініяльної Кольонізаційної Компанії оповідає, що поселенці, яких спровадила його фірма, показуються добрими поселенцями і є вдоволені з землі, яку дістали... Про поселенців в Алберті говорить: „Спроваджені нами поселенці чуються дуже вдоволеними відносинами, які тут найшли, і доказують, що вони є добрим набутком для краю. Для Українців Канада є тепер чимсь в роді обіцяної землі, де бідний чоловік може вижити свою родину і запевнити її достаток на будучність по кількох літах праці на землі. Наші поселенці осідають попри лінії Кенедієн Нешенал на свіжій ще неораній землі в Алберті і при завзятій праці збирають з землі по 60 бушлів пшениці з акра. Місця є ще на тисячі дальших поселенців і ми стараємося заселити їх як найскорше можливо”. Ч. 41
15. 10. „Зріст Української Православної Церкви” — Вістка: „Українська православна церква в Канаді зростає о дві свіжі сили. На парафію Форт Вілліам прибуває свящ. Петро Білонь, бувший редактор

- журнала „Релігійно-Науковий Вістник”, що виходив в таборі для інтернованих в Щипюрні. В Гудів, Саск., рукоположив архієпископ Теодорович в неділю 5 жовтня нового священика В. Слюзара, студента теології з Черновець на Буковині, який пару місяців тому приїхав до Канади”. Ч. 42
15. 10. „Початки релігії” — стаття Мир. Стечишина. Ч. 42—43
15. 10. Заклик ратувати українських емігрантів на острові Кубі: Заклик свящ. Дмитра Сідлецького з ЗДА. до українців Канади, допомогти українським емігрантам пересилитися до Канади, що „вже другий рік перебувають в тяжкій нужді на острові Кубі — в Гавані, під пекучим сонцем і марно тратять свої сили і життя... Доступ в Злучені Держави для них закритий, — лишається Канада. Хоч часточку з них визвольте — се молоді, здорові люде — вони найдуть собі працю...” Ч. 42
22. 10. „Павло Крат повернув з Європи”. — Вістка: „Павло Крат, пресвітеріянський проповідник з Тотонто, який їздив до Європи в справі поширення протестанського руху на Україні, вернув вже назад до Америки і 1 жовтня оповідав про свою подорож на зборах в Ньюарку, Н. Дж...” Ч. 43
22. 10. „Українець пише в медичнім журналі”: Вістка про статтю д-ра А. Т. Кібзея в *The Atlantic Medical Journal* за м. жовтень, 1924. Ч. 43
22. 10. „На злобу дня” — стаття В. Свистуна про напади на нього в „Канадійськім Українцеві”. Ч. 43-44
29. 10. З побуту тих часів: „... 15-літна дочка фермера Петра Колибаби з Шіго... помагала батькови в звоженню снопів. Ідучи на снопах, зсунулася з воза і впала на вилки, які вбилися їй в живіт. Дівчину забрано сейчас до шпиталю в Йорктоні, але життя вже не вдалося їй ратувати”. Ч. 44

29. 10. „Архиеп. Теодорович відіхав з Канади”. „По звиж три-місячній гостині в Канаді Впреосв. Архиепископ Іван Теодорович відіхав в четвер 23 жовтня через Емерсон назад до Злучених Держав. За час свого побуту в Канаді звідав Архиепископ важніші українські парафії у трох західних провінціях... Скрізь, де Архиепископ був, день його приїзду був днем національної, коли не церковної маніфестації Українців... заповнював він серця своїх слухачів проповідями, з яких завсігда умів по майстерськи вивязатися...” Ч. 44
29. 10. „Церква і Політика” — стаття Архиепископа Івана Теодоровича: Друкуючи цю статтю редакція подала таку замітку: „В виду загального зацікавлення, яке в нас у Канаді викликає тепер питання про церкву і політику, звернулася редакція „Українського Голосу” до Впр. Архиепископа Івана Теодоровича з просьбою, аби він як авторітетна особа, висловив свою опінію про сю справу...” Ч. 44—45
29. 10. „Листопадове свято”. — Передовиця: „Шість літ минає 1 листопада від хвилі, яка повинна нестертими буквами бути записана в пам'яті кожного Українця з західних областей української землі. 1 листопада 1918 р. Українська Національна Рада перебрала у Львові формально в свої руки державну владу над Галичиною... По 569 роках польської неволі український нарід галицької землі оповістив гордо цілому світові, що він ще жие і далі думає жити, як самостійний нарід між другими народами світа... Галичина зі столицею Львовом стала 1 листопада 1918 р. самостійною і суверенною державою — Українською Державою...”; далі редакція аналізує причини упадку української держави й приходять до такого висновку: „Світ не знав нічого про Україну. Кілька французьких, англійських і німецьких книжок про

Україну, які можна було почислити на пальцях рук, могли підпасти під увагу тільки немногим людям, а зацікавувати вони могли тільки деяких спеціалістів. Тимчасом до мирових переговорів не ставали якраз спеціалісти від національних питань, а політикани, військові люде і бизнесісти... Про Українців світ не знав і — не дбав, так само, як ми нині не знаємо і не дбаємо о те, о що розходиться в домашній війні між китайськими генералами. Отсе була головна причина неуспіху Українців в боротьбі за власну державу, а не якраз зрада, трусливість, брак патріотизму, чи й дурнота поодиноких проводирів, як се дехто нині толкує... не кращих та розумніших проводирів мали Поляки, Литовці і др. чим наші Грушевські, Винниченки, Петлюри і Петрушевичі... Споминаючи з нагоди 1 листопада ту величну хвилю в історії українського народу Галичини... слід віддати найвисше признание тим синам українського народу, котрі робили, що могли і вміли, для визволення свого народу і збудування української держави, чи то як політичні провідники, чи то як стрільці на полі боротьби з ворогом.” Ч. 44

29. 10. „Новий український стор в Вінніпегу”: „На днях отвориться в Вінніпегу на розі вулиць Сінклейр і Каледж новий український стор загально відомого громадянина М. Шкреметки. Стор отвираєся у власнім ново-побудованім домі... Гром. Шкреметка здобув собі велику популярність, як управитель буфету на ріжних пікніках і забавах...” Ч. 44
12. 11. „З наукового життя на Україні”: „Проф. Мих. Грушевський у звязку з своєю працею над дальшими томами „Історії України” вибрався в довшу подорож і був у Харкові, Москві і Ленінграді. Життя учених у Києві покращало. Один з учених пише до „Діла”: „Не маємо підстави нарікати на

- умовини, лише би — працювати, працювати і працювати”. Ч. 46
12. 11. „Третій Український Конгрес „Обєднання” в Злуч. Державах”: Обширне звітлення про конгрес, що відбувся 28. 10. 1924 у Філадельфії; конгрес відкрив президент „Обєднання” о. Володимир Сполітакевич, а директор канцелярії д-р Лука Мишуга подав звіт з діяльності організації; надруковано ряд резолюцій, які були ухвалені конгресом. Ч. 46
12. 11. З поміщених дописів: Іван В. Семенюк обширно пише про першу візитацію Архиепископа Теодоровича в Радвей Сентер, Алта. Мих. Гринюк пише про візитацію в Саскатуні; Вол. Купченко про приїзд свящ. Петра Білона до Форт Вілліям, Онт. де він обняв парафію. Ч. 46
12. 11. В справі дитячого журналу „Діточий Світ”: І. Г. Сирник закликає громадянство до підтримки й передплати дитячого журналу, який почав недавно виходити в Вінніпегу; він пише: „В Канаді ми тішимося свободою вільного розвитку, а все таки діточа нива стоїть неорана. Щоби сю прогалину вирівнати, за старанням кількох одиниць, почав виходити в Вінніпегу діточий журнал „Діточий Світ”. Сей журнал має бути провідною зіркою українським діточкам...” Ч. 46
19. 11. „Жучок” — спогадовий нарис Хариті Кононенко — фрагмент з її життя в Україні. Ч. 47
19. 11. Про Інститут ім. М. Грушевського в Едмонтоні: Обширний допис - відповідь І. Кириака на статтю в „Канадійському Українцеві”, яка невірно представила Інститут і його провід. Ч. 47
19. 11. За балянс між церковним і світським життям: В редакційній статті п. н. „Від напасти не пропасти”

спричиненій заявою П. Карманського в „Українським Хліборобі”, про додаткову ціль його приїзду до Канади 1913 р., а саме крім викладів на літніх курсах його запросив сюди єпископ Будка, щоб „спаралізувати погубний вплив на вчительство радикальної (ворожої духовенству) групи”, групи з якої ініціативи повстала Українська Православна Церква в Канаді; редакція подає історію „комітету для устроєння курсів українознавства” який спровадив Карманського до Канади; подає вимоги „радикалів” до церковного проводу в тому часі й подає причини церковної боротьби в Канаді, а саме намагання єпископа Будки, підпорядкувати все світське життя під владу церкви: „У французів не тільки все релігійне, але й світське життя є в руках клиру, в руках єпископів і священників. Єпископ Будка пре до того, щоби в Українців було так само, як у Французів. Щоби не було українських часописів крім католицьких часописів... Щоб не було українських товариств крім церковних католицьких товариств. Щоб не було Народних Домів крім домів записаних на єпископську корпорацію... Щоб не було українських інтелегентів крім таких, що на сліпо служили єпископови...”;

Ч. 47

19. 11. „З життя укр. студентів у Вінніпегу”: Обширний допис про діяльність українських студентів зорганізованих в „Студентському Клубі”. Ч. 47
26. 11. „Новий український часопис на чужині”: „В Подєбрадах на Чехословаччині вийшло перше число двох-тижневої газети „Українське Життя”. Як видавець підписує газету відомий український публіцист-фейлетоніст Мих. Єремій, колишній секретар Центральної Ради”. Ч. 48

26. 11. З побуту тих часів: „Іван Відайко, робітник з Вінніпегу, упав в Ст. Боніфес під колеса тягарового поїзду, котрим їхав з екстрагенку до дому і колеса відтяли йому голову. Відайко мав около 40 літ...” Ч. 48
26. 11. „Перший Укр. Хіропрактик в Зах. Канаді”: Стаття зі світлиною д-ра А. Цимбалістого, що покінчив студії з ділянки хіропрактики в Девенпорт, Айова, ЗДА. й відкрив свою канцелярію в Канорі, Саск. Ч. 48
26. 11. Про Гетьмана Скоропадського і Січові Організації: Критична редакційна стаття п. н. „Табака для носа, чи ніс для табаки?” з приводу заяви вірності Скоропадському Січових Організацій в Канаді й ЗДА; стаття широко аналізує проблему української державности, як також негативно висвітлює ролю Скоропадського, як Гетьмана України. Ч. 48
26. 11. Про характеристику українців: Стаття „В. С.” п. н. „Чого нам треба” в якій характеризується прикмети вдачі й характеру українця; він уважає, що „найбільшою нашою національною хибою, котра, так сказатиб, містить в собі всі другі хиби і рівночасно їх вияснює, є наша пасивність, або інертність, або прямо таки оспалість. Се мабуть дарунком нашої раси від невідрадних історичних обставин...”; у висновках автор вважає, що треба видвинути певні ідеї, що перетворилиб нашу пасивність в корисні прикмети, а ці ідеї він окреслює в гаслах „самоповаги, самодіяльності й самостійності”. Ч. 48—49
3. 12. „Образець українського шкільництва на Буковині — по 6-літнім терорі румунського панування”: Статті І. М. Пігуляка. Ч. 49
3. 12. Непопулярність канадійських українців: В передовиці п. н. „Причина неприхильности” редакція

аналізує причини, що роблять українців в Канаді непожаданими й дискримінує їх в різних ділянках життя, як у здобутті праці т. ін.; крім цього українці не пожадані, як імігранти, тоді, коли в той самий час уряд видає великі гроші, щоб стягнути до Канади імігрантів інших народностей; редакція доходить до висновку, що нехить до освіти, брак підприємливості й бажання себевияву в різних ділянках торгівлі й промислі, як також занадто часті судові розправи між собою не є позитивні риси українців; щодо політики, українці „мають славу народу зовсім невиробленого, сирого, який можна провадити як череду, сюди або туди, але який через те може бути для Канади дуже небезпечним, бо можуть його для себе використовувати вороги Канади”. (Редакція мала на увазі тут прихильників комунізму в Канаді — О. В.); як конкретний приклад редакція ставить недавні міські вибори в Вінніпегу, де в північній частині міста, в якій переважно живуть українці, кандидував з комуністичної партії Попович; тоді коли „Канадійці бояться комунізму, як чорта, котра народність в Канаді здобуває для себе ім'я комуністичної? Українці... Українцям нема в тім найменшого інтересу, щоби ставити себе проти решта канадійського населення. Увесь інтерес Українців в Канаді є в тім, щоби бути в як найбільшій гармонії з людьми іншого походження, а головно з родовитим населенням, з Канадійцями. Найбільша шкода для Українців є в тім, коли викликається вражіння, немов то Українці не можуть погодитися з Канадійцями. А таке вражіння викликається, коли Українці маніфестують свою незгоду з канадійськими порядками, з канадійськими законами, з канадійськими інституціями... Забава в комуністичну партію в Канаді є тільки одним приміром того, чого Українцям не слід робити...”

10. 12. „Курс провідників”: Проголошення курсу, яке починається таким вступом: „Відповідно до припоручення Першого Просвітно-Економічного Конгресу, який відбувся минулою зимою, Український Народний Дім в Вінніпегу в цілі введення в життя Союзу Просвітних Організацій в Канаді рішив отворити з початком 1925 р. Курс для провідників просвітних організацій...”; далі подана програма навчання включно з предметами, які будуть викладатися; курс буде тривати шість тижнів...”
Ч. 50
10. 12. „Своя” влада Гетьмана Павла Скоропадського”: Уривок споминів Ол. Саліковського „одного з найповажніших старших українських політичних діячів і журналістів, бувшого міністра внутрішніх справ Української Народньої Республіки... колишній сопартійник визначного гетьманського діяча, проф. Дм. Дорошенка...”
Ч. 50
10. 12. Про жіночі фасони: Читач А. Л. зі Слава, Алта., в переписці до редакції ставить такі питання: „1) Чи й в Вінніпегу ходять жінки з підтягим волосям на голові, чи тільки діти понизше 10 літ? — Редакція відповідає: „Втинають жінки волосся і в Вінніпегу і в Нью Йорку і навіть у Львові та Чернівцях. Така тепер зайшла мода. — 2) З якої причини носять жінки спідниці по коліна, або й висше колін, чи тому щоби менше матеріялу ішло на спідниці, чи з якої иншої причини? — Причиною також є мода. В кождім разі ся мода є лучша, чим мода кількадесять літ тому, коли спідниця мусіла тягнутися по землі і замітати порохи”. — відповідає редакція.
Ч. 50
17. 12. „Католицький зїзд в Вінніпегу”: Вістка, що „в днях 9, 10 і 11 грудня відбувся в Вінніпегу в Інституті Просвіти скликаний місцевими католиками „просвітно-фармерський зїзд”; дальше сліду-

- ють коментарі редакції; подано, що в зїзді взяв участь „п. Босий з Торонта, організатор „Січей”, який вказував зїздови на необхідність гетьмана Скоропадського для України”. Ч. 51
17. 12. В справі української імїграції. Вістка: „Віннігський адвокат п. Осип Дик вернув по пару місячнім побуті в Польщі назад до Канади. Він їздив до Європи, як представник департаменту імїграції для розслідження можливостей імїграції українських селян до Канади. Пан Дик оповїдає, що українські селяне радї емігрувати, бо відносини в Польщі дуже прикрї і Українцї сильно невдоволені Польщею”. Ч. 51
17. 12. „Процес з комунїстами за читальню”: „Читальня ім. Т. Шевченка в Бїйнфейт, Саск., віднеслася до суду за допомогою проти тамошніх комунїстів. Урядники читальні говорять в своїм позві, що громадка комунїстів взяла неправно в своє посїдання будинок читальні, протоколи і гроші і домагаються звороту свого майна та жадають двох тисяч долярів відшкодовання”. Ч. 51
17. 12. „Українське студентство в Старому Краю”: Реферат проф. І. Боберського, виголошений на зборах студентського кружка в Віннігегу. Ч. 51
24. 12. „Українцї домагаються помочі”. — Вістка: „В манїтобського заступника міністра Еванса була 17 грудня депутація від українських поселенців з округів Кїлдонан, Ст. Ендрус, Раквуд, Гїмлі, Ст. Джорж і Фїшер, тобто з околиці помїж озерами Віннігег і Манїтоба. Депутація вказувала, що двї до три тисячї поселенців терплять голод з причини неврожая і домагалися щоби правительство призначило сейчас 10.000 долярів на допомогу для голодуючих. В імени депутації говорили посол Тенер з округи Кїлдонан і Ст. Ен-

друс, та Д. Дерик, радний з муніципалу Ст. Ендрус. Бесідники вказали на те, що згадані поселенці не домагалися нічого від правительства через 30 літ, та сего року не мають іншої ради, як просити о поміч...” Ч. 52

24. 12. „Тиждень „Рідної Школи””: Заклик головної управи педагогічного товариства в Львові за підписами Марії Білецької й Осипа Навроцького, щоб українці в Канаді улаштували „Тиждень Рідної Школи” для збірки жертв на Рідну Школу в Галичині. Ч. 52
31. 12. З'їзд членів Інститута ім. П. Могили в Саскатуні: Обширний опис з'їзду, що відбувся в днях 26 і 27 грудня в Саскатуні; „Півтретя сотки членів Інститута брали участь в зїзді... Головною промовою на зїзді була промова бувшого посла Української Народньої Республіки в Будапешті, бувшого генерала української армії, Володимира Сікевича... Знамините вражіння робили й другі реферати та промови, як пп. Свистуна і Арсенича, а відчит п. Боднара викликав між присутними фермерами таке заінтересовання, що вони в неділю ціле пополудне держали його ще між собою, стараючись дістати від него як найбільше господарських порад та інформацій... Трохи за багато часу на зїзді забрала справа, яка в дійсности не походила від дирекції Інститута, а саме — домагання греко-католиків, щоб їм запевнити свободу віри та нагляду єпископа і духовенства над питомцями греко-католиками. Речником греко-католиків виступав п. О. Жеребко. У відповідь йому кілька бесідників виказали повну безпідставність тих домагань і доказали документально, що так чартер Інститута, як і постанови статута якраз і запоручують усім віроісповіданням ту свободу віроісповідання... Та най-

більше вражіння зробило на присутніх відчитання листа єпископа ще з 1917 р., коли то єпископ висловлювався якраз проти того принципу свободи віроісповідання на яким Інститут засновано і жадав переміни Інститута на католицький. Відповідно до виявлення фактів ухвалено й відповідь для греко-католицької делегації... В неділю вечер 28 грудня відбулася в Інституті спільна святочна вечеря теперішних і бувших питомців Інститута, як товариства „Могиляне”...”

Ч. 53

31. 12. „Робота Інститута ім. Петра Могили в Саскату-ні”: Обширна стаття М. А. Сафатіва. Ч. 53

31. 12. Заклик „Українського Червоного Хреста в Канаді” за жертвами на Рідну Школу в Старому Краю: Заклик управи, щоб з нагоди Різдвяних Свят надсилали свої жертви на руки управи і поміщено окрему відозву голови Осипа Дика, що недавно повернув з Галичини й безпосередньо бачив потреби Рідної Школи тамже. Ч. 53.

Показники

1. Особовий

- Абрагамовська, Стефанія, 31
Александр, В. Г., 60
Александр, єпископ, 34, 49, 55, 73
Альсберг, Г. Г., 87, 88
Альчевська, Христя, 120
Андерсон, Дж., Т. М., 348
Андрейчук, Ол., 347
Андріяшук, І., 105
Андрухович, о., 234
Аполінарій, єпископ, 359
Арабська, Анна, 265, 281
Ардан, М., 95
Арсенич, Ольга, 55
Арсенич, Я. В., 6, 10-11, 17, 26, 28, 34, 42, 51, 55, 59, 65-66, 101-3, 132, 134, 143, 158, 165, 173, 178, 192, 202, 211, 216, 219, 238, 248, 254, 284, 301, 305, 332, 336, 339, 346, 370
Артюмов, Петро, 230
Архипенко, О., 311, 317
Арчер, д-р., 110
Атаманюк, 190
Бабієнко, В. В., 89, 139, 270
Балешта, В., 147, 163, 178
Багрійчук, Г., 17, 51
Барабаш, Іван, 288
Баран, І., 73
Баранів, О., 146
Барвінський, Ол., 80
Барилюк, 241
Барицький, П., 143, 216
Басараб, І., 235
Басараб, Ольга, 335, 339
Басістий, С., 17, 51, 190
Батицький, В., 105, 135
Батицький, Л., 80
Бачинська, 310
Бачинська, Антоніна, 53
Бачинський, Євген, 123
Бачинський, Н. В., 55, 63, 66, 72, 74, 84, 89, 113, 115, 143, 211, 234, 236, 262, 266, 275, 315, 327, 336, 337, 360
Бачинський, Юліян, 37, 38, 44, 46, 70, 73, 97, 100, 108, 154
Бедфорд, Роберт, 340
Бейнс, Т., 95
Бенедикт XV, Папа, 201
Бенкрофт, Л. П., 290
Бенкс, пастор, 345, 346
Березовський, Р., 183
Бернієр, 148
Бичинська, 110
Бичинська, Анна, 245
Бичинський, З., 137, 179, 166, 213, 240, 242, 269, 305
Біберович, В., 324, 328, 356
Білаш, І., 234
Білаш, Н., 83, 114, 116, 133, 135, 150, 151, 157, 238, 305, 347-8
Біленький, В., 135, 190, 211
Білецька Марія, 327, 370
Білий, П., 26
Білінський, В., 283
Білон, о. Петро, 360, 364
Бінг, Лорд, 173, 198
Блейк, 32, 54
Блок, Г. І., 190
Боберський, Іван, 118-9, 124, 143, 149, 166, 219, 221, 238, 240, 244, 253, 267, 273, 275, 286, 305, 356, 369

- Бобієнко, 55
 Бобяк, Гриць, 327
 Бовієн, 230
 Богачевський, єпископ Констан-
 тин, 354
 Богонос, Й., 286, 347
 Богуш, 190
 Боднар, Григорій, 124
 Боднар, Т., 99, 102, 136, 145, 370
 Бодруг, Іван, 203, 213
 Божагора, Гр., 291
 Божик, о. П., 41, 74, 91, 113, 137,
 147, 166, 200, 204, 211, 245,
 308, 352, 359
 Бойер, Ф. А., 165, 179
 Бойцун, Вас., 297
 Бойчук, Мик., 25
 Бон, К., 99
 Бондаренко, 47
 Борден, Роберт, 3, 24, 29-30, 32,
 37, 43
 Борецький. Гриць, 347
 Бородач, М., 80
 Босій, Волод., 344, 346, 369
 Боянівська, Марія, 55, 133
 Боянівський, Осип, 11, 17, 26, 42,
 51, 55, 133, 143, 211, 263, 284,
 325
 Брайтер, Е. Т., 221
 Брандес, Гео., 70
 Брейх, 71
 Брекен, Джан, 237, 247, 283
 Брїлінський, В., 27, 70, 71
 Бриндзан, 78
 Бриндзій, Іван, 349
 Бриндзій, Трофим, 349
 Брїд, Д., 95
 Брус, Р., 117
 Бугера, Гр., 136
 Будка, єпископ Никита, 2, 3, 13,
 23, 25, 27, 114, 122, 153, 158,
 162, 171, 176, 204, 208, 213,
 215, 234, 250-1, 292-3, 352, 365,
 371
 Булка, Мих., 115
 Бурачок, М., 80
 Буряник, А., 306
 Буряник, В., 169, 273
 Бучковський, Й., 204, 240
 Бучковський, Павло, 285
 Вавринюк, А., 154, 156, 193, 318,
 333
 Вайлфонг, 259
 Валш, суддя, 189
 Вальчишин, Й., 18
 Вань, о. Лев, 166
 Василичук, Петро, 221
 Васишин, Петро, 353
 Василько, 41
 Вашингтон, Дж., 182, 183
 Ведмедик, 310
 Венгер, М., 70
 Вепрук, Клявдія, 36
 Весоловський, Волод., 225
 Винниченко, В. К., 20, 84, 85, 88,
 94, 107, 112, 116, 118, 120,
 131, 145, 215, 262, 276, 287,
 303, 304
 Витвицький, Степан, 206, 221
 Вишевич, К., 54
 Відайко, Іван, 366
 Вілсон, Вудров, 3, 5, 29, 32, 33,
 43, 95, 329
 Вітовський, Дм., 33, 44, 49
 Возна, 243
 Волох, С., 201
 Войценко, П. Г., 10, 17, 19, 51, 55,
 74, 133-4, 136, 143, 179, 305
 Войценко, Христина (з Сервін-
 ських), 167
 Волохатюк, Д., 102
 Волохатюк, М., 57, 125
 Волохатюк, Т., 354
 Волошин, Д., 153
 Волошин, І., 351
 Волошин, Я., 155
 Вонітовий, М., 234
 Воробець, Ю. 81

- Врублевський, 205
 Вуд, В. Р., 219
 Вудсворт, посол, 348
 Вус, 216
- Гаврилюк, М., 240
 Гаврилюк, Марія, 133
 Гаврилюк, Ф. Т., 348
 Гавриляк, 164
 Гаврисин, М., 75, 306
 Гавриш, В., 34
 Гавриш, Ілія, 111
 Гайворонський, Мих., 356
 Гайнд, Кора, 308
 Галабійський, Н., 83
 Галаган, Ольга, 149, 159
 Галенда, Тео., 213
 Галищук, Василь, 208
 Галушинський, 327
 Гамільтон, д-р Глен, 25
 Ганицький, Іван, 146
 Ганкевич, Д. М., 74
 Гантер, Ол. Дж., 206, 219, 282, 345
 Гардінг, 190
 Гартлей, о., 172
 Гассан, Юрій, 358
 Гвиген, А., 308
 Гвоздович, Волод., 81
 Геміл, 54
 Гендкок, 308
 Генікер-Гітон, Реймонд, 317
 Гикава, 55
 Гикавий, Мих. Г., 91
 Гикавий, О., 17, 51, 137, 179, 240, 256, 269, 284, 286, 305
 Гіп і Арсеніч, 173, 251, 263, 307, 333
 Гіпс, 312
 Гладішовський, О., 41, 43
 Гладун, О., 216
 Глатка, 133
 Гнатшин, Андрій, 114, 290
 Гнатюк, М., 275
 Голіцинський, Євген, 12
- Головацький, В., 202
 Голубіцький, Н. Д., 208
 Горбенко, 47
 Горбовий, Іван, 208
 Госкінс, 286
 Гречка, 269
 Гривнак, В. Г., 42, 172
 Григорієв, 33, 47
 Григорчук, Анастасія, 150, 154, 178
 Григорчук, Н. А., 14, 57, 99, 101-104, 121, 141, 149, 151, 169, 173, 177, 187, 202-3, 211-2, 226, 234, 236-8, 240, 266, 301, 327, 346
 Григорчук, Юрій, 148, 258
 Гриневецький, Стеф., 45
 Гриневичева, Катря, 312
 Гриник, В., 116
 Гринюк, В., 273
 Гринюк, Мих., 364
 Грицей, Т., 315, 339
 Грінченко, Б., 123
 Грушевський, Мих., 31, 33, 34, 38, 42, 52, 67, 74, 80, 92, 106, 108, 110, 114, 116-7, 145, 150, 164, 215, 230, 232, 329, 337, 353, 363
 Грушка, М., 46, 105, 106; 129
 Губіцький, Т., 153, 288
 Гуменюк, Марія, 243
 Гуменюк, Петро, 305, 356
 Гуменюк, Теодор, 63; 70, 168, 224, 229, 243, 246, 280, 293
 Гундич, о. Мирон, 88
 Гуска, Фред, 166
 Гуцуляк, 153
 Гюз, Сер Сем, 30, 32; 338, 339
- Габора, В., 181
 Габора, М., 202
 Габрух, І., 180
 Гавінчук, Н. В., 148, 177
 Гардинер, Дж., 5
 Генік, Юрко, 4

- Герман, о., 73, 103, 111
 Германос, митрополит, 55, 57, 89, 96, 301
 Гігейчук, о. В., 219, 233
 Гігейчук, Павло, 210, 309, 312
 Гленбов, Еріка, 23
 Глова, І. М., 48, 213
 Гняздовська, І. М., 259, 279
 Говда, М., 202, 354
 Гонський, П., 73
 Гордон, Ч. В., (Ралф Коннор), 219
 Горкий, Максим, 93
 Гошко, Т., 34
 Грабовський, А., 234
 Грей, 6
 Гречило, Мик., 98
 Грищук, 310

 Дайсарт, суддя, 330
 Данилейко, А., 249
 Данильчук, Іван, 94, 139, 151, 155, 158, 162, 197, 226, 233, 239, 256, 258, 265, 270, 312
 Данильчук, Олекса, 91
 Дармограй, М., 315, 339
 Даскалюк, Орест, 73
 Дацків, Тео., 301, 353
 Дел, Роберт, 291
 Демидчук, С., 181
 Демчук, 244
 Демчук, Д. П., 183, 356, 358
 Демчук, М., 57, 99, 102, 217
 Демчук, Ф. П., 158
 Денис, 181
 Д-нікин, 59, 86
 Дерик, Л., 370
 Джордж, Лойд, 3, 5, 29, 40, 65, 72, 122, 166, 167-8, 205, 245, 310-311
 Дик, Осип, 256, 299, 305, 369, 371
 Дима, Борислав, 229, 333
 Дима, О., 206
 Дідух, Іван, 211
 Дідушка, Петро, 24, 52
 Ділон, Е. Дж., 88

 Дніпренко, 139
 Дністрянський, С., 133, 146
 Добрянський, Іван, 241
 Довганик, В., 286
 Догертій, 24, 174, 179, 180, 182-3, 234
 Дорошенко, Вол., 120
 Дорошенко, Дмитро, 368
 Дорошук, С. М., 139, 347, 354
 Доскоч, М., 347
 Доячек, Ф., 113, 356
 Драгоманів, Мих., 163, 334
 Драган, Ю., 345, 359
 Драль, П., 211, 219
 Драпак, В., 94, 96
 Дробей, Гр., 206, 358
 Дрогомирецький, 275
 Друль, С. В., 355
 Лубовський, єпископ, 307
 Дудар, Р., 80, 286
 Дякун, Дм., 201

 Еванс, 230, 369
 Ейкінс, Еер Джеймс, 208
 Елис, Дж. Д., 39
 Еліот, Дж. А., 28
 Ендерсон, д-р, 220
 Еннок, Ген., 71

 Євстафієвич, о. Е., 309
 Єзерський, о. П., 282
 Єремїїв, Мих., 365

 Жан, о., 221
 Жеребко, О., 53, 121, 203, 297-8, 335, 370
 Жилич, Ол., 34, 134, 250
 Жук, о. Р., 166
 Журавецький, о. В., 292

 Забаревський, М., 355
 Загарійчук, А., 137
 Задорожний, Іван, 275
 Задурович, О., 110
 Залізник, Олена, 149, 159
 Залозецький, Мик., 151, 183, 211, 289, 291

- Запорожан, В., 234
 Зарха, М., 118
 Зархія, Сергій, 24
 Засянський, Б., 185
 Збишко, Станіс., 249
 Зварич, Анд., 19, 116
 Зварич, Іван, 47
 Зварич, Параня, 149
 Зварич, Петро, 16, 19, 34, 70, 81,
 93, 116, 134, 201-2, 211, 216-7,
 233
 Зварун, 133
 Зеленкевич, І., 184
 Зіновев, 304
 Зюбрак, Іван, 290
- Івановський, М., 73
 Івасюк, 333
 Івах, О., 88, 89, 139, 155, 158, 162,
 187, 200
 Ілюк, Н., 91
 Ільчишин, Д. М., 153, 220, 272,
 302
 Імханицький, М., 97, 103
 Іренко, Мих., 132
 Ірчан, М., 63
 Ісаевич, Дм., 24, 31, 34, 38, 52, 80
- Їонкер, А., 55, 66, 115, 133, 142-3,
 245, 247
 Їонкер, Г., 158
- Кадец, М., 37
 Казанівський, В., 143, 190, 211,
 245, 296
 Калинчук, Іван, 10
 Кантимір, Іван, 71
 Кантимір, Параскевія, 71
 Канюк, Василь, 153
 Карач, І., 305
 Кардаш, Мих., 285
 Карлін, Й. А., 227
 Карманський, П., 99, 114, 146, 194,
 358, 365
 Карпак, Грицькова, 154
 Каськів, о. В., 119
- Катамай, Ф., 190
 Катеринюк, Іван, 354
 Кашенко, А., 35
 Кекишівна, Марія, 331
 Кембел, М. Н., 192, 268-270, 348
 Керелюк, В., 19
 Кернс, В. Дж., 54, 183, 190
 Кисіль, Гнат, 45
 Кібзей, А. Т., 46, 67, 90, 98, 111,
 130, 133, 135, 150, 156, 159,
 162, 173, 219, 229, 231, 233,
 355, 361
 Кінг, Мекензі В. Л., 191, 198, 218-
 219, 222, 232, 235, 245, 306,
 348
 Кіпран, П., 80
 Кіряк, Ілля, 178, 191, 279, 364
 Кірстюк, о. Д., 103, 109
 Князь Валії, 306, 309,
 Клеменсо, Ж., 3, 29, 72, 73
 Клиماشко, Олекса, 186
 Климків, 211
 Кобилянська, Ольга, 134, 250, 310
 Кобилянський, В., 52
 Кобилянський, Юліян, 250
 Ковалевський, А., 94
 Коваль, В., 340
 Ковбель, С., 2, 4, 55, 66, 71, 93-94,
 96, 115, 124, 129, 131, 135, 139-
 140, 143, 166, 208, 211, 216,
 273, 284
 Ковтун, П., 358
 Козакевич, Віктор, 37, 95, 97
 Колибаба, Петро, 361
 Колісник, В. Н., 234, 255
 Колісник, Іван, 86
 Колодій, 243
 Колесса, Ол., 146, 199
 Колодзінський, В., 239, 301
 Колосовський, Волод., 24
 Колцун, Мих., 83, 352
 Колцун, Н. Т., 116
 Кондратюк, Марія, 238
 Коннор, Ралф, 144
 Коновальчук, Павло, 338

- Кононенко, Кат., 159
Кононенко, Харитя, 268, 349, 364
Копачук, о. Ник., 104, 109, 111, 113, 119, 226
Кордяк, Марія, 58
Коренець, Д., 83
Корецька, М., 244, 245, 305, 348
Королів, В., 76
Королівська, О., 95
Король, М., 190
Корчинський, Іван, 155
Косович, Петро, 354
Косташ, Григорій, 158
Костомаров, М., 162
Котик, Іван, 130
Котилюк, Ф., 258
Коцан, Ів., 213
Коцко, А., 137, 208
Кошиць, Ол., 44, 61, 82, 95, 246, 250, 313, 318, 320, 323, 325, 332, 342
Кравс, Юліян, 287
Кравчук, Мих., 186
Кравчук, Стефан, 318
Крайківський, Гр., 202, 285
Крайківський, о., 254
Красний, М., 59
Красний, Пінхов, 81
Крат, П., 173, 213, 223, 239, 242-3, 246, 352, 361
Кревецький, Ів., 278
Кревецький, М. Н., 299
Крейг, Р. В., 338
Кремар, Р., 202
Крисоватий, Я., 28, 54, 70, 137
Крірар, Т. А., 172, 177
Крісен, 358
Крозієр, 308
Кройтор, Тетяна, 277, 310, 315
Кропивницький, М. Л., 27
Кудрик, о. В., 13, 55, 80, 111, 137, 208, 216-7, 220, 257, 272, 287, 293, 301, 304, 324, 326, 334, 340, 355
Кудрик, Марія, 324
Кудрик, Онуфрій, 324
Кузик, Петро, 203
Кузик, Юлія, 70
Кузик, Ю. М., 325
Кузів, Вас., 213
Кузів, 16
Кузів, М., 84
Кулачковський, Йос., 123
Кумка, М., 356
Кунінський, Я., 133, 216
Кунцевич, Йосафат, 50, 307, 334, 355
Кунька, Анна, 340
Купровскі, А., 116
Купченко, Віктор, 200, 204, 211, 325
Купченко, Волод., 134, 136, 241, 254, 364
Кутчак, 185
Кухта, П. В., 350
Кучер, Іл., 347
Кушнір, Вол., 146, 254
Кушнір, М., 68
Лавричко, Ярослав, 102
Лазарович, П., 273
Лазарук, Гео., 116
Лазечко, М., 151, 227
Лазорко, М., 188
Лайвсей, Ф. Р., 144
Лапієр, 233
Левинський, Волод., 112
Левицький, Д., 70, 98
Левицький, Іван, 258
Левицький, Кость, 221
Левицький, о. Лев, 315
Левицький, Стефан, 332
Левін, Ісаак Дон, 78
Левіцький, Д., 232
Левчук, Ник., 271
Ленсінг, 36
Лепкий, Богдан, 145
Ленін, В., 153
Липинський, В., 298, 355

- Липківський, митрополит **Василь**, 331
 Лібер, І., 246
 Лівницький, Анд., 56
 Лісовський, А., 167
 Лісовський, В., 231
 Лю, Бонар, 274, 314
 Лобай, Данило, 255, 322
 Лодж, 32
 Лозинський, Мих., 33, 38, 41, 49, 61, 72, 80-1, 150, 174, 186, 206, 215, 219, 224
 Лойд, єпископ Дж. Е., 223
 Лорієр, Вілфред, 10
 Лукіянович, Ол., 146
 Луковецький, З., 327
 Луцик, Ф., 58
 Лучак, Василь, 86
 Лучак, Ів., 332
 Лучкович, Михайло, 16, 137, 159, 165, 201, 329
 Любинський, 219
 Ляльків, Д., 346
- Мазепа, І., 47, 56, 63, 92, 205, 334
 Майброда, І., 106
 Майстренко, Д., 199
 Макаренко, 63
 Малинюк, 238
 Маліцький, О., 116, 183, 218
 Малофій, О., 240
 Малюта, Іван, 258
 Мамчур, 139
 Мандзюк, Н. І., 185
 Марте, 13
 Мартос, Борис, 81
 Масарик, Т., 311, 327
 Масенко, 47
 Масцюх, Іван, 316
 Матюшенко, Б., 24, 52
 Махно, 63, 116
 Мегас, О., 5, 7, 8, 10, 12, 16, 18, 20, 23-24, 27, 33, 43, 48, 53, 56-57, 59, 61-62, 79-80, 85-86, 113, 118, 167, 178, 180
- Мейсон, 32
 МекДоналд, прем'єр, 331
 Мекензі, Г. Е., 11
 МекМорей, Е. Дж., 281, 233, 306, 312,
 Мексін, С., 123
 Мекі, Г. А., 32, 54
 Мекніл, архиеп., 173
 Мельничук, Петро, 249
 Мерсіє, кардинал, 181
 Метельська, 243
 Метельський, 243
 Мех, Григорій, 120
 Мирний, Панас, (Рудченко), 163
 Миронович, 63
 Михайлишин, Гр., 202
 Михайлюк, 181
 Мишуга, Лука, 183, 242, 287, 317, 364
 Мишуга, Олек., 220
 Мігайчук, В., 49, 208
 Мігайчук, М., 166, 168, 173, 180, 226, 229, 238, 244, 252, 305, 336, 356
 Мітенко, П., 116
 Мієн, прем'єр, 178, 182, 198
 Міхальська, А., 203
 Міхальська, С., 203
 Могила, Петро, 347, 348
 Мон-Петі, 234
 Мостовий, О., 58
 Мостовий, С., 151, 335
 Мошук, В., 243
 Мур, Т. А., 346,
- Навальковський, Я., 281
 Навізовський, Іван, 255
 Навроцький, Осип, 370
 Назарук, Осип, 240, 242, 244, 245, 247, 250, 252-3, 255, 257, 261-2, 267, 269, 270, 273, 275, 278-9, 282, 284, 292, 296-7, 302-5, 308, 312, 317, 324
 Настюк, Іван, 241
 Никифоруk, Анна, 91

- Никофорук, Стеф., 297
 Нітті, 72
 Новак, Апол., 143, 258, 269-70, 273, 279
 Новак, В., 353
 Новак, Гр., 96, 132, 143, 158, 162, 305
 Новак, Северка, 249
 Новлс, 5
 Новодворський, Павло, 352
 Новосад, Іван, 139
 Новосад, о., 353
 Норіс, прем'єр, 26, 176, 213, 236
 Норквей, 308
 Нютон, Дж. О., 24, 25, 26

 Обідний, Мих., 207, 208
 Обірізків, М., 146
 Овсяник, В. А., 149, 355
 Огієнко, І., 63, 102, 201, 233, 272, 295, 304
 Озеро, С. В., 249, 336
 Околовіч, консул, 87
 Олексів, о. М., 66, 119, 208, 210, 234, 240, 352
 Олексій, Е., 188
 Оленчук, о. М., 130, 143, 219, 234, 251, 305
 Олесь, О., 146, 230, 232
 Орландо, 29
 Оробко, Іван, 159, 162, 170, 189, 203
 Ортинський, о. 315
 Остапчук, Н., 73
 Острижнюк, Н. М., 360
 Охітва, К., 198
 Павликовський, Ю., 84
 Павловський, Павло, 356
 Паздрій, І. К., 111
 Палів, 47
 Панейко, 20
 Панейко, Василь, 78
 Паньків, Н., 152, 249, 265, 275, 321, 328
 Парасюк, В., 338

 Парнел, 176
 Пасічняк, М., 271, 282
 Пасняк, І., 116
 Пахолко, М., 102
 Періг, А., 249
 Петлюра, Симон. 18, 20, 22-23, 27, 33, 35-36, 39-40, 42-43, 48, 53, 56-57, 59, 61, 63, 70, 76-78, 85, 88-89, 91-92, 94, 97, 100, 107, 115, 186, 209-10, 215, 327, 340
 Петрівський, М., 105, 139, 162, 185, 264, 270
 Петрушевич, Антон, 24
 Петрушевич, Євген, 72-73, 78, 85-86, 128, 155, 160, 164, 181, 206, 215, 221, 244, 268, 288, 299, 324
 Петрушевич, Іван, 7-8, 10, 16-17, 24, 27, 113, 221, 299
 Пирч, Д., 299
 Пирч, Денис, 350
 Пирч, Єлена, 350
 Пирч, Ів., 83, 350
 Пирч, Ольга, 83
 Пігуляк, І. М., 366
 Підгорецький, 58
 Підлубний, Гео., 313
 Підручний, Н. В., 93
 Пікар, Р., 117
 Пілсудські, Р., 84, 99
 Піснячевський, Віктор, 107
 Платон, митрополит, 34, 49, 351
 Поанкаре, прем'єр, 280
 Полідвор, Іван, 98
 Понятенко, П., 54
 Пона, Павло, 330
 Понятишин, о. П., 183, 190
 Попіль, П., 17, 190
 Попович, М., 234, 322, 367
 Попович, о. Д., 292
 Потоцький, І., 152
 Пюремський, Павло, 285
 Потієнко, Василь, 306

- Пригроцький, Мик., 258
 Придаткевич, Роман, 331, 356
 Прийма, 292
 Пристай, о. О., 217
 Присташ, Д., 81, 266
 Пробіжанський, І., 106
 Продан, К. С., 93, 117, 155-6, 308
 Прокопюк, Д., 337
 Процюк, Іван, 330
 Пруська, Анна, 285
 Пунак, Н., 116

 Рабінов, Макс, 247, 342
 Равич, А., 159
 Радек, Мих., 241
 Радик, Марія, 83
 Радомський, С., 78
 Раковський, 92
 Рачковський, Х. Ч., 357
 Ревюк, Ом., 151, 315, 339
 Редкевич, о. А., 173, 285
 Репена, М., 75
 Решетило, о. П., 292
 Різник, О., 199
 Ріпа, Ольга, 359
 Річардсон, посол, 25
 Робсон, Д., 121
 Роєцький, М., 234, 236, 266, 327
 Романович, 55
 Романчич, Ганка, 116, 167, 238, 254
 Романюк, Василь, 142
 Романчук, Юліян, 150, 281
 Росс, Д. А., 25, 115
 Россел, Берtrand, 111,
 Ростоцький, Дм., 305
 Рудачек, Ів., 137, 143, 240, 263, 305
 Рудик, П. Д., 116, 202
 Рудницький, Мих., 24, 295
 Рудницький, Степан, 221
 Ружицький, К., 246
 Русова, Софія, 200, 350
 Рута, М., 269, 282
 Рутфорд, Д., 32

 Сабат, Мик., 78
 Саваринський, 35, 89
 Савасій, Н., 130
 Савіцька, Параска, 340
 Савула, С., 235
 Савчак, Марія, 151, 297
 Савченко, Ф., 5, 31, 34, 38
 Савчук, о. С. В., 27, 73, 103, 203, 226, 233, 251, 271-2, 284, 320-21, 326, 332-33, 339, 353
 Савяк, Б. М., 69, 149, 152, 154, 157-58, 163, 202
 Садовський, Мик., 200
 Садомський, Іван, 98
 Саліковський, Ол., 368
 Самець, П., 74
 Самійленко, Волод., 207, 208, 349
 Самотілка, Ю., 132, 190, 306
 Сапіга, 355
 Сарматюк, о. А., 70, 233, 246
 Сафатів, М. А., 371
 Свансон, В., 2
 Свик, М. Л., 262
 Свистун, В., 34, 78, 108, 113, 118, 131, 133, 154, 181, 184, 187, 191, 198, 202, 245, 298, 305-6, 308, 320, 323, 325, 328, 332, 336, 343, 361, 366, 370
 Свистун, Тео., 187, 250
 Світик, Іван, 169
 Севрюк, Олек., 24
 Седжвік, д-р, 228
 Сембратович, о. Лев І., 241
 Семенюк, Іван, В., 125, 364
 Сенета, о. Дм., 339, 340
 Сеньків, Антон, 93
 Сидоренко, Григорій, М., 333
 Сидоренко, Ю., 16, 19-20, 22, 24, 26, 32
 Симчич, Ілія, 116, 151, 288-289
 Сирник, Іван, 47, 352, 364
 Сиротенко, В., 14
 Сиротюк, Юрій, 45, 96, 123, 131, 203, 308
 Ситник, Мих., 99, 177

- Сич, І. 216
 Сідлецький, о. Дм., 361
 Сікевич, Волод., 345, 370
 Сікорський, П., 180
 Сіменович, В. П., 2, 18, 34, 45, 51, 55, 58, 70, 73, 79, 120, 142, 145, 315
 Сімчук, І., 73
 Сінкевич, Іван, 107
 Січинський, М., 52, 75, 82
 Сіфтон, Кліфорд, 24, 217, 269
 Скегар, Г. Г., 73, 109, 198, 226, 294, 340
 Скорик, В., 146
 Скоропадський, Гетьман, 18, 31, 366, 368
 Скржинський, А., 335
 Скрига, 132
 Скильд, Ганнес, 107
 Сліпець, К. Ф., 14, 99, 102
 Сліпченко, Г. В., 135, 152, 155, 157-8, 181, 202, 238, 301
 Слободзян, 75
 Слободзян, Н., 17, 51
 Слюзар, о. Волод., 361
 Слюзар, Ів., 143, 165, 179, 211, 316
 Смаль-Стоцький, Роман, 327
 Смаль-Стоцький, Стефан, 97, 133, 146, 212
 Смук, Р. І., 145
 Соломка, Волод., 360
 Сполітакевич, о. Вол., 315, 339, 364
 Совачева, Г., 159
 Сорочак, 315
 Стадник, Антон, 330
 Сталін, П., 304
 Старицька-Черняхівська, Л., 63, 84
 Старосольський, В., 146
 Стембер, Микола, 356
 Стеткевич, Осип, 241
 Стефаник, Т., 6, 299
 Стефанюк, Юрко, 354
 Стеценко, Кирило, Г., 226
 Стечишин, Анна, 95
 Стечишин, Мирослав, 77, 120, 165, 170, 178-9, 204, 209, 219, 233, 238, 240, 286, 305, 331, 339, 356, 361
 Стечишин, Мих., 28, 34, 108, 117, 122, 124, 181, 198, 300, 340, 344
 Стечишин, Савеля, 310, 328
 Стечишин, Ю., 28, 111, 154, 156, 160, 168, 202, 238, 242, 250, 298, 306, 332, 345-6, 348, 353
 Стратійчук, Г., 181
 Стратійчук, С. Д., 69
 Стратон, Айра, 173
 Стрик, Н., 26
 Стрільців, о. В., 292
 Строїч, Лука, 347
 Струк, Осип, 221
 Струтинський, Н., 73
 Струтинський, о. Н., 45
 Студинський, Кирило, 326
 Сувала, Ст., 307
 Сушко, Ол., 118, 122, 153, 166, 263, 289, 315, 321, 327
 Сушко, Олександра, 289
 Такач, єпископ Василь, 354
 Таранько, Мих., 169
 Тарнавський, о. Фил., 70
 Татаринський, М., 11
 Тенер, посол, 370
 Теодорович, о., 234
 Теодорович, єпископ, Іван, 305, 331, 349, 351, 353, 356, 361-62, 364
 Терещенко, 47
 Тимофій, Мих., 304
 Тишкевич, Мих., 42
 Ткачук, М. А., 120
 Ткачук, Марія, 313
 Толмак, М., 73

- Торський, Ник., 289
 Трач, І., 190
 Трильовський, Кирило, 80, 119, 180, 191, 352
 Троцький, 153, 304
 Турула, о. Є., 335, 347, 352, 356
 Турянський, Осип, 200
 Тютюнник, Ю., 43, 47, 329
- Угрин, Зеновія, 227, 245
 Угринюк, Маруся, 263, 273, 283
 Угринюк, Юстина, 36, 337
 Український, С., 327
- Фавчин, Павло, 258
 Фаріон, Ф., 338
 Федак, Стефан, 79, 82, 107, 132, 144
 Феденко, П., 164
 Федів, Ігор, 133
 Федів, І., 146
 Федоренко, о. С., 292
 Федун, Василь, 164, 171, 202-3, 211, 237
 Федько, Д., 203
 Фербей, 292
 Фербей, Д. С., 16, 46, 90
 Ферлей, Нат., 55, 133
 Ферлей, Т. Д., 1, 5, 9, 17, 25, 50-51, 70, 86, 100-3, -35, 143, 166, 174-75, 179, 184, 194, 200, 202-203, 219, 239-40, 252, 282, 301, 305, 337, 341
 Филіпів, 234
 Філдінг, 244, 268
 Філен, Р., 286
 Філіповський, єпископ, 40
 Фіщич, Іван, 91
 Фодчук, 75
 Франко, Іван, 82, 133, 198, 207-8, 334
 Франко, Петро, 133
 Франко, Тарас, 241
 Фрейзер, Торло, 357
- Хабун, Іван, 181
 Хандога, Матвій, 315
 Харамбура, С., 27
 Хвалібога, Стефан, 255
 Хлібецький, Василь, 146
 Хмельницький, Богдан, 349
 Хомишин, єпископ, 216, 339
 Хруставка, І., 162
 Хшановський, о., 149
- Цегельський, Льонг., 68, 100, 107, 160, 165, 182-4
 Целевич, Волод., 79, 82, 132, 144
 Цегельський, Роман, 326
 Цимбаліста, С., 288,
 Цимбалістий, А., 366
 Цірка, І., 190
 Цуркан, Марія, 58
 Цукерман, В., 77
 Цурковський, А., 315
- Чавн, С. Д., 222
 Чайковський, А., 96
 Чайковський, П., 77
 Чайченко, В., 35
 Черкасенко, С., 273
 Чесний, В. Е., 229
 Чечеріна, 112
 Чижевський, Павло, 109, 123
 Чикаленко, Є. Х., 84, 232, 349
 Чикаленко, Келлер Г., 111, 118, 350
 Чикаленко, Левко, 349
 Чимишин, Григор., 275
 Чипчар, М., 60
 Чирчил, Вінстон, 26
 Чорнейко, Анеля, 83
 Чорнейко, А., 249
 Чорнейко, Ілія, 17, 158
 Чорнейко, Нат., 273
 Чорнейко, П., 332
 Чорненький, В., 211
 Черногус, Мих., 163, 189, 202, 212, 236, 237
 Чумер, В. А., 19

- Шабець, Іван, 152
 Шандро, Анд., 155, 163, 189, 202, 212, 224, 236
 Шатульський, Мат., 255, 322
 Шах, Ст., 327
 Швець, 63
 Шебець, Агнес, 359
 Шевченко, Г., 78, 82, 97-98, 105-6, 153, 198, 218, 227, 254, 271, 282, 307, 325, 333-34, 336
 Шейвер, Дж. М., 15, 27, 70, 219
 Шелухин, Сергій, 24, 29, 40, 87, 220
 Шептицький, митрополит, А., 149, 167, 171, 173, 176, 180-82, 190, 208, 216-17, 220, 251, 280, 304, 307, 357
 Шиманович, 205
 Шкварок, 10
 Шклянка, І., 188, 235, 286
 Шкреметка, М., 190, 363
 Шолц, д-р, 129
 Шортрід, д-р, 148
 Шрамченко, А., 47
 Штика, О., 81
 Штогрин, 315
 Шульгин, Олек., 20, 24
 Юндак, П., 124, 216, 269, 271
 Юречковий, Н., 243, 246
 Юрійчук, М., 18
 Ядловський, 315
 Якиміщак, 275
 Якиміщак, Д., 17, 51, 101-104, 106, 121, 132, 141, 143, 149, 151-2, 169, 173, 202-3, 211-2, 216, 221, 226, 234, 236, 266, 271, 290, 327, 338
 Якиміщак, І., 285, 290, 302
 Якимчук, 5
 Янда, Д., 74, 287-8, 292-3, 297, 332
 Янівський, 47
 Яремко, Осип, 222
 Ярошов, Н., 205
 Ястремський, Т., 143, 208, 253, 286
 Яців, Іван, 115, 156, 238, 249

2. Предметний

- автомобілеві випадки, 302
 агенти, українські, 354
 адвокати, українські, 117, 124, 178, 235, 293, 299, 301, 318, 333, 338
 „Альманах” український, 197, 264, 278
 алкоголь, за й проти, 135, 251, 292, 301, 315
 „Америка”, 217
 аптекарі, українські, 110, 227, 288-9
 асиміляція, 223, 239, 242, 345
 безробіття, 177, 183
 бібліотеки, 54, 63, 138, 212
 більшовизм див. комунізм
 „Боян” т-во в Вінніпегу, 89, 94
 „Буковина”, 113, 137, 147, 163, 226, 246, 366
 „буковинські українці”, 78, 86, 113, 166, 200, 204, 226
 „Бурса ім. А. Коцка”, 114
 „Бурса ім. Митр. Шептицького”, 74, 83, 183, 185, 195, 204
 „Бурса ім. Т. Шевченка”, 42
 „Верзальська Рада”, 31
 ветерани, 4, 7, 9, 11, 14, 17, 24-27, 37, 75, 222
 ветеринарія, 112, 358
 „Взаїмна Поміч” Укр. Запомог. Тов., 190, 204, 223, 252, 316

- Видання У. В. С. в Вінніпегу, 35, 37, 74, 96, 108, 135, 162
- вибори: домініяльні, провінційальні, 89, 92, 98-104, 106, 121, 141, 147, 149, 152, 154-5, 157, 162-3, 171, 180-1, 184, 187-9, 191, 217, 221, 225, 234, 236-7, 309, 312
 муніципальні, 123, 221, 253, 258, 318, 321
- вистави, 31
- виховна проблема, 102, 207, 298, 306, 353
- „Відродження Нації” Винниченка, 88
- Вінніпег, ювілей, 347
- віча, 6, 10, 13, 25, 27, 29, 33-34, 36, 39-41, 43-47, 49-50, 54-55, 57, 59-60, 70-72, 122, 165, 167, 173, 177, 200, 204, 219, 224, 226, 240, 244, 256, 268
- „Вперед”, 50, 63, 93, 105
- „Воля”, 44, 46, 73, 84, 94, 107, 120
- „Воля” товариство в Монреалі, 162
- „Всесвітний Український Конгрес”, 108
- „Всеукраїнська Православна Церковна Рада”, в Києві, 305
- Гетьманський рух, 366
- „гомстеди” див. фермерування
- горожанство, 7, 14, 16, 27, 95, 121, 159, 224, 233, 241, 262
- „Горожанська політична організація в Вінніпегу”, 253
- Греко-католики, 153, 214, 234, 257, 272, 368, 370
- „Громадська Думка”, 109
- „Громадський Вістник”, 241
- „Громадський Голос”, 357
- громадсько-організаційне життя, 148, 161, 168, 173, 177, 198, 200, 203-4, 207, 239-40, 245-6, 253-4, 266, 297, 307, 355, 369
- „Газета Католицька”, 222
- градуанти університетів, 155-6, 158, 160, 162, 224, 226-7, 229, 231, 235, 286, 290, 293-4, 297, 318, 338, 350
- двомовність, 148
- демонстрації проти „чужинців”, 4, 6, 7
- дентисти, українські, 226, 294, 340
- Державне Свято (українське), 264
- „джекомахія”, 91
- „Дипломатична Місія Української Республіки”, 36-37, 39-40, 44, 46, 50, 55, 70, 77, 86, 91, 95, 97, 100, 120, 154, 170
- „Дипломатичне Представництво Західно-Української (Галицької) Народньої Республіки в Америці”, 160
- „Директорія”, 31
- дискримінація, 6, 7, 8, 11, 15, 19, 90, 141, 187, 189
- „Діло” в Львові, 327, 363
- „Діточий Світ”, 347, 364
- драма й драматургія, 28, 71, 84, 89, 93-94, 96, 123, 131, 149, 153, 216, 241, 245, 262, 271, 273, 303, 320
- етнічне самозбереження (див. теж: асиміляція, інтеграція), 9, 330, 345
- „Етнологічний Музей”, 115
- еманципація жінок, 101, 104, 106, 265
- „Єврейська Трибуна”, 105
- Жидівські проблеми, 57, 78, 81, 91, 105, 115, 303
- Жіноче Тов. „Вільна Україна” в Монреалі, 36

- „Жіноче Тов. ім. О. Кобилянської” в Саскатуні, 310, 315
жіночі питання, 31, 106, 277, 281, 285
- „Журнал де Женев”, 41
закони: виборчі, 5, 89, 92, 95
 воєнні, 21, 76
 „ робітничі, 137
- „Занковецької т-во ім. М.” у Вінніпегу, 84, 123-4, 194
- „Запомогове Братство св. о. Миколая”, 240
- „Запорожська Січ” тов. у Вест Форт Вільям, Онт., 15
- „Західно-Українська (Галицька) Народна Республіка”, 164, 165, 206
- з’їзди (див. теж: конвенції), 2, 3, 51, 55-58, 60, 62-63, 66-67, 74, 76, 78, 82-84, 117-8, 129, 157, 191, 211, 262, 272-3, 331, 336, 368, 370
- іміграція, 138, 217, 222, 224, 228, 230, 269, 281, 336, 345-6, 358, 360, 369
- „Інститут ім. П. Могили”, 5, 7, 56, 84, 108, 129, 131, 133, 143, 149, 154, 160, 169, 193, 195, 202, 231, 242, 262, 271, 273, 318, 332, 353, 370, 371
- інтеграція, 1, 229
- інтелігенція, українська, 172
- „Історія України” Грушевського, 363
- „Календар Козака Гарасима Чорнохліба”, 135, 155, 184
- „Каменярі”, журнал, 84
- „Каменярі” Укр. Студ. Клубок, 169
- „Канадійська Національна Вистава”, 166, 173, 176, 239, 243, 358
- „Канадійський Ранок”, 243, 270
- „Канадійський Русин”, 2, 10, 12, 14, 18-19
- „Канадійський Українець”, 42, 44, 49-50, 58, 74, 89, 94, 114, 122, 137, 158, 162, 178, 213, 217, 242, 251, 263, 313, 315-6, 318, 321, 327, 340, 343, 347, 356, 360-1, 364
- „Канадійський Фармер”, 113, 122, 137, 270
- „Канадійсько український Інститут Просвіти”, 176, 194, 216, 263, 269, 273, 331, 347
- „Квінс Театр”, 153, 165, 331, 334, 336
- „Кетолік Реджістер”, 23, 27
- книгарні, українські, 134, 184, 186, 296, 356
- „Кобзар” (в англійському перекладі), 198
- „Колегія св. Йосифа”, в Йорктоні, 135, 136
- „Комітет Независимости України” в Парижі, 31, 34, 38
- Оборони України”, 122
- Рідної Школи”, 296, 304
- комунізм, 2-3, 5, 23, 26, 36, 41, 45, 58, 77, 85, 91-92, 100, 108, 111, 113, 116, 122, 132, 155, 157, 162, 168, 181, 188, 200, 231, 250, 267-9, 276, 285-7, 289, 321, 331, 342, 354, 357-8, 367, 369
- конвенції, 159, 166, 238, 296-7, 313, 315, 318-9, 322, 325, 341, 352
- конгреси українців в ЗДА., 2
- „Конгрес Тов. Ліги Народів” у Відні, 293
- концерти, 153, 194, 218, 227, 269, 282, 288, 313, 315, 318, 331, 335, 337
- кримінальні справи, 340
- „Кривава Книга”, 221

- „Листи до Братів Хліборобів”, 298, 355
- листопад, першого, 184, 362
- „Ліга Народів”, 10, 14, 174, 176-7, 179, 183, 244-5, 291, 329
- лікарі, українські, 22, 96, 111, 170, 189, 231, 289, 302, 333, 355, 361
- „Лістер Парк”, 227
- література, 139, 144-5, 155, 158, 162-163, 178, 197, 204, 256, 259, 261, 264-265, 269-270, 273, 278
- література, дитяча, 94, 164, 169, 239, 347, 354, 364
- лояльність супроти Канади, 7, 8, 9, 12, 13, 15
- меморандуми, 3, 6, 16, 19-20, 29, 45, 80, 99-100, 206, 232, 235, 291
- меморіали див. меморандуми
- меноніти в Канаді, 303
- „Мирова Конференція” в Парижі, 2-5, 7-10, 12-14, 16-20, 22-23, 27-30, 35-36, 39, 41, 43, 61-62, 65, 67, 72, 80, 88, 138, 174, 176, 178, 272, 299, 333
- „Місіонар”, 119
- „Місія У. Н. Р.”, 187
- мова, 12, 35, 313
- мова: навчання, 4, 15, 77, 134, 234, 241, 291, 311, 329
- терміни, 27, 84, 170, 212, 343
- „Могіляне”, 371
- музей, український, 273
- назвознавство, 14
- „Народна Воля”, 77, 97
- „Народна Кооперативна Спілка” в Вегревіл, 19
- „Народна лічниця”, 117, 189
- „Наукове Тов. ім. Т. Шевченка” в Львові, 326
- „Національна Рада Українських Жінок”, 350
- національні свята, 98
- „Наш Поступ” в Едмонтоні, 316, 353
- „Нова Доба”, 112
- „Нова Україна”, 304
- „Новини”, 137, 161
- „Обєднання Українських Організацій в Америці”, 338, 364
- „Обєднання Українців Східної Канади”, 346
- організації: жіночі, 36, 50-51, 76, 81, 111, 118, 150, 153, 157, 159, 178, 211, 245, 247, 285, 310, 315, 350
- світські, 69, 81, 82, 84, 91, 94, 103
- фармерів, 123, 130, 134, 328
- організація, письменників, 144, 257-258, 269-270, 273
- освіта: вища, 32, 77, 107, 110, 122, 145, 149, 168, 170, 172, 238, 271, 290, 294-296, 302, 328, 340, 351, 353, 355, 356
- „партійництво” серед українців, 109, 174, 185, 215
- пасічництво, 265, 275, 321, 328
- пекарні, українські, 347
- перепис населення, 146, 175, 274, 277, 279, 285
- „Перший Просвітно-Економічний Конгрес” у Вінніпегу, 313, 318-319, 322, 325, 336, 341, 368
- письменники, українські, 139, 278, 291
- піонери, канадійські, 221
- „Пірване Дитя” — Роберт Блом, 186
- повінь, 280, 283

- політика (канадійська), 111-112, 121, 133, 141, 144, 147, 149, 152, 154-155, 157-158, 162-163, 172, 180-181, 184, 187, 189, 191, 198, 202, 212-213, 217, 220, 225, 227, 234, 299, 348
- „Позичка Національної Оборони”, 159, 164-166, 173, 177-178, 242, 244-245, 247-250, 252-254, 256, 266-267, 277, 286, 299-300
- поляки, 139, 149, 156, 180, 187, 191, 199, 205, 219, 222-223, 226, 280, 291, 294, 335, 339
- посли, українські, 86, 103-104, 141, 143, 149, 151-152, 169, 171, 173, 187, 201, 203, 211-212, 225-226, 236-237, 240, 266, 275
- „Православний Вістник”, 339, 344
- православні українці в Вінніпегу, 342
- „Праця” в Бразилії, 357
- „Пресвітерська Церква” в Канаді, 345, 357
- „Представництво Західно-Української (Галицької) Республіки в Канаді”, 250, 275, 286, 299, 300, 350
- приповідки, 2
- „Пробій”, 346
- првідництво, 368
- „Просвіта” в Львові, 50, 203, 327
- „Просвіта” Тов. у Форт Вілліам, Онт., 342
- „Просвітно - фермерський з'їзд” у Вінніпегу, 368
- протиукраїнська акція, 10, 25, 26
- радіо, 288
- „Рання Зоря” в Чикаго, 34, 120
- „Ранок”, 137
- редактори, українські, 137, 165, 178, 240, 263, 308, 316, 327, 353
- реєстрація (воєнна), 10, 14, 28
- реставратори, українські, 306
- релігійні справи, 90, 93; 99, 186, 212-213, 233, 285, 287, 304, 313-314, 316, 344, 352, 361
- Рижський договір, 209
- „Рідна Школа” в Галичині, 181, 279, 285, 360, 370-371
- рільництво (див. також фармування), 117, 145, 152, 156, 165, 192, 203, 220, 272, 308, 370
- „Робітничі Вісти” (див. „Укр. Робітничі Вісти”), 36, 131
- робітничі проблеми, 185
- „Робочий Народ”, 75
- ручне виробництво, українське, 176, 239, 243, 312
- садівництво, 227, 328
- „Самопоміч”, товариство в Монреалі, 162
- „Світ Дитини”, 169, 239
- „Свобода”, 212, 215, 219, 224, 277, 339
- „свято державности”, 20
- „Селянська Громада”, 47
- „Січові Вісти”, 317
- січові організації, 199
- „Союз Савітських Соціалістичних Республік”, 348
- „Союз Українських Жінок”, 34, 41, 70, 149-150, 154, 159
- „Союз Українських Журналістів і Письменників” у Відні, 146
- спорт, 305
- скавтовий рух, 208
- склепарі, українські, 358, 363
- скульптор, український, 311, 317
- статистика, канадійська, 174, 285
- страйки, 28
- студенти, 28, 42, 83-84, 88, 108-109, 116, 130, 135-137, 142, 148, 150-151, 153, 169, 183,

- 185, 187-188, 201, 208, 216, 218, 249, 254, 284, 332, 337, 344, 359, 365, 369
- „Терновий Вінок”, драма, 15
- „Тов. ім. Ів. Котляревського” в Монреалі, 28
- „Тов. ім. Ів. Франка” в Монреалі, 161
- „Тов. ім. М. Шашкевича” в Монреалі, 161
- „Тов. ім. Т. Шевченка” в Монреалі, 161
- „Тов. канадійських письменників”, 144
- торговля, 49, 75, 91, 93, 111, 116, 125, 130, 177, 184, 188, 200, 203, 223, 238, 248, 254, 300, 302-303, 306, 312, 338, 346-347, 358, 363
- „Трагедія, Галицької України”, 86, 113, 118
- туберкулоза, 97, 98
- Україна, 5, 10, 17-18, 20, 22-23, 28, 31, 33, 36-37, 39, 41, 45-47, 50, 53-54, 56, 58, 60, 67-68, 70-72, 77, 79-80, 82-83, 85, 87-89, 92-93, 96, 116, 129, 138, 147, 160, 164, 242, 274, 276, 312, 317, 325, 327, 337, 351, 363
- „Україна”, 63
- Україна: акція повороту до „Старого Краю”, 6, 8-9, 13, 15, 19, 37-38, 50, 68, 83, 97, 105, 107, 132
- інформативно - допомогорова акція, 3-5, 9, 11, 16, 18, 21, 24, 29-34, 36, 38, 43-46, 52-53, 56-57, 59-63, 66, 68-70, 72-73, 75-77, 86, 95, 101, 107, 120-121, 132, 136, 138, 140, 142, 144, 147, 150, 155, 159, 166-167, 171, 175, 177-179, 181-183, 188, 192-193, 200, 203-204, 206, 211, 217, 219, 221, 224, 230, 233, 244, 252, 258, 268-269, 273-274
- самостійність, 2, 9, 11, 13, 21-22, 30-31, 33, 35, 46, 68, 70, 103, 165, 247, 281
- як назва, 357
- українознавство, курси, 347, 348, 356
- „Українська Галицька Армія”, 102
- „Українська Господарська Академія” в Подєбрадах, 333
- „Українська Гостинниця” в Монреалі, 90
- „Українська Греко - Православна Церква” в Канаді, 34, 49-50, 55, 57, 67, 71, 73, 111, 113, 251, 271, 301, 318, 324, 326, 340, 342-343, 351, 360, 365
- „Українська Греко - Православна Церква св. Михаїла” в Вінніпегу, 308, 313, 359
- „Українська Книгарня Акорд”, 186
- „Українська Ліга Східної Канади” в Монреалі, 17
- „Українська Народна Рада” в Вінніпегу, 13, 18, 66, 72, 75, 83
- „Українська Народна Рада” в Франції”, 4, 5
- „Українська Національна Рада Галицької Республіки”, 128, 155, 183, 233, 244, 362
- „Українська Народна Республіка”, 20, 26-27, 56, 61, 67, 81, 92, 100, 103, 348, 370

- „Українська Народна Торговля”, 16, 91, 93, 177
- „Українська Національна Рада Східної Галичини”, 310
- „Українська Партія Соціал-Революціонерів”, 106
- „Українська Православна Громада” в Вінніпегу, 320
- „Українська Православна Церква” в Україні, 41
- „Українська Революційна Рада”, 281
- „Українська Республіканська Капеля” див. „Укр. Нац. Хор”
- „Українська Соціалістична Світська Республіка”, 348
- „Українська Трибуна”, 200, 201, 219
- „Українська Учительська Організація”, 231, 238, 297, 348, 352, 356
- „Українська Фармерська Елеваторна Спілка”, 42, 114-115, 184, 200, 238, 248, 300
- „Українське Греко - Православне Братство”, 12-13, 34, 40, 43, 49, 55, 57, 104
- „Українське Євангельське Тов. Півн. Америки”, 213
- „Українське Життя” в Подебрадах, 365
- „Українське Іміграційно - Колонізаційне Бюро”, 337
- „Українське Наукове Тов. ім. Шевченка” в Вегревіл, 19, 70
- „Українське Пресове Бюро” в Парижі, 31
- „Українське Пресове Бюро Канади”, 240
- „Українське Слово” в Берліні, 341
- „Український Альманах”, 256, 258
- „Український Вільний Університет”, 146, 189, 199, 349
- „Український Голос”, 83, 85, 122, 136, 214, 216, 270, 324, 344
- „Укр. Горожанський Комітет” у Львові, 79, 82, 118, 132, 144, 149
- „Український Емігрант”, 298, 311
- „Український Євангельський Собор”, 223
- „Український Женевський Клуб”, 109, 123
- „Український Запомоговий Комітет”, 55, 72
- „Український Інститут ім. Мнх. Грушевського”, 16, 42, 46, 48, 56, 67, 70, 90, 98, 137, 191, 201, 290, 339, 340, 345, 364
- „Український Комітет” у Львові, 109
- „Український Народний Дім” у Вінніпегу, 10, 28, 56, 83, 91, 122, 124, 131, 134-135, 142, 183, 212, 216, 247, 262, 269, 271, 273, 282, 318-320, 331, 334, 336, 337, 339, 353, 368
- „Український Народний Дім” у Монреалі, 285
- „Український Народний Дім” у Торонті, 229
- „Український Національний Комітет” у Парижі, 78
- „Український Національний Союз” у Східній Канаді, 218
- „Український Національний Хор” (Кошиця), 44, 61-62, 70-71, 82, 84, 95, 246, 313, 318, 320, 323, 325, 332, 342
- „Український Прапор”, 44, 48, 68, 181, 222, 298, 352
- „Український Робітничий Дім” у Вінніпегу, 71, 123, 167, 248, 331
- „Українські Робітничі Вісти”, 42, 46, 75, 81-82, 149, 167, 170,

- 176-178, 181, 185, 254-255, 257, 269, 281, 307, 321, 324
- „Український Союз Хліборобів Державників”, 298
- „Український Університет в Америці”, 145
- „Український Хлібороб”, 357, 365
- „Український Центральний Комітет” у Канаді, 219, 232, 240, 246, 255, 267, 341
- „Український Червоний Хрест” у ЗДА., 41, 45, 58, 68, 69
- „Український Червоний Хрест” у Канаді, 49, 51, 57-60, 63, 66, 69-70, 74, 81, 84, 95, 107, 113, 115, 120-123, 129, 131-133, 135-136, 140, 142, 144, 146-147, 149, 154, 158, 166, 176, 180, 188, 192-194, 203, 208, 210-211, 215, 241, 253, 262-263, 284, 291, 371
- „Українські Щоденні Вісти”, 112
- „Українсько-Канадійський Горожанський Комітет”, 2-3, 5-7, 10-14, 17-20, 22-23, 26-27, 29, 31-34, 36, 39, 42-46, 49, 51, 53, 56, 60-62, 65, 70, 72, 79, 86, 113, 118, 122, 178, 180
- українці: в діаспорі, 199, 225, 291, 311, 360, 361
- в ЗДА., 18, 20-21, 44, 46, 52, 58, 68-69, 73, 75, 81-82, 86, 95, 100, 115, 137, 151, 182, 185, 198-199, 201, 222, 315, 338, 352, 356, 364
- в Канаді, 79, 87, 168, 174-175, 179, 189, 192, 195, 222, 274, 277, 279, 283, 290, 298, 309, 325, 330, 341, 367, 369
- в канадійській армії, 22, 37, 220, 222
- національна назва (термін), 146, 274, 277
- характеристика, 366
- університет, Манітобський, 348
- урядовці, українці, 206, 210
- учителі, 78, 86, 117, 157, 166, 188, 231, 235, 238, 254, 296-297, 307, 316, 343, 347, 352
- фабрики, українців, 358
- „Фармерське Слово”, 161
- „Фармерсько ліберальна” партія, 98, 99
- фармерування (див. також рільництво), 7, 17, 62, 90, 94, 96, 165, 177, 183, 187, 192, 195, 230, 249, 292, 328, 360
- „Федерація Українців” в ЗДА., 20
- філятелістика, 11
- фолкльор, українсько - канадійський, 93
- хіропрактор, український, 366
- „Хліборобська Україна”, 298, 304, 335
- хорові групи, українські, 124, 244, 246, 250, 335, 358
- хронологія укр. життя, 60
- „Центральний Комітет”, 66
- „Центральна Рада”, 31
- церковні справи, 3, 12, 23, 34, 40-41, 47-48, 50, 54-55, 57, 62-63, 66-67, 71-74, 78, 82, 89, 91, 94, 95-96, 99, 103-104, 109, 111, 113, 119, 136, 145, 153, 162, 181, 201, 204-205, 208, 214, 216, 226, 233-234, 250-251, 257, 271, 295, 301, 306-307, 314, 316, 318, 320-321, 326-327, 331, 336, 339-340, 342-344, 347, 350, 353, 357, 359-362, 364-365, 370
- церковні собори, 11, 13, 117, 226, 351

- „Час”, 222
 часописи, українські, 137, 161, 200,
 213, 219, 251, 255, 346-347,
 353, 357, 365
- „Читальня ім. М. Шашкевича” в
 Монреалі, 28
- Читальня „Просвіта” в Вінніпе-
 гу, 210
- „Чужинецька Слідча Рада”, 28
- „чужинці”: в Канаді, 22, 26, 28,
 228, 239, 259
 в обороні, 11, 15, 17,
 27, 141, 222, 230
- шкільництво, 212
- шкільні трости, 142, 144, 147, 149,
 169, 173, 221
- школи: двомовні, 4
 українські в Канаді, 77,
 80, 254, 304, 329, 338

3 Index of English and other Names and Titles

- Agricultural Gazette of Canada*, 96
- Anglo-Ukrainian Steamship Ticket Agency*”, 120
- Atlantic Medical Journal*, 361
- Borden, Sir Robert, 37
- Brooks, Dr. J. W., 73
- Bulletin* (Edmonton), 223
- Calder Alex & Son, 138
- Calgary Daily Herald*, 22
- Catholic Register*, 12, 136
- Christian Guardian*, 309
- Colby, W., 73
- Colmon, F., 9
- Current History*, 13
- Curzon, Lord, 273
- Daily Chronicle*, 205
- Desert Evening News*, 62
- Diplomatic Representative of Ga-
 licia, 160
- Donovan, Dyk & Nordquist, 299
- Empire Drug Store, 289
- Evening Telegram*, 358
- Falk, B., 13
- Farmers' Sun*, 226
- Fraser, Thomas, M., 2
- Free Press*, 25, 114, 133, 141, 144,
 149, 155, 187, 189, 228, 239,
 263, 293, 321
- Friend of Ukraina*, 245
- Galicia, The case for Independence*,
 233
- General Wholesale Co. Ltd., 116
- George, Lloyd, 5
- Globe* (Toronto), 222, 223, 239,
 242
- Halifax Chronicle*, 222
- Hempel, J., 38
- Hunter, Alex. Jardine, 198
- International Economic Conference,
 Genoa, Italy, 219
- Jack Canuck*, 10
- Jaremko, Joseph, 76
- Jaremijczak, 12
- Johnson, A. M., 73
- Kanasevich, M., 38
- Kennedy, L., 38
- Kirby, K., 38
- Kobzar of the Ukraine*, 198
- Kozak, M., 38
- Kuzek., C., 38
- Lewen, G., 38
- Lonhrin, J., 38
- MacDonald, James Ramsay, 339
- Manitoban*, 136
- McCullough, Rev., 17

-
- McGill Daily*, 130, 133
McLean's Magazine, 2
Metrow, P., 38
Montreal Daily Star, 150, 156
Nation, The, 87, 88, 111
New Statesman, 291, 335
Northwest Review, 15
Paderewski, 30
Peace Conference, The Inside Story of, 88
Poincare, premier, 273
Rader, Dr. P., 73
Ruthenians versus Poles in Galicia, 13
Saskatoon Daily Star, 110
Saturday Night, 8
Schiller, F. S., 38
Soviet Russia, 107,
Star (Toronto), 224, 250
Star Weekly (Toronto), 35-36, 176
Toronto Statesman, 15
Tribune, 11, 171, 217
Ukrainian & Canadian Citizenship, 159
Ukrainian Bureau, 221
Ukrainian Messenger, 255
Ukrainian University (Chicago), 145
Wildfong, J. D., 276, 279
-

ЗМІСТ — CONTENTS

	Стор.
Foreword — English	V
Вступ	VII
Рік 1919	1
1920	65
1921	127
1922	197
1923	261
1924	323
Показники	373
1. Особовий	373
2. Предметний	384
3. Index of English and other names and titles	392

